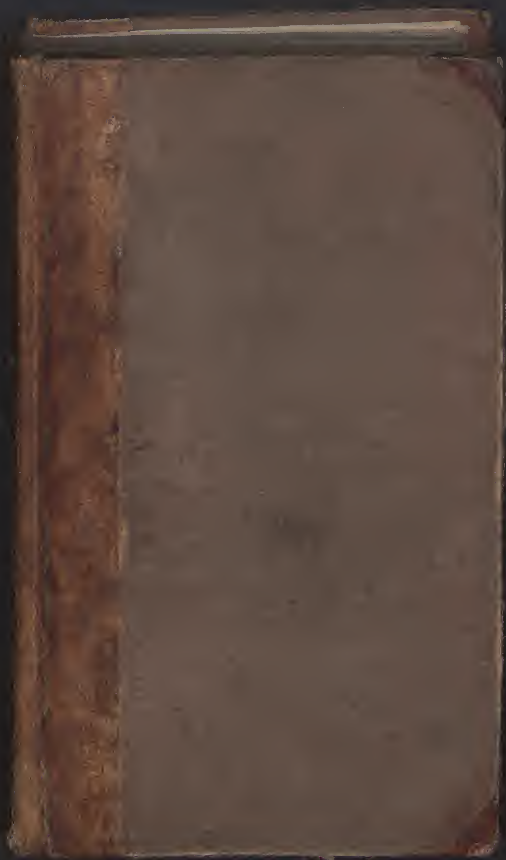


Kong

Didrik af Berns Saga,

efter den

gamle nordiske Grundtext

oversat

af

C. C. Rafn.

Kjøbenhavn.

1830.

Fortale.

Den, som har Lyst til at kjende de mærkelige Begivenheder, der ere skete i fordums Tider, han har to Ting at iagttage; først at spørge om det, som han ikke tilforn kjender; dernæst at fæste sig det i Minde. Men for at gjøre sig bekjendt med lange og ubekjendte Sagaer, maa man have dem optegnede, thi kun saaledes holde de sig i tro og varigt Minde. Nærværende Saga, som er een af de største, der have været skrevne i det tydske Tungemaal, indeholder Fortællinger om Kong Didrik og hans Kæmper, Sigurd Fafnersbane og Niflungerne, Vilkinamændene, Russerne og Hunnerne, og om mange andre Konger og Kæmper, som høre til denne Sagnkreds. Sagaen tager sin Begyndelse i Apulien, og vender sig derpaa imod Norden til Lumbardiet, Venedig, Svaben, Thyrningeland, Ungarn, Polen, Rusland, Vindland, Danmark og Sverrig; den gaaer over hele Saxland og Frankland, ja strækker sig ogsaa vesterud til Valland og Spanien. Over alle disse Lande gaae Begivenhederne i denne Saga, der fra Begyndelsen til Enden handler om de vældige Bedrifter, hine Mænd i de her opregnede Lande have ud-

ført. De Danske og Svenske vide at fortælle mange Sagn herom, og nogle af disse have de endog overført i deres Kvad til fornemme Mænds Morskab. Hos dem kvædes endnu mange Viser, som for rum Tid siden ere blevne forfattede efter denne Saga. Nordmændene have og behandlet en Deel af Sagaens Begivenheder, tildeels ogsaa i Kvad, hvori fortælles om Sigurd Fafnersbane, Volsungerne og Niflungerne, Velent Smed og hans Broder Egil og om Kong Nidung. Om nu een og anden Forskjellighed paa enkelte Steder kan være indløben i Mænds Navne og Hændelser, saa undskylde man det med, at, uagtet Tildragelserne ere de selv samme, Fortællingen dog grunder sig paa saa mange forskjellige Beretninger. Sagaen er sammensat efter tydske Mænds Sagn, og grunder sig for en Deel paa de Kvad, som vare bestemte til at more Høvdinger med, og som bleve digtede for rum Tid siden strax efter Begivenhederne. Og om du end vil tage en Mand ud af hver Borg i hele Saxland; de ville dog alle fortælle dig Sagaen omtrent paa samme Maade, hvortil deres gamle Viser hjælpe dem. Disse deres Kvad ere forfattede i den Verseart, som er brugelig i vort Maal. Ifølge Digtemaaden overdrives stundum Fortællingen; saaledes siges den at være den tapreste, om hvem og hvis Ætmænd man da fortæller; ligeledes naar Mandefald beskrives, bruges der ogsaa at sige, at Tropperne falde, naar de ypperste før berømte Mænd ere faldne; men det maa man forstaae paa den Maade, at hele Tabet beroer paa Høvdingernes Fald, eftersom ingen ere deres Jævnlige, ligesom ogsaa Halfred siger:

Øde bleve ved Drottens
Død de nordiske Lande,
Freden ved den tapre
Tryggvesøns Fald forstyrret.

Her skal det ikke forstaaes lige efter Ordene, at de nordiske Lande bleve øde, om end Olaf var falden; men det sagde Skjalden til Kongens Berømmelse, at der ikke var saadan Mand mere her i Norden, som Olaf Tryggvesøn. Saalunde vil der og gaae stort Navnkundigheds Rygte i alle Lande, saa vidt som denne Saga kommer, af de store Bedrifter, som Kong Didrik og hans Kæmper og andre hans Samtidige have udført, de nemlig, som vare de første Høvdinger, der raadede over Landene, og hvis Navne baade de dem undergivne Folkefærd og deres Ætmænd endnu den Dag i Dag bære.

Denne Saga blev først forfattet omtrent ved Kong Konstantin den Stores Død. Denne Konge havde, som vi vide, næsten kristnet hele Verden, men strax efter hans Endeligt led Kristendommen et betydeligt Skaar, og Vildfarelser tiltoge paa mange Maader. Derfor findes der heller ikke i den første Deel af Sagaen nogen, som havde den rette Tro. Ikke desto mindre troede de dog paa een sand Gud, ved hvis Navn de svore og gjorde deres Løfter. Der vare i den Tid mange flere Konger end Didrik, uagtet Sagaen dog meest dreier sig om hans Bedrifter. Det er de flestes Sagn, at i de første Tider efter Noa Vandflod vare Folk saa store og stærke som Riser, og opnaaede mange Menneskers Alder; men det varede ei længe, før Folk bleve mindre, saa at der var sjelden een af hun-

drede, der opnaaede sine Forfædres Størrelse og Levetid. Men uagtet Folk bleve mindre, aftog dog hverken deres Stridslyst eller Begjerlighed efter Gods og Berømmelse, hvorved der opstode store Kampe. Ofte hændtes det, at en stærk Mand havde saa svær en Hjelm og Brynje, saa hverken Jern eller andet Vaaben bed derpaa, og som almindelig Mand ikke havde Kræfter til at løfte fra Jorden, og at han tillige førte et til hans Styrke i Haardhed og Skarphed passende Sværd, saa at saadan Mand ofte ene med sine Vaaben fældte hundrede almindelige Mænd; og om hans Sværd end ikke bed paa de mødende Vaaben, saa hug han dog saa haardt til, at smækre Been og tynde Lægge ikke kunde holde det ud. Paa den anden Side maa man ei heller ansee det for underligt, om den almindelige Mand ikke kunde med sine ringe Kræfter sønderhugge en stærk Mands Lemmer eller Vaaben, som han ikke engang mægtede at bære. Kong Didrik og hans Kæmper levede længe efter den Tid, da Menneskenes Kræfter begyndte at aftage, og der vare ikkun faa i hvert Land, der havde beholdt deres Forfædres Styrke. Men eftersom nu de stærkeste Mænd samledes i et ikke ringe Antal i een Stad, og enhver af dem havde fortrinlige Vaaben, der bede Jern saa let som Kjød, saa maa man ikke undre over, at svage Smaamenneskers Trop har maattet vige Pladsen for dem. Og tør man heller ikke tvivle om, at de Gamles Sværd bede Jern, eftersom de bleve førte med saa stor Styrke, saa meget mindre, som der endnu gjøres Sværd, der ikke blive sløve, om man end hugger Jern med dem. Ethvert Frasagn vil vise, at alle ikke have været af samme

Natur: somme berømmes for Viisdom, somme for Styrke eller Tapperhed eller noget Slags Færdighed eller Lykke, saasnart der opstaaer en Saga om dem.

En anden Fortællingsmaade er den, at omtale de forskjellige Tidsomskiftninger og de vidunderlige Ting, som paa mange Maader ere skete i Verden. Hvad der i eet Land er almindeligt, holdes i et andet for underligt; derfor falder en Tosse ofte i Forundring, naar der fortælles Ting, han ei tilforn har hørt. Men den Mand, som er viis, og kjender mange lignende Begivenheder, ham forekommer det ei underligt, eftersom han kan begribe Sagens Beskaffenhed. Faa ansee sig saa erfarne, at de blot ville troe det, som de selv have seet. Men somme ere i den Grad blottede for Forstand, at de ikke engang kunne indsee det, som de nylig have seet eller hørt, saa godt som vise Mænd, der allene have det af Rygtet; og, naar nu nogen Tid forløber, da er det for den Uforstandige, som han aldeles ikke havde hørt det.

Nytten af at kjende Sagaer om ypperlige Mænd viser sig især ved, at de fremstille for vort Blik efterlignelsesværdige Mønstere af mandige Foretagender og vældige Bedrifter, da man derimod ved Efterladenhed i Saga-Kundskab let udsætter sig for at sløves og drages bort til onde Gjerninger; og saaledes hjælpe de dem, som rigtig ville forstaae dem, til at adskille Godt fra Ondt. Ogsaa til vor Fornøielse bidrage de, og alle ere enige i, at eet Menneske ved en Sagas Fortælling kan underholde mange i lang Tid. De fleste Morskabslege udføres ikke uden Arbeide, somme endog ikke uden store Omkostninger; en Deel kunne ikke

komme i Stand, uden et stort Antal Mennesker forsamle sig til dette Øiemed; somme Lege afgive ikkun faa Mennesker Morskab, og vare desuden kun en kort Tid, andre Lege igjen udsætte ofte Folk for Livsfare; men ganske anderledes forholder det sig med den Skjemt og Morskab, Sagaer og Kvad forskaffe; den koster intet, og sætter ikke Menneskers Liv i Vove; her kan og eet Menneske forlyste mange, som kunne høre paa hans Fortælling, og om der end kun ere faa tilstede, kan dog dette Slags Morskab ligefuldt iværksættes; det lader sig ogsaa lige godt udføre, hvad enten det er Dag eller Nat, hvad enten lyst eller mørkt.

Men det er uforstandigt, at kalde det Løgn, som man ikke har seet eller hørt, da man dog ikke veed noget Sandere at berette om slige Bedrifter. Viseligt er det derimod, at tænke over det man hører, før man forsmaaer og foragter det. Kan det nu vel hænde sig, at een og anden, som hører disse Fortællinger, vil finde, at Sagaens vældige Bedrifter og Storværker ikke passe med hans Færd, og desaarsag forsmaae Fortællingen; men saadan een maa dog, om han nu end falder i Forundring over alle de Fuldkommenheder, hvori de her omtalte Mænd have overgaaet andre, tænke paa, at man ei kan sige saa meget om disse eller andre Fortrin, at den almægtige Gud jo kunde have givet dem alt dette og endda Hælvten til, om han vilde.

Her begynder Sagaen om Kong Didrik af Bern og hans Kæmper.

Første Fortælling.

Om Kong Samson i Salerne.

Fortællingen begynder her med en Ridder, som var født i Staden Salerne. Der regjerede paa den Tid en mægtig Jarl, som hed Rodgeir; hans Broder hed Brunsteen. Jarlen havde en Datter, ved Navn Hildesvid, den deiligste Mø man kunde see for sine Øine, og meget færdig i alle de Sysler, der hædre Kjønnet. Hun havde sin Faders fulde Kjærlighed. Hendes Skjønhed og Anstand, Blidhed og beskedne Væsen, som ogsaa hendes Færdighed i kunstige Sysler vandt hende alles Hjerter. Ridderen hed Samson, den tapreste og fortrinligste af sine Jævnlige. Sort som Beg var hans Haar og Skæg, og begge hang ned i side Lokker; i sin Væxt lignede han aldeles en Rise, naar det undtages, at hans Lægge og Lemmer ei vare saa slet formede, men i Førhed og Kræfter stod han ikke tilbage for den stærkeste Rise; han havde et langt bredt Ansigt, et mørkt og barsk Aasyn; et heelt Spand

var imellem hans Øine, og over dem hvælvede sig, lig tvende sorte Krager, de tykke mørke Bryn. Mørkladen var han, dog den anseeligste Kæmpe; før var hans Hals, brede og tykke hans Skuldre, Armene føre og saa haarde at føle paa som Stokke og Steen; hans Haand var smuk, Fingrene smidige og vel dannede. Uagtet den stærke Bygning besad han dog baade Færdighed i at ride Hest og udføre alskens Lege, saavel de der fordre Hurtighed, som de hvor Styrken gjør Udslaget, saa at han i Legems Fuldkommenheder var sin Tids Ypperste. Han havde noget Skarpt i sit Øie, dog var han blid og nedladende mod alle, saavel Rige som Fattige, saa at han svarede den ringeste Mand med en glad Mine, og enhver, han maatte være nok saa fattig, havde ligefuldt Adgang til hans Agtelse. Han var viis og skarpsindig, derhos forsigtig; ligeledes velvillig og gavmild, saa at han mod sine Venner hverken sparede sine Eiendomme eller sin Bistand, om de end vare stædte i saa stor Nød og Livsfare, at enhver anden havde ladet sig afskrække. Ofte holdt han Træfninger og Enekampe, ene mod mange, men aldrig gik han bort af Striden uden som Seierherre. Alle hans Løfter maatte staae fuldt og fast, hvad enten han havde lovet det Onde eller Gode; og havde han engang taget en Beslutning, da aflod han ikke, før den var fuldbyrdet, enten det saa holdt let eller vanskeligt; og saa urokkelig var han heri, at han, hellere end bryde sit Løfte, gik i Døden. Ved alt dette blev han navnkundig, og vandt sine Venners og Bekjendteres fulde Hengivenhed; hans Fjender derimod skjælvede, saasnart de blot hørte hans Navn. Aldrig roste han sig

af nogen Stordaad, men naar andre priste hans vældige Bedrifter, saa hørte han vel derpaa, men talte ingensinde selv derom. Han tjente Rodgeir Jarl vel, og blev igjen hædret af ham efter Fortjeneste. Samson fattede en heftig Kjærlighed til Jarlens Datter Hildesvid, og saa vidt kom det omsider, at han besluttede at vinde hendes Gjenkjærlighed, hvad enten det skete med det Gode eller Onde.

2. Det hændte sig nu en Dag, som Jarlen sad ved Bordet, og Ridder Samson just var tilstede, at han lagde nogle af de bedste Retter paa to forgyldte Sølvfade til sin Datter Hildesvid. Samson var strax ved Haanden, tog imod Fadene, og bar eet i hver Haand høit i Veiret, og gik saaledes, fulgt af sin Svend, til Hildesvid. „Sak og tag min Hest," sagde han til Svenden, „samt alle mine Vaaben og bedste Klenodier, og hold dette færdigt, til jeg gaaer ud af denne Gaard." Samson gik derpaa ind i Gaarden, og bød Portneren oplukke Kastellet. Saa skete, og han gik op i det høieste Taarn, hvor Jarlens Datter sad, omgivet af faa Kvinder, ved Maaltidet. Han gik lige til hende, bøiede sig, og sagde: „Vær hilset Jomfru, og I alle tilsammen!" De modtoge ham vel, og bade ham spise og drikke med sig. Han gjorde saa, og berettede med det samme Hildesvid sit Ærende. Saasnart nu Bordet var taget bort, tog hun sine bedste Klenodier, og sagde derpaa grædende til sine Kvinder: „Her er nu Ridder Samson kommen, og vil bortføre mig uden min Faders og mine Frænders Villie. Men hvorlunde skulle vi forhindre ham det! thi om her end vare hundrede fuldtvæbnede Riddere, saa vil

han dog kunne bortføre, hvad han lyster; derfor tog jeg nu mine Klenodier og bedste Klæder til mig, hvorvel min Skam er paa det høieste, ved saaledes at fare bort med en Mand, og skilles fra Fader, Frænder og trofaste Venner, fra Hæder og Rige. Dog beder jeg eder, at I holde det skjult for min Fader, saalænge som muligt; thi jeg veed, at han forfølger os, saasnart han underrettes herom, og skulde de da træffes, da er Ridder Samson saa dygtig en Krigsmand og vældig en Kæmpe, at, før han lader sit Liv, vilde jeg faae at see mangen Mand sønderhugget, mange brudte Skjolde og blodige Brynjer, og mange Frænder og kjære Venner hovedløse at styrte til Jorden."

3. Ridder Samson satte nu Jarlens Datter paa sin Arm, og bar hende ud af Kastellet, men alle Kvinderne bleve grædende tilbage. Udenfor Gaarden holdt Svenden med to Heste, den ene sadlet, den anden belæsset med deres Kostbarheder. Samson væbnede sig, og sprang paa Hesten, tog derpaa sin Frue, satte hende paa sit Knæ, og red saaledes lang Vei bort fra Borgen, og standsede ikke, før han havde naaet en stor og ubeboet Skov. Der byggede han et Huus, som i lang Tid tjente dem til Bolig. Først mange Dage efter spurgte Rodgeir Jarl, at hans Datter var bortført, hvo der havde gjort det, og hvorlunde det var tilgaaet. Han græmmede sig til sit Inderste, og saae ingen Udveie til at faae sin Harme hevnet. Imidlertid lod han Ridder Samsons Gaard brænde, tilkjendte sig alle hans Kvæg og Eiendomme, gjorde ham selv landflygtig fra hele sit Rige, og bød alle sine Mænd dræbe ham, om de det formaaede. Saasnart Samson

spurgte, at han var gjort landflygtig og fredløs, red han strax bort fra Skoven ligetil Jarlens Gaarde, brændte dem, og dræbte baade Folk og Fæ, men alle de, som kunde komme afsted dermed, toge Flugten. Som han nu vendte om igjen, kom Rodgeir Jarl imod ham med tresindstyve Mand, men saasnart han blev dette vaer, dreiede han sin Hest, gav den af Sporerne, og red djærvt igjennem deres Rækker, spændte saa sin Hjelm og Brynje fast, satte sit Skjold og Spyd frem, og borede i det første Stød sit Spyd i Brystet paa een af Jarlens Riddere, saa at det trængte igjennem Brynjen og ud igjen mellem Skuldrene, og Ridderen styrtede død langt bort paa Valen. I det samme trak han sit Sværd ud af Skeden; det var baade haardt og bredt og et fortrinligt Vaaben. Med det første Hug ramte han Jarlens Bannerfører i den venstre Skulder, saa at Sværdet gik tvært igjennem Brynje og Bug, og hvert Stykke af Kroppen faldt til sin Side af Jorden; ogsaa Baunerstangen gik sønder, saa Banneret faldt. Dernæst hug han til høire Side en Ridder i Ryggen ovenfor Sadelbuen; Manden med samt Brynjen kløvedes midt over, saa han faldt i to Stykker til Jorden. Endelig hug han selve Jarlen i Halsen, saa Brynjen gik sønder, og Hestens Hoved i samme Hug gik af, og alt faldt paa een Gang dødt til Jorden, saavel Jarl som Hest. Det varede saaledes kun føie Stund, inden han havde dræbt femten Riddere; og da var vel hans Hjelmskygge, Vaabenkjole og Silke-Sadelklæde afhuggede, men heel var endnu baade hans Hjelm og Brynje, og Hesten var heller ikke saaret. Da flyede alle Ridderne, og holdt den sig for heldigst,

som var den første paa Flugten. Ridder Samson red derpaa til Skoven, hvor han traf sin Frue, og dvælede der en Stund. Men da Ridderne kom tilbage til Salerne, fortalte de, hvorlunde Jarlen og med ham femten Riddere vare dræbte, og hvo der havde udført dette Værk. Nu var altsaa Salernisborg uden Høvding.

4. Samme Dag lod Rodgeir Jarls Broder Brunsteen stævne til Thinge og sig selv udnævne til Konge over hele det Rige, Jarlen havde besiddet. Han red dernæst i mange Dage omkring med stort Følge, at lede efter Ridder Samson, men denne red flere Gange uforfærdet til Kongens Gaard, opbrændte en stor Deel af hans Gods, og dræbte mange Mennesker. Allerede havde denne Ufred varet ved i to Aar; da red Kongen engang, i Følge af hundrede Riddere, ud for at opsøge Samson. Om Aftenen kom han til et ved en Skov beliggende Kastel, hvor han agtede at overnatte. Did kom Ridder Samson ganske ene ved Midnatstide, og traf Kastellet lukket og Vagten i Søvn. Han udtænkte nu sin Plan, steg af Hesten, og bandt den. Tæt ved Kastellet laae der just en lille Torp, hvor der boede fattige Folk; der gik han hen, skaffede sig Ild, og gik ind i et Huus, hvori han siden stak Ild; han tog derpaa en luende Brand og stød den op i Kastellet. Nu stod hvert Huus i lys Lue, hvorved Vagtmændene vaagnede, sprang ilsomt op, og blæste i Lurerne, til Tegn paa at der var Ufred for Haanden. Enhver, som vaagnede, greb sine Klæder og Vaaben, og den ene skyndte nu den anden til at tage Flugten. Krigsrygtet kom ogsaa strax ind

for Kongen, som paa det hurtigste iførte sig sine Klæder og Vaaben, sprang paa Hesten, og ilte, ledsaget af sex Riddere, ud af Kastellet. Med dette Følge skyndte han sig ad Skoven til, og alle troede, at det havde været en heel Krigshær, der havde brændt Kastellet, eftersom der var megen Ludergang og Vaabenbrag at høre hele Natten, skjønt det dog egentlig var dem selv, der indbyrdes skrækkede hinanden. Ogsaa alle de øvrige flyede, somme til Hest, somme til Fods, nogle i Vaaben, andre derimod vaabenløse, ja næsten uden Klæder; saa at Ridder Samson i den Nat gjorde mangen Mand Skam og Skade, og, før Dagen brød frem, vare mange faldne for hans Haand. Kong Brunsteen red længe om i Skoven, indtil han endelig traf paa et Huus. Der var en Kvinde, som Kongen strax kjendte at være hans Frænke Hildesvid. Han spurgte, hvi hun var der, og hvor hendes Elsker var, og om hun vilde fare med dem? „Herre!" svarede hun, „dette lille Huus er mit Herberge, men Ridder Samson red bort ved Nattens Fremibrud, og, om I ikke er bleven ham vaer, da veed jeg ikke, hvad Vei han har taget. Men hvorlunde er det tilgaaet, at I er kommen hid saa dybt ind i denne mørke Skov, uden at kjende Veien; hvorfor rider I om Natten, og hvor er eders Natteherberge; og det undrer mig meget, at I kommer her saa tidlig; Solen staaer nu først op i dette Øieblik, men Ridder Samson har sagt mig, at man behøver en halv Dag til at ride Skoven igjennem." „Du siger sandt, Frue!" svarede Kongen, „det er vist nok en underlig lang Vei; vi have nu redet i denne Skov hele den forgangne Nat; i Gaaraftes toge vi

Herberge i et Kastel, men en frygtelig Raaben og Luregang fra alle Kanter vakte os snart, og da bleve vi vaer, at hvert Huus stod i lys Lue. Da vi lagde os, vare vi hundrede Riddere, men da jeg red hid til denne Skov, havde jeg ikke flere end disse sex tilbage; og dog vide vi ikke, hveden Ufreden kom." „Dersom det er saa, som mig aner," svarede Fru Hildesvid, „da har Ridder Samson ene udført alt dette, ligesom han jævnlig tilforn har tilføiet eder Skade." „Nei, du er en Taabe," gjentog Kongen, „og kun slet underrettet, om du vil paastaae, at Ridder Samson ene har kunnet brænde vort Kastel og gjøre al den Storm, som der var; heller ikke kunde han paa een Gang tude i tredive Lurer. Tag nu hurtig dine Klæder, og far med os! altfor længe har du været her til Skam for dig og dine Frænder." „Nei," svarede hun, „jeg vil ikke fare med eder dennesinde, thi jeg seer, at I snart vil faae noget at bestille; dreier eders Heste, og svarer den, som nu kommer at tale med eder." Da blev Kongen vaer, at Samson red mod dem, og han dreiede da sin Hest. De styrtede nu begge løs paa hinanden, og blottede Sværdene; men Ridder Samson hug til Kong Brunsteen, og kløvede Hjelmen og Hovedet, saa at Hugget gik ned i Axlerne, og Kongen styrtede død af Hesten. Det andet Slag gav han den næste Ridder over Axlen, og kløvede hans brynjeklædte Bug, saa at Sværdet sad fast i Sadlen. Den tredie Ridder stak han tvært igjennem. Da flyede de, som vare tilbage, men Ridder Samson satte efter dem, og lod ei af, før han havde dræbt dem alle, paa een nær, som undkom haardt saaret. Denne kom til Borgen, og havde da

vigtige Tidender at fortælle om Ridder Samsons og Kong Brunsteens Møde, og hvad Ende deres Ufred havde taget. Da forstode alle, at ingen Mand kunde maale sig med Ridder Samson.

5. Ridder Samson kom nu tilbage til sin Frue, og tiltalte hende saalunde: „Altfor lang Tid har jeg været i denne Skov, og jeg vil ikke længer holde mig her skjult for mine Uvenner. Tag nu dine Klæder og alle dine Kostbarheder, og gjør dig færdig!" Saa gjorde hun. Derpaa tog han tre Heste, læssede dem med Guld, Sølv og alskens gode Klenodier; den fjerde gav han Hildesvid at ride paa, og den femte beholdt han for sig selv. Saaledes begave de sig nu paa Veien, og fortsatte den igjennem Skoven. Da de næsten havde naaet Udkanten, kom tolv Mænd ridende imod dem, som havde store Heste, brede Skjolde, blanke Hjelme og tykke Spydskafter; selv vare de store, og rede haardt frem. „Hvo mon det være," sagde Ridder Samson til sin Frue. „Herre" svarede hun, „hvo det er, veed jeg ikke, men det er vist, at de ride djærvt til; skulde I ikke kjende dem?" „Nei! dem selv kjender jeg ikke," svarede han, „men det kan være, at jeg kjender deres Vaaben: den første Mand har et rødt Skjold, hvori der staaer en forgyldt Løve; dette Mærke havde min Fader og hans Broder Ditmar, og det samme bærer ogsaa jeg i mit Skjold, hvoraf jeg veed, at det er mine Ætmænd." Og nu vare de komne til hinanden. Da spurgte Ridder Samson, hvo de vare, hveden de kom, og hvorhen de agtede sig? „Lang Vei," svarede deres Høvding, „have vi faret, men dog venter jeg, at vi nu kunne vende om herfra, thi nu have vi

udført vort Ærende, eftersom vi have fundet eder. Vi have for lang Tid siden spurgt, hvilken Ufred der var tilføiet dig, hvilke mægtige Fjender du har haft at kæmpe imod, og hvorlunde du blev afsat fra din Værdighed, og havde ikkun faa Venner, som kunde staae dig bi." „Om jeg seer ret," svarede Ridder Samson, „da er du min Farbroder." „Ja," svarede hin, „jeg er din Farbroder Ditmar; mine to Sønner ere ogsaa her med, og alle disse ere dine Frænder. Vi have nu reist lang Vei, for at opsøge dig, da vi vilde yde dig Hjælp, i hvad du agter at tage dig for." Da omfavnede Ridder Samson sin Farbroder, og takkede ham meget for hans gode Villie.

6. De rede nu alle i Forening ud af Skoven hen til en Borg, som Kong Brunsteen eiede. Borgbeboerne bleve det ikke vaer, før de allerede vare komne ind i Staden. Da mærkede de, at det var Ridder Samson, som var kommen der, han som havde dræbt Rodgeir Jarl og Kong Brunsteen og mange andre mægtige Høvdinger. De tænkte nu paa, hvilke Storværker han havde udført, og hvor drabelig en Mand han i alle Henseender var, samt at de selv nu vare uden Høvding. De viseste Mænd traadte derpaa sammen, og saa faldt deres Beslutning ud, at de vilde indgaae Forlig med Ridder Samson. Ifølge denne Beslutning gik de til ham med megen Ærbødighed under talrigt Optog, og traf ham og hans Mænd i en Hal, hvor han var tagen ind. Ridderne ginge nu for Samson, faldt paa Knæ for ham, og tilbøde, at give sig i hans Vold, og blive hans Undergivne: „Borgen vilde de overgive ham; han skulde være deres Høvding."

Dette Tilbud modtog Samson, og bød dem staae op. Der blev nu stævnet til Thinge, og paa dette Thing toge Borgens Beboere ham til deres Hertug.

7. Kort efter red Hertug Samson ud af Borgen, og med ham fem hundrede Riddere [1]. Han red nu hen til en anden Borg, som baade i Rigdom og Folkemængde overgik de fleste andre. Han affendte Mænd til Borgen med det Forlangende, at Indbyggerne enten skulde overgive Borgen, eller i andet Fald værge deres Gods og Liv. Men da de hørte dette, holdt først Høvedsmændene Stævne, og Sagen blev dernæst foredraget paa et almindeligt Møde; men før man sluttede dette Møde, talte en Høvding længe og snildelig; han begyndte Talen om Ridder Samson fra dennes Barndom, dernæst talte han om, hvormange store Gjerninger han udførte i sine unge Aar, og siden da han blev Ridder, at han vandt Borg og Rige, holdt Enekampe og Slag, samt hvorlunde han var mild og rask, kjærlig mod sine Venner, men grum mod sine Uvenner, hvor standhaftig han var i sine Beslutninger og hvor ilde han havde gjengjeldt Rodgeir Jarl og Kong Brunsteen deres Ufred. Ja det kunde de vente, at de ei vilde kunne holde deres Borg for hans Hær, da saa store Høvdinger ikke kunde holde deres Liv for ham allene: „Og er det nu mit Raad," saa sluttede han, „at vi modtage ham paa det bedste." Da nu Hertug Samson kom til Borgen, vare alle Borgportene oplukkede for ham, og han red ind i Staden med hele sin Hær. Dernæst blev der stævnet til et almindeligt

[1]) Ordet Ridder brugtes i det gamle Sprog ogsaa til at betegne Rytter i Almindelighed.

Thing, paa hvilket Folket overgav ham Staden og alle Herreder og Kasteller, som hørte til den, ja de tilbøde endog at give ham Kongenavn. Herpaa svarede han dog saalunde, at han ikke vilde hedde Konge, heller ei bære høiere Navn, end det han forud havde, førend han reiste sin Bannerstang midt i Salerne. I denne Borg dvælede han nu fem Dage.

8. Da nu Hertug Samson red ud af denne Borg, havde han to tusinde Riddere og desuden en stor Mængde andre Folk. Denne Hær satte han i Bevægelse ad den Vei, som gik til Salerne, og der var nu ingen Borg paa hans Vei, som jo overgav sig til ham. Da sendte han Bud til Salerne, og lod sige sin Beslutning, at han vilde bemægtige sig Borgen, hvad enten det vilde blive ham let eller vanskeligt, saa at han heller vilde falde med hele sin Hær end ikke blive Borgens Eier. Ved denne Tidende bleve alle Indbyggerne bedrøvede, og holdt indbyrdes Møder med vise Mænd og Høvdinger; og der raadsloges mange Dage om denne Sag, før der blev taget fast Beslutning i den. Man spurgte imidlertid, at Hertugen var nær, hvorpaa hele Folket red ud af Borgen med Vaaben og vaiende Bannere i pragtfuldt Optog med alle Slags Spil, baade Harper og Feiler, Giger og Trommer og alskens Lystighed, som man kunde finde paa. Da Borgmændene nu traf Hertugen og hans Hær, stege de af Hestene, først de Fornemste, siden alle Ridderne, hvorpaa de afgave den Erklæring: at de vilde overgive Staden og sig selv i hans Vold. Hertugen takkede dem for deres Beredvillighed, hvorpaa de fulgte ham ind i Borgen, og gave ham samme Dag Kongenavn,

og overdroge ham baade hele Kastellet og Skatkammeret, som Kong Brunsteen havde eiet. Han sendte nu Bud over hele det Rige, som forhen havde staaet under Kong Brunsteen, at alt Folket skulde tjene ham og vise ham Lydighed. Derefter styrede Kong Samson sit Rige en Stund.

9. Kongen havde, fortælles der, ved sin Kone Hildesvid en Søn, der hed Ermenrik. Han blev ved sin Opvæxt baade skjøn og stærk, og havde sin Faders fulde Kjærlighed. Kong Samson udvidede nu sit Rige paa mange Maader, foer vidt og bredt omkring, og underlagde sig mange Lande vester ud og flere Steder. Han fik dernæst en anden Søn, som efter Farbroderen blev kaldt Ditmar. Denne Søn blev, da han voxte til, stor og stærk og mandig som sin Fader, haardfør, forstandig og en djærv Mand, der slægtede sin Fader paa i Eindelag. Som nu Kong Samson var temmelig til Aarene, men hans Søn Ermenrik allerede var voxen, Ditmar derimod tolv Vintre gammel, hændte det sig en Dag, at Kongen sad i sit Høisæde, og Ermenrik traadte frem for ham. Da talte Kongen saalunde til ham; „Ei vil jeg, at du tjener mig eller anden Mand længer; jeg vil nu give dig Kongevælde over de tolv største Borge i Spanien, som jeg har tilbundet mig med mit eget Sværd; og da kan du selv forøge dit Rige, thi, skjønt jeg hverken fik Rige til Gave eller Arv, har jeg nu ikke Mangel derpaa." Men da hans yngste Søn Ditmar hørte dette, gik han for Faderen og talte: „Nu har du givet din Søn Ermenrik Kongevælde og et stort Rige, men lige til i Dag har jeg faret med dine Riddersvende, og haft

samme Anseelse som han. Men nu har du ikke gjort et ligeligt Skifte imellem os, og det kan du allene gjøre godt igjen, om du vil give mig nogen Vælde eller Titel, efterdi du har gjort ham til saa stor en Mand." Kongen hørte paa denne Tale, svarede intet, men kastede et vredt Øie paa ham. Da han altsaa intet Svar fik, gik han igjen tilbage.

10. Kong Samson sad nu i Høisædet i sin fornemste Hal. En Kreds af anseelige Høvdinger omringede ham. Salen var betrukken med kostelige Tæpper, og alle Borde vare besatte med prægtige Fade; Bordtøiet var af purt Guld, og frisk Viin perlede baade rød og hvid i store Pokaler af rødt Guld, heelt besatte med funklende Ædelstene; trende Mundskjenke bare Vinen frem for Kongen. Det var nu Middag; Solen skinnede gjennem alle Hallens Vinduer, og udbredte en klar Glands over hele Salen, og man morede sig med alskens Lege; da rakte Kong Samson sin Haand frem over Bordet, og talte saalunde: „Nu har jeg siddet i dette Høisæde i samfulde tyve Vintre, og alle mine Mænd have haft Fred; og vel har jeg i den Tid ikke forøget mit Rige, men dog seer her nu heelt anderledes ud end den Gang, thi nu er her i denne Hal megen Glands og Pryd af anseelige Høvdinger og raske Kæmper; ogsaa er hele Hallens Indretning derefter pragtfuld, og alskens Lege anstilles; og meget er forandret siden den Tid, da mit Haar og Skæg, der nu er hvidt som en Due, bar Ravnens sorte Farve, og da min Arm, der nu er hvid, var rød og blaa; dog hvad voldte det, uden min Brynje, da den i fulde tre Maaneder ikke kom af min Arm. Mine Riddere vare i samme Kaar;

da vare vore Sværde rødfarvede af Blod og skaarede af Vaaben; nu derimod ere de røde af Rust, ogsaa vore Brynjer ere rustne, og Skjoldene søndersprukne. Hvor ere nu vore Heste, der baade vare stærke og storfodede, og kunde løbe i brændende Ild, om man der lystede at ride? nu derimod vil enhver Ridder ride en Ganger, og han holder for, at den ikke er blød nok, saafremt mindste Fjæder stakkes paa hans Hjelm, naar den render i fuldt Fiirspring. Men paa hvad andet tyder vel dette hvide og skinnende Haar, end at jeg, skjønt jeg sidder her i mit Høisæde, og kommer ikke ud af Salerne, dog omsider maa fare den samme Vei, som alle andre Jarler; og naar jeg saa er død, da er ogsaa al den Hæder, som er bleven mig tildeelt her i Livet, gaaet til Grunde; men eftersom Storværker og Kampe ere stedse i frisk Minde, vil jeg nu ikke oppebie denne Dag her i Salerne; thi skulle mine Mænd nu udføre det Budskab over hele mit Rige til Konger og Hertuger og alle Landets Beboere, at der i hver Stad ikke skal gjøres andet i de næste tre Maaneder, end at ride Heste, tilberede Sadler, gjøre Skjolde, Brynjer og Spyd, og polere Sværde; men naar den Tid er forløben, da skulle alle Høvdinger komme til mig med deres Mænd.

II. Kong Samson lod nu udfærdige et Brev, og sendte det bort med sex vel udrustede Riddere. Og i dette Brev stod, at Kong Samson sendte Bud til Elsung Jarl hin Rige og Stormodige og Skægside saalunde: „I har længe undslaaet eder for at vise os Hæder ved Skattegaver og venskabelige Sendefærd; thi skal I nu sende os i Skat eders Dotter, som min

yngste Søn skal have til Frille, og hende skal følge tresindstyve hæderlige og vel udstyrede Møer, derhos tresindstyve Riddere, fuldt udrustede; hver Ridder skal have to Heste og een Svend; og endnu skal du sende mig tresindstyve gode og vel afrettede Falke og tresindstyve Jagthunde; og paa den bedste Hund skal Halsbindet være af Guld, og Baandet flettet af dit eget Skæg; og da veed du, om nogen Mand i Verden er mægtigere end du. Vil du ei saa gjøre, da bered dig vel i tre Maaneder, og udrust alle dine Borge og dine Mænd, at de paa det bedste kunne værne dig og dit Rige." Ridderne droge nu afsted, og fortsatte Reisen uafbrudt, til de kom til den Borg, som hed Bern [1], til Elsung Jarl hin Gamle. Ved deres Ankomst sad Jarlen ved Spisebordet. De fremkom med Kong Samsons Brev og Indsegl, og lagde det paa Bordet for Jarlen. Han tog Brevet, og læste det selv, men da han havde læst det til Ende, farvedes hans Ansigt rødt som Blod, og med megen Vrede talte han saalunde til sine Mænd: „Os har hin store Konning Samson skikket sit Budskab, at jeg skal sende ham Skat. Han gjør mig nu, da jeg er stædt i den kraftesløse Alderdom, saadanne Fordringer, som han ingenlunde skulde have fremkommet med i mine yngre Aar, nemlig, at jeg skal tjene ham med Skam og desuden have hans Uvenskab. Men før dette skal skee, som han her fordrer, skal hver Borg i mit Rige vorde jævnet med Jorden, og mangen Ridder gjort hovedløs; og langt heller skal jeg døe, end taale en saadan Vanære." Han bød nu

[1]) d. e. Verona.

at sætte Ridderne fast, og den, som frembar Ærendet, lod han hænge høit foran Borgen, de fire lod han halshugge, og af den sjette lod han hugge den høire Haand, og sendte ham i saadan Forfatning hjem. Siden lod han alle sine Borge og Kasteller omgive med Steenmure og grave Diger om dem og sætte Valslynger ved hver Borgport; ogsaa Ridderne bleve paa det bedste udrustede, og der var nu stor Raadslagning i Riget, hvorlunde man skulde værne Landet mod Kong Samson. Ridderen kom imidlertid tilbage til Salerne, og fortalte Kong Samson Udfaldet af Reisen, og hvor haardt de bleve modtagne af Elsung Jarl. Da Kongen hørte dette, lod han, som intet var; han gav ikke Svar og lod sig ikke forlyde med, enten han tyktes vel eller ilde herom.

12. Da nu tre Maaneder vare forløbne, droges en uovervindelig Hær sammen, hvorefter Kong Samson red ud af Borgen, og med ham tre Konger og mange Hertuger, og i alt havde han femten tusinde Riddere og utallige andre Mænd. Med denne Hær rykkede han ind i Elsung Jarls Land. Da han havde redet i to Dage om i Landet, kom Elsung Jarl med ti tusinde Riddere imod ham, og havde Jarlen desuden en stor Hær af andet Mandskab; thi vide fra Land var ham sendt Hjælpetropper, baade fra de Folk, som boede nord for Fjeldet[1] og fra Svaben og Ungarn. Da de nu mødtes, kom det til et haardt Slag, og paa begge Sider blev der et stort Mandefald. Nu red Kong Samson, og med ham hans Sønner Ermenrik og

[1]) Alperne.

den unge Ditmar frem. Kong Samson nedhug baade Mænd og Heste, og fældte for Fode til begge Sider. Frem red han midt i sine Fjenders Hær, og blodig var hele hans Brynje og Hest, og nu tog han til sit Sværd, og Fæstet gjaldede saa høit, at det hørtes over hele Hæren. Da sagde Kong Samson: „Om jeg end havde ene redet til denne Kamp, da havde jeg, om det behøvedes, kunnet dræbe med min ene Haand hver Mands Barn i Elsungs Hær," og hans Stemme var saa skrækkelig, at den bragte alle til at skjælve. Men da Elsung Jarl saae, hvor megen Skade Kong Samson gjorde hans Mænd, og at intet vilde hjælpe, raabte han høit: „Gjører et haardt Anfald, mine Mænd! Seiren skal blive vor, men Bauen deres, thi vore Fylkinger gaae endnu bedre end deres, og denne tykhalsede Orm, som længe har trængt sig frem i vor Hær, skal snart stødes død til Jorden, ellers skal jeg selv døe, og da vil Kampen være endt." Og med det samme gav han sin Hest af Sporerne, red ene djærvt mod Kong Samson, og hug til øverst i Kanten paa hans Skjold, og kløvede det ned til Haandfanget; det andet Slag traf paa hans Skulder, saa at det skar Brynjen sønder, og tilføiede ham et stort Saar. Men i det samme hug Kong Samson til Jarlen paa hans Hals, saa at Hugget tog Hovedet bort. Kong Samson tog nu Jarlens Hoved, og holdt det i Veiret, og spurgte, om Elsungs Mænd kjendte Hovedet. Og nu, da Jarlen var falden, standsedes Kampen, og alle Elsungs Mænd overgave sig i Kong Samsons og hans Sønners Vold. Derpaa red Kong Samson med hele sin Hær til Bern, og ingen var i hele Elsungs Land

dristig nok til at værne Borg eller Kasteller imod ham. Da han altsaa kom til Bern, bleve alle Borgportene oplukkede for ham, og Borgbeboerne ginge imod ham med alskens Lege, viste ham alle deres Skatkammere, som Elsung Jarl havde eiet, og overgave det alt i hans Vold.

13. Kong Samson lod nu gjøre et kosteligt Gilde, og paa dette giftede han Elsung Jarls Datter Odilia med sin Søn Ditmar, og gav ham Kongenavn, og derhos Bern og hele det Rige, Elsung Jarl havde eiet. Og den Borg, som hedder Fritile, og Væringerne kalde Fridsæle[1], gav han sin Søn Aage med Tilnavn Ørlungetrøste. Ogsaa gav han ham Hertugnavn. Aages Moder var ikke af høi Byrd, men han blev dog en stor og mægtig Høvding. Derefter drog Ermenrik med sin Fader syd paa til Romeborg; og paa denne Færd døde Samson hin Mægtige. Da tog hans Søn Ermenrik Kongedom over alle de Riger, som hans Fader havde eiet, og foer dernæst til Romeborg, holdt mange Træfninger, og blev Herre over den bedste Deel af Romeborg, og underlagde sig desuden mange andre store Borge ude i Apulien. Han tilegnede sig den største Deel af Riget ude fra Grækelands Hav og nord til Fjeldet og en stor Deel af Grækelands Øer, og han blev en stor og vældig Konge. Han var vennesæl og fredsæl sin øvrige Levetid.

[1]) Formodentlig Breisach, ligesom i Heldenbuch; ellers er Fridsæla Vercelli.

Anden Fortælling.

Didriks Ungdom.

14. Kong Ditmar bestyrede nu Riget i Bern; han var en drabelig Mand, forstandig, rig i berømmelig Daad og en stor Kriger, munter og nedladende, mild, høimodig og vennesæl af sine Mænd. Hans Kone Odilia var viis og vennesæl og den færdigste Kvinde i alle Dele. De havde en Søn, som hed Didrik. Han voxte op, og blev saa stor en Mand, at der neppe fandtes hans Lige, var det ei en Rise. Han havde et langt og bredt Ansigt, var lysladen, og havde deilige Øine og mørke sammenhængende Øienbryn. Hans Haar var kort og fagert, og skilte sig i yndige Lokker. Han fik intet Skæg, hvor gammel han end blev. Hans Skuldre vare saa store, at der var to Alen at maale over. Hans Arme vare saa tykke som Træers Stammer og saa haarde som Steen; deilige Hænder havde han, og om Midie var han smækker og vel voxen, men hans Hofter og Laar vare saa tykke, at enhver forundrede sig over, hvordan en Mand kunde være saaledes dannet. Hans Fødder vare fagre og vel voxne, men Læggene og Benene vare saa tykke, at en Rise turde ikke at skamme sig ved dem. Hans Styrke var saa stor, at intet Menneske vilde troe det, og at han neppe kunde faae den prøvet; han var munter og nedladende, mild og meget gavmild, saa at han hverken sparede Guld eller Sølv eller Klenodier til sine Venner, ja næsten til enhver, som vilde tage derimod. Alle de, der havde seet Samson, vare enige i,

at Didrik i Sind og Færdigheder var hans Lige. Men de, som ikke havde kjendt Samson, holdt for, at der ei har været født en i alle Henseender saa fortrinlig Mand som Didrik. Kong Ditmar slog Didrik til Ridder, da han var tolv Vintre gammel, og satte ham til Høvding ved sit Hof over alle Hirdmænd og Riddere; og som han blev mægtigere, des mere tiltog hans Anseelse.

15. Over den Borg, som hedder Venedig, raadede Hertug Erik, en stor Høvding og udmærket i Færdigheder. Hans Sønner vare disse: Boltram og Reginbald, som siden bleve Hertuger i Venedig og Svaben. Hertug Reginbald havde en Søn, som hed Hildebrand. Da denne var tolv Aar, tog han sine Vaaben, og gik for sin Faders Høisæde. Da slog Hertugen ham til Ridder, og gjorde ham til Høvding over mange Riddere. Hertug Boltram havde en Søn, som hed Reginbald; hans Søn var Sintram, som siden skal nævnes. Hildebrand var en smuk Mand med et lyst og bredt Ansigt, forunderlig skjønne Øine og Næse; hans Haar og Skæg vare som Silke, og krusede sig i fagre Lokker, og han var den anseeligste Mand, man kunde see for sig; stor var han af Væxt, forstandig og raadsnild, og i al Manddoms Prøve stedse i Spidsen; i Venskab var han trofast, saa at han aldrig svigtede sin Ven; han var nedladende og gavmild; saa at der ei fandtes hans Lige i alle hine Lande i Mod og Tapperhed og alle Færdigheder, som høre til Ridderskab. Da han nu var tretten Vintre gammel, sagde han til sin Fader, at han vilde lære at kjende flere fornemme Mænds Sæder; „og ei vil jeg blive navnkundig," tilføiede han, „om

jeg skal ikke andet gjøre, end være her hjemme i Venedig eller ride omkring i Svaben." Hertugen spurgte, hvorhen han vilde drage. „Jeg har hørt tale," svarede Hildebrand, „om en mægtig Konning, men didhen er lang Vei, det er nemlig Konning Ditmar af Bern; til ham ønsker jeg at drage." Derpaa beredte han sig, og med ham femten Riddere, alle raske Mænd og vel udrustede. Han begav sig nu paa Reisen, og kom omsider til Bern til Kong Ditmar, som tog vel imod ham, og bød ham at forblive hos sig i den høieste Anseelse. Det tog Hildebrand med Glæde imod. Kongen gav ham Plads nærmest ved Siden af sig, og han var længe hos Kong Didrik, som siden skal omtales i denne Saga. Didrik, Ditmars Søn, var da fem Vintre gammel. Hildebrand satte Didrik ved Siden af sig, og fostrede ham, indtil han var tolv Vintre gammel, og blev gjort til Høvding over Hirdmændene. Men saa høit elskede Hildebrand Didrik, og denne igjen hin, at ingen, siden David og Jonathan, have elsket hinanden med inderligere Kjærlighed.

16. Det fortælles nu, at Didrik og Hildebrand engang rede begge tilsammen i fuld Rustning fra Bern, med deres Falke og Hunde, ud i Skoven for at more sig. Nu lode de Falkene flyve, og sloge Hundene løs. Men i det Didrik forfulgte en Hjort, saae han, hvor der løb en Dverg. Han ilte strax efter ham, og før han kom i sin Gamme, fik han fat med Haanden over Dvergens Hals, og rykkede ham til sig i Sadlen. Dette var Alfrig, den berygtede Tyv, men som for Resten var den kunstigste af alle Dverge, saavidt Oldtidens Sagaer vide. „Herre!" begyndte Dvergen,

„om jeg derved kan løse mig og mit Liv fra dig, da skal jeg vise dig derhen, hvor der skal være saa meget Guld og Sølv og alskens Kostbarheder, at din Fader ikke engang eier Hælften af rørlige Eiendomme. Det er to Mennesker, der eie dette Gods, nemlig en Kone, som hedder Hilde, og hendes Mand Grim. Grim er en overmaade tapper Mand, og holder sig lig med tolv Mænd i Styrke; hans Kone er dog stærkere, og begge ere de grumme og onde. Han eier et Sværd, som hedder Nagelring, og ikke har sin Lige, thi dette samme Sværd slog jeg med min egen Haand. Men Seier faaer du ikke, undtagen du først vorder Sværdets Eier, og er det større Navnkundigheds Daad for dig og din Stalbroder, at søge disse store Eiendomme med Mandighed, end at kramme min korte Bug og mine lave Lægge." „Aldrig slipper du med Livet af min Haand," svarede Didrik, „førend du sværger, at du i denne Dag bringer mig Nagelring, og siden skal du vise mig til det Herberge, hvorom du fortalte." Da svor Dvergen, og Didrik lod ham løs. Denne jagede dernæst Fugle og Dyr hele Dagen lige til Klokken tre om Eftermiddagen. Efter den Tid holdt Didrik og Hildebrand stille ved en Fjeldside; da kom Alfrig did med Nagelring, og overgav det til Didrik med de Ord: „See her i denne Fjeldside under en steil Klippe er den Jordhule, hvorom jeg har fortalt dig. Tag nu der Kostbarheder, hvorpaa der er stort Forraad. Dog! tænke I at naae dem, maae I vise eder som Mænd; men mig skulle I aldrig siden faae i eders Vold, saalænge jeg lever, om I end oplevede to Menneskers Alder;" og dermed var Dværgen heelt forsvunden. Nu stege

Didrik og Hildebrand af Hestene, og bandt dem. Derpaa drog Didrik Sværdet, som Dvergen havde bragt ham, og det sagde de baade, at aldrig havde de seet skjønnere og skarpere Sværd. De gik da ind i Fjeldkløften, og traf omsider Jordhulen; da bandt de deres Heste, toge Hjelmene op, spændte Brynjerne og Brynhoserne paa, og skøde Skjoldene for sig. Dernæst gik Didrik paa det djærveste ind i Hulen, og Hildebrand strax efter ham. Men da den stærke Berserk Grim blev vaer, at der vare komne Krigsmænd i hans Huus, greb han strax i sin Vaabenkiste, men savnede sit Sværd, og kunde da vel forstaae, at Dvergen Alfrig, hin berygtede Tyv, maatte have stjaalet det. Imidlertid blev han ikke raadvild, men greb af Ilden en brændende Træstump, og gik imod dem; og de kæmpede paa det drabeligste. Men Hildebrand, som havde faaet Hilde imod sig, tog sig ikke i Agt, før hun havde spændt saa fast om hans Hals, at han ikke kunde røre sig, og nu rykkedes de paa det drabeligste en lang Tid, indtil han faldt, og Hilde ovenpaa ham, og vilde binde ham. Saa fast spændte hun nu om hans Arme, at Blodet sprang ud af hver Nægl, og saa haardt satte hun begge sine Næver for hans Bryst, at han næsten faldt i Besvimelse. I denne Nød raabte han til sin Fostersøn: „Herr Didrik!" sagde han, „hjælp mig nu; thi aldrig har jeg været i saadan Livsfare." „Tilvisse," svarede Didrik, „skal jeg hjælpe dig, om det ellers staaer i min Magt, og ei skal jeg taale, at min Fosterfader og bedste Ven skal for et Kvindfolk længer svæve i Fare nær Døden," og i samme Øieblik hug Didrik Hovedet af Grim. Derpaa løb han did, hvor hans Fosterfader

laae, og hug Hilde i to Stykker, men saadan en Djævelskab og Trolddom fulgte hende, at Stykkerne føiede sig sammen, og hun var heel, som tilforn. Dette holdt Didrik for et stort Vidunder, og han hug nu anden Gang tvært over hendes Bug, men det gik aldeles ligesom før. Da sagde Hildebrand: „Sæt din Fod mellem begge Stykkerne! saalunde vil du kunne faae Bugt med dette Troldvæsen." Og nu hug Didrik hende tredie Gang i to Stykker, og satte sin Fod imellem Stykkerne; da var det nederste Stykke dødt, men Hovedstykket talte: „Gid Grim saaledes havde overvundet Didrik, som jeg Hildebrand, da var Seiren bleven vor;" og dernæst døde ogsaa dette Stykke. Derpaa sprang Hildebrand op: „Vist yder du mig nu," sagde han, „som ofte ellers, megen Bistand, hvorfor Gud lønne dig!" Nu fandt de Guld og Sølv og alskens Kostbarheder, saa at de maatte sande, at Dvergen heri ikke havde løiet for dem. De fandt ogsaa en Hjelm, saa tyk, at de aldrig før havde seet dens Mage, om hvilken Dvergen Alfrig havde fortalt Didrik, at baade Hilde og Grim holdt den for et saa stort Klenodie, at de begge vilde have den opkaldt efter deres Navn, og derfor kaldte de den Hildegrim. Samme Hjelm bar Didrik siden i lang Tid og i mange Kampe. Didrik og Hildebrand toge nu saa meget Gods, som deres Heste kunde bære, og gjemte vel det, som blev tilbage. Derefter droge de hjem. Af saadanne og mange andre Storværker blev Didrik navnkundig over alle Lande.

17. Norden for Fjeldet ligger i Svaben en Borg, som hedder Søgaard. Der herskede den mæg-

tige, fagre og djærvmodige Brynhild, den deiligste af Kvinder i alle Sydlande, og over al Norden navnkundig ved sin Viisdom og ved de Storværker, som skete for hendes Skyld, hvis Minde vil forplantes til den sildigste Efterslægt. I en Skov ei langt derfra ligger en stor Gaard, som Brynhild eiede. Nu raadede for samme en Mand, som hed Studas, der var viis og vel øvet i alskens Færdigheder. I denne Skov vare mange gode Heste, men iblandt dem bar et Stod eller Stutteri i den Grad Fortrinet, at man ei vilde finde dets Mage, om man end ledte i alle Lande. Disse Heste vare enten graae eller guulblakkede eller sorte, men ganske af een Farve. I dette Stod vare der baade store og skjønne Heste, hurtige som Fugle i Flugten, og dog let tæmmelige og tillige meget modige. Studas havde megen Færdighed i at ride Heste til og lære dem baade Turnering og Pasgang. Studas var nu gammel, men han havde en Søn, der ogsaa hed Studas ligesom Faderen, og var tolv Vintre gammel. Hans Skabning var saaledes: hans Ansigt var bredt og ikke langt, Næsen kort og ei tyk, Panden bred, Øinene store og sorte; han havde et meget tykt Skæg, et stort Hoved og en før og kort Hals; stor Brede var mellem hans Skuldre, og saa tyk var han under Axlerne, at man næsten kunde maale en Alen; hans Arme vare korte, men stærke og føre; tykke Hænder havde han, og han var kort af Væxt og smækker over Midie. Ved Skuldrene var han firkantet; Fodderne vare tykke og Læggene korte, og derhos overgik han de Fleste i Styrke. Det var hans Tidsfordriv at ride Hest, komme i Turnering, øve sig i Fægtning, og skyde Pile

og Spyd af Laasbuer. Han havde et grumt og haardt Sind, var altfor begjerlig baade efter Penge og Ære, saa at ingen vilde tjene ham; de fleste derimod hadede ham. I dette Land fandtes ikke hans Jævnlige, enten i Styrke og ridderlige Færdigheder, eller i Sindelag. Mange Venner kjendte han ikke, men mod dem, han havde, sparede han hverken Penge eller Bistand. Istedenfor hans rette Navn kaldte man ham Heimer for hans Sindelags Skyld; thi der var en Orm af dette Navn, som var grummere end andre Orme, og alle Mennesker ræddedes for at komme dens Leie nær; i den Henseende lignede Studas Ormen, og fik derfor dens Navn, saa at Væringerne[1] kaldte ham Heimer. Han fik en Hest af det fortræffelige Stod; dens Navn var Rispa, den var graa af Farve, og overgik alle andre Heste i Størrelse og Styrke. Den gamle Studas havde selv tilredet den. Det hændtes nu engang, at Heimer tog sin Hest og sit Sværd Blodgang, et fortrinligt Vaaben, gik til sin Fader, og sagde, at han vilde ride bort, og ikke henleve sin Tid i denne Skov. „Og kjende vil jeg," sagde han, „fornemme Mænds Sæder og søge mig Hæder og Anseelse." „Hvis du ikke vil være her hos mig," svarede den gamle Studas, „og passe denne Gaard, hvorhen vil du da drage?" „Ride vil jeg," svarede Heimer, „sønder over Fjeldet til den Borg, som hedder Bern. Derfra har jeg hørt meget om en Kongesøn, som hedder Didrik, og prøve vil jeg, hvo af os to der vil gaae af med

[1]) De Skandinaver, der udgjorde et eget Korps i den constantinopolitanske Keisers Tjeneste; her Nordboer i Almindelighed.

Seier i Vaabenskifte." Da sagde Studas: „Saalunde have paalidelige Mænd fortalt mig om Didrik, at du vil bilde dig meget ind, om du i nogen Henseende vil sætte dig i Ligning med ham. Drag heller andenstieds hen, om du vil forsøge dig; thi det er ilde at overskride Middelveien i sine Foretagender, og af Stridslyst og Indbildskhed have mange faaet Vanære." „Nei!" svarede Heimer, „enten skal jeg være Døden vis eller vorde Didriks Overmand. Nu er jeg sytten Vintre gammel, men han har endnu ikke fyldt sine tolv, og hvor mon den findes, med hvem jeg vilde tage i Betænkning at prøve Styrke." Vred, som han var, sprang han da paa sin Hest Rispa, og red bort lange og ukjendte Veie, og lod ei af, før han kom til Bern. Han red lige til Borgen og Kongsgaarden, og da han kom der, steg han af Hesten, og bad en Mand holde den, og passe hans Spyd, medens han udførte sit Ærende. Tjenstvillig gjorde man, hvad han forlangte, og han gik ind i Hallen for Kongens Høisæde, og hilste paa Kongen. Siden gik han til Didrik, og sagde: „Herr Didrik! I rum Tid har jeg hørt dit Navn og Rygte, og laugt har jeg redet fra mit Hjem, for at faae dig at see; saadant Ærende bringer jeg dig, at, om du har Mod til at forsøge dig og din Styrke, da byder jeg dig ud til en Enekamp uden for Bern; der ville vi mødes midt paa Sletten, og den bære saa begges Vaaben bort, som er den tapreste Mand, og vorder den seirende i Prøven." Herpaa svarede Didrik ham med Vrede; thi denne Mand forekom ham at besidde en høi Grad af Dumdristighed, i det han vovede at tiltale ham i saadanne Ord, som ingen før havde

hørt i Tale til ham, ligesaa lidt som nogen forhen havde haft Mod til at udbyde ham til Enekamp. Didrik dvælede ei med at møde i Kampen, og havde god Forhaabning om, at denne Mand havde indladt sig i en farlig Færd. Hurtig sprang han nu fra Sædet, og gik ud af Hallen. Hildebrand og en Mængde Riddere fulgte ham. Han bød nu at fremtage alle sine Vaaben, og fortælles der, at een Ridder bragte ham Brynhoserne, en anden Brynjen, en tredie Skjoldet, der baade var stort og haardt og rødt som Blod, og mærket med en gylden Løve; den fjerde Ridder bragte ham hans Hjelm Hildegrim, og han omgjordede sig med sit Sværd Nagelring; den femte Ridder tog hans Hest, og den sjette sadlede den; den syvende gav ham hans Spyd, og den ottende holdt hans Stigbøiler; denne var nemlig hans Fosterfader Hildebrand. Derpaa red Didrik ud af Bern, og med ham Hildebrand og mange andre Riddere, derhen, hvor Heimer holdt færdig til Kamp. Nu gave begge deres Heste af Sporerne, og rede paa det drabeligste ind paa hinanden, og hver stak sit Spyd mod den andens Skjold, dog fæstede intet af Spydene; Hestene løb hinanden forbi, saa at de skiltes for den Gang. Atter dreiede begge deres Heste, og rede anden Gang mod hinanden, men det gik endnu ligesom før. Da rede de mod hinanden tredie Gang paa det allerdrabeligste, og den ene søgte at bringe den anden Bane. Heimer stak nu sit Spyd mod Didriks Skjold, saa at det gik igjennem Skjoldet under hans Arm, og stødte mod Brynjen, men bed dog ikke paa den; men Didrik stak i det samme gjennem Heimers Skjold og hans dob-

belte Brynje, og traf ham i Siden, hvorved han blev noget saaret. Saa haardt rede de til, at Didriks Hest næsten styrtede paa Bagbenene, saa at hans Fødder naaede Jorden, men saa stærk var han, at han ikke rokkedes det mindste i Sadlen, og begge deres Spydskafter brast midt over, hvorpaa de hævede deres Turnering. Nu stege de af Hestene, trak blank, og ginge sammen til en Kamp, baade langvarig og drabelig, og ingen veg en Fodbred for den anden. Nu hug Heimer til Didrik med sit Sværd Blodgang i hans Hjelm Hildegrim, men ved dette svære Hug brast Sværdet i to Stykker foran Fæstet. Han var da vaabenløs, og overgav sig i Didriks Vold. Denne vilde nu ikke dræbe ham, men gjorde ham til sin Mand. De bleve de bedste Venner, og ved denne Seier blev Didrik endnu mere navnkundig end tilforn.

Tredie Fortælling.

Velent.

18. Kong Vilkinus i Vilkineland var en mægtig Konge og en stor Krigsmand. Han var engang dragen med sin Hær ud i Østerveg[1], og som nu hans Krigsskibe laae ved Land, hændtes det engang, at Kongen selv gik op i Landet til en Skov, ganske ene, saa at ingen af hans Mænd fulgte ham. Da traf han en Kvinde, som var overordentlig deilig; thi fattede

---

[1]) Østersøen og dens østlige Kystlande.

Kongen Kjærlighed til hende, og gik hen og favnede hende. Men denne Kvinde var ikke andet, end hvad man kalder en Havfrue. Disse have hjemme i Havet som Uhyrer, men see ud som Kvinder, naar de ere komne i Land. De Mænd, som skulde følge Kongen, tabte ham af Sigte, og ledte efter ham vidt omkring i Skoven. Endelig kom han igjen til sine Mænd og Skibe, og, saasnart da Medbør fyldte Seilene, stak de i Søen. Men da de kom langt ud fra Land, kom en Kvinde op ved Loftingen paa Kongens Skib, tog fat i Skibsstavnen, og holdt saa fast, at Skibet stod stille. Da blev Kongen vaer, at det var den samme Kvinde, som han havde truffet paa i Skoven ved Stranden. „Lad os fare vor Vei," sagde Kongen til hende, „og om du har noget med mig at tale, kom da til mit Land, der vil jeg modtage dig vel, og der skal du nyde gode Dage hos mig." Da slap hun Skibet, men Kongen foer sin Vei til sit Rige. Da han nu havde været et Halvaar hjemme, kom der en Kvinde, og sagde, at hun var frugtsommelig ved ham. Kongen kjendte hende, og lod hende føre til en Gaard i Nærheden. Da hun havde været der en kort Tid, fødte hun et Drengebarn. Denne Dreng blev kaldt Vade. Da vilde hun ikke blive der længer, men forsvandt, og intet Menneske vidste, hvor hun siden blev af. Men da Drengen Vade voxte op, blev han en Rise af Væxt, og slægtede i visse Henseender sin Moder paa, og var ikke som andre Menneskens Børn. Han var ond at komme til Rette med, hvorfor han blev forhadt, og mistede endog sin Faders Kjærlighed. Kong Vilkinus havde en anden Søn, som hed Nordian; han var skjøn

af Udseende og en rask Mand, og havde sin Faders fulde Kjærlighed. Til denne Søn efterlod Kongen Rige og Kongedom, men gav sin anden Søn Vade tolv Gaarde i Sjælland. Kong Nordian var en mægtig Høvding, før Kong Hernit af Rusland kom til ham, og hærjede i hans Rige, som siden skal fortælles. Hans Sønner vare de fire Riser, som ogsaa skulle omtales længere hen: Vidolf med Stangen, Aspelian Rise, Aventrod og Edgeir. Disse vare alle Mænd af sjelden Styrke og Tapperhed, og udmærkede sig ogsaa ved deres Vaaben, der vare langt fortrinligere end de fleste andres.

19. Vade Rise havde en haabefuld Søn, som hed Velent. Da denne var tolv Vintre gammel, vilde Faderen, at han skulde bestemme sig til een eller anden Idræt, og da Vade havde spurgt om en Smed i Huneland, som hed Mimer, der i Kunstarbeider langt overgik alle andre, drog han did med Sønnen, og overgav ham i Mimers Hænder, at denne skulde lære ham at smede Jern. Siden drog Vade hjem til sine Gaarde. Paa denne Tid var Sigurd Svend hos Mimer, og tilføiede de andre Svende meget Ondt. Da nu Vade Rise spurgte, hvorlunde hans Søn blev slaaet og ofte slet medhandlet af Sigurd Svend, drog han anden Gang til Huneland efter sin Søn Velent, og førte ham tilbage med sig til Sjælland. Da havde Velent været i Huneland tre Vintre, og var nu femten Vintre gammel, og dvælede nu hjemme hos sin Fader tolv Maaneder, og behagede hver Mand vel. Han overgik nu alle sin Tidsalders Mennesker i Kunstfærdighed.

20. Vade Rise spurgte nu fra Huneland, hvor der boede to Dverge i et Bjerg, som hed Kallova[1]. Disse Dverge forstode bedre at smede Jern end enhver anden, han være sig Dverg eller Menneske; af Jern smedede de baade Sværde og Hjelme, men af Guld og Sølv alskens Klenodier, hvad de vilde. Da tog Vade sin Søn Velent og drog bort med ham lige til Grønnesund[2]. Da der intet Skib var for Haanden, biede han en Tid, og da der imidlertid ikke kom noget, tog han Sønnen paa Skuldrene, og vadede med ham over Sundet, som var ni Alen dybt. Derpaa kom han til Kallova, og traf Dvergene, og sagde til dem, at han kom med sin Søn Velent, og ønskede at de skulde tage imod ham tolv Maaneder og lære ham alskens Smedearbeide, og derfor vilde han give dem saa meget Guld, som de kunde komme overeens om. De forlangte een Mark Guld, og fastsatte nu en Dag efter tolv Maaneders Forløb, dà han skulde komme at afhente Sønnen. Efterat have antaget disse Betingelser drog Vade hjem til Sjælland; men Velent var saa oplagt til Smedearbeide, og *tjente* Dvergene saa vel, at, da Vade kom efter ham, vilde de ikke lade ham drage bort, men bade at Svenden skulde blive der, og hellere vilde de give Guldmarken tilbage, end give slip paa Velent. Dette modtog Vade paa det Vilkaar, at han skulde være der endnu tolv Maaneder, og de aftalte nu ind-

[1]) Man kunde tænke paa Kullen; men at det rettere er at søge mellem de nedersaxiske Bjerge, seer man deraf, at Veseren kun ligger tre Dagreiser derfra; jfr. Heldenbuch, hvor det hedder Glockensachsen.

[2]) eller Grønningesund mellem Sjælland, Møen og Falster.

byrdes en anden Stævnedag. Imidlertid fortrød det Dvergene, at de skulde kjøbe hans Tjeneste i saa dyre Domme, og de lagde derfor den Betingelse til: „Om du ikke kommer efter din Søn til den fastsatte Dag, da skulle vi have Lov til at hugge Hovedet af ham." Vade kaldte nu Velent til en Enetale, og de gik bort af Bjerget. Nu tog Vade et Sværd, og stak det ned i Jorden under en Busk, saa at det ikke kunde sees, og talte saalunde til Velent: „Om jeg ikke møder den aftalte Dag, og Dvergene ville have Livet af dig, tag da dette Sværd, og værg dig paa det mandigste!" Dermed skiltes de, og Vade drog hjem til sine Gaarde. Men Velent erhvervede sig nu Hælften mere Duelighed, end han tilforn besad; og det varede ei længe, forinden han besad ligesaa megen Kunstfærdighed som selve Dvergene. Dog tjente han dem vel, og de tyktes godt om hans Tjeneste; men ikke desto mindre vare de meget misundelige paa ham, at han var bleven saa stor en Kunstner, men de trøstede sig dog ved, at han ikke skulde have Nytte af sin Kunstfærdighed, eftersom de havde hans Liv til Pant. Da nu de tolv Maaneder vare ledne, vilde Vade drage efter Sønnen, og han foer Veien fort lige til det Sted, hvor Mødet var berammet imellem dem, men fordi Veien var lang, og han ikke vilde komme efter den fastsatte Tid, indfandt han sig saa betids, at han kom tre Dage før den bestemte. Bjerget var da lukket, og da han aldeles ingen Mulighed saae i at komme derind, lagde han sig ned under Fjeldsiden, og vilde der oppebie, til Bjerget blev lukket op. Men efterdi han havde gaaet en umaadelig lang Vei, var han mødig, faldt i Søvn og sov

haardt. Der blev i det samme en stærk Regn og et Jordskjælv, saa at der skete et Jordskred paa Bjerget, og Vand og Jord væltede med megen Voldsomhed ned, og styrtede over Vade Rise. Men da Stævnedagen kom, lukkede Dvergene Bjerget op, og ginge ud, og saae efter, om Vade Rise skulde være kommen. Nu gik ogsaa Velent ud af Fjeldet, og saae, hvor et Fjeldskred var gaaet; og tænkte det, som skeet var, at dette Skred havde dræbt hans Fader. Derpaa søgte han efter Sværdet, men Skredet havde oprykket og medtaget Buskadsen. Han søgte da langs med Skredet, til han endelig fandt, hvor Fæstet stak frem. Derpaa vendte han sig om, rakte Hænderne tilbage, og oprykkede Sværdet, og gik hen, hvor Dvergene stode. Disse toge sig ikke i Agt for, hvad Velent havde syslet, og han nedhug nu først den, som stod ham nærmest, siden den anden. Efter dette gik han ind i Bjerget, tog alt Værktøiet og alt det Guld og Sølv, som han kunde overkomme, ledte derpaa en Hest frem, som Dvergene havde eiet, og læssede disse Sager paa den. Desuden tog han ogsaa selv saa meget som han kunde bære, og kom med dette efter tre Dages Reise til en Aa, som hed Viseraa, hvor der var en stor Skov. Der gjorde han sine Sager i Stand. Han gik til Aabredden, hvor der stod et meget stort Træ; dette fældte han, hug Grenene bort, og udhulede det. I den øverste og snævreste Ende lagde han sit Værktøi og Kostbarheder, men i den nederste ruumeligere Ende lagde han sin Mad og Drikke, og deri foer han selv, og tillukkede saaledes Bullen, at hverken Sø eller Veir kunde trænge derind. For de Glugge, som han havde skaaret

paa Træet, satte han Glar, saa kunstigt gjort, at han kunde tage det fra, naar han vilde; men naar Glaret var for, kom der ikke mere Vand ind, end om Træet havde været heelt. Han dreiede sig derpaa, til Bullen faldt ud i Aaen, hvorfra den løb til Søen og dernæst i Havet, og saaledes gik det i atten Dage. Da kom Bullen omsider i Land.

21. En Konge hed Ridung, og raadede over Thjode[1] i Jylland. Hans Mænd roede en Dag ud paa Søen med et Bod, for at skaffe friske Fiske til Kongens Bord; men nu blev Bodet saa tungt, at de med Nød og neppe kunde trække det op. De saae da, at der var kommen en forfærdelig stor Træbul deri. Denne Bul slæbte de i Land, og tænkte over, hvad det vel monne være; de fandt, at Træet var underlig tilhugget, og derfor troede de, at der maatte være noget inden i det, og sendte nu en Mand til Kongen, og bad ham undersøge, om det ikke skulde være nogen Skat. Da nu Kongen saae Træet, bød han dem hugge det itu, og see efter, hvad der var i det. Da Velent mærkede, hvad de gjorde, raabte han, og sagde, at der var en Mand i Træet. Men da de hørte hans Røst, bleve de forskrækkede, løb bort, og fortalte Kongen, at Fanden selv var i Træet. Da lukkede Velent Bullen op, gik for Kongen, og sagde, at han var et Menneske, men ingen Fanden. Han hilste paa Kongen, bad ham om Fred, og tilbød, at han vilde tjene ham. Da nu Kongen saae, at det var en udenlandsk Mand, saa vilde han, skjønt denne var kommen

[1]) nu Thy.

paa en underlig Maade i hans Rige, ikke bryde Fred og Lov mod ham, men modtog ham vel. Velent tog nu sit Værktøi, og skjulte det vel i Jorden. Men da han var i Færd dermed, blev een af Kongens Mænd, ved Navn Regin, ham vaer. Velent opholdt sig nu hos Kong Nidung i gode Kaar og blev hans Kertilsvend eller Kammertjener. Hans Tjeneste bestod i, at han skulde passe tre Knive, som skulde ligge paa Kongens Bord, og hvormed Kongen spiste. Da Velent nu havde dvælet der tolv Maaneder, traf det sig engang, da han gik til Søen at tvætte og polere Knivene, at den bedste Kniv faldt ham af Haanden ned i Søen, der paa det Sted var saa dyb, at man ikke kunde have nogen Forhaabning om, at den vilde findes mere. Han gik derpaa hjem, og tænkte over, at Kongen vilde tykkes ilde om, at Kniven var borte, saa meget mere som han ikkun havde denne ubetydelige Tjeneste. Han gik derfor hen, hvor der boede en Smed, som hed Amilias. Denne var netop gaaet hen at spise tilligemed alle Svendene. Da satte Velent sig ned paa hans Værksted, og smedede en Kniv saa lig mueligt den, han havde tabt. Før han gik ud af Smedien, slog han tillige et Søm med tre Hoveder og lod det ligge tilbage paa Ambolten. Han var færdig med hele Smedningen, før Kongen gik til Bords. Siden kom Amilias tilbage til Smedien tilligemed sine Svende, og fandt det trehovede Søm, og spurgte, hvo af dem der havde slaaet det, men ingen af dem kunde vedgaae det, og de havde heller aldrig seet et Søm smedet paa den Maade, hverken før eller siden. Da nu Kongen sad over Bordet, bragte Velent ham Knivene, og hans

Skatmester tog den ene Kniv, og skar en Simle itu imod Bordet, men Kniven gjennemskar baade Simle og Bord. Da nu Kongen blev vaer, hvor skarp denne Kniv var, tyktes det ham underligt, og han spurgte, hvad der var Aarsag hertil, og hvo der havde gjort denne Kniv. „Hvo har vel gjort denne Kniv," svarede Velent, „uden han, som har gjort alle eders Knive." „Herre!" tog Amilias, som hørte paa Samtalen, til Orde, „jeg har gjort denne Kniv, som alle dine øvrige Knive, og du har jo ingen anden Smed haft til dit Smedearbeide." Da svarede Kongen: „Aldrig saae jeg saa hvast Jern komme fra din Haand, og i hvo der end har gjort den, saa er det dog vist, at du gjorde aldrig dens Lige;" hvorpaa han spurgte Velent, om han havde gjort den. Denne svarede, at det var som Amilias havde sagt. „Amilias," svarede Kongen, „har ikke gjort Kniven, men hvis du nu lyver for mig, og vil ikke komme frem med Sandheden, saa skal du derfor have min Vrede." Da fortalte Velent Kongen, at han havde tabt een af de Knive, der vare i hans Værge, og hvorlunde det for Resten var gaaet til. „Ja!" sagde Kongen, „det er, som jeg formodede, at Amilias ikke mægtede at gjøre saa god en Kniv, thi aldrig før saae jeg saa godt Jern, og det troer jeg, at din Lige i Duelighed ikke vil findes." „Lad nu end være," sagde Amilias, „at Velent har gjort denne Kniv, som er saa god, som du siger, saa kan det dog hænde sig, at jeg kan gjøre et andet Jern, som ikke giver den noget efter, om jeg vil gjøre mig Umage derfor; og aldrig vil jeg taale at høre, at hans Arbeide er bedre end mit. Lad os derfor prøve vor Duelig-

hed, saa at enhver smeder saa godt han kan, og jeg vover til Veddemaal at sætte min Kunstfærdighed, den jeg vil miste, om du skal kaldes min Mester." „Kun lidet formaaer jeg at gjøre," svarede Velent, „men med den Kundskab jeg har lært, skal jeg smede et Stykke; du smede da et andet, og tredie Mand dømme os imellem, hvis Stykke er bedst. Men til at vedde med dig eier jeg ikke mange Penge; dog skal det komme an paa dig." „Da skal du," svarede Amilias, „eftersom du ikke har Penge til Veddemaalet, sætte dit Hoved derpaa, hvorimod ogsaa jeg sætter mit Liv, og skal da den, som seirer i Kunsten, afhugge den andens Hals." „Hvad vil du da smede," spurgte Velent fremdeles, „og hvorledes skulle vi aflægge den Prøve, som du tilbyder?" „Du skal," svarede Amilias, „gjøre et Sværd, saa godt som du kan, men jeg en Hjelm og en Brynje og Brynhoser, og hvis dit Sværd bider mine Vaaben, saa at du kan saare mig, da kan du afhugge mit Hoved; hvis derimod dit Sværd ikke bider mine Vaaben, da skal jeg raade for dit Liv; og Prøven skal aflægges om tolv Maaneder." „Ja, ja!" sagde Velent, „læg du saa meget til at vedde om, som du vil, og tag ei dit Ord tilbage; jeg er beredt." Amilias spurgte nu, hvo der vilde borge for ham, og dertil vare strax to af Kongens Riddere, som kjendte hans Kunstfærdighed, beredte. „Hvo borger for dig?" spurgte Amilias Velent. „Ei veed jeg," svarede denne, „hvo der vil borge for mig, da ingen her kjender, hvad jeg kan udrette." Men nu mindedes Kongen, hvorlunde Træbullen kom til Land, og hvor underligt denne Mand hidtil havde udrettet alt, og sagde derfor: „Hvis

ingen vil borge for Velent, da vil jeg;" og saaledes blev deres Veddemaal for bestemt sluttet. Samme Dag gik Amilias til sin Smedie med alle sine Svende, og begyndte at smede, og dermed blev han ved den ene Dag efter den anden i alle tolv Maaneder; men Velent tjente ved Kongens Bord som tilforn, og lod som han intet havde aftalt, og saaledes gik det ene Halvaar hen.

22. Engang spurgte nu Kongen Velent, hvorlunde han vilde opfylde det indgangne Veddemaal, og naar han vilde begynde paa denne Smedning. „Herre!" svarede Velent, „saasom I raader mig dertil, saa vil jeg nu begynde, men du maa skaffe mig en Mand, som kan bygge mig et Huus, hvori jeg kan smede." Dertil var Kongen strax villig, og der bleve Mænd satte til at bygge ham en Smedie. Da den var heelt færdig, gik han derhen, hvor hans Værktøi var nedgravet. Der fandt han vel Bullen, men Værktøiet var borte. Dette gjorde ham ilde tilmode, og det kom ham nu i Hu, at en Mand havde seet paa, at han skjulte sine Redskaber, hvoraf han sluttede, at denne Mand maatte have taget dem; men ikke kjendte han Mandens Navn. Han gik derfor til Kongen, og fortalte ham dette. Kongen sagde, at det var ilde, og at der skulde skee Undersøgelse om, hvo denne Mand maatte være, og spurgte, om han kunde kjende ham, da han ikke vidste hans Navn. Velent sagde, at han godt kunde kjende ham. Derpaa lod Kongen stævne til Thinge over hele sit Land, og bød at enhver skulde komme did, som var i hans Rige, men ingen vidste, hvad det skulde betyde. Da nu alt Folket fra hele Jylland, var kommet til Thinge, saa talrigt som man

kunde vente, ledte Velent, om han kunde finde Manden, men han fandt ham ikke. Da blev Kongen vred, og sagde til ham: „Det synes mig dog, som her er kommen hver Mand, der er i mit Rige, thi maa den Mand ogsaa være her, som har dit Værktøi! men du kjender ham ikke, og du er ikke saa kløgtig, som jeg troede, og det var urigtigt, at jeg gik i Borgen for dig, og du var værd, at en tung Stok blev spændt paa dine Fødder, da du har holdt mig for Nar." Nu blev Velent meget bedrøvet, at han havde mistet sit Værktøi, og oven i Kjøbet faaet Kongens Vrede. Velent gjorde nu engang et Arbeide, uden at noget Menneske blev det vaer. Det var nemlig et Billede, som han malede i fuld Paaklædning, i alle Maader som der stod en Mand. Dette Billede satte han i en Krog i Hallen. Det hændte sig nu engang, at Kongen gik ud i Forstuen, og Velent gik foran ham med en Kerte; da lod Kongen Øiet falde til venstre Side, og sagde: „Vær velkommen, min gode Ven Regin! hvorlunde er det gaaet dig og dit Ærende?" men Manden, som stod der, svarede ikke et Ord. Da tog Velent til Orde: „Herre! ei kan denne Mand svare eder, thi det er et Billede, som er mine Hænders Gjerning; og om du tykkes at kjende hans Ansigt, da maa du vide, at denne Mand, hvis Billede dette er, har taget mit Smede-Værktøi." Nu lo Kongen, og sagde: „Vist er du kunstfærdig, thi nøie kjender jeg, efter hvem dette er gjort, thi det er min Ridder Regin. Ham har jeg sendt til Sverrig i mit Ærende; og bør det mig nu at gjengjelde, hvad haarde Ord jeg før talte til dig." Nu vidste da Kongen, hvorledes det havde sig med

Velents Værktøi; og anden Dagen derefter sendte han Bud til Regin, og bød ham komme til sig. Det varede ei længe, før Regin indfandt sig. Da spurgte Kongen ham, om han havde taget Velents Redskaber. Regin svarede, at han rigtig nok havde taget Værktøiet for Løiers Skyld. Kongen bød ham at tilbagegive Velent det, hvilket han strax gjorde. Siden stod nu Velent hver Dag ved Kongens Bord, og lod som ingen Ting var, og saaledes led fire Maaneder frem.

23. Da nu denne Tid var forløben, spurgte Kongen Velent, hvi han ikke vilde til at gjøre Sværdet. Velent sagde, at han var heel færdig til at gjøre det, saasnart det var Kongens Raad. Velent gik nu til Smedien. Fjerde Dagen derefter kom Kongen til ham, og da var han allerede færdig med et Sværd, hvis Lige i Skarphed og Skjønhed Kongen tyktes aldrig at have seet. De gik nu til en Aa, og Velent tog en Filtpude, en Tværfod tyk, kastede den i Aaen, og lod den drive med Strømmen ned paa Sværdets Eg. Sværdet tog Puden sønder i to Stykker, saa at hvert Stykke drev sin Vei. Da sagde Kongen, at han aldrig havde seet bedre Sværd; een Ting havde han kun at udsætte paa det, at det var saa stort og tungt, at han ikke kunde føre det. Velent derimod sagde, at dette Sværd ikke var godt, men at det skulde blive meget bedre. Kongen gik nu fornøiet hjem, men Velent satte sig ned i sin Smedie, og filede Sværdet ganske smaat, tog dernæst Filspaanen, blaudede den i Melk og Meel, rørte det sammen, og bar det hen, hvor der vare Gjæs og Høns, som han havde ladet sulte to Dage i Forveien, og lod Fuglene æde det op altsammen.

Siden tog han Fugledrækket, brændte det i Ilden, og gjorde deraf et andet Sværd. Efter fjorten Dages Forløb kom Kongen igjen, og da var det andet Sværd færdigt, i hvilket Kongen fandt stort Behag. Nu tog Velent en Filtpude, to Tværfod tyk, og gik til Aaen; men dette Sværd skar den sønder. Kongen blev nu ganske indtaget i det, og sagde at man aldrig fik dets Mage; men skjønt det var mindre end det forrige, var det dog temmelig stort. Velent sagde, at dette Sværd vel var godt, men at han dog, før han holdt op, skulde gjøre et Sværd, der endnu var en halv Gang bedre. Kongen gik nu tilbage til sin Hal, men Velent til Smedien, og filede ogsaa dette Sværd heelt sønder, og bar sig ad dermed paa samme Maade som før, og efter tre Ugers Forløb var et andet Sværd færdigt, der var poleret og indlagt med Guld, og havde et skjønt Fæste. Da nu Kongen kom til Velent, og saae Arbeidet, tyktes det ham, at det var det allerbedste af de Sværd, som han havde seet, og det var tillige meget passende for ham. De gik derpaa til Aaen, og Velent havde en Filtpude med sig, som var tre Tværfod tyk, og baade bred og lang. Denne kastede han i Aaen, og holdt Sværdet stille for, og da Puden drev med Strømmen, tog Sværdet den sønder ligesaa let som Strømmen selv. Da udbrød Kongen: „Om man end vilde lede al Verden rundt, skulde ingen finde et Vaaben, der kunde sættes ved Siden af dette; og dette samme Sværd skal jeg føre i min Haand hver Gang jeg herefter gaaer i Kamp." „Herre!" sagde Velent, „jeg vil nu gjøre Balg, Gjorder og Spænder til Sværdet, og da først overgive dig det, naar det er heelt

færdigt." Dette fandt Kongens Bifald. Kongen gik derpaa meget vel tilfreds tilbage til sin Hal. Men Velent gik til sin Smedie, og gjorde et andet Sværd saa ligt det første, at man ikke kunde kjende det ene fra det andet. Efterat dette var færdigt, stod Velent igjen, og vartede op ved Kongens Bord lige til Stævnedagen. Samme Dag tog Amilias sine Brynhoser, spændte dem paa sig, og gik hen paa Torvet og morede sig. Men hvert Menneske, som mødte ham, sagde, at han aldrig havde seet bedre Arbeide end dette, og alt var ganske nyt og af dobbelt Jern. Henimod Davretid iførte han sig sin Brynje, der baade var sid og heelt igjennem dobbelt, hvorpaa han gik til Kongens Bord; og det sagde hver Mand, som saae ham, at de aldrig havde seet bedre Vaaben end denne Brynje. Amilias var meget glad, og roste sig af sine Vaaben. Saasnart der nu var taget af Kongens Bord, stod han op, tog en Hjelm, og satte den paa sit Hoved. Den var baade godt poleret, meget tyk og i det Hele vel smedet. Han gik derpaa hen til en Plads, hvor der stod en Stol, paa hvilken han satte sig. Siden gik Kongen ud med alle sine Mænd og med ham Velent. Da sagde Amilias, at han var færdig til den aftalte Prøve, hvorpaa Velent gik til sin Smedie, og da han kom tilbage derfra, havde han et draget Sværd i sin Haand. Han gik nu bag til den Stol, hvorpaa Amilias sad, og satte Sværdseggen til hans Hjelm, og spurgte, om han mærkede det. „Hug til af alle Kræfter!" svarede Amilias, „eller stik, om du vil, og venter jeg, at du skal lægge haardt til, om det skal bide." Velent trykte nu med Sværdet saa haardt, at det gik

igjennem Hjelmen, og da det naaede Hjerneskallen, spurgte Velent, om han mærkede det. Men Amilias svarede, at det var for ham ligesom der blev heldt Vand paa ham. Da drog Velent Sværdet fast, og bad ham ryste sig; men da han agtede at gjøre det, løb Sværdet ned til Bæltestedet, og han faldt i to Stykker ned af Stolen. Da sagde mange, at her saae man Beviis paa, at naar een hovmoder sig allermest, er han snarest udsat for at falde. „Giv mig nu Sværdet!" sagde Kongen til Velent, „og jeg vil bære det i min Haand bort herfra." „Herre!" svarede Velent, „jeg vil først tage Gjorderne med alt hvad der hører til og aftørre Sværdet, og siden give dig det," og dermed var Kongen tilfreds. Velent gik derpaa til Smedien, og skød Sværdet under Bælgen; men det andet Sværd stak han i Balgen, og bragte det dernæst til Kongen, som troede, at det var det samme, hvormed Velent havde udført den store Navnkundigheds Daad. Kongen holdt nu for, at han var bleven Eier af den bedste Kostbarhed, saa at der ikke fandtes dets Lige, om man end ledte al Verden rundt.

24. Kong Nidung opholdt sig nu i sit Rige, og hos ham var Velent, hin fortræffelige Smed, som Væringerne kaldte Vølund eller Kunstneren. Han smedede Kongen alskens Klenodier af Guld og Sølv og ellers af alle andre Ting, som lode sig forarbeide. Velent blev nu navnkundig over hele Verdens nordre Deel, og det blev et almindeligt Ordsprog, naar man vilde rose noget Smedearbeide som bedre end sædvanligt, at man da sagde, at Mesteren var en Vølund i sin

Kunst. Velent nød nu gode Dage og megen Hæder hos Kong Nidung.

25. Som Kong Nidung en Dag sad over Bordet, kom der nogle Mænd og berettede ham, at en stor Fjendehær var falden ind i hans Rige, og havde gjort megen Skade. Da samlede Kong Nidung en Hær over hele sit Rige til Kamp imod denne Konge. Saasnart den var udrustet, red han ud af sit Rige, og havde fuldt tredive tusinde Riddere. Begge Hærene vare nu komne hinanden saa nær, at der kun var en Dagreise imellem dem, og man altsaa kunde vente, at det næste Dag vilde komme til Slag. Mod Aften, da Kongen havde opslaaet sit Telt, faldt det ham ind, at han havde glemt sin Seiersteen hjemme. Denne Steen var gaaet i Arv fra Fader til Søn i hans Slægt, og der fulgte den Egenskab med den, at hvo der bar den i Kampen, tabte aldrig. Men da nu Kong Nidung havde mindre Mandskab, frygtede han for, at han skulde tabe, om han ikke fik sin Seiersteen. Han kaldte derfor alle de fortrinligste Mænd sammen, om nogen af dem skulde mægte at bringe ham hans Seiersteen, før Striden næste Dag skulde gaae for sig. Han lagde til, at om nogen var i Stand til at udføre dette, da vilde han give ham sin Datter og Trediedelen af Riget. Han gjorde dette Tilbud til mange af sine Venner, som han i saa Henseende satte mest Haab til, og omsider til Velent Smed. Velent svarede, at han vilde fare, om Kongen vilde tilstaae det Belovede, og Kongen bekræftede paa sin Tro, at det skulde være en fast Aftale imellem dem. Derpaa tog Velent en Hest, som var den bedste af alle Heste, saa vidt man veed. Den hed

Skemming; han havde faaet den sønden fra af det gode Stod, som Studas hin Gamle havde eiet. Denne Hest var snar som en flyvende Fugl, tillige var den stor og fager. Velent red nu om Dagen og Natten derpaa, naaede ved Midnat Kong Nidungs Borg, og tog hans Seiersteen. Det var saa lang en Vei, at faa kunde tilbagelægge den i tre Dage. Derpaa red han Veien tilbage, og da Solen var ved at staae op, var han ikke langt fra Kongens Telte. Da vare Vagtmændene, som holdt Hestvagt om Natten, beredte til at ride hjem, det var nemlig Kongens Mundskjenk og med ham sex Riddere. De rede nu mod Velent, og spurgte hvorlunde det var gaaet ham. „Vel," svarede Velent. „Vist nok," sagde da Skjenkeren, „er du en beundringsværdig Mand, da du kan udføre ligesaa meget som du vil. Giv mig nu Stenen, saa vil jeg bringe den til Kongen, og sige at jeg har hentet den; men dig vil jeg give saa meget Guld og Sølv derfor, som du forlanger, og desuden mit Venskab." „Nei!" svarede Velent, „ei har jeg derfor hentet Stenen, men fordi jeg har hentet den, vil jeg og bringe Kongen den." „Om du end bringer Kongen den," svarede Mundskjenken, „faaer du aldrig derfor hans Dotter." „Om jeg end ikke faaer Kong Nidungs Dotter," svarede Velent, „saa vil det dog spørges om alle Lande, at Velent har hentet hans Seiersteen." „Ja!" svarede Mundskjenken, „om du ei vil overlade mig Seierstenen for gode Ord og Betaling, da skal du give slip paa den med din egen Skam, og oven i Kjøbet lade Livet;" hvorpaa Mundskjenken og alle de medfulgte Riddere med dragne Sværd rede mod ham. Men saa-

snart Velent saae dette, var han ikke seen med at trække sit Sværd, som han kaldte Mimung, og han hug nu til Mundskjenken, kløvede hans Hjelm med samt Hovedet, Bugen og Brynjen, saa at Sværdet først standsede i Sadelbuen. Dernæst hug han en anden Ridder paa Halsen, saa at baade hans og Hestens Hoved fløi af, og ligesaa hurtig afhug han den tredie Ridders Hoved. Da toge de øvrige Flugten. Derpaa red Velent til Teltene, og overgav Kongen hans Seiersteen, og fortalte ham, hvorlunde Mundskjenken var kommen imod ham, og hvad Udfald Sagen havde faaet, og lagde til, at han nødig havde gjort dette. „Velent!" svarede Kongen, „du har dræbt min gode Ven og desuden to Riddere; drag du bort, du onde Hund! fra mine Øine, snarere havde du endnu fortjent, at du blev dræbt." Men Kong Nidung holdt den Dag et Slag, og fik Seier, hvorefter han drog hjem til sit Rige, og sad der i Fred og Ro.

26. Velent Smed overlagde nu sin Sag, og var ilde tilfreds med at han havde mistet Kongens Venskab og tilmed hans Datter og det Rige, som var ham lovet. Han forandrede nu sit Udseende, saa at ingen kunde kjende ham, drog derpaa lønligen til Kong Nidungs Gaard, gik ind i Kjøkkenet, og gav sig i Tjeneste hos Kokken og lavede Mad til Kongens Bord; og Kokken syntes aldrig at have haft saa god en Svend. Kong Nidungs Datter havde en Kniv, som Dvergene havde gjort, der havde den mærkelige Egenskab, at, naar der blev skaaret med den, hvad der paa nogen Viis var ureent, da sang det høit i den, saa at man derved kunde vide, om nogen Slags Svig var i

Maden. Men da Velent fik at vide, hvilken Natur der fulgte denne Kniv, brugte han alle sine Kunster, og tog Kniven bort. Han gjorde nu en anden Kniv saa lig denne, at ingen kunde kjende dem fra hinanden, om man end holdt dem begge sammen. Denne Kniv lagde han paa det Sted, hvor han havde taget den første. Dernæst lavede han en lækker Ret, som skulde sættes paa Kongens Bord for Kongedatteren. Denne Mad besad den Egenskab, at, naar hun aad deraf, da skulde hun ikke kunne leve, uden hun fik Velent Smed til Mand. Da nu denne lækre Ret stod paa Bordet for Kongens Datter, og hun vilde til at spise af den, bares det hende for, som om der maatte være gjort nogen Svig ved Maden, og hun skar derfor i den med sin Kniv, men Kniven vilde ikke synge, som den pleiede. Det fandt hun underligt, og da hun troede fuldt og fast, at der var Svig under, bød hun bringes sig noget raat Kjød. Dette blev bragt, og hun skar deri, hvor det var mest blodigt, men Kniven vilde ikke synge. Hun fortalte nu sin Fader det: „Herre!" sagde hun, „nu er jeg bedraget, thi min Kniv er nu borte, og den, som jeg holder i min Haand, er gjort efter den, og der er ogsaa Svig i Maden, i hvo der end har gjort det." Kongen saae nu hendes Kniv, og sagde: „Ingen mægtede at gjøre denne Kniv uden Velent." Det samme sagde ogsaa alle de Tilstedeværende. Da lod Kongen lede efter ham, og han fandtes i Kjøkkenet, og blev ført for Kongen. Da sagde Kongen: „Du, Velent! vilde nu svige mig og min Dotter, det skal du undgjelde!" Han kaldte nu sine Trælle til, og bød dem at sønderskære Senerne paa begge hans Fødder

baade for og bag, hvilket de gjorde. Derpaa lod Kongen det læge, saa at begge Fodderne bleve uskikkede til at gaae med, saa længe som han levede. Kongen vilde nu, at Velent skulde smede for ham hele sin Levetid. Velent lod engang Kongen bede at komme til ham; han havde nemlig noget at tale med ham om. Da nu Kongen kom, spurgte Velent, af hvad Aarsag han havde tilføiet ham denne saa store Beskæmmelse. „Ei lod jeg dette gjøre," svarede Kongen, „af anden Aarsag, end at jeg ønskede, at du aldrig drog bort af mit Rige, saalænge som du levede; og nu skal du smede alt hvad du formaaer, men du skal faae saa meget Guld og Sølv, som du ønsker, til Fyldestgjørelse for hvad skeet er." „Herre!" gjenmælte Velent, „jeg seer nu, at du har tilføiet mig dette, fordi du yndede mig saa meget, at du ikke vilde, at jeg drog bort, og det skal jeg vel gjengjelde." Derpaa gik Velent til sin Smedie, og smedede alskens Klenodier, og var nu langt muntrere og venligere mod enhver end tilforn.

27. I denne Tid kom Velents Broder Egil til Kong Nidungs Gaard. Han var den skjønneste Mand, man kunde see for sine Øine, og der var især een Ting, hvori han overgik enhver anden, at han nemlig skød med fortrinlig Færdighed baade med Laasbue og Haandbue. Kong Nidung tog vel imod ham, men vidste dog ikke nøie, hvo han var. Kongen lod paa mange Maader sætte Forsøg paa, hvor vel Egil kunde skyde; og da han nu engang havde forsøgt alt det, som randt ham i Hu, lod han et Æble lægge paa Hovedet af Egils Søn. „Derfra, hvor du nu staaer," sagde Kongen, „skal du skyde Æblet af din Søns Hoved, og

om du ikke gjør det, da har du forbrudt dit Liv." Da tog Egil en Piil ud af sit Pilekogger, saae paa Eggen og strøg Bladet, og satte den ned hos sig. Han tog derpaa endnu en Piil, og strøg Bladet og Fjædren, satte den paa Strengen, og skød midt i Æblet, saa at baade Piil og Æble faldt paa een Gang til Jorden; og denne Daad har længe siden været berømmet, og man kaldte ham Ølrunar-Egil eller Egil den Træffende. Kong Nidung spurgte Egil, hvi han tog to Pile, da dog een var tilstrækkelig til at skyde med. „Herre!" svarede Egil, „ei vil jeg lyve for eder: om jeg havde skudt Drengen med den ene Piil, da havde jeg tiltænkt eder den anden." Kongen optog dog dette vel, og det tyktes alle, at han talte djærvelig.

28. Kong Nidung havde to Sønner og een Datter, som hed Heren[1], den fagreste af alle Kvinder og venneſæl og meget elsket af Kongen. Det traf sig nu engang, da Kongens Datter legede ude i sin Have med sine Hofmøer, at hun sønderbrød sin bedste Guldring, saa at den blev ubrugbar. Dette torde hun hverken lade sin Fader eller Moder vide, og spurgte desaarsag een af sine Møer, hvorlunde de skulde bære sig ad i dette ubehagelige Tilfælde. Møen sagde, at denne lille Skade vilde Velent let kunne rette, om Ringen blev bragt ham. Dette Raad syntes hun godt om, og Møen gik nu til Velents Smedie, og sagde at hendes Jomfrue sendte hende med sin Guldring, at han skulde gjøre den ved. Velent svarede, at han ikke torde smede noget, det være hvad det saa var, uden Kongens Forlov. „Ved denne Leilighed vil du vel

[1]) I Kvadet om Vølund i Edda er hendes Navn Bødvilde.

neppe tage det saa strængt," sagde Møen, „Kongen vil vist ikke optage det ilde, at der bliver gjort, hvad hans Datter ønsker, og vel kan du for hendes Skyld gjøre dette; thi hun vil ikke vise sin Fader den sønderbrudte Ring, at han ikke skal blive vred paa hende." „Ja!" sagde Velent, „hvis hun giver mig sit Løfte, saa at jeg hører derpaa, at jeg ikke skal undgjelde dette for Kongen, saa vil jeg gjøre det." Møen fortalte nu sin Jomfrue, hvad Svar Velent havde givet. Denne vilde for ingen Deel lade sin Fader vide, at Ringen var brudt, og gik derfor til Velents Smedie. Men aldrig saasnart var hun kommen ind i Smedien, før Velent slog Døren haardt i Laas. Derpaa tog han og krænkede hende, og, før han dernæst lod hende gaae bort igjen, havde han istandgjort hendes Ring, saa at den var meget bedre end tilforn. Men begge holdt paa det omhyggeligste skjult, hvad der var skeet dem imellem, thi ingen af dem ønskede, at det blev kundbart.

29. Det hændte sig engang, at Kong Nidungs tvende yngste Sønner kom til Velent med deres Lagsbuer, og bade ham gjøre dem Pile. Men Velent sagde, at han ikke for Kongen torde smede nogen Ting, uden hvad denne selv sendte ham; „men om I ville," tilføiede han, „at jeg skal smede for eder, da skulle I opfylde mig en liden Bøn: I skulle gaae baglænds fra Hallen til Smedien og komme før Solens Opgang, men om I ei gjøre saa, da smeder jeg ikke for eder." Dette Vilkaar indgik Drengene med Glæde, og bekymrede sig ikke om at gaae baglænds til Smedien. Det var just om Vinteren, og der var nylig falden Snee.

Om Morgenen før Solens Opgang kom nu begge Kongesønnerne til Velent, og havde gaaet paa den Maade, som Velent havde budet dem. Men saasnart de kom i Smedien, slog han Dørrene i Laas, dræbte begge Drengene, og kastede dem i en Grav under sin Smedebælg. Op paa Dagen savnedes de. Man formodede, at de enten vare dragne ud i Skoven for at more sig med at skyde Dyr og Fugle, eller ned til Strandbredden at fange Fiske. Da man skulde til Bords, blev der ledet efter dem, men de fandtes ingensteds. Man kom nu ogsaa til Velent, og spurgte om de havde været der. Han svarede, at de kom der, og han saae dem paa Veien til Kongens Hal. „Jeg gjorde dem Pile," tilføiede han, „og formoder jeg, at de ere dragne ud i Skoven at more sig, thi de havde smaa Buer med sig." Og da Kongens Mænd gik hjem, saae de deres Spor i Sneen vende hjem til Hallen. Kongen lod nu lede mange Dage efter dem, men de fandtes ikke, hvorfor han tænkte, at de maaskee vare dræbte ude i Skoven af de vilde Dyr, eller havde faret uvarlig ved Strandbredden, og saaledes fundet deres Grav i Bølgerne. Velent fremtog imidlertid deres Kroppe, og skravede alt Kjødet af Benene. Siden tog han Hjerneskallerne, indfattede dem i Guld og Sølv, og gjorde deraf to Bordkar. Deres Been forarbeidede han ogsaa, og indlagde dem med Guld og Sølv: af nogle gjorde han Knivskafter, af andre Fløiter, af andre igjen Lyseſtager, af Skulderbladene gjorde han smaae Ølbægere og ligesaa af Hofteskaalerne; og af ethvert Been gjorde han et Redskab, som skulde staae paa Kongens Bord. Af deres Knokler dannede han

Brikker og Nøgler: alt dette til Kongens Beskæmmelse. Men intet Menneske anede, at han havde dræbt Kongesønnerne. Velent sendte nu Kongen alle disse kostelige Sager, og naar denne havde indbudet de fornemste Mænd til Gjæstebud hos sig, blev alt dette Bordtøi brugt, og det var i Sandhed store Kostbarheder, havde der ikke været Svig derunder.

30. Velent Smed havde nu noget hævnet sin haanlige Medfart, i det at han havde berøvet Kong Nidung sine Sønner med den Beskæmmelse, at han selv skulde spise og drikke af deres Been. Dertil var Kong Nidungs Datter frugtsommelig, men hun holdt skjult ikke allene for sin Fader, men ogsaa for enhver anden, hvem Barnefaderen var; men med alt dette vidste dog Velent, at det var hans Barn, som ogsaa, at Kongen vilde lade ham dræbe, om han fik det at vide. Han bad derfor sin Broder Egil, at han skulde skaffe ham smaae og store Fjædre. Egil gik i Skoven, og skød alskens Fugle, og bragte Velent Fjædrene. Deraf gjorde nu Velent en Flyveham, og da den var færdig, saae den ganske ud som Hammen af en Grib eller Gam eller af den Fugl, som hedder Struds. Brødrene vare nu engang begge tilsammen i Smedien; da gav Velent Flyvehammen til Egil, og bad ham drage hen i en Fjeldkløft og der tage den paa sig, og prøve, om man kunde flyve med den. Egil spurgte nu, paa hvad Maade han skulde fare i den, hvorlunde han skulde hæve sig fra Jorden og flyve og siden sætte sig ned igjen. „Du skal fare i den," sagde Velent, „der hvor den er aaben, og spænde den foran; du skal hæve dig op imod Vinden og flyve baade høit og langt og

som den hurtigste Fugl og siden sætte dig med Vinden." Og da Egil under Prøven vilde til at gaae ned, vendte han sig for Vinden, men da styrtede han ned, og maatte tage sig i Agt for ikke at brække Halsen. Siden gik han til sin Broder Velent. Denne spurgte nu, hvor god hans Flyveham var bleven. „Var det ligesaa let," svarede Egil, „at sætte sig med din Fjæderham, som det er at flyve med den, da havde jeg allerede været i et andet Land, og du havde aldrig faaet den siden." Da sagde Velent, at han skulde nok forbedre den Mangel, og bad dernæst Egil lønligen at kalde Kongens Datter til sig, hvilket Egil gjorde. Da hun nu kom i Smedien, taltes de mange Ting ved, og han fortalte hende hele sin Beslutning, og derhos at hun skulde føde et Drengebarn, „og hvis dette indtræffer efter mine Ord," tilføiede han, „da skal du omhyggelig opføde Drengen, og naar han kan bære Vaaben, skal du sige ham, at hans Fader har gjort Vaaben til ham, og at han skal søge sine Vaaben, hvor Vinden gaaer ud, men Vandet ind." Før de skiltes, svore de hinanden Ed, at han vilde ikke tage anden Kvinde end hende, og hun ingen anden Mand end ham. Det fortælles nu, at Velent gik op paa sit Huus, tog Flyvehammen, og gjorde sig færdig, og dernæst hævede han sig op. Men endnu sagde han til sin Broder: „Om du bliver nødt til at skyde efter mig, da har jeg bundet under min venstre Arm en Blære, og deri er Kong Nidungs Sønners Blod." Siden fløi Velent op, og fortalte nu sin Broder, at han havde givet ham urigtig Besked om, paa hvad Maade Flyvehammen skulde stilles, da han ikke troede ham. Velent fløi nu

op paa det høieste Taarn, og raabte høit, at Kongen skulde komme at tale med ham. Men da Kongen hørte dette, gik han ud, og sagde: „Velent! er du nu bleven til en Fugl? vist gjør du mange Underværker. Hvad vil du? vil du flyve noget omkring?" „Herre!" svarede Velent, „jeg er nu en Fugl, og dog tillige et Menneske, men fare skal jeg nu min Vei, og ei venter jeg, at du mere seer mig, saalænge du lever. Men jeg vil dog ikke stjæle mig fra dig, og skal du nu høre vort Mellemværende: Først lod du skjære mine Skinnebeen sønder, saa at jeg ikke kan bruge mine Fødder, men det gjaldt din Dotter, thi hun er nu frugtsommelig ved mig; og fordi jeg mistede mine Sener, saa mistede I eders to Sønner for min Haand, og til Vidne paa, at jeg ikke lyver, være eders Guldskaale og Sølvkar og mange Slags Bordtøi, thi inden i dem ville deres Been findes." Derpaa fløi Velent bort. Da sagde Kongen til Egil: „Tag din Bue, og skyd ham! aldrig skal han komme levende herfra, i andet Fald skal du lade dit Liv." Da tog Egil sin Bue, og skød under Velents venstre Arm, saa at Blodet faldt til Jorden. „Det gik godt," sagde Kongen, „Velent vil ikke kunne holde det længe ud." Men Velent fløi hjem til Sjælland, nedsatte sig der i en Skov, hvor han byggede sig et Herberge, og opholdt sig en Stund.

Fjerde Fortælling.
Om Vidgas første Bedrifter.

31. Kong Nidungs Datter fødte et Drengebarn, og denne Dreng blev kaldt Vidga. Han opfødtes nogle

Vintre ved Kongens Hof; og det sagde man om ham, at i Henseende til Styrke og Forstand, Skjønhed og Væxt var ingen i Landet hans Lige, saa som siden skal omtales. Det fortælles nu, at Kong Nidung faldt i en Sygdom og døde; men hans ældste Søn, der ogsaa hed Nidung, tog Riget efter ham. Denne Konge behandlede sin Søster og hendes Søn Vidga vel. Da nu Velent spurgte, at den gamle Nidung var død, sendte han Bud til den nye Konge, for at faae Fred, hvilken denne tilstod ham. Dernæst drog Velent til Kong Nidung, og ægtede paa denne Færd hans Søster, og de skiltes ad som gode Venner. Velent foer hjem med sin Kone til sine Gaarde, og med dem deres Søn Vidga, og de dvælede hjemme en Stund, uden at der ere flere Ting fortalte om dem. Og ei turde Kongedatteren at søge efter Vaabnene, der hvor Velent havde betydet; thi han tog dem nu selv, hvor han havde gjemt dem under sin Esse, og der sagde han at Vinden foer ud men Vandet ind, efterdi han nemlig der svalede Essen.

32. Da Vidga var tolv Vintre gammel, var han allerede stor af Væxt og stærk af Kræfter, haardfør og meget anseelig. Velent spurgte, om han ønskede at besidde saa megen Kunstfærdighed, som han kunde lære ham. „For min Mødreneæts Skyld," svarede Vidga, „beder jeg Gud, at min Haand aldrig kom paa Hammerskaftet eller paa Tangarmen." „Hvad vil du da lære?" spurgte Velent fremdeles, „at du uden Skam kan forhverve dig Føde og Klæder." „En vælig Hest," svarede Vidga, „et stærkt Spyd, et skarpt Sværd, et nyt Skjold, en haard Hjelm og en hvid

Brynje og en hæderlig Hovding, med ham at ride, og ham at tjene, saalænge mig Livet forundes, see dette er, hvad jeg ønsker mig." „Alt dette vil jeg skaffe dig," sagde Velent, „men hvorhen vil du da fare?" Da svarede Vidga: „I Omlungeland blev mig fortalt om en Mand, som hedder Didrik, Konning Ditmars Søn af Bern. Han er af samme Alder som jeg; han er baade stor og stærk; til ham vil jeg drage, og byde ham ud til en Enekamp. Vel tvivler jeg om at kunne staae for hans kraftige Hug, men naar jeg falder til Jorden, da beholder jeg dog mit Liv, naar jeg overgiver min Hjelm, og tilbyder mig at gaae i hans Tjeneste, saa god veed jeg han er. Maaskee kan det falde bedre ud; imidlertid, hvordan det end gaaer, bliver det uden Skam for mig." „Nei!" svarede Velent, „det er ikke mit Raad, at du farer den Vei. Komme I sammen i Enekamp, da vil du kun føie Stund kunne holde dig mod ham. Men jeg veed en Skov, i hvilken der boer en stor og stærk Rise, som gjør mange Mennesker Skade; ham vil jeg hjælpe dig til at faae overvundet; og naar det skeer, da vil Kongen af Sverrig lønne dig vel derfor, og give dig sin Dotter og Hælften af sit Rige." „Det vil jeg for ingen Deel gjøre," var Vidgas Svar, „allermindst for en Kvindes Skyld; thi hændtes det da, at jeg faldt for Risen, da havde man Grund til at sige, at jeg lod mit Liv med megen Vanære. Men jeg vil gjøre, som jeg har besluttet." „Ja! om jeg end ikke faaer dig bevæget," svarede Velent, „skal dette dog ikke være til Hinder for, at jeg jo skal skaffe dig det, som du bad om."

33. Velent gav nu Vidga herlige Vaaben, som

denne iførte sig; først Brynhoser baade tykke, blanke og vel gjorte; og en Brynje, der skinnede som Sølv, var haard som Staal, dobbelt, sid og rummelig efter hans Vært; dernæst Sværdet Mimung, som baade var haardt og godt, og havde skarpe og hvasse Egge, og var saa fortrinligt, at der fandtes ikke bedre Vaaben, om man saa ledte al Verden rundt. Han satte paa sit Hoved en Hjelm, der var gjort af det haardeste Staal, og var besat med store Nagler, tyk og dog bøielig. Den var mærket med den Orm, som hedder Slange, der var af gylden Farve til Tegn paa hans Ridderskab. Denne Orm var giftsprudende; det tydede hen til hans Stridslyst og Haardførhed. Derpaa tog han sit Skjold, og fæstede det paa sin Axel; det var tykt og tungt, saa at det var alt det en Mand kunde løfte det i sin ene Haand; det var hvidt, og mærket med en rød Hammer og Tang, fordi hans Fader var Smed, og oven i det stode tre Karfunkelstene, som tydede hen til hans Modreneæt. Siden gav Velent ham Hesten Skemming, den bedste af alle Heste; dens Sadel var gjort af Elfenbeen, og derpaa var ridset en Øgle. Vidga gik nu til sin Moder, og tog Afsked med hende. Hun bød ham fare vel, og gav ham tre Mark Guld og sin Fingerring. Derpaa kyste han sin Fader. Velent bød ham Farvel, og græd, da han drog bort. Vidga tog nu sit Spyd, og sprang paa Hestens Ryg saa let, at han ikke brugte Stigbøilen, i det han svang sig op. Da Velent saae dette, smilte han, og han fulgte ham nu paa Veien, og gav ham mange gode Raad. Derpaa skiltes de, og Velent drog hjem igjen.

34. Vidga red nu lange Veie gjennem tykke og ubeboede Skove. Han kom omsider til en stor Aa, som hed Edisaa[1], men da han ikke fandt det Vadested, som hans Fader havde betydet ham, steg han af Hesten, ledte den ind i Skoven, og bandt den ved et Træ. Derpaa afdrog han sin Krigsrustning, og nedgrov den i Jorden, for at ingen skulde stjæle ham den bort, vadede siden ud i Aaen, og søgte efter Vadestedet, men der var saa høit Vande, at allene hans Hoved ragede frem. Da kom tre Riddere ridende til ham: den ene af dem var Hildebrand, den anden Heimer, den tredie var en Jarl af Ømlungeland, som hed Hornboge. Hine to Høvdinger havde Didrik sendt efter Hornboge Jarl, thi han vilde give ham Plads blandt sine fortrinligste Hirdmænd. Nu sagde Hildebrand til sine Stalbrødre: „Jeg seer der henne ved Aaen en Dverg; det er vist Dvergen Alfrig, som Herr Didrik engang tog, og af hvem han fik sit bedste Sværd Nagelring. Nu skulle vi endnu engang forsøge, om vi kunne faae Fingre i ham, og skulle vi da paalægge ham et ikke mindre besværligt Arbeide, for at løse sig." De rede derpaa til Aaen, og stege af Hestene. Vidga hørte, hvad de sagde; „Giver mig Fred og Lov til at gaae i Land!" raabte han, „saa skulle I nok faae at see, om jeg er mere Dverg end enhver af eder." De tilstode ham det, og bade ham gaae i Land. Da sprang han fra Aaen op i Land ni Fod i eet Spring. „Hvad for en Mand er du?" spurgte Hildebrand, „og hvorfra kom du her?" „Om du er en rask Kæmpe," svarede Vidga, „hvi spørger du da en nøgen Mand om Sligt? Lad

[1]) Formodentlig Etsch, ved hvilken Verona (Bern) ligger.

mig først tage mine Vaaben og Klæder, da skal jeg sige dig alt, hvad du vil have at vide." Ogsaa dette tilstod Hildebrand. Vidga klædte sig nu paa, og iførte sig sine Vaaben, sprang dernæst paa sin Hest, og red imod dem: „I trende gode Riddere!" sagde han, „Gud hjælpe eder! jeg skulde nævne eder ved eders hæderlige Navne, om jeg kjendte dem; nu kunne I spørge om, hvad eder lyster at vide." „Hvad er dit Navn?" spurgte Hildebrand, „og af hvad Æt er du, og hvad gjør du her, og hvi rider du ene i ukjendt Land?" „Jeg er en dansk Mand," svarede Vidga, „og mit Navn er Vidga, Velent hedder min Fader, min Moder er Kong Ridungs Dotter; og besøge vil jeg Didrik Ditmarsøn, og før jeg igjen reiser hjem, agter jeg, at vi begge skulle forsøge, hvor faste Skjolde vi have, hvor stærke Hjelme, hvor hvasse Sværde og hvor haarde Brynjer, thi han er nu den navnkundigste over al Verden for sin Manddom og Tapperhed." Da Hildebrand saae, at denne Mand baade var stor og drabelig, og hans Vaaben og Harnisk indrettet overeensstemmende med hans Styrke, saa at han ikke tyktes at have seet hans Lige; da indsaae han vel, at hans Herre Didrik vilde komme i en farlig Prøve, og det blev ham tvivlsomt, hvo af dem der vilde gaae af med Seiren. Og som Hildebrand var en meget viis Mand, udtænkte han strax sin Plan, og sagde roligt og muntert til Vidga: „Gud være lovet, at jeg nu har fundet en Mand, som jeg venter har Djærvhed til at løfte sit Sværd mod Didrik; thi, hvis Lykken vil føie dig, haaber jeg, at du med din Mandighed vil kunne stække hans Overmod og den Hoffærdighed, at han troer, at ingen kan sættes

i Ligning med ham." „Vil du indgaae Stalbroderskab med mig?" spurgte Hildebrand fremdeles, „saa at den ene af os hjælper den anden, naar han er stædt i Nød." „Saa synes mig," svarede Vidga, „som du maa være en mægtig Mand, og af saadan Æt at jeg ei vil nægte dig mit Stalbroderskab, saa meget mindre som jeg forhen red eensom. Men hvad er eders Navne og Stand?" „Jeg hedder Boltram," svarede Hildebrand, „og er en Søn af Reginbald i Venedig; den anden Mand her hedder Simtram Herbrandsøn; den tredie er Hornboge Jarl af Humlungeland." Vidga og Hildebrand gave nu hinanden Hænderne, og bleve Stalbrødre. Siden rede de til Aaen, og Hildebrand vidste et Vadested over den.

35. De rede nu frem ad Veien, indtil den deelte sig. „Her gaae to Veie til Bern," sagde Hildebrand; „den ene er baade lang og slem, den anden derimod meget kortere og bedre, men der er en Forhindring paa denne Vei: der er nemlig en Aa, som hedder Lippa, over hvilken man ei kan komme uden ad en Stenebro, og derved ligger et Kastel ved Navn Briktan[1]. Tolv Røvere boe i dette Kastel; den ene hedder Gramaleif, den anden Thrella, den tredie Stodfus. Paa denne Stenebro maae vi erlægge Told; der maae vi lade vore Vaaben og Heste, og endda prise os lykkelige, om vi slippe med Liv og Lemmer. Der er kun ringe Forhaabning om, at vi kunne komme over denne Bro uden deres Villie, thi endogsaa Didrik har engang

1) Formodentlig Brixen, ved Rienzflodens Udløb i Eisakfloden, der ved Botzen falder ud i Etsch. Navnet (af Brücke) hentyder paa Beliggenheden.

forsøgt at vinde dette Kastel, men har intet kunnet udrette, og hvis derfor nogen kan overvinde disse tolv Kæmper, da tør hverken Didrik eller nogen anden staae imod ham; derfor komme vi vel til at ride den længste Vei." „Vi ville ride den korteste Vei," var Vidgas Svar, „thi de lade vel udenlandske Mænd ride, hvor det dem lyster." De droge nu den Vei, som Vidga vilde, og kom til en Skov, som hed Lyrevald[1], foran hvilken Kastellet laae. Saasnart de nu fik Øie paa det, sagde Vidga: „Bier her paa mig! jeg vil ene ride hen til Kastellet; maaskee lade de os ride uden at betale, naar jeg beder dem høflig derom; men hvis det ikke vil lykkes, da kommer jeg strax tilbage." De bade ham raade, og tyktes vel om, at han foer. Han red nu hen til Stenebroen; men Røverne sade foran den, og saae ham komme. „Der kommer en Mand ridende," sagde Gramaleif; „han har et stort Skjold, som kommer mig ret tilpas, men hans øvrige Harnisk kunne I skifte mellem eder." „Den Mand har vel et godt Sværd," sagde Stodfus, „det skal ikke gaae paa Skifte, for det vil jeg have." „Da vil jeg have hans Brynje," sagde Thrella; „og jeg hans Hjelm," sagde Sigstaf. Da sagde den femte: „Han har en god Hest, den tilegner jeg mig." Og den sjette sagde: „Jeg vil have hans Kjortel og Klæder." „Hvad bliver der da til mig uden Brynhoserne," sagde den syvende, „naar alt det Øvrige er skiftet." Da sagde den ottende: „Hans Pengebælte vil jeg have, og alt hvad som er i det." „Jeg tager hans høire Haand for min Part," sagde den niende. „Tilvisse," sagde den tiende, „ta-

[1]) En Lyrewald ligger i Westfalen.

ger jeg saa hans høire Fod." Da svarede den ellevte: „Jeg tager hans Hoved." „Nei!" svarede Stodfus, „ei skal Manden dræbes; thi kun lidet Godt har han tilbage, naar han har mistet det, som I nu have skiftet imellem eder." Da sagde Gramaleif, deres Høvding: „Lad nu tre Mand fare til ham, og tage hans Vaaben og Klæder, som skiftet er, og lad ham saa slippe bort med den venstre Fod og den venstre Haand; da kan man sige, at I herfra have skilt eder vel." De tre fore nu til ham. Saasnart de traf sammen, sagde Vidga: „Velkommen, raske Kæmper!" „Ei skal du kalde os velkomne," gjensvarede Thrella, „thi du skal her lade dine Vaaben og din Hest og Klæder, tillige skal du miste din høire Fod og høire Haand, og endda skal du takke os oven i Kjøbet, om du slipper bort med Livet." „Ubilligt er det," svarede Vidga, „at byde en fremmed og sagløs Mand saadanne Kaar. Kalder eders Høvding hid, jeg vil dog først høre hans Dom; thi ikke giver jeg slip paa mine Vaaben eller min Hest, saaledes som I fordre, før vi have prøvet hinanden i Styrke." Saadant Svar bragte de nu tilbage til Gramaleif. Han reiste sig da, iførte sig sin Rustning, og ligesaa væbnede sig de andre, og alle fore over Stenebroen. Da bød Vidga dem velkommen. „Ikke skal du kalde os velkomne," gjentog Gramaleif, „alle dine Vaaben ere forud skiftede mellem vore Stalbrødre, og desuden skal du miste din Haand og Fod, før vi skilles. Dit Skjold vil jeg have, siden tage hver sin Deel!" Da sagde Vidga: „Om jeg lader mit Skjold, da bliver det min Skade; thi kommer jeg hjem uden Skjold til min Fader Velent i Danmark, da vil han sige, at

Didrik tog mit Skjold fra mig imod min Villie; men dertil er Gud mit Vidne, at jeg endnu aldrig har seet Didrik af Bern, og saalænge jeg ei har seet ham, giver jeg ikke mit Skjold fra mig." Dernæst tiltalte Stodfus ham med disse Ord: „Udleveer strax dit Sværd! det skal jeg have for min Part." „Hvis du tager mit Sværd," svarede Vidga, „hvormed skal jeg da værge mig, naar jeg træffer Didrik, og kommer jeg hjem, da vil min Fader kun sige, at Didrik fratog mig dette Sværd imod min Villie, derfor skal ingen bringe mig til at overgive mit Sværd." Nu forlangte den ene efter den anden, hver sit Stykke; men Vidga bød dem lade ham fare i Fred, og lagde til, at han ikke vilde give dem en Penning derfor. Da sagde Stodfus: „Taaber vi ere, om længer vi stande her stille, hele tolv mod een, og lade ham skifte ligelige Ord med os; trækker eders Sværde, og saa skal han, foruden sine Vaaben, miste Livet oven i Kjøbet." Stodfus drog nu sit Sværd af Balgen, og hug til i Vidgas Hjelm, men den var saa haard, at det ikke bed mere end i den haardeste Steen. Men Vidga trak i en Hast sit Sværd Mimmung, satte Lid til sin Styrke og hug til Stodfus's venstre Axel, saa at det skar Skulder og Bryst samt Brynjen tvært igjennem lige til den høire Side, og hvert Stykke faldt til sin Side paa Jorden. Ved dette Hug kom der en stor Skræk over Røverne, og mange af dem ønskede nu heller at være hjemme. Dog trak de nu alle blank, trængte ind paa ham, og den ene ophidsede den anden. Men Vidga hug til Gramaleif, og flakte hans Hjelm og Hoved, Brynje og Bug lige ned i Bæltestedet, saa at han faldt død til

Jorden. Da sagde Hildebrand: „Jeg seer nu, at de ere komne sammen; lader os derfor ride til, og see, hvorlunde de skifte imellem sig; thi hvis Vidga faaer Seier over disse Mænd, og vi ikke komme ham til Hjælp, vil han ellers sige, at vi have sveget ham, og da bliver det vor Bane, naar han træffer os; lad os derfor ride til, thi jeg venter, at han gaaer af med Seiren; skulde han derimod tabe, da ville vi skynde os at ride bort." Saa gjorde de, og da de naaede Stenebroen, fandt de, at Vidga havde tilfoiet sine Fjender mange og store Hug, saa at af de tolv havde de syv maattet bide i Græsset, men de fem øvrige Stalbrødre, hvoriblandt Sigstaf, undkom ved Flugten.

36. Vidga red nu med sine Stalbrødre til Kastellet, spiste og drak, og forblev der Natten over. Hildebrand tænkte nu meget paa Vidgas Mandighed, og var nu sikker paa, at Didrik i ham vilde finde sin Lige, og han tænkte ogsaa paa, hvor gode hans Vaaben vare; thi stod han op ved Midnat, trak sit Sværd ud af Skeden, og efterat have ombyttet Hjaltet og Knapperne, lagde han det istedenfor Vidgas Sværd Mimmung, lagde sig siden ned, og sov til Dag. Og saasnart Dagen brød frem, stode de op, og gjorde sig færdige til at reise videre. Vidga spurgte nu, hvad de skulde gjøre af dette Kastel. Da svarede Hildebrand: „Nu skal jeg sige dig, hvo jeg er, og hvad jeg hedder; mit Navn er Hildebrand, og jeg er Konning Didriks Mand, og alle vi ere hans Stalbrødre; men skjønt jeg ikke sagde dig vort rigtige Navn, vil jeg dog ligefuldt holde det mellem os indgangne Stalbroderskab. Det er nu mit Raad, at vi lade Kastellet stande, og

disse vore to Stalbrødre blive tilbage at holde Vagt ved det. Men jeg vil følge dig til Bern til Konning Didrik, og hvis saa skeer, at I indgaae Venskab, da kunne I begge raade over dette Kastel, men om I ikke skilles som Venner, da beholder du det for dig selv allene." Da svarede Vidga: „Paa denne Stenebro har ligget Told og megen Ufred, og skjønt her gaaer en alfar Vei, har dog ingen i lang Tid tordet vove at fare herover; hvis jeg derfor skal raade, da skulle alle Mennesker herefter fare ad den i Fred, baade udenlandske og indenlandske, unge og gamle, rige og fattige." „Det er det retteste," svarede Hornboge Jarl, „at den raader herfor, som ene vandt Kastellet ved sin Tapperhed." Da tog Vidga en Brand, stak Ild i Kastellet, efterat de først havde borttaget Godset, og de droge ikke derfra, før hele Kastellet var brændt og jævnet med Jorden.

37. De rede nu, efter saaledes vel udført Sag, muntre derfra, og kom til den Aa, som hedder Viseraa. Derover gik en Bro mellem to steile Klipper. Did var Sigstaf kommen med sine Kammerater, og de havde afbrudt Broen, før hine kom dertil. Saasnart Vidga blev dette vaer, gav han sin Hest Skemming af Sporerne, og red i fuldt Fiirspring til Aaen, og Hesten sprang fra den Klippe, hvorpaa Broen havde hvilet, over Aaen til den modsatte Klippe saa let, som man kunde see en Piil flyve did, og endnu den Dag i Dag sees der Mærke af Hesteskoene og Sømmene i Bjerget, baade der, hvor han sprang fra, og hvor han kom ned. Hildebrand og Heimer rede nu efter ham tilligemed Jarl Hornboge, og da de naaede Bjer-

get, lod Hildebrand sin Hest springe i Aaen, og svømmede over; Hornboge Jarl havde samme Færd, men kom dog noget sildigere i Land; men Heimers Hest Rispa, som var Broder til Skemming, sprang imellem begge Klipper ligesom Skemming. Saasnart Vidga var over Aaen, red han paa det skyndsomste did, hvor de fem undkomne Røvere Sigstaf og Stalbrødre holdt, indlod sig i Kamp med dem, og tildeelte dem baade mange og store Hug. Heimer vilde ikke staae ham bi, men blev holdende paa sin Hest ved Aaen, men saasnart Jarlen og Hildebrand kom i Land, rede de djærvelig til, og hjalp Vidga, og da var Striden hurtig afgjort, thi de dræbte alle Kæmperne tilhobe. Endnu mærkede Vidga ikke til, at hans Sværd Mimmung var forbyttet.

38. De rede nu til en Gaard, som Hildebrand eiede, og hvor hans Kone Oda boede; der forbleve de Natten over. Om Morgenen rede de derfra, og kom aarle til Bern. Det blev nu Didrik berettet, at Hildebrand, Hornboge Jarl og Heimer vare komne. Didrik stod siden op, gik imod dem, og modtog dem alle tre vel, og spurgte dem, hvad Tidender de bragte, men de sagde: „Ingen." Med Vidga talte Didrik ikke, thi han vidste endnu ikke, hvo han var. Da drog Vidga af sin Haand en sølvbeslaaet Handske, og gav den til Didrik. Denne spurgte, hvad det skulde betyde. „Hermed," svarede Vidga, „udbyder jeg dig til den første Enekamp, thi du er min Jævnaldrende, og langveis bort har jeg spurgt om dig, og megen Besværlighed har jeg udstaaet, siden jeg foer hjemmefra; men nu ønsker jeg at prøve, om det er sandt, hvad

Rygtet fortæller fra Land til Land, at du er saa vældig en Kæmpe, at ingen formaaer at staae imod dig og dine Vaaben. Saadant er mit Ærende, som jeg venter, at du ikke afslaaer." „For ingen Kamp undslaaer jeg mig," svarede Didrik, „hvad enten jeg skal stride mod een eller flere; men i dit Exempel skal jeg lære Landstrygere, ikke oftere at byde Didrik ud til Enekamp i hans Land." Da sagde Hildebrand; „Tal ikke saa, Herre! du veed neppe, hvad Mand du har for dig, og endnu vover jeg ikke at svare for Udfaldet af Kampen, om Seiren skal blive din eller hans, men det forekommer mig sandsynligere, at du vil faae den Deel, som hedder Useier, om du ikke har Hjælp andensteds fra." „Stor Skam vil det være," sagde derpaa Reinald, een af Didriks Mænd, „om hver Trællesøn skal vove at udbyde dig til Enekamp i dit Rige." Da sagde Hildebrand: „Ei oftere skal du beskæmme en berømmelig Mand;" og med sin knyttede Næve gav han ham i det samme saa vældigt et Ørefigen, at han strax faldt i Afmagt. Da sagde Didrik til Hildebrand: „Du er meget ivrig i at yde denne Mand Hjælp, men nu siger jeg dig, hvad Dom der venter ham: allerede i denne Dag skal han hænges op uden for Bern." „Om han kommer i din Vold," svarede Hildebrand, „naar I have prøvet en Dyst sammen, da faaer han at underkaste sig denne Dom, i hvor haard den end er." Didrik bod nu sine Vaaben bringes, og saasnart det var skeet, sprang han paa sin Hest Falken, saa at han hverken støttede sig ved Stigremmen eller Sadelbuen. Falken var Skemmings og Rispas Broder. Derpaa red Didrik fra Bern ud til Kampsletten, og med ham

mange Høvdinger og Riddere. Vidga holdt der allerede paa sin Hest Skemming tilligemed Hildebrand, og faa Mænd hos dem. Derpaa traadte Heimer frem med en Skaal, fuld af Viin, gav den til Didrik, og sagde: „Drik Herre! Gud give eder en fager Seier i Dag!" Didrik tog Skaalen, tømte den, og gav den igjen til Heimer. Hildebrand gav Vidga en anden Skaal med Viin; men denne sagde: „Bær den først til Herr Didrik, og bed ham drikke mig til." Hildebrand gjorde saa, men Didrik var saa vred, at han ikke vilde drikke ham til. „Neppe veed du, Herre!" sagde Hildebrand, „hvi du er vred, thi du har en dravelig Kæmpe for dig, og ikke, som Reinald sagde, en Trællesøn." Derpaa gav Hildebrand Vidga Skaalen, og sagde: „Drik nu, og værg dig mandig! thi nu har du faa til at staae dig bi." Vidga tog derpaa sin Guldring af, og gav ham den med disse Ord: „Gud lønne dig for din Bistand!" Didrik raabte nu til Vidga, og spurgte, om han var færdig. Vidga svarede, at han var beredt til Kampen.

39. Nu gave de Hestene af Sporerne, fældede Spydene, og rede saa haardt ind paa hinanden, som en sulten Høg farer paa sit Bytte; og da de kom sammen, stak enhver til den anden med sit Spyd saa stærkt som han formaaede. Vidgas Spyd gik igjennem Didriks Skjold, og skar det sønder, men Didriks Spyd fæstede kun lidt i Vidgas Skjold. Nu løbe Hestene hinanden forbi, og Vidga trak sit Sværd ud, men Didrik red djærvelig mod ham, og stødte sin Landse mod Vidgas Bryst, men Vidga hug ligesaa hurtig Spydskaftet sønder, og samme Hug tog den nederste

Deel bort af hans eget Skjold, dog blev han ikke saaret, thi hans haarde Brynje dækkede ham; og dermed skilte de deres Turnering. Derpaa sprang de af Hestene, og kæmpede nu paa det drabeligste med Sværdene. Didrik tildeelte Vidga vældige Hug med sit Sværd Nagelring. Og nu stødte Vidga til Didrik i Hjelmen Hildegrim, men Sværdet brast sønder i to Stykker. Da sagde Vidga: „Guds Vrede ramme dig, Velent! at du gjorde saa slet et Sværd, da du dog havde Magt til at gjøre det bedre; havde mit Sværd kun staaet mig bi, skulde jeg nok have vidst at værge mig, men nu tilkommer mig, saavelsom den der gjorde det, Skam og Skade." Nu tog Didrik sit Sværd med begge Hænder, og vilde afhugge hans Hoved, men i det samme sprang Hildebrand imellem dem, og sagde: „Herr Didrik! giv denne Mand Fred, og gjør ham til din Mand, thi du faaer ikke hans Lige i nogensomhelst Færdighed." „Nei," svarede Didrik, „mit Ord skal staae, som jeg sagde dig, at Vidga i Dag skal hænge uden for Bern." „Herre! behandl ikke saaledes en saa drabelig Mand," vedblev Hildebrand, „han ene stred mod tolv Kæmper, og vandt Kastellet Briktan, som du med alle dine Mænd ingensinde mægtede at indtage; og han er derhos af den bedste Kongeæt, og vil nu blive din Mand. Tag vel imod ham, som du pleier." „Nei!" sagde Didrik, „nu i Dag skal jeg sætte Grændse for, at ikke enhver Trællesøn herefter skal byde mig ud til Holmgang, naar denne er klynget op; og gak i Øieblikket bort herfra, thi om du ei gjør det, da hugger jeg først dig i to Parter og siden ham." Da nu Hildebrand saae, at Didrik ikke vilde

høre hans Bøn, trak han Mimmung af Skeden, og sagde: „Gud forbyde enhver Utroskab; see her nu, gode Ven! at jeg vil holde vort Broderskab, og tag nu her dit Sværd, og værg dig mandelig; Gud staae dig bi, thi jeg kan ikke hjælpe dig mere." Vidga tog Sværdet, og blev saa inderlig glad, at han kyste paa Guldknappen, og sagde: „Gud tilgive mig, at jeg talte onde Ord imod min Fader; og nu agter jeg denne Konges Vrede og Hidsighed ikke mere end en Træls." Nu begyndte Striden paa ny, og Vidga svang Mimmung mod Didrik, saa at Stykker fløi af hans Skjold, Brynje og Hjelm ved hvert Hug. Da trak Didrik sig lidt tilbage, thi hans Sværd bed ikke saa godt som Mimmung. Nu havde han allerede fem store Saar. Men da Ditmar saae, at Blod flød paa alle Sider ud af hans Rustning, da indsaae han, hvorledes det vilde gaae, og løb imellem dem. „Hvad vil du, Konning!" raabte Vidga, „jeg siger dig i Sandhed, om du med en Mængde Krigere vil skille denne Enekamp, skal ingen oftere nævne dig som en god Konning eller tapper Mand; jeg har en Morbroder, som hedder Ridung, han vil vide at hævne mig, om du bryder Loven mod mig." Da sagde Kongen; „Hør du, tapre Mand! jeg vil bede eder, at I afbryde denne Enekamp, thi Didrik er allerede meget saaret; jeg seer, hvorledes eders Strid vil falde ud; og om du gjør saa, da vil jeg tilstaae dig megen Hæder i mit Rige." „Nei!" svarede Vidga, „det vil jeg for ingen Deel, thi Didrik skal nu lære mig at kjende, at jeg ikke er mere Landstryger end han selv, og gaaer du ikke bort, Konning! da skaaner jeg hverken dig eller andre." Da gik Kon-

gen bort, og Vidga gik løs paa Didrik, og hug nu til med Hidsighed og Kraft, men Didrik værgede sig mandelig. Nu svang Vidga sit Sværd Mimmung, og gav Didrik et vældigt Hug i Hjelmen Hildegrim, saa at det tog alt af, hvad det traf paa; det var nemlig Kammen oven over Hovedet, hvormed fulgte baade Hud og Haar. Nu saae Hildebrand, at Didrik var kommen i en vanskelig Stilling, da Hjelmen var hugget af ham; thi sprang han imellem dem, og sagde: „Min gode Ven Vidga! stands nu for min Skyld denne Enekamp, og indgaa Stalbroderskab med Didrik! vilde man end lede al Verden rundt, vilde der dog ikke findes den, der kunde jævnes med eder." Da bød Didrik Vidga Forlig; „For vort Venskab," sagde Vidga, i det han henvendte sig til Hildebrand, „vil jeg opfylde din Bøn." Didrik og Vidga gave nu hinanden Haanden, indginge Stalbroderskab, og rede dernæst hjem til Bern.

Femte Fortælling.

Didriks Kampe med Ekka og Fasold.

40. Didrik var nu hjemme i Bern, og med ham Hildebrand, Vidga, Hornboge Jarl og Heimer. Saasnart han nu var helbredet af sine Saar, red han ud af Bern ganske allene, og ingen uden Vidga vidste, hvad Vei han tog; til ham sagde han, at han ikke vilde komme tilbage til Bern, førend han ved Heltebedrifter havde naaet sin forrige Berømmelse. Han red nu saa stærkt han kunde i syv Dage over beboede

og ubeboede Egne. En Aften tog han Herberge ved en Skov, som hed Efving[1]. Der fik han Kundskab om, at der paa den anden Side af Skoven laae en Borg, som hed Drekansil[2]. Denne Borg havde tilhørt Kong Drustan, som nu var død; men hans Enke levede endnu tilligemed ni Døttre. Dronningen havde fæstet sig en Mand, ved Navn Ekka, der var saa stor en Kæmpe, at man forgjeves skulde søge i hele Huneland efter hans Lige i ridderlig Daad. Hans Broder hed Fasold. Han var saa stærk og stolt, at han havde gjort det høitidelige Løfte, aldrig i Strid at give nogen Mand meer end eet Slag, og hidtil havde han heller ikke fundet nogen, som havde udholdt hans første Slag. Ekka drog nu ud i Skoven, om han kunde træffe paa en Mand, som han kunde have Ære af at stride imod; og enhver saadan lovede han sit Banesaar. Da nu Mørket faldt paa, red Didrik til samme Skov, og han tænkte ikke paa at træffe Ekka, men han foer vild i Skoven, og før han blev det vaer, var Ekka kommen ham ganske nær. Denne raabte ham an: „Hvo er det, der rider her?" „Den Mand, du her har for dig," svarede Didrik, „hedder Heimer Studasssøn; jeg rider mine egne Ærender hjem til Bertangeland[3] til min Fader, og har intet Ærende til dig." „Det maa vel være, som du siger," sagde Ekka,

1) Eller Osneck, et gammelt Bjerg og en Skov ei langt fra Asa, en Deel af Teutoburger-Skoven, hvor Herman slog Romerne og Karl Saxerne. 2) Eller Drekanflis, formodentlig enten Drachenfels ved Rhinen ligeover for Bonn eller Drachenburg ved Weser i Grevskabet Hoya.
3) Bretagne.

„uagtet din Stemme lyder, som om det var Didrik af Bern; thi var du saa djærv en Mand som denne, hvorom Rygtet veed at fortælle i alle Lande, da vilde du vist ikke skjule dit Navn for en eenlig Mand." „Ja!" svarede Didrik, „efterdi du saa heftig attraaer at vide mit Navn, vil jeg ingenlunde skjule det for dig. Vid da, at mit Navn er Didrik, og at jeg er en Søn af Ditmar, Konning i Bern, ligesom du gjættede, men til dig har jeg intet Ærende, og vil jeg derfor ride min Vei." Da sagde Ekka: „Hvis saa er, som mig er fortalt, at en dansk Mand for kort Tid siden har overvundet dig og berøvet dig dine gode Vaaben, da vil du her igjen kunne faae Vaaben, der ikke give hine noget efter, om du formaaer at fælde mig og fratage mig mine." „Du udbyder mig til Enekamp," svarede Didrik, „men hvorlunde kunne vi nu kæmpe, da den ene ikke kan see den anden, men naar Dagens Lys viser os Veien til hinanden, da skal jeg ikke nægte dig dit Forlangende." Da sagde Ekka: „De ni Kongedøttre, hvis Moder er min Fæstekvinde, udrustede mig til Kamp, og ved deres Bistand kommer jeg her med disse Vaaben; min Hjelm er heelt smykket med røden Guld, ogsaa i min Brynje er Guld indvirket, og paa intet Skjold kom mere eller bedre Guld end paa mit. Jeg har ingen Hest, og derfor kan du vel flye fra mig, om du vil, men det er Helteværk, at oppebie sin Mand. Det var Skade at jeg lod min Hest hjemme, thi havde jeg den her, da skulde du have stredet, hvad enten du vilde eller ei. Bi efter mig! vedblev han fremdeles; Didrik, vakre Helt! jeg har et Sværd, som jeg kan fortælle dig en Deel om; Dværgen Alfrig, hin berøg-

tede Tyv, smedede det dybt nede under Jorden; men før det var fuldgjort, søgte han i ni Kongeriger, inden han fandt Vand til at hærde det i, og han fandt det ei, før han kom til den Aa, som hedder Treyaa[1]; der blev det hærdet. Hjaltet og Grebet ere slagne af røden Guld. Gjorderne til det ere heelt belagte med Guld og besatte med Ædelstene og Guldknappe. Det er skinnende blank og indlagt med Guld, og naar man sætter Odden nedad, da synes det, som en Orm af gylden Farve løber fra Odden op til Fæstet, og omvendt, naar Odden sættes opad. Dets Egge ere saa hvasse, at jeg troer ikke noget Staal skal holde sig for dem. Det hedder Ekkisax, og der er ei bragt et bedre Sværd fra Essen, om man end ledte al Verden rundt. Alfrig, hin store Tyv, stjal dette Sværd fra sin Fader, og bragte det til Konning Rutsileif. Der blev det vel forvaret, indtil den unge Rutsileif bar det, og dermed dræbte mangen Mand. Faaer du det af mig levende, da lade Gud dig nyde det vel, men heller vil jeg døe end spare det i min egen Nød og Trængsel." Da sagde Didrik: „Hvi kan jeg flye for dit Sværd, eller for dig selv, medens jeg seer ingen af Delene, og ei mærker jeg andet til dig, end jeg hører dit Raab og Skryderi. Men det venter jeg, at du faaer det betalt, naar Dagen kommer, og vi kunne skifte vor Sag; og ei skal du oftere byde mig til Enekamp." „Hav Guds Tak for dit Løfte!" sagde Ekka; „og endnu vil jeg fortælle dig mere: i mit Bælte er tolv Pund af røden Guld, og om du faaer Seier, da bliver alt dette Guld din Eiendom. Men saa luer og brænder nu mit Hjerte,

[1]) maaskee Drau?

som dette Guld glimrer, fordi vi ikke strax kunne slaaes. Men om du ikke vil slaaes med mig for Guld og gode Vaaben, da slaaes med mig for Livet og de ni Kongedøttres Hæder og deres Moders, de som lode mine Vaaben besætte med glimrende Guld. Vi nu efter mig, og slaaes med mig!" Da sagde Didrik: „Det veed Gud, at jeg ikke slaaes med dig for Guld eller Vaaben, men til ni Kongedøttres Ære og Priis vil jeg slaaes med enhver Mand." Og nu sprang Didrik af sin Hest; men det var saa mørkt, at han ikke kunde see en Haand for sig, thi slog han Nagelring mod en Steen, saa at der fløi saa store Gnister af den, at han fandt hen til et Lindetræ, hvorved han bandt sin Hest. Og glad blev Ekka, da han nu mærkede, at Striden skulde gaae for sig.

41. Det fortælles nu, at begge hug i Stenene foran sig, saa det gnistrede efter, og de bleve ved, til de endelig havde fundet hinanden. Da sloges de paa det drabeligste, og hvo som hørte deres Kamp, troede, at det tordnede, saa stort et Bulder og Brag lød der af deres Hug, og tilmed gnistrede Ilden af deres Vaaben som Lynildsglimt. Nu vare begges Skjolde kløvede og gjorte heelt ubrugelige, men endnu var ingen af dem saaret. Da oploftede Ekka sit Skjold og Sværd med baade Hænder, og hug af alle Kræfter til Didrik, saa at han strax faldt til Jorden, men Ekka kastede sig oven paa ham, spændte fast omkring ham med begge sine Arme, og sagde: „Om du vil beholde dit Liv, da vil jeg nu binde dig, og siden vise dig bunden og overvunden for de ni Dronninger, som udrustede mig til denne Kamp." „Lade vil jeg Livet strax, om Gud

vil," sagde Didrik, „men det er vist, at jeg ikke vil taale Forhaanelse og Spot af disse ni Dronninger og derhos af alle Riddersmænd, saa længe jeg lever." Derpaa stræbte han at komme løs, fik ogsaa sine Hænder op, og tog nu om Ekkas Hals; de væltede derpaa hinanden omkring af alle Kræfter et langt Stykke Vei, til de endeligen kom der ned, hvor Didriks Hest Falken stod bunden. Hesten sprang nu med begge sine Forbeen op paa Ekkas Ryg, og derved kom Didrik op, tog sit Sværd, og hug Hovedet af Ekka. Han tog derpaa alle hans Vaaben og Hærklæder, væbnede sig med dem, sprang paa sin Hest, og red ud af Skoven, og da var det allerede Dag. Han lagde nu sin Plan, og ventede at han vilde faae sig en Kone og al den Hæder, som Ekka havde haft. Dronningen var just kommen op i et Taarn, og saae denne Mand komme ridende, hvorpaa hun hurtig gik ned, og sagde til sine Døttre: „Jeg seer en god Tidende imøde; Herr Ekka gik hjemmefra i Gaarastes, men nu rider han en god Hest, og er jeg nu glad, thi jeg kan nu vist vide, at han maa have overvundet een eller anden Kæmpe." De iførte sig nu deres Klenodier, og ginge ud af Borgen imod ham, men da Didrik var kommen dem nærmere, bleve de vaer, at det var en heel anden Mand. Den gamle Dronning kjendte Vaabnene, men ikke Manden, og syntes nu at vide, at Ekka ikke i levende Live havde givet slip paa sine Vaaben for nogen; og dette bedrøvede hende saa meget, at hun faldt om, og vidste ikke til sig selv. Men da Borgmændene bleve dette vaer, løb hver til sine Vaaben, og vilde hævne Ekka. Da Didrik saae deres Tilberedelser og Mængde,

red han tilbage til Skoven, men Borgmændene bleve baade vrede og bedrøvede ved Ekkas Drab.

42. Didrik red nu til, og naaede Skoven. Da blev han vaer, at en stor og vel væbnet Mand kom ridende imod ham; det var Fasold, Ekkas Broder. Denne troede, at det var hans Broder Ekka, da han kjendte Vaabnene, og raabte derfor høit: „Er du der, min Broder Ekka?" „Nei!" svarede Didrik, „her har du ikke din Broder Ekka, men en ganske anden Mand, for dig." „Hør du onde Hund!" sagde derpaa Fasold, „hvi listede du dig over min Broder, og dræbte ham, mens han sov; havde du truffet ham vaagen og beredt, da havde du maattet ligge under." „Det var usandt, hvad du der sagde," svarede Didrik, „at jeg dræbte ham sovende og uberedt, og stjal mig paa ham; tværtimod tilstod jeg ham kun ugjerne Enekamp; men det er vist, at jeg dræbte ham, og tog hans Vaaben, og deri siger du sandt, om du end lyver i det andet." Nu trak Fasold sit Sværd, red mod Didrik med megen Djærvhed og Hidsighed, og hug af al Magt i hans Hjelm saa haardt, at det hvinede for hans Øren, og han faldt ned af Hesten og daanede." Fasold havde gjort det Løfte, at han ikke vilde bruge sit Sværd mere mod den Mand, som faldt for hans første Hug, ei heller fratage en saadan hans Vaaben. Dette mindedes han nu, og red bort. Men saasnart Didrik kom til sig selv igjen, sprang han op, steg paa sin Hest, red iilsomt efter ham, og indhentede ham. I det nu Fasold red ud af Skoven, raabte Didrik høit: „Du stolte Ridder!" rid ei længer, og flygt ikke for en eenlig Mand, men hævn heller din Broder, om du er saadan

en Kæmpe, som sagt er. Men om du ei vil det, da vær hver Mands Niding!" Saasnart Fasold hørte dette, vendte han i en Hast sin Hest om, og vilde vist nok heller prøve en Kamp end taale saadan Bebreidelse. Da de nu vare komne hinanden nær, stege de af deres Heste, og ginge imod hinanden, og sloges baade med megen Hidsighed og rasende Tapperhed. Og før de standsede Striden, havde Didrik faaet tre Saar, dog ikke store, men Fasold havde faaet fem Saar, og alle store, og da tilbød Fasold at overgive sine Vaaben og blive Didriks Mand. Men Didrik sagde: „Du er en rask Mand og en beleven Ridder; derfor skal du have Fred af mig, men ei vil jeg have din Tjeneste, fordi jeg dræbte din Broder, og neppe vil jeg kunne troe dig, saalænge ingen Bøder ere givne derfor. Men vil du tage mod Hæder istedenfor Bøder, da skulle vi sværge hinanden Broderskabs Ed, som vi vare sambaarne Brødre, saa at vi skulle staae hinanden bi, naar Nøden kræver?" Dette Tilbud modtog Fasold, og de sluttede nu Stalbroderskab, og stege siden paa deres Heste.

43. Didrik vilde nu, efterat have udført sit Ærende, vende om igjen og drage tilbage til Bern. De rede den Dag til Aften, og toge Natteherberge i Aldinsæla[1]. Om Morgenen red de ind i en Skov, som hedder Runtslu[2] Skov. Der kom imod dem et Dyr, som kaldes Elefant, det er det største af alle Dyr og frygteligt at vove sig i Kamp med. „Vil du staae mig

[1]) Oldensael, nu Oldenziel, Hovedstaden i Grevskabet Twente i Overyssel. [2]) Snarere vel Remen, alt Rime eller Rimslage i det Ravensbergske, end Ramslo, Ramslau i det Lyneburgske.

bi?" spurgte Didrik Fasold, „om jeg vil ride mod dette Dyr; faae vi det overvundet, da vil den Daad blive meget navnkundig." „I vort Møde," svarede Fasold, „fik jeg vældige Hug, og mistede meget Blod; derfor har jeg kun liden Styrke til at yde dig saadan Hjælp, som kan være til Gavn; men det tykkes mig, om du rider mod dette Dyr og kommer uskadt tilbage, at du da kan sige, at du aldrig kom i en større Livsfare, saa ofte som du end har holdt Enekampe." „Kan du ikke yde mig Hjælp," svarede Didrik, „saa hjælpe Gud mig! men til vil jeg ride, hvad enten det gaaer mig vel eller ilde." Derpaa red Didrik mod Dyret med megen Hidsighed, trak sit Sværd Ekkisax, og hug til Dyret af al Magt; dog det bed ikke paa, men Dyret slog ham, saa at han faldt til Jorden. Da nu Fasold saae dette, red han paa det hurtigste til, og vilde yde ham den Hjælp han kunde; men da han kom til Dyret, kunde han ikke finde Huggested paa det, saa at det vilde hjælpe noget, thi Jern bider ikke paa dette Dyr uden et Sted i Underlivet. Da sagde Fasold: „Har du dine Hænder fri og kan naae dit Sværd, sting da Dyret nær ved Navlen, der venter jeg at Sværdet vil bide." Og i samme Øieblik slog Didriks Hest Falken med begge sine Forbeen paa Dyrets Hofter, saa at det næsten styrtede. Nu fik Didrik sine Hænder fri, naaede sit Sværd, og stang det ind i Dyrets Bug lige til Hjaltet. Didrik sprang bort fra Dyret, men det faldt dødt til Jorden, da ogsaa Fasold havde givet det mange store Hug, skjønt hans Sværd ikke ret vilde bide. Ikke desto mindre fik Didrik dog her en Prøve paa, at Fasold med Troskab stod ham bi.

44. Efter denne Daad stege Didrik og Fasold paa deres Heste, men da de kom ud af Skoven, saae de en sælsom og underlig Hændelse: det var nemlig en stor og tyk flyvende Drage; den havde hvasse Kløer og føre Been og et stort og frækkeligt Hoved. Den foer næsten ved Jorden, og hvert Træ, som dens Kløer mødte, blev som det var hugget med det hvasseste Sværd. Den havde en Mand i Munden, og havde begyndt at sluge ham fra Fødderne af, men han holdt med Hænderne i Kjæften, og Hoved og Skuldre stode ud af Munden, og Manden var endnu levende. Da nu denne Mand saae, hvor hine rede, raabte han: „Hører, gode Kæmper! rider hid, og frelser mig! denne store Djævel tog mig sovende af mit Skjold; om jeg havde været vaagen og beredt, da havde jeg vel varet mig." I Øieblikket sprang Didrik og Fasold af deres Heste, og hug begge paa een Gang til Dragen. Didriks Sværd bed noget, men Fasolds intet. Skjønt nu Dragen var baade stor og stærk, overgik det dog dens Kræfter, at bære saa tung en Mand i fuld Rustning, og den kunde derfor ikke hæve sig i Veiret og flyve, som om den var fri. Manden sagde nu til Fasold: „Jeg seer, den er saa haard i Huden, at dit Sværd ikke bider; tag derfor i Dyrets Kjæft et Sværd, som den svælgede tillige med mig, og venter jeg, at det bider, naar ellers en tapper Mand fører det." Da løb Fasold rask til, greb ind i Dyrets Kjæft, og tog der et meget hvast Sværd, hvormed han hug til Dragen. Dette Sværd bed hvadsomhelst det mødte saa let, som den skarpeste Haarkniv rager Skægget. Det var af Farve grønt som Græs. Endnu sagde Manden:

„Hugger varlig, thi mine Fødder ere komne temmelig langt ind i Halsen." „Hugger nu haardt til, raske Kæmper!" sagde han fremdeles, „thi nu klemmer Dragen mig med sine Kjæver saa, at Blodet løber mig ud af Munden og Næsen, og jeg veed neppe, hvordan dette gaaer til." Og nu hug den ene efter den anden, indtil Dragen var død. Manden kom nu ud af Munden, og talte saa: „Himlens Gud hjælpe eder nu og stedse fremdeles, for at I have frelst mig af Døden; men der er dog een Bøn, som jeg gjerne endnu ønskede opfyldt af eder, om det lader sig gjøre; det er nemlig den, at I ville tillade mig at beholde mit Sværd." „Hvo er du, vakre Mand!" spurgte Didrik, „og af hvad Æt, hvor er du født, og hvorhen agter du at fare?" „Jeg hedder Sintram," svarede han, „og er en Søn af Hertug Reginbald i Venedig, og der er jeg barnfødt, men jeg vil reise at besøge min Frænde Hildebrand og hans Fostersøn Didrik af Bern; og nu har jeg redet ti Dage og ligesaa mange Nætter uden at hvile stort, og jeg var nu meget søvnig, da jeg havde lagt mig, og denne Drage tog mig sovende." „Velkommen, vakre Mand!" sagde Didrik, „og faae skal du dit Sværd og alt hvad du beder os om, thi i mig træffer du her Didrik af Bern, og skal du nu ride hjem med os og nyde god Modtagelse." De ledte dernæst efter hans Skjold, og fandt det. To Dage derefter fandt Didrik Hesten i et Kastel, som hed Aldenslis[1], over hvilket herskede en Grev Lodvig. Grevens Folk

[1]) Maaskee Oldenburg, Hovedstaden i Hertugdømmet af samme Navn, eller Oldenburg i det Lippiske, hvis ikke snarere Aldenberge i Hertugdømmet Berg.

havde fundet Hesten og ført den til ham, men nu lod Greven den udlevere til Didrik, som igjen gav Sintram den. De rede nu alle i Forening Veien fort til Bern, hvor der med megen Glæde og Lystighed blev taget imod Didrik og hans Stalbrødre.

Sjette Fortælling.

Osantrix's Krige med Melias.

45. Kong Vilkinus var i den Tid berømt for Tapperhed, Mildhed og Krigslykke. Han underlagde sig med væbnet Haand det Land, som hed Vilkineland, men som nu indbefatter Sverrig og Gotland og alle Smaakongerigerne og Skaane, Sjælland og Jylland, Vindland og alle de Riger, som der høre til. Saa vidt strakte sig hans Rige, som Landet var opkaldt efter ham; og det er Brug i denne Saga, at efter den første Høvding opkaldes saavel Riget, som Folket han styrer. Saaledes er dette Rige kaldt Vilkineland efter Kong Vilkinus, ligesom ogsaa de Folk siden ere kaldte Vilkinemænd, som der byggede og boede, lige indtil andre Folk kom til Riget, og gave det et nyt Navn. Efterat Kong Vilkinus havde styret dette Rige en Stund, udrustede han sin Hær, og red med utallige Riddere og andre Krigsmænd ind i Pulineland[1], og holdt der mange og store Kampe. Han seirede stedse over Russerne, og ødelagde hele Pulineland og øvrige tilliggende Lande. Da kom imod ham Kong Hernit, der paa den Tid i Forening med sin Broder Hirder beherskede Rus-

[1]) d. e. Polen.

land og en stor Deel af Grækeland og Ungarn og næsten hele Østerrige[1]. De holdt mange Træfninger, men Kong Vilkinus seirede stedse. Derefter rykkede han med sin Hær ind i Rusland, og indtog der mange store Borge, Smaalensk og Palteskia[2], og standsede ikke, før han red ind i Holmgaard, som var Kong Hernits Hovedstad. Der holdt de en Hovedtræfning, som faldt saa ud, at Hernit tog Flugten, og hans Broder Hirder faldt. Der faldt mange af Russerne, og en stor Deel bleve fangne. Kong Vilkinus tog der saa meget Guld og Sølv og alskens Kostbarheder, at han aldrig før havde faaet saadan en Seier, siden han første Gang drog i Kamp.

46. Nogen Tid derefter bleve Kong Vilkinus og Kong Hernit forligte, saa at denne skulde selv beholde sit Rige, men, saalænge de begge levede, give hin Skat af hele sit Land, saa vidt det strakte sig. Dermed standsede Vilkinemændenes Hær, og Kong Vilkinus drog, efter først at have reist omkring i Rusland og beseet Landet, hjem til Vilkineland.

47. Kong Vilkinus blev syg, og gav før sin Død sin Søn Nordian Rige og Kongevælde efter sig. Denne blev saaledes Konge over hele Vilkineland. Da Kong Hernit spurgte dette til Rusland, kaldte han sine Mænd til sig, og talte saalunde: „Gud være lovet!" sagde han, „at jeg har siddet saalænge i mit Høisæde, indtil jeg hørte, at Konning Vilkinus var død; og det vil jeg nu sværge, at, om jeg end lever tre Mænds Alder, skal jeg dog aldrig fra denne Dag yde Vilkinemændene Skat, thi nu er det Aag løftet af min Hals, som

[1]) d. e. det østlige romerske Rige. [2]) d. e. Polozk.

denne Konning havde paatvunget mig. Hører nu, alle mine Mænd og alle Ruslands Indbyggere! dette mit Bud, at hver Mand i mit Rige, som er saa gammel, at han kan ride sin Hest og bære sit Skjold og trække sit Sværd og har Mod til Strid, skal tage sine Vaaben og sin Hest og komme til mig; thi nu skulle vi hævne os paa Vilkinemændene; thi denne Konnings Død har nu tilintetgjort Forliget imellem os, saa at vi ere løste fra de Eder, vi svore ham."

48. Derefter rustede Hernit sig til sin Bortfærd fra Holmgaard, og red nordefter ad Veien til Vilkineland, og en utallig Hær strømmede fra alle Sider til ham. Og aldrig saasnart var han kommen ind i Vilkineland, før han begyndte at brænde, dræbe og hærje, og han foer med Od og Eg over hele Landet, indtil han traf Kong Nordian med sin Hær. Da kom det til et stort og langvarigt Slag; Mandefaldet var betydeligt paa begge Sider, men dog størst paa Vilkinemændenes, fordi Kong Nordian havde mindre Mandskab, eftersom mange Høvdinger vare blevne hjemme, og havde ikke ydet ham Hjælp. Enden paa Striden blev da, at Kong Nordian gav sig paa Flugten med hele sin Hær, og Kong Hernit fik Seier, satte derpaa i hele tre Dage efter de Flygtende, og indhentede endelig Kong Nordian, for hvem kun to Vilkaar nu bleve tilbage, enten at flye af sit Rige eller falde med Useier. Men han tog derimod den Beslutning, at han vilde overgive sig i Kong Hernits Vold med alle de af hans Krigere, som endnu vare tilbage. Og i det nu Kong Hernit holdt Stævne, og Folket begjerte Fred af ham, da kom Kong Nordian til, gik for Kongen, faldt til Fode

for ham, og overgav sig og sit Rige i hans Vold, og bad om Naade for sin Kongeværdighed. Men Kong Hernit svarede ham paa denne Viis: „Hin mægtige Konning Vilkinus, din Fader, underlagde sig vort Rige, og holdt mange Træfninger med os; da kom vi og vort Rige i hans Vold, ligesom I nu ere i vor Vold; og fordi vi den Gang fik Fred af ham, skulle vi og gjengjelde eder det; alt eders Rige ville vi derfor tilegne os med Skat og Herskab, men I skal sværge mig den Ed, at holde Fred og Troskab, saasom I nu love." Saaledes blev nu Forliget stadfæstet mellem Kongerne. Da underlagde Kong Hernit sig hele Vilkineland, og satte, før han drog hjem til sit Rige, Kong Nordian til Høvding over det Land, som vi kalde Sjælland. Saaledes stod Kong Hernits Rige en Stund. Han havde to Sønner ved sin Kone; den ældste hed Osantrix, den yngste Valdemar; en tredie Søn havde han ved sin Frille, han hed Ilias.

49. Da Kong Hernit var bleven gammel og svag, satte han sin Søn Osantrix til Høvding, og gav ham hele Vilkinemændenes Rige og Kongenavn. Over dette Rige herskede saaledes Kong Osantrix og hans Underkonge Nordian. Kort Tid derefter satte Hernit sin Søn Ilias til Høvding ude i Grækeland, og gav ham der Jarldømme. Han var en mægtig Mand og stor Kæmpe. Kong Hernit faldt omsider i en Sygdom, og lod da sine største Høvdinger og viseste Mænd kalde til sig, og fastsatte, hvorlunde Riget skulde skiftes og bestyres efter hans Død. Han gav sin Søn Valdemar Kongenavn, og satte ham til Konge over hele Rusland og Pulineland, og hele den østre

Deel af Verden. Kort efter døde Kong Hernit i fuld Navnkundighed, og hans Sønner styrede Riget længe derefter.

50. Kong Nordian havde fire Sønner; den ene hed Edgeir, den anden Aventrod, den tredie Vidolf Mittumstang eller Vidolf med Stangen, og den fjerde Aspilian. De vare alle Riser af Styrke og Dannelse. Da nu Kong Nordian var død, satte Kong Osantrix Aspilian til Høvding over det Rige, som hans Fader havde haft, og gav ham Kongenavn. Vidolf Mittumstang var saa vel voxen, at andre Riser med deres Hoveder kun naaede til hans Axler. Han var og stærkere end sine to Brødre, skjønt de ogsaa vare Riser, og saa ond var han at komme i Kast med, at han sparede intet, hverken Folk eller Fæ. Men da hans Broder Aspilian saae dette, lod han om hans Hals, Arme og Fødder slaae Jernbolte, hvortil i tykke Jernringe var fæstet en lang Jernlænke. Denne satte han sine Brødre Edgeir og Aventrod til at bære, og saaledes lede Vidolf Mittumstang efter sig, saa at han aldrig blev løsladt, uden naar et Slag skulde holdes. Han havde en lang tyk og stærk Jernstang, hvormed han slog fra sig i Kampen. Men Edgeir havde en Hellebarde, slagen af Jern, og saa tung at tolv Mænd ei kunde løfte mere.

51. Kong Osantrix var gift og havde en Kone, som hed Juliane, en Datter af Kong Iron af Skrottan og Brittan, som nu kaldes Skotland og England. Kong Osantrix havde en Datter med Juliane, som hed Berte hin Høflige. Juliane blev syg og døde, og hele Folket sørgede over hende.

52. Melias hed den Konge, som i de Tider styrede Huneland, en mægtig og stormodig Konge. Han havde en Datter, som hed Oda, den skjønneste af alle Kvinder. Baade Konger og Jarler havde beilet til hende, men Kongen elskede Oda saa høit, at han kunde ikke afsee hende, og vilde derfor ikke give hende til nogen. Kong Osantrix fik nu Efterretning om denne Konge og hans Datter, og sendte derpaa sex af sine Riddere, vel udstyrede, til Kong Melias, og lod et Brev affatte i følgende Udtryk: „Vilkinemændenes Konning Osantrix sender Hunnernes Konning Melias hin Mægtige og hin Skægside sin Hilsen; meget er os fortalt om eders Rige, og høilig er berømmet for os i Skjønhed og udvortes Tækkelighed eders Dotter Oda; thi vil vi bede om hende til vor Ægtekone; send derhos saa meget Gods, som det sømmer sig at følge eders Dotter og vor Ægtekone, og send alt dette Gods med belevne Riddersmænd og alt Tilbehør med store Pengeskrin, fulde af Guld og Sølv og Klenodier; og til Gjengjeld vil vi tilstaae eder vort Venskab. Dette Giftermaal er fra vor Side saa fast besluttet, at, om I vil undslaae eder derfor og vanære os og vor Ordsending, da maa dette afgjøres med væbnet Haand imellem os, førend vi opgive denne Beslutning. Lever vel!"

53. Disse Riddere kom nu til Huneland til Kong Melias, og viiste ham deres Konges Brev og Indsegl, og frembare derhos hans Hilsen. Kong Melias optog denne Hilsen vel, lod Brevet oplæse, og vilde høre, hvad Vilkinelandets Konge monne ville i hans Rige; og da han aldrig før havde været hans

Ven, formodede han derfor ikke, at det var et venskabeligt Budskab; heller ikke var han hans Uven, at han kunde tænke, at han vilde stræbe ham efter Riget. Da nu Kong Melias hørte Brevet oplæse, og mærkede, hvad hans Ordsending gik ud paa, da svarede han saalunde: „Min Dotter Oda er bleven opfødt i min Hal, og er nu femten Vintre gammel. Til hende have beilet Konninger af de største Lande, og Hertuger som ere mægtigere end Konger, og de anholdt om dette Giftermaal med Artighed og Høflighed, og vi nægtede dem dog vort Svogerskab, fordi vi elsker vor Dotter saa meget, at vi neppe kan affee hende; men denne Vilkinemændenes Konning er saa stolt og overmodig, at han troer, at jeg heller vil give min Dotter bort, end gaae hans Hær under Øine; men det skal han faae at prøve." Han bød derpaa sin Skatmester at kaste Kong Osantrix's Udsendinge i Fængsel, og sagde at de der skulde oppebie deres Konge.

54. I den Tid kom til Kong Osantrix to unge Høvdinger Hernit og Hirder, hans Brodersønner, Sønner af Osantrix's Broder Ilias, Jarl over Grækerne. Hernit var da elleve og Hirder ti Vintre gammel. Hernit var den skjønneste og raskeste Mand i alle Dele, saa at ingen Ridder i hele Vindland var hans Lige i Turnering og alskens Ridderskab. Kong Osantrix satte ham til Høvding over sine Hirdmænd, og gav ham Jarls Navn.

55. Nu spurgte Kong Osantrix, at de Riddere, som han havde sendt til Huneland, vare kastede i Fængsel; thi bød han sine Høvdinger og alle sine viseste Mænd komme til sig, og spurgte om deres Raad, hvor-

kunde han skulde bære sig ad. Han fortalte dem, at hans Mænd nu sade i Jern i Huneland, og hvor uhæderlig Kong Melias havde optaget hans Andragende. Han lod sig forlyde med, at han var meest tilbøielig til at samle en Hær, drage ind i Huneland og prøve Styrke med Kong Melias, og lagde til, at han da vilde faae Kong Melias's Dotter, eller i andet Fald Døden. En viis Høvding svarede Kongen, at han holdt det for klogere, endnu engang at forsøge dette Andragende ved Ordsending og Gaver, da Kong Melias formodentlig havde meent, at der var viist ham mindre Ære, end tilbørligt var. Man burde derfor tage den Beslutning, at sende andre Mænd, meget anseeligere og flere tilsammen, og med dem Gods og store Gaver, og forsøge, om Kongen vilde agte noget derpaa, og vilde det da end ikke lykkes, kunde man have et Brev ved Haanden, som var affattet i langt bestemtere Udtryk end det forrige, og forsøge, om han derved vilde lade sig noget bevæge. I dette Raad samtykkede baade Kongen og alle, som hørte derpaa. Nu kaldte Kong Osantrix sin Frænde Hernit Jarl, og sagde at han vilde sende ham til Huneland til Kong Melias, at beile til hans Dotter med smigrende Ord og Pengegaver; men hvis det endelig ikke vilde hjælpe, da skulde han give ham tilkjende, at han maatte berede sig paa Ufred. Jarlen sagde, at han var færdig til at drage, hvorhen Kongen vilde sende ham. Kong Osantrix lod da affatte et andet Brev, saa lydende: „Konning Osantrix i Vilkineland sender sin Hilsen til Konning Melias i Huneland. I har ilde optaget vort Andragende, det I heller skulde saa have skikket, at vi deraf begge havde haft

Hæder, men nu har I gjort os og vore Mænd Skam, og forringet eders egen Anseelse, i det I toge vore Mænd, og satte dem uforskyldte i pinligt Fængsel. Nu sende vi eder vor Frænde Hernit Jarl og andre elleve høibaarne Riddere; og have de dette Andragende at bringe, at I udtage vore Mænd af Fængslet, og overgive dem til vor Frænde, og derhos sende os eders Dotter Oda til Ægtekone med Hæder og Pryd. Men dersom I vil afslaae os nogen af de Dele, som vi bede om, da skal I for den Sags Skyld komme til at miste eders Rige og dertil Livet oven i Kjøbet.

56. Kong Osantrix lod nu udstyre Jarlen, og med ham de elleve Riddere, paa det anseeligste til Reisen med Sølv og Guld og alskens Klenodier, og sendte derhos Kong Melias mange betydelige Gaver. Hernit Jarl red nu sydefter til Huneland til Kong Melias, og kom til hans Hal, i det Kongen sad ved Spisebordet. De bade om Orlov til at gaae ind, og fik den. Hernit Jarl hilser Kongen, og frembærer Kong Osantrix's Hilsen, holder en lang Tale, og underretter ham om Aarsagen til hans Reise, og hvad hans Ærende var, og belægger denne Sag med mange hoflige Ord; men Kong Melias optog hans Ærende med Misfornøielse. Da fremtog Jarlen Purpur og to Bordkar af Guld og et Telt af Silke med de Ord, at Kong Osantrix sendte Kong Melias disse Ting, for at hans ved Jarlen fremførte Begjæring maatte tilstaaes. Da svarede Kong Melias: „Mine Trælkvinder vil jeg sende ham for disse Gaver, men aldrig maa han troe, at jeg sælger min Dotter for Penge." Da fremtog Hernit Jarl Kong Osantrix's Brev og Indsegl; men da Kongen havde

seet Brevet, sagde han med Vrede: „Osantrix, Vilkinemændenes Konning, er saa indbildsk at tænke, at han skal faae min Dotter ved Trudsler og overmodig Tale, fordi jeg tog hans sex Riddere og kastede dem i Fængsel. Did skal nu ogsaa hans Brodersøn Hernit Jarl og alle hans Ledsagere kastes, og kan hændes, at Konning Osantrix selv kommer i dette Fængsel." Man greb nu Hernit Jarl og hans Ledsagere, satte dem i Jern og kastede dem i Fængsel, og sagde at de der skulde opvebie Kong Osantrix.

57. Saasnart Kong Osantrix spurgte denne Tidende, sendte han Bud over hele sit Rige, og bød til sig hver Mand, som kunde trække Sværd, bære Skjold og spænde Bue, og han fik i alt ti tusinde Riddere og tre tusinde fodgangende Mænd. Han sendte ogsaa Bud til Kong Aspilian i Sjælland, og bad ham sende sine tre Brødre Edgeir, Aventrod og Vidolf Mittumstang, og saa meget andet Mandskab, som de formaaede at stille i Marken. Disse Brødre kom med en stor Hær til Kong Osantrix. Edgeir og Aventrod ledte Vidolf Mittumstang, og bare den tykke Jernstang tilligemed Jernlænkerne, hvorsomhelst Hæren tog Veien.

58. Kong Osantrix bød sine Mænd, at de skulde kalde ham Kong Didrik, samt at de alle skulde skjule deres rette Navne; og de gjorde, som han bød. Da han nu kom i Huneland med sin Hær, foer han fredelig frem, plyndrede ikke, og gjorde intet Menneske Skade, men kjøbte alt, hvad han behøvede, for Halvdelen mere end det var værdt. Han drog imod den Borg, som hedder Valsborg og var Kong Melias's Hovedstad, og sendte nu Budskab til Kong Melias med Bøn om

Tilladelse at drage ind i Staden, og lod sige, at han var kommen med en Hær fra Spanieland, og vilde tjene Kong Melias. Kong Melias svarede, at han frygtede, at de med deres store Hær vilde svige ham. Didrik lod svare, at det var langt fra, at de vilde svige ham, thi han var derimod med sine Mænd beredt til at ofre Liv og Blod for Kongen. Der vare nu mange, som fortalte Kongen, hvor vel han havde faret frem med saa stor en Hær i et fremmedt Land, og lagde til, at Kong Melias kunde vente sig stor Hjælp af ham; men han svarede dem lidet dertil, og lod sig formærke med, at han ikke troede dem alt for vel.

59. Borgmændene holdt da selv et Raad indbyrdes, og sagde at det kunde ikke være deres Stad til Skade, men snarere vilde forøge dens Magt, at en saa god Høvding kom ind i den; thi red Didrik med deres Tilladelse ind i Staden. Da Kong Melias blev denne Hær vaer, forfærdedes han meget, og ønskede, at den aldrig var kommen indenfor Murene. Men Didrik red med alle sine Mænd til Kongehallen, og sagde at han havde et vigtigt Ærende til Kongen. Det blev ham tilladt at komme ind, og som han nu kom for Kong Melias's Høisæde, talte han saalunde: „Hil være eder Herre og alle eders Mænd!" „Gud signe eder," gjensvarede Kongen, „hvad er dit Navn, hvo er din Æt, og hvor er du født? vist er du en stor og anseelig Mand." „Mit Navn er Didrik," svarede han; „jeg er født i Vilkineland, hvor jeg var Hertug, men kom i Uenighed med Konning Osantrix, saa han forjog mig af sit Rige, og formeente mig der at være. Nu vil jeg tilbyde eder, Herre! at modtage mig og

alle mine Mænd, og vi ville tjene eder, som vi før have tjent Konning Osantrix;" hvorpaa Didrik faldt paa Knæ for Kong Melias. „Vakre Mand!" sagde Kongen, „du maa have været en mægtig Mand i dit Land; hvi blev du ei enig med din Konning, som du burde tjene. Far tilbage i dit Land, og forlig dig med din Høvding!" Saa talte Kongen, fordi han ikke ret vidste, hvorledes det hang sammen. Da faldt Didrik til Jorden for Kong Melias's Fødder, gav sig i hans Vold, og bad ham modtage sig. „Da I har ført en stor Hær ind i vort Land," sagde Kongen, „kan det let skee, om I bliver vor Mand, at I ikke tjener saa vel, som os behager, og blive vi da uenige, da vil det koste Mandeblod, før vi atter faaer eder drevet bort af Riget." Da talte Kongens Datter Oda saalunde: „I vil ikke gifte mig med Konning Osantrix, som er saa vældig, at han kan drive bort fra sit Rige slig en Høvding, der, som jeg troer, kunde allene med sine Vaaben undertvinge hele dit Land, hvis han vilde stride mod dig." Og endnu laae han for Kongens Fødder, og denne vilde ikke løfte ham op.

60. Dette hørte Riserne, og da blev Vidolf Mittumstang saa vred, at han vilde dræbe Kongen, men de andre to Riser holdt ham tilbage, og nu trampede han i Jorden med begge Fødder, saa de gik i til Anklerne, og han raabte høit og frækkeligt: „Herr Didrik! hvi ligger du for Konning Melias's Fødder, du er en meget gjævere Høvding end han, lad os ødelægge og nedbryde hans Borg og fare med Ild og Sværd over hele hans Rige. Tag saa hans Dotter i Bytte, og gjør hende til din Trælkvinde!" Didrik

hørte nu Risens Raab, og mærkede, at han var vred. Han sendte derfor en Ridder ud, og bød, at Riserne skulde binde ham ved Borgmuren. De gjorde, som budet var, og bandt ham med store Jernbolte. Derpaa faldt Didrik tredie Gang Kong Melias til Fode, og sagde: „For Guds Skyld, og den Høimod og Manddom, som det sømmer sig enhver Høvding at besidde, giv mig og mine Mænd Fred her i dit Land, thi jeg maa ei være i mit eget Land for Konning Osantrix, og hvis han faaer mig fat, da vil jeg snart hænge i Galgen." „Stat op," sagde Kongen, „og gak i Fred ud af mit Rige. Denne Stad er nu fuld af eders Krigsmænd, og vi vil ikke have en udenlandsk Hær i vort Land. Men om I ei gjør saa, da skulle vore Lurer gjalde, og vore Riddere skulle med Magt drive eder ud af Staden." Dette hørte Kong Aspilian, og han blev saa vred over, at hans Herre laae for Kong Melias's Fødder, at han gik ind i Hallen, hævede sin knyttede Næve, og gav Kong Melias et Ørefigen, saa at han daanede paa Stedet. Og nu sprang Kong Osantrix op, og trak sit Sværd; det samme gjorde ogsaa alle de Vilkinemænd, som vare derinde. Men da Vidolf Mittumstang mærkede, at hans Broder Aspilian var vred, sønderbrød han sine Jernlænker, greb sin Jernstang, løb om i hele Borgen, og dræbte for Fode baade Karle og Kvinder, Børn og Fæ, og alt hvad Levende der kom for ham, og han raabte nu: „Hvor er du, Hernit Jarl! vær munter og glad, jeg skal snart komme at forløse dig." Hernit Jarl hørte hans Raab, og blev glad, og de begyndte nu at løse sig, og bryde ud af Fængslet, og een af Ridderne, ved Navn

Herman, var saa stærk, at han endelig fik Fængslet opbrudt, hvorpaa de løb den Vei, hvor de hørte Risens Raab. Der dræbte nu Vilkinemændene Utallige, men Kong Melias undkom ved Flugt.

61. Nu toge Vilkinemændene Kong Melias's Datter Oda, og alt Løsøre som var i Borgen, og bragte det til deres Høvding. Denne sagde nu til Oda: „Eftersom din Fader ikke vilde give dig til Konning Osantrix, vil jeg nu føre dig til min Herre, og saaledes kjøbe mig Fred hos ham." „Herre!" svarede Oda, „saa vidt er det nu kommet med vor Sag, at I maa raade for, om I vil give os Fred eller ikke." Da tog Høvdingen en Sko, som var slaaet af det hvideste Sølv, satte dernæst Kongedatteren paa sit Knæ, og trak Skoen paa hendes Fod; den var hverken for stor eller for liden, men netop som den kunde være gjort til hende. Derpaa tog han denne Sko af, og tog en anden, som var slaaet af røden Guld, trak den paa samme Fod, og vilde see, hvorledes den klædede, og den passede endnu en Gang saa godt som den forrige. Da strøg hun sine Fødder, saae op i Luften, og sagde: „Gud i Himlen! naar vil du være mig saa huld en Herre, at jeg maa leve den Dag, at jeg kan pynte min Fod i Vilkineland i Konning Osantrix's Høisæde!" „Nu er den Dag kommen, Frue!" svarede Kongen med et Smil, „at Gud er dig saa huld, at du maa pynte din Fod i Konning Osantrix's Høisæde." Da mærkede hun, at det var Kong Osantrix, og favnede ham blidelig. Derpaa drog Kongen, efter saalunde at have udført sit Hverv, hjem med Kongedatteren, og sendte kort efter Mænd til Kong Melias, og vilde ind-

gaae Forlig med ham. Skjønt Kong Melias havde bestemt, at den Mand, som fik hans Datter, skulde have Hælften af hans Rige, vare dog Kong Osantrix's Tilbud disse: at han vilde have Oda til sin Ægtekone, men vilde dog ikke formindske sin Svigerfaders Rige, saalænge han levede; først efter hans Død vilde han tage det hele Rige i Besiddelse for sin Dronning Oda. Paa disse Vilkaar bleve de godt forligte, hvorefter Kong Osantrix holdt Bryllup med Oda, og de levede sammen i Fryd og Held, og fik en Datter, som de kaldte Erka, der blev en meget deilig Mø.

Syvende Fortælling.

Attilas Krige med Melias og Osantrix.

62. Der var til de Tider en Konge, ved Navn Osid, som herskede over Frisland, og var en stor Høvding og rig baade paa Lande og Løsøre. Han havde to Sønner, af hvilke den ældste hed Ortnit, og den yngste Attila. Attila blev tidlig stor og stærk af Kræfter, en duelig Ridder og gavmild, men vilde ved enhver Leilighed have sin Villie frem. I hans tolvte Aar satte Osid ham til Høvding over alle sine Riddere. Attila rykkede ofte til Kamp mod Kong Melias, og da denne var afkræftet af Alderdom, og ingen Søn havde til at værge Riget, gjorde han stor Skade, og indtog mange Borge i Huneland. Omsider faldt Melias i en farlig Sygdom; han lod da sine Høvdinger kalde for sig, og

talte hemmelig mange Ting til dem. Det gjorde ham ondt, sagde han, at han ikke havde nogen Mand, som kunde styre Riget efter ham; hans Datter var gift bort nord i Vilkineland, og hans Svigersøn, Kong Osantrix, var for langt borte, til at han kunde styre ogsaa hans Rige. Men da Herr Attila hærjede i Huneland, kunde han derfor vente, at Hunelands Rige vilde gaae ud af Slægten, istedenfor at det var hans kjæreste Ønske, at Kong Osantrix fik Riget, og kunde værne det mod Attila. Da nu Melias til sin svære Sygdom desuden fik denne Bekymring, saa døde han endelig, og blev meget begrædt, fordi han var en fredsæl og gavmild Konge, og holdt vel over Loven, saa længe han styrede Huneland. Da Kong Osids Søn Attila spurgte Melias's Død, stævnede han Folket fra alle Rigets Kanter til Thinge, og holdt nu en lang Tale: hvorlunde han havde gjort flere Krigstog ind i Huneland, og hvor mange Borge af Kong Melias's Rige han havde bemægtiget sig; tilsidst svor han paa, at han ei vilde vende tilbage til sin Faders Rige, førend han var Herre over hele Huneland. Af denne hans Tale gik der stort Ry, og der gik en stor Deel af Dagen bort med at lovprise ham for hans Mildhed og Tapperhed, og han var nu bleven langt mægtigere, end hans Frænder før ham havde været.

63. Attila blev nu taget til Konge over Hæren, og Landsfolket gav ham Kongenavn, men han derimod svor dem at holde trolig over Lov og Ret. Derefter foer han med væbnet Haand over hele Huneland, holdt mange Træfninger, før han fik hele Melias's Rige undertvunget. Kong Attila beleirede Staden Susa, som

nu kaldes Susak[1] til sin Hovedstad, og han blev en mægtig Konge. Lang Tid var der Ufred imellem ham og Vilkinemændene, da Kong Osantrix formeente, at Kong Attila havde med Fjendehaand bemægtiget sig Riget Huneland, saa at Kong Osantrix ingen Skat fik af det. Kong Osid, Attilas Fader, døde og hans ældste Søn Ortnit arvede sin Faders Rige, og blev Konge i Frisland. Han havde en Søn, som han efter sin Fader kaldte Osid, og siden sendte til Kong Attila, hvor han blev opfødt. Denne Osid blev en vældig Mand, og Kong Attila satte ham til Høvding ved sit Hof over mange Riddere. Paa den Maade stod Riget en lang Tid.

64. Det var engang, at Kong Attila kaldte sin Frænde Osid til sig, og sagde at han vilde sende ham nordpaa til Vilkineland til Kong Osantrix med det Ærende, at beile paa hans Vegne til Kong Osantrix's Datter Erka. Han gav ham ogsaa en anden Høvding, nemlig en Hertug ved Hoffet, som hed Rudolf, med paa Reisen; og dem til Følge gav han tyve Riddere, de meest belevne og høviske, som fandtes ved hele Hoffet. Hver af dem havde tvende veludrustede Svende, saa at hele denne Færd var i alle Henseender paa det anseeligste udstyret. De rede nu Veien frem til Vilkineland, havde Held paa Reisen, og traf omsider Kong Osantrix i Sverrig. Han modtog dem vel, og skjønt Attila var hans Uven, vilde han dog høre hans Ærende. Da fremførte Osid for Kongen hele sit Ærende, at Kong Attila ønskede sig hans Datter Erka tilægte. Dette Andra-

[1]) Nu Soest i Westfalen; har endnu flere Spor af sin fordums Størrelse og Herlighed.

gende optog Kong Osantrix ikke vel, men sagde at Kong Attila havde bemægtiget sig hans Rige og tilføiet Vilkinemændene megen Overlast. Imidlertid, sagde han, skulde hans Udsendinge være velkomne, den Stund de vilde dvæle der, men da Osid og Rudolf mærkede, at deres Ærende ikke havde det forønskede Udfald, begave de sig strax paa Hjemreisen, og talte nu indbyrdes om, at de aldrig havde seet saa deilig en Mø som Erka og dernæst hendes Søster Berte hin Høflige.

65. Efterat være underrettet om dette Afslag, sendte Kong Attila Bud til een af sine Høvdinger, Markgrev Rodingeir, som herskede i en Borg, ved Navn Bakalar[1], og var den største Høvding i hele Kongens Rige. Da nu Markgreven kom til Susa, sagde Kongen, at han vilde sende ham til Vilkineland til Kong Osantrix, at bede om hans Datter Erkas Haand paa hans Vegne: „og om han vil nægte os sin Datter," sagde Kongen til, „og saaledes bevise os Vanære, da behøver du ikke at holde det skjult, at han kommer til at ruste sig og sit Rige mod Hunnernes Hær." Markgreven drog nu Veien frem til Vilkineland, og havde tresindstyve Riddere og mange Svende med sig. Han blev vel modtagen, hvor han drog frem, fordi han var en vidt berømt og venneſæl Høvding, og overgik de fleste i Mildhed, ligesom han ogsaa i Turnering besad Fortrinnet. Da han nu kom til Vilkineland, traf han Kong Osantrix, som tog særdeles vel imod ham

[1]) Egentlig Bechelaren, nu Pechlarn, i Østerrig ved Donau; her menes derimod en Stad ved Rhin, og formodentlig er dette Navn forverlet med Bacharach.

efter hans Stand, gjorde et prægtigt Gjæstebud, og indbød mange af sine Venner til sig.

66. Efterat dette Gilde havde varet i tre Dage, sagde Markgrev Rodingeir til Kongen: „I maa nu høre det Budskab, som jeg har at bringe eder fra Huneland: „Konning Attila hin Mægtige sender Konning Osantrix sin Hilsen, beder Gud hjælpe eder og ders Rige, og ønsker derhos at faae eders Dotter Erka med saa meget Gods og Anseelse, som det sømmer baade eder og ham, og det vil han gjengjelde baade ved Pengegaver og andet Venskabstegn, saa vist som hans Rige staaer nu i blomstrende Anseelse over alt Huneland, og han derhos er den berømteste blandt Konninger."

67. „Du er en god Høvding, Markgrev Rodingeir!" var Kongens Svar, „og udfører vel din Herres Ærende, men det tykkes mig underligt, at Konning Attila er saa djærv, at han drister sig til at beile til vor Dotter, da han dog med væbnet Haand indtog vort Rige; og det er det eneste, som har skaffet ham Anseelse; thi hans Fader Osid var en ubetydelig Konning, og hans Æt er ei saa anseelig som vore russiske Frænder have været; hvi skal jeg derfor holde ham saa høit i Ære, at jeg skal give ham min fagre Dotter Erka, som jeg elsker høiere end hele mit Rige. I kan fare i Fred over hele vort Land og være velkommen hos os, men Konning Attila maa ikke gjøre sig nogen Forhaabning om, at jeg gifter ham min Dotter Erka." „Herre," gjensvarede Markgreven, „saa tænkte Konning Attila, at han ved at sende os, skulde see sit Ærende udført efter sit Ønske, og det vil og blive Enden heraf, thi Konning Attila er en stor Krigsmand, og han har

mange tusinde tapre Riddere, som brænde af Lyst til Strid. Nægter I altsaa Konning Attila eders Datter, er det at formode, at han vil gjøre megen Skade paa eders Rige, saa I maa være beredt paa, at see eders Land ødelægges, hvad enten saa Seiren vil falde i hans eller eders Lod." Da svarede Kong Osantrix leende: „Du er en brav Mand, Markgrev Rodingeir! og udfører dit Ærende, som det er dig budet, og du skal ikke have nogen Sag af os for dette; men bed kun din Herre jo før des heller komme i Vilkineland med sin Hær; ham frygte vi kun lidet, og det skal han sande, før han drager hjem igjen, at Vilkinemændene have skarpe Sværde og stærke Skjolde, haarde Brynjer og gode Heste, og undslaae sig ikke for Kamp." Med denne Besked drog Markgreven bort, og Kong Osantrix gav ham gode Gaver. Han fortsatte Reisen uafbrudt til Susa, og fortalte nu Kong Attila, hvad Udfald hans Færd havde faaet, og at der ingen Forhaabning var om, at Kong Osantrix vilde give ham sin Datter.

68. Da nu Kong Attila fik denne Tidende, sendte han Bud over hele sit Rige, og samlede sig en Hær, i den Agt at drage til Vilkineland og hævnende udslette sin Beskæmmelse. Med fem tusinde Riddere og en betydelig anden Hær[1] rykkede han ud af Susa, drog nordpaa til Vilkineland, og skændte og brændte, hvor han foer frem, nedbrød Kastellerne, og lagde Byerne i Aske.

69. Kong Osantrix sendte nu Bud til Sjælland efter Aspilian Rise. Denne rykkede derpaa med sine

[1]) af det Slags Folk, der kaldes Sergenter.

Brødre mod Attila. Det kom til et stort Slag, hvis Udfald blev, at Vilkinemændene gave sig paa Flugten, efterat have mistet fem hundrede Mand. Attila satte efter dem langt ind i Vilkineland. Aspilian Rise og hans Broder Edgeir flyede til Østerrige, men Vidolf Mittumstaug tog derimod, tilligemed sin Broder Aventrod, Flugten til Kong Osantrix. Men Kong Attila bemægtigede sig alle Aspilians rørlige Eiendomme foruden meget andet Bytte.

70. Saasnart Osantrix nu fik Nys om, at Attila hærjede i hans Rige, samlede han en Hær, og drog imod ham, og da han var kommen syd i Jylland, havde han ti tusinde Riddere og en stor Hær andet Mandskab. Han vilde nu lade det komme til Slag, men Kong Attila drog atter sydpaa til Huneland. Osantrix satte efter ham med hele sin Hær, og da Attila naaede den Skov, som udgjør Grændseskjellet mellem Danmark og Huneland, opslog han sine Telte, agtende der at vente paa, om Osantrix vilde drage ud af sit Rige ind i Huneland.

71. Saasnart Kong Osantrix naaede Skoven, gjorde han Holdt, og lod slaae Leir. En god Ridder, ved Navn Rudolf, holdt da Vagt i Skoven. Da han mærkede det, red han tilbage til Kong Attilas Hær, og fik sig tre hundrede fuldtvæbnede Riddere. Saasnart Natten nu brød frem, og Mørket faldt paa, red Rudolf med sine Mænd tilbage over Skoven, hvor han ved Udkanten kom bag paa Kong Osantrix's Vagtmænd, tolv i Tallet, og nedlagde dem alle. Dernæst red han med sine Folk til Kongens Leir, lod alle Lurerne gjalde, og de dræbte nu alt, hvad der kom for

dem, baade Mænd og Heste, og først efterat have anrettet en stor Skade, vege de for den betydelige Overmagt atter tilbage i Skoven. Rudolf eftersaae sine Mænd, og havde ikke mistet en eneste, og der var heller ingen haardt saaret, skjønt der paa Osantrix's Side vare blevne fem hundrede Mand. Rudolf red nu tilbage til sin Konge, og fortalte sin Færd, og tilføiede, at der for Tiden ikke vilde kunne udrettes mere. Kongen sagde, at han skulde have Tak derfor, og udlod sig derhos med, at han selv ogsaa vilde lønne ham for denne Daad. Efter denne Vaabenfærd skiltes Kongerne for den Gang, og droge hjem, hver til sit, Attila til Susa og Osantrix til Vilkineland.

72. Medens Kong Attila nu opholdt sig i Susa, gik Hertug Rudolf engang for ham: „Herre!" sagde han, „en Bøn har jeg til eder, at I nemlig giver mig tre hundrede Riddere, og saa meget Guld og Sølv, som jeg troer fornødent til et Tog, som jeg agter at gjøre. „Hvorhen vil du fare," spurgte Kongen, „at du behøver saa meget Mandskab." „Det faaer I ei at vide," svarede Rudolf, „hvorhen jeg agter mig; men kommer jeg ei tilbage inden tre Vintres Forløb, da kan I holde mig for død." Kongen tilstod ham, hvad han bad om; hvorpaa han med tre hundrede Riddere drog ud af Susa, og vendte nordpaa til Vilkineland. Da de havde naaet en ubeboet Skov, opsloge de deres Telte, og efterat have dvælet der en Nat, kaldte Rudolf alle sine Mænd for sig, og talte saa: „Denne Skov er ubeboet, og intet Menneske færdes her i Nærheden; her skulle I bygge eder Huse og opholde eder, indtil jeg kommer tilbage til eder. For dette Guld og Sølv,

som jeg herved overleverer eder, skulle I skaffe eder Mad og Drikkevarer og Klæder vel og anstændigt; I kunne sende Mænd omkring i Herrederne, for at kjøbe hvad I behøve. Hvis jeg nu ikke kommer til eder efter tre Vintres Forløb, da skulle I drage hjem, og fortælle Konning Attila, at jeg er død." Efter saalunde at have fuldendt sin Tale, tog Hertugen en sid Hat paa, steg dernæst til Hest, og red nu ind i Vilkineland, og kaldte sig Sigfrid, som er det samme Navn som vort Sigurd. Intet Mærkeligt mødte ham, før han kom til Osantrix. Saasnart han kom til Kongehallen, udbad han sig Forlov at gaae ind i Hallen. Han saae aldeles ud som en aldrende Mand, der var svag paa Øinene, havde derhos en sid Hat paa, saa at man neppe kunde see hans Ansigt.

73. Da Rudolf nu kom for Kongen, faldt han til Fode for ham. „Herr Konning Osantrix!" sagde han, „tilstaa mig Ophold i eders Rige for Guds og eders Kongedømmes Skyld." „Hvo er du?" spurgte Kongen, „hveden kom du, og hvorhen agter du dig, du taler vore Uvenners Tungemaal, hvi er du kommen her?" „Herre!" svarede Rudolf, „jeg er født i Rusland, der har jeg mine Frænder, og var en mægtig Mand ligesom min Fader. Sigfrid er mit Navn, og jeg har flyet mit Rige for mine Uvenner." „Du er en hunnisk Mand," svarede Kongen, „og efter din Væxt at dømme kunde du være den Rudolf, som tilføiede mig saa stor Skade, at han paa een Val dræbte fem hundrede af mine Mænd. Fik jeg ham fangen, skulde jeg vist nok lade ham hænge op uden for min Borg." „Nei," svarede Sigfrid, „aldrig stod det vel til mellem

mig og Konning Attila: jeg var hos Konning Melias, og havde fire Brødre, af hvilke Attila hængte den ene, dræbte den anden med Sværd, og saarede den tredie, som endnu laae i Saar, da jeg drog derfra, saa jeg ei veed, om han maaskee allerede er død; men derefter dræbte jeg hundrede af hans Mænd, brændte fem af hans Gaarde, og flyede siden bort af Huneland." „Det var ret en Manddoms Daad, som du der bedrev," sagde Kongen; „skjenke Gud dig derfor sin Naade, og vær os velkommen; og hvis det er sandt, hvad du siger, da skal jeg give dig Jarldømme, og saa stort et Rige, som du ønsker dig." „Herre!" svarede Sigfrid, „jeg ønsker at være nogle Aar i din Huustrop, og om dine Mænd omgaaes mig vel, og det staaer mig an, då vil jeg dermed tage til Takke." Dette holdt Kongen for vel talt, og lod det forblive derved. Rudolf dvælede nu der i to Vintre, og talte i hele den Tid ikke et Ord med Kongens Datter Erka.

74. Det traf sig nu, at en mægtig Konge, ved Navn Nordung, ude fra Svaben, kom til Kong Osantrix, for at beile til Kongens Datter Erka. Hernit Jarl og hans Broder Hirder understøttede meget dette Giftermaal, og Kongen var ogsaa selv vel tilfreds dermed, men lod det komme an paa Datteren. Under Kong Nordungs Ophold der lod Osantrix anrette et stort Gjæstebud; men Erka sad, omgivet af tresindstyve hæderlige Møer, i et Kastel, hvis Gange aldrig betraadtes af nogen Mand. Da sagde Kong Osantrix til sin Ven Sigfrid: „Du har nu været i mit Rige to Vintre, du er en viis Mand og en djærv Helt, oprigtig og sanddru; thi vil jeg sende dig til min Dotter

Erka, at sige hende, at Konning Nordung beiler til hende, og du skal da udforske hendes Tanker om dette Andragende." Kongerne Osantrix og Nordung sade ude paa Borgmuren, da dette gik for sig.

75. Sigfrid gik efter Kongens Bud til Kastellet, og bød det oplukkes. Da Kongedatteren fik at vide, at det var en Udsending fra hendes Fader, tog hun kjærlig mod ham, bød ham velkommen, og spurgte, hvad Ærende han havde did. „Du maa være en viis og snild Mand," føiede hun til, „ingen Mand har været hos min Fader i to Aar, der har opført sig saaledes som du, intet udforsket uden hvad dig er tilladt, og hidtil aldrig talt med mig." „Jomfru!" svarede Sigfrid, „det hændes ikke ofte i vort Land, at en Mand tidlig eller sildig drager til sin Dronning i Besøg, uden Kongen selv sender ham; og ei skulle Udlændinger tale med høibyrdige Møer; den Levemaade lærte jeg i Huneland. Men da nu selve Kongen har sendt mig, for at tale med eder, skulle vi derfor tale lønligen, saa at intet Menneske hører derpaa." Da sagde Jomfru Erka til sin Søster Jomfru Berta: „Gak ud af Kastellet tilligemed alle I andre! og skulle vi ene to her blive tilbage, saa at han kan udføre sit Ærende." „Nei," sagde Sigfrid, „vi ville tage en anden Beslutning, som er meget skjønnere. Lad os gaae ud i din Have, og der tale om mit Ærende til eder; thi Kongen sidder paa sin Borgmuur, og kan da see, hvad vi tage os for, uden dog at kunne høre vor Samtale, og derhos aner da intet Menneske, hvad en udenlandsk Mand taler til dig." „Vist er du en beleven Ridder," svarede Erka, „og lærte høviske Sæder i din unge

Alder;" hvorpaa hun kaldte paa een af sine Møer, og bad hende tage to Hynder, og lægge dem ud i Æblehaven. De gik dernæst ud, og satte sig ned under et skjønt Træ, hvor Osantrix og Nordung kunde see dem, men alle Møerne ginge bort fra dem.

76. „Jomfru!" begyndte Sigfrid, „see nu nøiere paa mig, naar jeg tager min Hat af! jeg sveg Karle, jeg sveg Kvinder, jeg har sveget Konning Osantrix, jeg sveg Konning Nordung, jeg sveg dig, Jomfru! thi jeg er ikke Sigfrid, men i det Sted Rudolf, Konning Attilas Mand. Han har sendt mig til dig, at bede dig for din yndige Anstand at love dig til min Herre. Tag ham til Mand, og bliv hans Kone; da vil han give dig belevne Riddere, store Borge og meget Guld. I guldbordyret Purpur skal du klædes, og alle dine Møer og Hoffkvinder skulle være høibaarne og bære guldindvævet Skarlagen. Mægtige Hertuger skulle bære Slæbet efter dig; og selv skal du være den største Dronning i Verden." Da svarede Erka med megen Vrede og Forbittrelse, og raabte: „Min søde Søster Berta, hør engang denne Mands Ærende; han er ei Sigfrid, men i det Sted Rudolf, Konning Attilas Mand, og han har sveget mig og sveget min Fader. Gak nu til min Fader, og siig ham denne Tidende, og bed ham snart at hænge denne Mand op, han som dræbte fem hundrede af min Faders Riddere." „Gjør som jeg beder dig!" vedblev Rudolf, „drag med mig, og bliv Konning Attilas Kone; men din Søster, Jomfru Berta, skal være min Kone." Da svarede Berta, i det hun henvendte sig til Jomfru Erka: „Du er et Kongebarn, ei sømmer det dig at forraade nogen.

Denne Mand kom til dig paa Tro og Love; det er din Hæder det gjelder, lad ham derfor fare i Fred, hvorhen han vil. Søster! hvad sagde du ikke selv engang? jeg hørte hvert Ord, du talte, saaledes: Hellige Gud i Himlen! skjenk mig den Naade, at jeg maa vorde Hunelands og Konning Attilas Dronning; husk nu paa dette; Gud har nu forundt dig det, hvorom du bad, og ei skal du forraade en Udlænding, men du skal være Konning Attilas og Hunelands Dronning, og jeg vil fare med dig." Berta havde neppe udtalt, før Rudolf stod op, og vilde gaae bort, i den Tro at Dronning Erka vilde sige Kongen det, ligesom hun truede; men i det samme raabte hun høit: „Hør gode Ven Rudolf! kom tilbage, og gak ei bort; jeg vil gjerne være Konning Attilas Dronning, og Berta skal være din Kone; til Pant herpaa giver jeg dig min Guldring; og udlæg du nu en Plan til vor Flugt." Folk troede nu, at hun vilde have Kong Nordung, men om ham blev ikke et Ord bragt paa Bane. Sigfrid gik derpaa ind i Hallen til Kongen. Kong Nordung tiltalte ham strax med de Ord: „Gode Ven Sigfrid! har du trolig udført vort Ærende, da skal jeg lønne dig vel, og gjøre dig til min Mand og Jarl, og give dig et stort Rige." „Herre!" svarede Sigfrid, „troskyldig sagde hun mig, at hun ikke vilde gifte sig i de næste tolv Maaneder, og til Bekræftelse herpaa gav hun mig sin Guldring. See her nu, Herre! denne Ring, men saa sandt Gud hjælpe mig, udførte jeg mit Ærende, saa godt jeg kunde, og jeg kan ikke faae det bedre udrettet, og venter jeg, at faa Udlændinger ville udføre bedre for lige hæderlige Herrer, hvad dem bliver

betroet i fremmedt Land." Kong Nordung takkede ham meget for hans Uleilighed, og sagde at han vilde bie derefter i disse tolv Maaneder, om hans Ærende da vilde lykkes. Efter denne Samtale lavede Kong Nordung sig til, og reiste igjen hjem til sit Rige.

77. Kong Osantrix kaldte sin Ven Sigfrid til sig, og, da denne kom for hans Høisæde, sagde Kongen: „Gode Ven, Sigfrid! du har været i mit Rige to Vintre, og nu har jeg forsøgt, at du er en beleven Riddersmand, og da du har været en mægtig og høibyrdig Mand i dit Fædreland, vil jeg nu give dig noget Rige, og du skal være Høvding over min Huustrop, ride med min Hær og værge mit Land." Da svarede Sigfrid: „Jeg kan ikke faae Konning Attila fuldt gjengjeldt, at han dræbte mine Frænder, og drev mig ifra mit Rige. Min unge Broder Alibrand blev saaret, men han er nu igjen helbredet; thi vil jeg nu besøge ham, og han skal være eders Mand, Herre! han er en meget raskere Mand end jeg, og bedre Ridder, det er netop en Mand, som du kan have Ære af at tage imod." Osantrix gav ham det Svar, at han syntes godt om, at han drog efter sin Broder, og at de kom der begge og bleve hans Mænd.

78. Derefter red Rudolf bort lige til den Skov, hvor hans Riddere vare. Disse havde holdt sig vel, siden de skiltes. Han tog nu Attilas Brodersøn, den unge Osid, i Følge med sig, og de rede begge Veien frem til Vilkineland til Kong Osantrix. Sigfrid gik for Kongens Høisæde, bukkede sig for ham, og hilste ham ærbødig. Kongen modtog sin Ven med Glæde, og spurgte, hvorlunde det var gaaet ham. „Herre!"

sagde han, „her er kommen den unge Alibrand, og nu skal du see, hvor smuk han er." Kongen tog nu vel mod dem, og sagde at han vilde gjøre dem begge til store Høvdinger i sit Land.

79. Da de nu havde været der syv Dage, gik de om Aftenen, som Kongen var gaaet til Sengs, uformærket til deres Heste, efter i Forveien at have taget deres Vaaben og Kostbarheder, og rede til Kastellet til Kongens Datter Erka. Saasnart de kom der, gik Erka tilligemed sin Søster Berta imod dem, og begge vare nu beredte til at ride bort med dem. Thi rede de samme Nat, saa iilsomt de formaaede, og rede saaledes baade Nætter og Dage, saa stærkt som de selv og deres Heste kunde holde det ud.

80. Saasnart Kong Osantrix blev vaer, at han var bedragen, bød han sine Riddere ruste sig, og red selv i deres Følge efter hine Nat og Dag, saa iilsomt det var muligt. Men da Rudolf kom til sine Mænd, bleve de overmaade glade ved ham, thi de vare næsten i Frygt for at have mistet ham. De rede nu ad Veien til Huneland, men Kong Osantrix satte efter dem med sin Hær, og kom dem endelig saa nær, at Rudolf og hans Mænd nu saae, at de ei kunde undflye ham; thi rede de ind i et Kastel, ved Navn Marsteen[1], i Falsterskov, og lukkede Kastellet efter sig.

81. Kong Osantrix kom nu til Kastellet med hele sin Hær, og slog Leir omkring det. Men Rudolf havde sendt to Riddere til Huneland til Kong Attila, at lade ham vide, hvorlunde han havde udført hans

[1]) formodentlig Marstein, en Egn i gammel Saxen mellem Welsbeck og Hameln.

Ærende, og hvorledes Sagerne nu stode. Saasnart disse kom til Kong Attila, og berettede deres Ærende, raabte han strax, at man skulde bringe ham hans Vaaben; han lod derpaa blæse i alle sine Lurer, sendte Mænd rundt om i sit Rige, og samlede en talrig Hær sammen, red Dag og Nat saa stærkt han kunde, lige til han kom i Falsterskov.

82. Rudolf og Osid og deres Følge havde imidlertid stredet hver Dag med Kong Osantrix's Hær, og dræbt en stor Deel af den; stundum havde de gjort Udfald af Kastellet, men stundum stredet paa Bastionerne, og før Kong Attila kom dem til Undsætning, havde de mistet tresindstyve, men Kong Osantrix hundrede Mand. Men da Kastellet var saa stærkt, at Kong Osantrix ikke blev Mester af det, og han nu fik sikker Efterretning om, at Kong Attila var kommen i Nærheden med en mandstærk Hær, brod han op, og red hjem i sit Rige, og paa den Maade skiltes de.

83. Da nu Erka og Rudolf bleve vaer, at Kong Osantrix var reden bort, sagde Rudolf til sine Mænd, at de skulde tage Vaaben og Heste, og ride Kong Attila i Møde. Som sagt saa gjort, og det varede ikke længe, inden de mødte ham paa en skjøn Slette. Hans Hær bestod af ikke mindre end femten tusinde Riddere. Da overgav Rudolf Osantrix's Datter Erka til Kong Attila, og der blev en stor Glæde paa begge Sider. Kong Attila begav sig nu paa Hjemreisen. Kort efterat han var kommen til Susa, lod han anrette et anseeligt Gjæstebud, hvortil han indbød alle de fornemste Mænd i sit Land, og holdt saaledes Bryllup med Erka, og giftede med det samme Kong Osantrix's anden Datter

Berta med sin Hertug Rudolf, og gav ham et stort Rige i Huneland. Dette Gilde varede i samfulde syv Dage med megen Glands baade i Hensyn til den talrige Forsamling, der indfandt sig, alskens Lege der anstilledes, og Hædergaver der uddeeltes. Kong Attila styrede nu sit Rige tilligemed sin Dronning Erka. De havde to Sønner Erp og Vilum. Fra den Tid af var der en stor Ufred mellem Huneland og Vilkineland og Rusland. Kong Attila holdt mange Træfninger med Kong Osantrix og Russernes Konge Valdemar, og de havde vexelviis Seier, saa at disse Riger i lang Tid vare hjemsøgte af meget Uveir og Ufred. Men Sagaen viger nu fra disse Kongers Tvedragt, og taler en lang Tid om andre Mænd, men kommer dog tilbage til dem, før den aldeles slutter.

Ottende Fortælling.

Valter og Hildegunde.

84. Kong Attila var en mægtig Konge over et talrigt Folk, og vandt mange Riger. Han traadte i Venskabsforbindelse med Kong Ermenrik, som paa den Tid herskede over Pulien[1]. Disse to indgik Venskab mellem sig, saa at Attila sendte Ermenrik sin Frænde Osid med tolv Riddere, og denne igjen Attila sin Søsterson Valter af Vaskasteen ligeledes med tolv Riddere. Valter var da tolv Vintre gammel, og forblev der i syv Vintre. To Vintre efter kom ogsaa Hildegunde, en

[1]) Appulien, Neapel.

Datter af Ilias Jarl i Grækeland, som blev sendt som Gidsel til Kong Attila. Hun var ligeledes tolv Vintre gammel, og hun og Valter fattede Kjærlighed til hinanden uden Kong Attilas Vidende.

85. Det skete en Dag, at der var et stort Gjæstebud og Ringdans i Kong Attilas Gaard, da tog Valter Hildegunde i Haanden, og de taltes mange Ting ved, uden at dog nogen mærkede det: „Hvorlænge vil du være Dronning Erkas Trælkvinde?" spurgte Valter, „det er meget bedre, at du drager med mig hjem til vore Frænder." „Herre!" svarede hun, „ei skal du spotte mig, for at jeg er fjernt fra mine Frænder." „Jomfru!" sagde han, „du er Ilias Jarls Dotter, men jeg er en Søstersøn af Konning Ermenrik af Rom, og een af mine Frænder er Konning Didrik af Bern; hvi skal jeg derfor tjene Konning Attila; men tænk nu bedre, og drag hjem med mig, og som jeg er dig huld, saa være Gud os naadig!" „Jeg veed tilvisse dit Ønske," svarede hun, „thi skal du og vide mine Tanker, at den allerførste Time, da jeg saae dig, fire Vintre gammel, elskede jeg dig; thi vil jeg derfor fare med dig, hvorhen du vil." „Hvis saa er, som du siger," svarede Valter, „kom da i Morgen ved Solens Opgang til den yderste Borgport, og eftersom du kjender alle Dronning Erkas Gjemmer, tage du saa meget Guld med dig, som dine Hænder formaae at bære." Hun var villig til det, og Kong Attila blev det ikke vaer, inden Valter var bortreden med Hildegunde af Susa, og havde taget mange Guldsager med sig. De rede ene to, og havde ikke betroet et eneste Menneske noget om deres forehavende Færd.

86. Kong Attila blev nu vaer, at Valter og Hildegunde vare bortredne, og bød strax tolv af sine Mænd at ride efter dem, og at de skulde bringe alle de Sager, som vare borttagne, og tillige Valters Hoved. I disse tolv Ridderes Tal var Kong Aldrians Søn Høgne. De rede nu paa det skyndsomste efter dem. Da de fik Øie paa hinanden, sprang Valter af sin Hest, og med megen Djærvhed løftede han sin Frue Hildegunde og Kostbarhederne ned af den. Derpaa sprang han, efterat have iført sig sine Vaaben, atter paa Hesten. Da sagde Hildegunde: „Herre! det bedrøver mig, at du skal slaaes ene med tolv Mænd, undfly heller, og frels dit Liv!" „Jomfru!" svarede Valter, „græd ei, seet har jeg før kløvede Hjelme, splintrede Skjolde, sønderrevne Brynjer, og Mænd at styrte hovedløse til Jorden, og i saadanne tolv Riddere, som disse, seer jeg just ingen Overmagt for mig."

87. Nu red Valter mod Ridderne, og det kom til en meget haard Træfning, og Nattens Mørke indfandt sig, før Kampen var endt. Da var Valter meget saaret, men han havde dræbt de elleve Riddere, og tilbage var allene Høgne, som undkom i Skoven. Valter fandt sin Frue, og de lavede sig til Hvile ved Skoven. Derpaa slog Valter Ild med en Flintesteen, og gjorde et stort Baal, hvorved han stegte en Bringe af en Vildgalt. De satte sig da til at spise, og lode ei af, før alt Kjødet var af Benene. Høgne gik imidlertid ud af Skoven efter Ilden, hvor Valter sad, blottede sit Sværd, og havde i Sinde at give ham sit Banesaar. „Vaer dig!" sagde Hildegunde til Valter, i det hun mærkede Uraad, „her kommer nu een af dem,

med hvem du stred i Dag." Da tog han Vildgaltens Brystbeen, og gav Høgne saa vældigt et Slag dermed, at han styrtede; Slaget traf den ene Kind saa haardt, at Kinden revnede, og Øiet faldt ud. Dog sprang han siden op, og red hjem til Susa. Valter steg igjen til Hest, og de rede sydpaa over Fjeldet til Kong Ermenrik. Dog fik de igjen Kong Attilas Gunst, da Kong Ermenrik skikkede ham mange Gaver.

Niende Fortælling.

Ditlev Danskes Bedrifter.

88. Det hændte sig engang, da Didrik sad i sit Høisæde, og hos ham hans Kæmper; da tog Heimer en Guldskaal, og stod frem for Didrik, og opvartede ham; men denne tog sit Sværd Nagelring: „See her, Heimer," sagde han, „for din Tjeneste vil jeg give dig dette Sværd, som jeg ikke under nogen anden bedre end dig; tag det nu, og nyt det vel!" Heimer modtog nu Nagelring, og takkede meget for Gaven. Da sagde Vidga: „Nu er Nagelring kommet i slette Hænder, thi det var et Vaaben til en duelig Mand, men saalænge jeg har været i Bern, har jeg i Hensyn til Hjælp og Bistand ei agtet dig, Heimer! mere end en Kvinde, fra den Tid jeg saae dig opføre dig som en Niding, da du blev holdende stille, og saae paa, at jeg ene var stædt i Nød og maatte slaaes med fem tapre Kæmper; Jarl Hornboge og Hildebrand kunde derimod ikke komme til, da de kastede sig i Aaen; men tro

mig, dette skal jeg engang gjengjelde dig!" Da svarede Didrik: „Hør der en stor Skam og Nidingsdaad, ei at ville hjælpe sin Stalbroder, naar han stædes i Nød; og du, hin onde Hund! drag du bort fra mit Aasyn; snarere havde du endda fortjent, at du endnu i denne Dag klyngedes op udenfor Bern." Ved denne Tale blev Heimer meget vred, gik bort, tog sin Hest Rispa og alle sine Vaaben, og red sin Vei.

89. Heimer red nordpaa over Fjeldet i mange Dage ad ukjendte Veie, og var endnu ikke enig med sig selv, hvilken Manddoms Daad han skulde øve. Da spurgte han til en Røver, ved Navn Ingram, der med sine tolv Kammerater opholdt sig i Falsterskov mellem Danmark og Saxland. Han var uenig med Hertugen af Saxland, og gjorde ham alt det Onde, han formaaede, og intet Menneske kunde ride i Fred gjennem Skoven. Han var saa stærk, at han ene gjerne kunde tage imod tolv Mænd. Heimer tog nu den Beslutning, at opsøge denne samme Ingram, og blev ved at ride, indtil han omsider fandt ham og hans Kammerater, og bød sig til at træde ind i deres Selskab. Det toge Røverne med Glæde imod, og han gik da i Samfund med dem.

90. Det traf sig nu engang, at en Deel Mænd begave sig paa en Handelsreise fra Saxland til Danmark. De vare halvtredsindstyve raske Mænd i Følge, vel udrustede med skjønne Hjelme og skarpe Sværde; og om end deres Vei faldt over hiin Skov, saa troede de dog, at faa Mænd ikke skulde hindre dem Gjennemreisen. Men da Røverne bleve dem vaer, sagde Ingram: „Seer I, hvor der ride en Deel Mænd. Ihvor-

vel de ere mange i Følge, og vel udrustede med Vaaben, saa maae dog Mænd som vi, der ville erhverve sig Gods, ofte vove sig, hvor der er Overmagt for Haanden, og uvist er det, før det er prøvet, hvad Udfaldet bliver. I have jo før gjeldt for tapre Mænd, thi ville vi nu vove os mod disse Mænd, om de end have meget Mandskab; lad os derfor ile paa det raskeste afsted, og vise enhver især, hvad han formaaer i Mandighed!" Ingram væbnede sig nu tilligemed sine Kammerater, og de fore imod hine. Men saasnart Kjøbmændene bleve Fjender vaer, toge de vel og mandig imod dem, sprang af Hestene, trak Sværdene ud, og fældede Spydene, men Skjolde havde de ei at dække sig med. Det blev dog Udfaldet paa Kampen, at Ingram og hans Mænd seirede, og holdt ei op, førend de havde dræbt disse halvtredsindstyve Mænd, og taget alle deres Eiendele og Vaaben; og da holdt de for at have vel udført deres Sag. De vare nu muntre, og skiftede derpaa Godset, og holdt sig nu for større og navnkundigere Mænd end tilforn. Vanskelig vilde de nu, saa meente de, finde deres Overmænd, hvo der end kom imod dem.

91. Der var en Mand, som hed Bitterulf; han var en mægtig Bonde i Danmark i den By, som hedder Tumatorp i Skaane[1]. Hans Kone hed Oda, og var Jarlens Datter af Saxland. De havde en Søn, som hed Ditlev. Bitterulf var den største af alle Kæmper, saa vidt Danmarks Vælde strakte sig. Ditlev var ung og stor af Vært, men i Adfærd og Mandighed lignede

[1]) Tummatorp ligger paa Østkysten af Skaane, og var fordum en anseelig Handelsstad, nu Tomarup, et Kirkesogn.

han dog ikke Slægten, thi han elskede mere at sidde i Stegerset, end at lære Idrætter eller tjene Høvdinger, og for den Sags Skyld elskede hans Forældre ham ikke stort; de holdt ham for et stakkels Fjog, og passede kun lidt paa ham. Han var vel tilstede, naar Heste tilredes, naar der huggedes med Sværde, stødes med Spyd, kastedes med Stene og udøvedes alskens Idrætter, men ingen troede dog, at han gav videre Agt derpaa. Han lod aldrig Kam komme i sit Hoved, og vilde hverken benytte Badstue eller anden Badning, om end den bedste Leilighed tilbød sig.

92. Nu traf det sig engang, at Bitterulf og hans Kone bleve budne til Gildes til Ulf Sotasøn, som boede i Vanlands[1] Herred. Bitterulf lavede sig til Reisen, men saasnart Ditlev mærkede det, vilde han reise med Faderen; han stod derfor op fra Stegerset, hvor han sad, rystede sine Arme og Hoved, gik ind i Stuen til sin Moder, og sagde: „Jeg har hørt, kjære Moder! at du vil reise til Gildes; jeg vil med dig." „Hvi taler du sligt, min Søn!" sagde hun, „kan du reise til Gildes, du som er saa stort et Fjog, og som i hele det forløbne Aar har ligget i Stegerset, og ikke i al den Tid været i fribaarne Mænds Forsamling; for den Sags Skyld kommer du ikke med." „Ja!" svarede Ditlev, „om du end ikke vil tillade mig at drage med dig, nu vel, saa drager jeg dog ikke desto mindre med." Han gik derpaa ud i Dagligstuen, hvor han traf Faderen. „Jeg vil reise med til det Gilde," sagde Ditlev, „hvortil I ere indbudne; giv mig Hest og

[1]) eller Vetlands, opnævnt efter den store By Vittala, nu en Flække i Smaaland.

Vaaben!" „Hvad!" svarede Bitterulf, „skal du fare til Gildes med brave Mænd; nei! det vil blive os til Skam og Vanære, om du kommer med iblandt saa mange anseelige Mænds Sønner, saadant et Fjog som du er; unge og vakre Sønner af Hædersmænd have andet at tage vare end at stege Høns, eller brække Riis og tænde Ilden; og andet, Skam at tale om, forstaaer du ikke." „Ja!" svarede Ditlev, „raad du kun for, om du vil give mig Lov eller ikke, men reise vil jeg alligevel;" og han gik i det samme ud i Gaarden, tog een af sin Faders Heste, sadlede den, sprang op, og red til sin Faders Huusfoged, og bad ham laane ham sit Skjold. Det var just ved Vintertide, og alle Sunde vare lagte til, saa at man kunde age fra den ene By til den anden over hele Danmarks Rige.

93. Da nu Ditlev kom hjem, og havde faaet et Skjold ved Siden, mærkede Faderen nok, at han vilde reise med, om han end ikke tillod ham det; han fremtog derfor gode Klæder og Vaaben til ham, og da han havde ifort sig dem, vare alle enige i, at man vanskelig vilde finde hans Lige. Han gik derpaa til sin Hest, og sprang med Raskhed paa dens Ryg. De droge nu til Gildes, og den Tid de vare der, teede og opførte Ditlev sig vel, som om han ofte havde været til Gildes. Gildet stod paa i tre Dage, hvorefter Bitterulfs Kone og alle hans Mænd reiste hjem, men han selv drog med Sønnen til et andet Gilde syd i Falster. Deres Vei faldt over den før omtalte Skov.

94. Da de nu vare komne et godt Stykke frem i Skoven, kom de tolv Røvere, Ingram og Kammerater, imod dem. „Nu tyktes det mig bedre," sagde

Bitterulf til Sønnen, „at du havde været hjemme hos din Moder; thi jeg skulde slet ikke have frygtet for at tage imod disse tolv, om jeg end var ene; men det er jeg bange for, da du er saa ung, at jeg skal miste dig." „Mærker du," svarede Ditlev, „at jeg i nogen Maade bliver bange, om jeg end seer disse Mænd lige for mig? Nu er det mit Raad, at vi begge stige af Hestene og stille os med Ryggene mod hinanden; og hvis jeg ikke tør værge mig mod disse Mænd, da kald mig aldrig din Søn." Han sprang derpaa strax af Hesten, og trak sit Sværd. Røverne talte nu imellem sig, og Heimer tog først til Orde: „Her ride to Mænd, som have sorte Hjelme; jeg venter at vi der træffe nogle Kæmper for os." Da svarede Ingram: „Fem af vore Mænd skulle ride til og dræbe dem, og tage alt det Gods, de have med sig!" Som sagt saa gjort, men Bitterulf og Ditlev værgede sig drabelig, og deres Skifte var meget haardt, men Udfaldet blev, at de fem maatte bide i Græsset, uden at enten Bitterulf eller Ditlev blev saaret. Da Ingram saae dette, bød han alle Mand op, dog yttrende Frygt for, at det var for silde. Da blev Kampen hed, men Bitterulf hug af alle Kræfter til Ingram i Hjelmen, og kløvede Hjelmen og Hovedet, Bugen og Brynjen, saa at hvert Stykke faldt til sin Side paa Jorden. Imidlertid dræbte Ditlev tre, og de lode ei af, førend alle Røverne vare faldne, paa Heimer allene nær. Da hug Heimer til Bitterulf af alle Kræfter i Hjelmen, saa at han strax faldt til Jorden, og vidste ikke til sig selv. Da Ditlev nu saae, at hans Fader var falden, blev han meget forbittret, og hug til Heimer i Hjelmen,

saa at han faldt i Knæ. Han sprang dog strax op, løb til sin Hest, sprang paa den, og red alt hvad han kunde hele Dagen, og var glad ved at slippe med Livet dennesinde. Da sagde han det, som mange siden have maattet sande, at intet Jern bæres ud af Essen, sin Herre saa huldt, som Sporen; den skjenkede ham den Gang Livet, som saa mange andre før og siden. Heimer red nu Dag og Nat, og fortsatte Reisen uafbrudt, til han kom til Bern, og forligte sig med Didrik. Men Bitterulf og Ditlev toge alt det Gods, som Røverne havde eiet, og denne Daad skaffede dem megen Berømmelse. De reiste dernæst til Gildet, og derfra hjem, hvor de forbleve en Stund.

95. Nu tyktes Ditlev, at han var Mand for sig, da han havde prøvet sig i Vaabenskifte. Han sagde derfor til sin Moder: „Giv mig nu gode Klæder og en anseelig Rustning, saa vil jeg reise til Jarlen, din Fader. Der udenlands vil jeg kunne faae Nyt at see, og der vil det først vise sig, hvad Mand jeg er for mig, naar jeg prøver mig noget i Vaabenskifte." Hun sagde, at hun vilde opfylde hans Ønske. Med de samme Ord henvendte han sig til Faderen, og bad ham hjælpe sig i denne Henseende. „Ja!" svarede Bitterulf, „jeg vil vist nok give dig gode Vaaben, og en Hest, og saa meget Gods som du ønsker; men det Raad vil jeg give dig, at, reiser du i Udlandene, da maa du ride saa vidt, at du kommer til den Stad, som hedder Bern, og besøge Konning Ditmars Søn Didrik, men bliv aldrig saa dristig at vove dig i Kast med ham eller hans Stalbrødre, thi du vil ikke kunne staae mod hans vældige Hug. Han har et Sværd, som hedder

Ekkisax, der er det bedste af alle Sværde, hans Hjelm hedder Hildegrim, paa hvilken intet Sværd bider; hans Hest hedder Falken, og er saa hurtig, at om end Nøden kræver det, vil du ei kunne undkomme. Mange Kæmper omgive ham, men du skal ikke stride mod nogen af dem. Naar du reiser til din Morfader, vil du komme igjennem en Skov, som hedder Borgarskov; der er en Stad, ved Navn Marstein[1], og der er et Kastel, saa skjønt at du aldrig saae et skjønnere for dine Øine. Du vil intet Menneske finde i Kastellet, men der staaer en prægtig smykket Stol, paa hvilken ligger en smuk Luur; den skal du blæse i, og da vil strax Kastellets Eier indfinde sig hos dig, men det er Sigurd Græker[2], en god Ven af mig. Naar du seer ham, da kan du kjende ham paa, at han er en stor Mand, og nu gammel og graahærdet, med langt Skæg og Haar; men naar du træffer ham, da maa du hurtig nævne dig og din Fader, førend han bliver dig vred, thi naar du gjør det, vil han tage imod dig med aabne Arme. Men om du end havde tolv Mænds Styrke, vilde du dog komme til kort ved at stride mod ham." Ditlev sagde, at han vilde følge hans Bud; og da han var færdig til Reisen, ledsagede Fader og Moder ham til Hesten, og gave ham mange gode Raad, og bad ham være mild og høimodig baade mod Rige og Fattige, paa det at han kunde vinde Yndest for Menneskenes Øine. Derpaa ønskede de ham en lykkelig Reise.

96. Ditlev red nu sin Vei, indtil han naaede

---

[1]) Her menes vel Fæstningen Markstein i Wetterau ved Rhinen, om ikke snarere Marburg, som ligger ved Burgwald. [2]) eller maaskee snarere: hin Listige.

Skoven, der var ham anviist, og kom til Kastellet. Da fandt han Luren, saaledes som det var ham sagt, og blæste i den, og strax efter kom Manden ridende paa en Elefant; han saae netop ud, som Ditlevs Fader havde skildret ham Sigurd. Saasnart de traf hinanden, spurgte Sigurd, hvo der havde driftet sig til at tage hans Luur uden hans Forlov, og hvorhen han vilde reise, og hvad hans Ærende var did, især da han kom eensom, hvortil kun faa før havde driftet sig. „Jeg hedder Hildemel," svarede Ditlev, „og agter at ride, indtil jeg finder en Mand, som tør slaaes med mig. For kort Tid siden red jeg fra et Sted, hvor jeg saae blodige Sværde, sønderbrudte Hjelme og raske Kæmper at styrte til Jorden, men hid red jeg, fordi det var mig fortalt, at I kan slaaes, om I ei nu er bleven saa gammel og afkræftet, at I ei længer tør indlade eder paa en Dyst med mig." „Hvo er du?" spurgte Sigurd, „er du saa drabelig en Karl, som du lader, eller er du et Stakkels Fjog; siig frem, hvo er du, og hvo har fortalt dig, at jeg ikke torde trække Sværd eller taale Hug? Og dertil er Gud mit Vidne, at saalænge jeg formaaer at staae opret paa mine Fødder, og mine Been mægte at bære Kroppen, saalænge skal det være mit kjæreste Ønske, at unge Mænd ville udbyde mig til Kamp; men det aner mig, at du er en Søn af Bitterulf af Tumatorp; siig frem, om jeg aner ret!" „Jeg kjender ikke den Mand, som du taler om," var Ditlevs Svar. Da sprang de af Hestene, og ginge sammen til Strid. Efterat have stredet en lang Tid paa det drabeligste, hvilede de, fordi Sigurd trættedes, da han allerede var en aldrende Mand. „Kom nu frem

med Sandheden!" sagde Sigurd imidlertid, „om du dog ikke er Bitterulfs Søn, thi da have vi allerede stredet for længe!" „For lang Tid siden," svarede Ditlev, „havde jeg sagt dig det, om saa var, men jeg kjender ham slet ikke. Og endnu lyster jeg meer at forsøge vore Vaaben, og see, hvo der gaaer af med Seiren." Da begyndte de Striden paa ny paa det allerdrabeligste; men uden at Lykken havde føiet sig for nogen af dem, standsede de Legen ved Solens Nedgang. „Vi ville nu for i Dag standse vort Skifte," tog Sigurd til Orde, „thi jeg vil ikke slaaes ved Nattetider; men nu skal du drage hjem med mig, og være min Gjæst i Nat, og saa ville vi i Morgen, naar det er blevet Dag, komme her igjen, og da skilles saalunde, at du ei oftere skal byde mig ud til Enekamp." Heri indvilgede Ditlev. Men Aarsagen, hvorfor Sigurd talte saa, var den, at han var bleven træt, og havde faaet et Saar; tilmed kom det ham i Hu, at han havde glemt sin Seiersteen hjemme.

97. De sprang nu paa deres Heste, og rede hjem til Kastellet. To Kvinder kom ud, og toge imod dem; den ene var Sigurds Kone, den anden hans Datter Gunhild, som var saa stærk, at næsten ingen Karl kunde staae sig imod hende. Da hun saae, at en Mand fulgte med hendes Fader, tyktes hun vide, at de havde stredet, og det anede hende, at hendes Fader var bleven overvunden. Saasnart de vare stegne af Hestene, greb hun derfor strax i Ditlev saa fast, at han faldt til Jorden. Derpaa slog hun ham med den knytte Næve i Hovedet, saa det forekom ham, som Hjernen knustes. Nu tænkte Ditlev, at det var dog en

stor Skam, at en Kvinde skulde have fældet ham; han tog derfor med sin ene Haand om hendes Hals og Strube saa fast, at Vandet flød ud af begge hendes Øine, men med den anden Haand fattede han saa haardt om hendes Arm, at der sprang Blod ud af hver Nægl. Da skreg hun, og bad om Fred, og vilde nu indgaae Forlig med ham. Derpaa stode de begge op, og ginge alle tilsammen ind i det skjønt indrettede Huus. Med megen Gjæstfrihed blev Ditlev der modtaget, og han drak god Viin hele Aftenen. Bondens Datter vartede ham op, og kastede nu og da et venligt Øie til ham, og som hun gik og skjenkede for ham, satte han sin Fod lettelig paa hendes, og hun gjorde ligesaa ved ham, og nu fattede de gjensidigen Kjærlighed til hinanden. De gik nu til Sengs, og der var redt omhyggelig for Ditlev. Ved Midnat kom Sigurds Datter til ham, steg op i Sengen, og lagde sig hos ham. De taltes nu ved, og fortalte hinanden mange Ting, som de gjensidigen ønskede at vide. Da hun nu blev underrettet om, at han var Bitterulfs Søn, steg hun ud af Sengen, og gik hen til sin Fader, som sov haardt, da han var drukken af Vinen. Hun tog nu Seierstenen, som han havde hængt paa sin Hals, saasnart han om Aftenen var kommen hjem. Dernæst gik hun tilbage i Sengen, og gav Ditlev Seierstenen, og de laae nu der, til det gryede ad Dag.

98. Saasnart det blev Dag, stode de op, og fornøiede sig, og Sigurd viste Ditlev alle sine Klenodier. Da Davretiden kom, satte de sig til Bords, og spiste; og derefter stege de til Hest, og vilde nu aflægge en endelig Prøve. De kom til Kastellet, stege af deres

Heste, ginge sammen, og kæmpede baade længe og drabelig, og holdt ikke op, før Sigurd var bleven træt, og havde faaet tre Saar. Da overgav han sit Sværd, og vilde ikke slaaes længer. Dermed var Ditlev fornøiet, og de gik igjen til deres Heste. Da sagde Ditlev ham sit Navn og sin Æt. Sigurd glædede sig i Hjertet, og omfavnede ham. „Længe ønskede jeg," sagde Sigurd, i det de rede hjem, „hvad nu er skeet, at Bitterulfs Søn vilde komme til mig, og jeg vil give dig min Dotter, om du vil hende eie." Han sagde, at han først vilde besøge Jarlen, sin Morfader, men forblev der dog nogle Dage, hvorpaa han lavede sig til, og red bort, og Sigurd gav ham ti Mark Guld ved Skilsmissen; men hjemmefra havde han desuden tyve Mark Guld.

99. Ditlev red nu til, saa stærkt han kunde, over beboede og ubeboede Egne. Da han kom frem i Saxland, mødte han en Mand, ved Navn Godsvin, og spurgte, hveden han kom, og hvorhen han vilde reise. Godsvin svarede, at han var kommen sønden fra Ømlungeland[1], og vilde reise nordefter til Huneland. „Kjender du noget til den Mand, som hedder Didrik af Bern?" spurgte derpaa Ditlev, „veed du, hvad Mand han er, og om han er hjemme i Bern?" „Skulde jeg ikke kjende Didrik af Bern," svarede Godsvin, „hvis Navn lyder til Verdens fjerneste Lande; han som overgaaer alle andre Mænd i Tapperhed og

[1]) Ømlunger eller Amelunger kaldtes, som Efterkommere af Amal, Østgothernes herskende Stamme, af hvilken ogsaa Didrik var. Efter dem er Didriks Rige i Italien opkaldt ifølge Sagaens almindelige Fremgangsmaade; jfr. 45 Cap.

Manddom, Mildhed og Venlighed, hvor grum han ogsaa er mod sine Uvenner. Nei! han er ikke hjemme; thi han er reden til Romeborg til Konning Ermenrik." „Kjender du da ingen Gjenvei," spurgte Ditlev fremdeles, „ad hvilken jeg kan træffe Didrik, før han kommer til Romeborg?" „Jo!" var Godsvins Svar, „der er en Vei, som er et godt Stykke kortere, og gaaer over Trentedal[1]." Glad blev nu Ditlev, og gav ham en stor Guldring ved Skilsmissen, og hver drog nu ad sin Vei.

100. Ditlev kom nu dertil, hvor Veien deelte sig: den ene gik til hans Morfader Jarlen, den anden sydefter over Fjeldet. Denne Vei tog han, og naaede omsider Borgen Fritila[2], hvor han traf Didrik af Bern og Vidga og Heimer. De vare tagne ind hos en Mand, som hed Ake Ørlungetrøst, og var Kong Ermenriks og Ditmars Broder. I samme Gaard tog Ditlev ogsaa ind. Didrik spurgte ham om Navn, og hvorfra han kom. „Mit Navn er Emelrik," svarede Ditlev; „min Fader er Sote af Vestlands Herrederne i Danmark." „Hvorhen agter du dig," spurgte Didrik, „efterdi du er reist hid saa langveis fra." „Jeg agter fremdeles at fortsætte Veien," var Ditlevs Svar, „indtil jeg finder een eller anden hæderlig Høvding, som vil tage

[1]) Dalen ved Trident (Trient). Peringskjolds Udgave føier til, at Didrik opholdt sig først nogle Dage i Venedig, og lægger Godsvin fremdeles i Munden: „Naar du kommer syd til Trentedal, halvveis til Trident, tag da ad den Vei, som gaaer til Bern, og rid østerind gjennem Slugten, som du seer aaben for dig, og spørg efter Veien til Trident, og naar du naaer Søen, da vil hvert Barn kunne give dig nøiere Underretning om, hvor Didrik er at træffe." [2]) Jfr. 13 Cap.; man kunde tænke paa Fritzlar, som fordum hed Fritislar, og var en betydelig Stad, ved Eder.

mig i Tjeneste enten til at passe hans Hest eller Vaaben, eller for at være i hans Følge, om han hertil behøver uforfærdede Mænd. Og jeg har spurgt om en Høvding, som hedder Didrik af Bern; kunde jeg ham finde, vilde jeg gjerne tilbyde ham min Tjeneste, om han vilde tage derimod. Men nu vil jeg spørge eder om eders Navne, hveden I ere komne, og hvorhen I agte eder; og venter jeg, at I undskylde min Uvidenhed med, at jeg er en Udlænding, og er kommen her i fremmedt Land, fjernt fra min Hjemstavn." „Det skal ikke tages dig ilde op," svarede Didrik, „at du spørger om Sligt. Eftersom du agter at finde Didrik af Bern, og ham tjene, saa er det truffet sig godt; thi her kan du see ham, tilligemed hans Mænd Vidga og Heimer, og venter jeg, at han vil optage det gunstigt, om du heller vil byde ham end andre Høvdinger din Tjeneste." „Det er mig ret en Glæde," sagde Ditlev, „at jeg fandt Didrik her, og vil jeg nu byde ham og hans Stalbrødre min Tjeneste." Didrik svarede, at han vilde tage mod hans Tilbud, og at han skulde ride med dem, og passe deres Vaaben og Heste. De fortsatte nu Reisen til Romeborg, og Ake Ørlungetrost og tyve Riddere fulgte dem. Paa Gildesdagen havde mange fornemme Mænd indfundet sig. Høvdinger og Hædersmænd blev anviist Sæde i Kongens største Haller, men Svende og Tjenere i Staldbygningerne. Her var altsaa ogsaa Ditlev.

101. Paa Gildets første Dag gik Ditlev ud paa Torvet, tilligemed en Deel andre Svende, og kjøbte Mjød og Viin og alskens lækre Retter, saa at Kongen selv ikke skulde have bedre Retter paa sit Bord; alt

dette lod han føre hjem til sit Herberge, lod dermed alle Bordene opdække, og indbød en heel Deel Svende og Tjenere til sig, og dette Gilde varede i fulde tre Dage med megen Pragt og Overflod. Men nu var hans Formue, de tredive Mark Guld, opgaaet i dette Gilde, og han vilde dog endnu ikke indskrænke denne Beværtning, saalænge Kongens Gilde stod paa. Han gik derfor ud paa Torvet, og kjøbte nu langt mere end tilforn, og satte Heimers Hest og alle hans Vaaben i Pant for ti Mark Guld. Han bød nu langt flere end før til sig, og de fortærede ogsaa alt dette. Derefter gik han igjen ud paa Torvet, og indkjøbte nu til sit Bord alt det Bedste, han kunde faae, og satte Vidgas Hest Skemming og hans Sværd Mimung tilligemed hans øvrige Vaaben i Pant for tyve Mark Guld. Saa prægtig anrettede han nu sit Gilde, at han lod hele sit Herberge bedække med de kostbareste Tæpper; og han fortærede ogsaa disse Penge, saa langt de strakte til. Da de vare oppe, havde Gildet varet i ti Dage, og der vare endnu to Dage tilbage. Nu vilde Ditlev dog fremdeles holde Gildet vedlige, thi red han ud paa Torvet med Didriks Hest Falken, og med alle hans Vaaben, og skaffede sig saaledes Gildesføring; han satte Didriks Hest i Pant, og kjøbte alt, hvad der var dyrest, og naar han saae een, der vilde kjøbe noget, som var fal for tolv Penninge, saa kom han ham i Forkjøbet og gav tyve, og saa meget kjøbte han ind til sit Gilde, at det beløb sig til tredive Mark Guld, hvorfor han maatte pantsætte Didriks Hest Falken tilligemed hele hans Rustning. Nu indbød han til sig Svende og Tjenere, Gjøglere og Spillemænd, og hvemsomhelst

der vilde tage imod hans Indbydelse, saa der vare hele tre Hundrede forsamlede i hans Hal, og hele den øvrige Tid af Gildet gik hen for dem i Lystighed. Den Dag, da Gildet var sluttet, gav Ditlev Overspillemanden Isung sin Guldring, som hans Moder havde givet ham, og lønnede ham saaledes for hans Tidsfordriv; desuden gav han ham en Klædning af Purpur, som tilhørte Didrik af Bern, og var hans Stadsklædning.

102. Nu lod Didrik Ditlev kalde, og bød ham sadle Hestene, og fremtage deres Vaaben, da han nu vilde gjøre sig færdig til Afreisen. „Du maa først," sagde Ditlev, „løse det, som jeg har pantsat, medens dette Gilde stod paa, da jeg og mine Kammerater maatte have noget at spise, og det var for langt at hente Mad fra Kongens Bord, og jeg var desuden ubekjendt her i Staden." „Ja! Ja! det forstaaer sig," svarede Didrik, „at jeg vil betale, hvad du har udlagt i denne Tid; men hvor meget beløber det sig til?" „Det er ikke betydeligt," var Ditlevs Svar: „først har jeg udlagt tredive Mark Guld af mine egne Penge, dog dem fordrer jeg ikke godtgjort; men desuden har jeg fortæret tresindstyve Mark Guld; dem maa du endelig see til at betale, thi derfor staae alle I tre Stalbrødres Heste og alle eders Vaaben i Pant. Oven i Kjøbet har jeg givet en Spillemand eders Stadsklædning og min Guldring. Tilmed er der ogsaa en anden Ting, hvorfor jeg venter mig eders Forsvar, Herre! da jeg nemlig gik hid, var Gaarden tillukket, og da den ikke blev saa hurtig oplukket, som jeg ønskede, da jeg havde Hast med at komme til eder, saa sparkede jeg med min

ene Fod til Jernporten, saa at den sprang op, og gav den, som stod inden for, et temmelig drøit Stød; men da jeg kom ind i Gaarden, saa kom der en heel Hob Tjenere og Kokkensvende, som vilde hævne dette, og igjen gjøre mig nogen Skade, men jeg tog een af dem ved Fødderne, og med ham slog jeg to andre ihjel, og han, som jeg holdt paa, syntes vel heller ikke meget godt om den Leg, thi han var temmelig ilde medhandlet, da jeg slap ham." Nu syntes Heimer nok, han skulde kjende Manden. Ditlev derimod havde strax kjendt Heimer, første Gang han saae ham. Heimer tog derfor til Orde: „Eftersom jeg mener," sagde han, „have vi nu faaet saadan en Staldknægt, at om han tog alle vore Vaaben, og kastede dem ned i Snavset ligefor vore Øine, ja tilmed traadte paa dem, maatte vi alligevel finde os deri."

103. Didrik stod siden op, og gik hen til Kongen: „Herre!" sagde han, „vil du betale vore Svendes og Hestes Fortæring, medens vi vare her." „Ja! det forstaaer sig af sig selv," faldt Kongen ham strax ind i Talen, „at jeg vil betale det. Kald paa min Skatmester Sifki! Hvor meget kan det vel beløbe sig til?" „Spørg Svenden der!" var Didriks Svar, „og lad ham sige dig det!" Kongen henvendte sig derpaa til Ditlev: „Hør min raske Ungersvend!" sagde han, „hvad har du og eders Heste fortæret, medens I vare her?" „Herre!" sagde Ditlev; „det er ikke betydeligt: af mine egne Penge har jeg udlagt tredive Mark Guld, men de kunne gjerne affortes, om du vil, naar du blot erlægger mine øvrige Udgivter, som beløbe sig til tresindstyve Mark Guld; og dem maa du endelig see

til at betale, thi derfor har jeg pantsat Didriks og hans tvende Stalbrødres Heste og Vaaben." „Hvad er du for en Karl?" svarede Kongen opbragt, „at du kan fortøde saa meget i tolv Dage; og hvad Heltegjerning uon du vel kan udføre, at du slaaer saa stort paa; enten maa du være en Kæmpe eller et Fjog." „Det var Hædersmænds Skik, hvor vi hidtil ere komne," sagde Ditlev, „at de ikke talte saalænge med Folk, før de bøde dem til Bords." Da sagde Kongen, at man skulde bringe Mad og Drikke. Saa blev gjort, og Ditlev spiste for tre. Der blev éndnu bragt ham en Guldskaal fuld af Viin, og saa stor at det var alt det Mundskjenken kunde bære den. Ditlev tog ved den, og drak den ud i eet Drag. Kongen og Didrik og alle de Tilstedeværende sloge store Øine op, medens han gjorde dette, men for ham syntes det Hele kun en hverdags Sag.

104. Da tog Valter af Vaskesteen saa til Orde: „Hvad kan den Mand gjøre meer end øde Penge, æde og drikke. Kan du skyde med Skaft, eller kaste med Steen?" „Det haaber jeg," svarede Ditlev, „at jeg nok i disse to Dele kan staae mig for enhver af eder." Da svarede Valter hidsig: „En Dyst heri jeg prøver med dig, og bliver du min Mester, da høre mit Hoved dig til. Kan du derimod ikke, hvad du udgiver dig for at forstaae, da maae du vide, at du skal miste dit Liv med Vanære, saa at aldrig mere skal du bortøde saa mange Penge, som du nylig gjorde."

105. Da Ditlev nu sagde, at han var færdig til at prøve disse Lege, ginge de ud paa en vid Slette, og toge en Steen, som godt vog sine to Skippund.

Nu tog Valter Stenen, og kastede den ni Fod fra sig, men Ditlev kastede den derpaa ti Fod. Dernæst kastede Valter den tretten Fod, men Ditlev kastede den atten Fod. Da vilde Valter ikke prøve oftere, og Ditlev havde altsaa vundet denne Leg. Derpaa toge de Kongens Bannerstang, fordi den var det tungeste Skaft, som var for Haanden. Nu stød Valter dette Skaft over Kongehallen, saa at det faldt ned paa Hallens bageste Muur, og da sagde alle, at det var et forskrækkelig stærkt Skud. Ditlev tog derpaa Spydskaftet, og stød det igjen over Hallen, løb strax igjennem Hallen og greb Skaftet i Luften, og gik derpaa bort. Ditlev havde nu vundet begge disse Lege, og var saaledes bleven Herre over Valters Hoved.

106. Da tog selve Kongen til Orde: „Min vakre Ungersvend!" sagde han, „jeg vil løse min Frændes Hoved med Guld og Sølv." „Hvad skal jeg med din Frændes Hoved," svarede Ditlev; „han er en vakker Svend, og jeg vil gjerne skjenke dig hans Hoved; dog om du vil, saa kan du løse min Herres og hans Stalbrødres Vaaben, men meer skal du ei betale." „Tak skal du have," svarede Kongen, „det tager jeg med Glæde imod; Gud lønne dig derfor!" Derpaa lod Kongen fremtage saa mange Penge, som Ditlev i den Tid havde tilsat, og lod derfor udløse Kong Didriks og hans Stalbrødres Vaaben og Heste; desuden lod han ham endnu udbetale de tredive Mark Guld. Oven i Kjøbet gav han ham en Hædersklædning, og slog ham til Ridder. Da aabenbarede Ditlev ogsaa sit Navn og Æt, og blev nu vide navnkundig. Didrik optog ham derpaa i sit Stalbroderskab. Han fulgte

siden Didrik hjem til Bern tilligemed Overspillemanden Isung.

Tiende Fortælling.

Didrik hjælper Attila og Ermenrik.

107. Didrik havde kun været faa Dage hjemme i Bern, forend der kom en ung Mand ridende. Det var nemlig Hornboge Jarls Søn Omlung, som agtede fra nu af at opholde sig hos Didrik og sin Fader. De toge imod ham med aabne Arme, som man kunde vente, og de vare nu i alt ni Stalbrødre.

108. Ditmar faldt imidlertid i en Sygdom og døde, hvorefter Didrik modtog Regjeringen, og var nu Konge i Bern, og blev saa stor en Hovding, at hans Navn vil naae til den sildigste Old.

109. Som Didrik en Dag sad i sit Hoisæde, omgivet af sine Kæmper, som ovenfor ere nævnte, kom der en Mand gaaende; han var stor og stærk, men ikke vel udstyret med Klæder og Vaaben. Han havde en sid Hat, saa at man neppe kunde see hans Ansigt. Han gik hen for Kongen, og hilste. Denne, som var en omgængelig og høflig Mand, tog vel imod ham, og spurgte ham om Navn. „Jeg hedder Vildifer," var hans Svar, „og er barnfødt i Omlungeland. Jeg er kommen her, for at tilbyde eder min Tjeneste, med eder at ride, og eders Mand at være, om I vil tage derimod." „Vel vil jeg saa gjore," svarede Didrik, „omendskjønt du er os ubekjendt, og din Tjeneste kan

komme os godt tilgode, om du vil tjene vel." De optoge ham derpaa i deres Stalbroderskab. Da han siden tvættede sig tilligemed de Øvrige, og strøg Ærmerne op, blev Vidga vaer, at der laae en tyk Guldring om hans Arm, og kunde da vide, at han var af gode Forældre, skjønt han ikke lod sig mærke med noget Saadant. Men siden gav Didrik ham gode Klæder og Vaaben og en god Hest, og da var han en anseelig Mand.

110. Kongen fik Efterretning om en Mand, ved Navn Herbrand. Han var vældig og vidtbereist, saa at han havde været hos næsten alle de største Høvdinger. Derfor kjendte han ogsaa de forskjellige Høvdingers Sæder, og kunde tale mange Tungemaal; tilmed overgik han de fleste i Mandighed. Til denne Mand sendte Didrik Bud, og bad ham komme til sig. Han tog mod Indbydelsen, og blev Didriks Mand og Raadgiver, eftersom han besad megen Forstand. Tillige kom han til at bære Didriks Banner.

111. Der var i de Tider megen Ufred mellem Kongerne Attila og Osantrix. De holdt mange Træfninger, men seirede vexelviis. Kong Attila havde styrket sig meget ved Venskab med berømmelige Høvdinger og Stormænd; tilmed var han meget afholdt af hele Landsfolket, saa at de alle vilde leve og døe med ham.

112. Kong Osantrix havde paa sin Alderdom aldeles skiftet Sindelag; han blev saa overmaade stræng, at Folket neppe kunde bære det tunge Aag, hvori han lagde hver Mands Hals, og skjønt han drev Handel baade med Rige og Fattige, baade med sine Hoffinder

og Bønder og udenlandske Kjøbmænd, kunde han dog aldrig faae nok. De idelige Krige han maatte føre med Kong Attila, forbittrede end mere Folkets Sind. Af de før omtalte Riser havde Kongen bortsendt den ene, Edgeir nemlig, for Venskabs Skyld til Kong Isung i Bertangeland. Denne gav ham Plads i en stor Skov ved Landemærket, for at værne om Landet; og fra den Side havde da Kongen ingen Ufred at befrygte.

113. Kong Attila ønskede gjerne at indgaae Forlig med Kong Osantrix, hvorfor han ogsaa affærdigede adskillige Sendebud til ham, at forsøge, om han var at bevæge til Fred; men Osantrix afslog enhver Fredsunderhandling. Da nu Kong Attila var vis paa, at han paa ingen Maade vilde indgaae Forlig, sendte han Bud til Kong Didrik af Bern, og bad ham komme ham til Undsætning med alle sine bedste Mænd, da han nu vilde gjøre et Tog ind i Vilkineland.

114. Didrik vilde ikke tøve, da hans Ven bad ham, men drog strax afsted med sine Kæmper og fem hundrede Riddere. Attila, som blev glad ved disse Hjælpetropper, var nu færdig med sine Mænd. De droge da afsted, og fortsatte deres Færd uafbrudt lige til Vilkineland. Saasnart de naaede did, begyndte de at husere frygtelig; de dræbte for Fode alle, der ikke kunde undslippe ved Flugt, de brændte store Borge og Bygder og mange Landsbyer og Herregaarde, og gjorde stort Bytte.

115. Kong Osantrix havde samlet sig en stor Hær over hele sit Rige, og drog dem nu i Møde. Saasnart de traf hinanden, fylkede begge deres Hære

til Kamp, rede imod hinanden, og det blev et haardnakket Slag. Herbrand red frem haardt og djærvt, og hug ned til begge Sider baade Mænd og Heste, den ene ovenpaa den anden. Efter ham red Kong Didrik, og kæmpede paa det drabeligste, og alle de ti Stalbrødre fulgte hverandre tappert, saa ingen Fylking holdt Stand for dem, hvor de rede frem, men de fældte Fjender baade til høire og venstre for Fode, saa langt deres Sværde kunde række. Nu rede de midt ind i Vilkinemændenes Hær. Da kom Risen Vidolf imod dem, og hug med sin Jernstang til Vidga, som var fremmerst i Fylkingen, saa at han faldt af sin Hest, og daanede, men hans Stalbroder Heimer kom i det samme til, og tog Vidgas Sværd Mimung. Vilkinemændene trængte ogsaa frem, og der blev en haard Strid og et stort Mandefald, og Didrik eggede sine Mænd til at gaae haardt frem. Da flyede Osantrix med hele sin Hær, efterat han havde mistet fem hundrede og Kong Attila tre hundrede Riddere.

116. I det samme kom Kong Osantrix's Brodersøn Hernit til med sin Fylking, og fandt Vidga, hvor han laae. Han kjendte ham, og lod ham binde og føre bort med sig. Da flyede alle Vilkinemændene, og dermed var Kampen endt, og hver drog hjem til sit Rige. Osantrix lod Vidga kaste i et mørkt Fængsel. Kong Didrik havde mistet tresindstyve Mand, og desuden Vidga, hvis Tab gik ham mere til Hjerte end alle de Øvriges. Han drog nu hjem til Bern, men Vildifer vilde ikke drage hjem under denne Sagernes Beskaffenhed, og blev tilbage hos Kong Attila.

117. Nogen Tid derefter drog Kong Attila ud paa Jagt i den Skov, som hedder Lyreskov. Wildifer fulgte ham. Da det lakkede mod Aften, drog Kongen hjem med sine Mænd, men Wildifer blev tilbage med to Hunde i Skoven. Da traf han paa en overmaade stor Bjørn. Denne dræbte han, og flaaede Bælgen af den, hvorefter han drog hjem, men skjulte Bælgen i Skoven, og tørrede den.

118. Det tildrog sig nu, at Overspillemand Isung en Aften kom til Kong Attila. Han blev vel modtaget, og morede Folk om Aftenen. Wildifer talte siden med ham, og underrettede ham om sin Beslutning, at han ikke vilde komme tilbage til Bern, før han fandt sin Stalbroder Widga enten levende eller død; „og vil jeg nu bede dig at staae mig bi med List og Snildhed," tilføiede han, „om du vil som jeg."

119. Dette Forslag vandt Isungs fuldkomne Bifald, og Morgenen derpaa droge de begge bort fra Borgen. Da de naaede Skoven, tog Wildifer Bjørnebælgen, og trak den uden paa sin Brynje. Isung tog nu Naal og Traad, og syede den fast ved Hænder og Fødder, og ved sin Kunstfærdighed bragte han det saa vidt, at Wildifer aldeles lignede en Bjørn. Han bandt dernæst et Halsbaand om hans Hals, og ledte ham med sig.

120. De fortsatte derpaa Reisen uafbrudt til Wilkineland, og naaede omsider Kong Osantrix's Gaard. Denne saa vidt og bredt berømte Spillemand blev, som man kunde vente, her vel modtaget. Kong Osantrix spurgte, hvad han da egentlig kunde udrette ved sin Kunst, eftersom han saa meget overgik alle andre

Spillemænd i Berømmelse. „Det haaber jeg," var Isungs Svar, „at faa her i Vilkineland ville kunne spille det, jeg kan spille; jeg kan kvæde Viser, jeg kan spille paa Harpe, Feile, Gigje og alskens Strengeleg." Man bragte ham nu en Harpe, og han spillede den saa vel, at alle vare enige i, aldrig at have hørt hans Lige. Dertil hoppede Bjørnen efter Harpens Lyd, saa enhver beundrede dens sjeldne Færdighed i at dandse; og Kongen morede sig usigelig.

121. „Eders Bjørn er vel afrettet," udbrød Kongen, „kan den gjøre flere Kunster end dem, vi nu have seet?" „Ja!" svarede Isung, „saa vidt jeg har faret om i Verden, fandt jeg aldrig en saa sjelden Skat, som denne Bjørn; thi alle Lege kan den saa vel udføre, at den heri ikke giver somme Mennesker noget efter." Dagen derefter om Morgenen bad Kongen ham, at han skulde lade sin Bjørn gjøre nogle Kunster til Morskab for ham. „Neppe vil jeg nægte, hvad I bede mig om," sagde Isung, „men jeg skjøtter dog ikke om, at lade min Bjørn lege for eder, om I vil sætte den i altfor haard Prøve." „Jeg vil først prøve den paa den Maade," sagde Kongen, „at jeg lader mine Jagthunde løs, for at faae at vide, hvor stærk Bjørnen er." „Det var ilde talt af dig," svarede Isung, „at du vil gjøre Bjørnen ondt; thi jeg vil ikke miste den for alt det Guld, som du eier; men hvis saa hændes, at du mister dine Hunde, da vil du blive vred, og da kan det let skee, at dine Mænd ogsaa blive vrede, og ville dræbe Bjørnen." Da svarede Kongen: „Du maa ikke nægte det; jeg vil vove mine Hunde, og om jeg end mister dem, skal Bjørnen dog ikke dræbes."

Kongen fik nu at raade. Saavel denne Dag som forrige Aften hørte de tale om, at Vidga laae i samme Stad i Jern i et mørkt Fængsel.

122. Nu drog Kongen med alle sine Mænd ud af Borgen paa en fager Slette. Vidolf Mittumstang og hans Broder Aventrod vare med ham; ligesaa droge ogsaa alle Kvinder og Karle ud, for at see denne Leg. Imidlertid spurgte Vidga i Fængslet, at hans Ven Isung var kommen der, og anede nu, at han vilde ved een eller anden List søge at udfrie ham, og at Didrik vel havde sendt ham. Han gjorde derfor heftige Bevægelser, og brød Jernet af sig i Fængslet.

123. Paa det andet Sted sloge de tresindstyve store Hunde løs paa Bjørnen; men denne tog den største i sine Forfødder, og dræbte dermed tolv andre af de bedste Hunde. Da blev Kongen meget vred over at hans Hunde vare dræbte, løb mod Bjørnen, trak blank, og hug til i Bjørnens Ryg. Sværdet bed Huden, men standsede mod Brynjen. Da tog Vildifer og rev Huden af sig, og greb sit Sværd ud af Isungs Haand, men Kongen løb tilbage til sine Mænd, og Vildifer efter ham med draget Sværd. Hans første Hug traf Vidolf Mittumstang, saa at hans Hoved fløi af; strax paa Stand tildeelte han Aventrod et andet Hug, og gav ham sit Banesaar.

124. Derpaa løb Vildifer op i Borgen, og opløftede sin Røst: „Hvor er du, min gode Stalbroder Vidga?" raabte han, „her er nu din Stalbroder Vildifer kommen, og vil løse dig." Da brød Vidga Fængselkjelderens Dør op, og løb ud imod ham, og de bleve nu begge glade ved igjen at see hinanden. Skyndsomst

stege de til Hest, og dræbte mange Mænd, som de traf for sig uden Vaaben, hvorefter de rede bort af Borgen. Osantrix slap dog den Gang med største Delen af sin Hær; dog havde han mistet tolv af sine Mænd. Dette var Vildifers første Heltegjerning, efterat han var kommen til Bern. Sagnet beretter nu, at hine rede, saa vidt muesigt ad ubeboede Veie, til de naaede Saxland. Kong Attila tog imod dem med aabne Arme, og blev sjeleglad ved Vidga, der forekom ham som om han var hentet op fra Underverdenen.

125. Der dvælede de en Stund, og rede siden til Bern til Kong Didrik, hvor de, som man vel kan tænke, bleve modtagne med den allerinderligste Glæde. Der sloge de sig nu til Ro en Stund. Vidga spurgte engang Didrik, om han ikke vidste, hvo der havde taget hans Sværd Mimung, den Dag han blev fangen. „Dets Tab harmer mig saa meget," tilføiede han, „at jeg aldrig bliver glad, forend jeg faaer det opspurgt. Og hvis jeg træffer den Mand, som bærer dette Sværd, da skulle vi for vist tales ved." „Ei behøver du at tale saa meget herom," svarede Didrik, „thi jeg skal fortælle dig, hvo der har Sværdet; det er en Mand her af min Huustrop, vor Stalbroder Heimer neulig; han tog det strax, da du var falden."

126. Nogen Tid derefter kom der Udsendinge fra Kong Ermenrik i Rom med den Anmodning, at Didrik skulde yde ham Hjælp, da han vilde gjøre et Tog mod en Jarl, ved Navn Rimsteen, som herskede over Borgen Geringsheim[1]. Til den Færd var Didrik heel beredt. Da gik Vidga til Heimer, og bad ham

[1]) maaskee Germersheim.

tilbagelevere Sværdet Mimung. „Jeg vil bede dig, vakre Mand!" var Heimers Svar, „at laane mig Mimung i den forestaaende Hærfærd; men saasnart vi komme hjem, skal jeg tilbagegive dig det." Deri indvilgede Vidga. Didrik red nu ud af Bern med fem hundrede Riddere, og forenede sig med sin Frænde, Kong Ermenrik, der havde en Hær paa sex tusinde Riddere. Med denne forenede Hær rede Kongerne ind i Jarlens Rige, hærjede og brændte, hvor de fore frem, og dræbte mange Mennesker. Efterat have brændt alle omliggende Bygder, leirede de sig om Geringsheim. Kong Ermenrik opslog sine Telte udenfor den ene Port, Didrik for den anden. Der laae de nu saaledes om Borgen i to Maaneder, uden at udrette noget.

127. Det hændte sig en Aften, at Rimsteen Jarl red ud af Borgen med sex Riddere lønligen paa Speideri til Ermenriks Leir, for at efterforske Tilstanden der, om Fjenderne vare beredte til Kamp eller ikke. Før han drog bort, havde han ladet sin Hær væbne sig; Bannerne vaiede uden- og indenfor Borgporten, og Fylkingerne vare opstillede i fuld Orden, for at der strax kunde gjøres Udfald, om han fandt Fjenderne uberedte. Men da nu Jarlen vendte tilbage, og havde faaet den Efterretning, som han ønskede, saa havde just Didrik udskikket Vidga paa Vagt mellem dem og Borgen. Skjønt ganske ene, red han paa det djærveste mod disse sex; og de satte igjen ind paa ham fra begge Sider og hug til ham, hver fra sin Hest, men han værgede sig mandigen, og hug af alle Kræfter til Jarlen og kløvede hans Hjelm,

Hoved og brynjeklædte Bug, saa at Jarlen faldt død af sin Hest.

128. Vidga gav dernæst sin Hest af Sporerne, og red nu heel stolteligt til Leiren, og alle kunde da see paa ham, at han havde udført nogen Heltegjerning. Didrik stod just, omgivet af alle sine Stalbrødre, udenfor Leiren. „Saa stolt rider nu Vidga," sagde Heimer, „som han havde udført en Daad, hvorved hans Hæder var bleven langt høiere end tilforn." Da han kom til dem, tog Didrik vel imod ham, og spurgte, hvorlunde det var gaaet. „For Jarlens Skyld," svarede Vidga, „venter jeg, vi behøve ikke længer at ligge om denne Borg, thi han er nu død." „Hvorlunde det?" spurgte Didrik strax, „hvo har gjort det?" „Denne samme Mand," svarede han, „som nu stiger ned af sin Hest." Da sagde Heimer: „Ei tør du at rose dig saa meget heraf; denne Daad er ikke saa meget at berømme, thi Jarlen var jo saa gammel, at en Kvinde vel kunde have skaffet ham ind i den anden Verden, om hun havde villet."

129. Ved denne Heimers Tale blev Vidga vred, løb ind paa ham, tog om Fæstet paa sit Sværd Mimung og rykkede det ud af Skeden, men kastede igjen Nagelring ned for hans Fødder, og udbød Heimer til Kamp. Denne erklærede, at han var beredt. Didrik og alle Stalbrødrene sprang imellem dem, og vilde for ingen Deel tilstæde dem at slaaes, bade derfor Vidga om at lade det beroe. Herpaa gav Vidga dem intet gunstigt Svar, men udlod sig med, at det var hans Beslutning, at Mimung ikke skulde komme i sin Balg, før den havde skaaret Heimers Hals midt over. Nu

bade de Heimer, at han skulde give efter, for at de kunde blive forligte, og de fik ham ogsaa til at gjøre Ed paa, at han ikke havde brugt de Ord, for at beskæmme Vidga, men for at have Løier deraf med sine Kammerater; og paa den Maade blev da deres Uenighed bilagt.

130. Saasnart det begyndte at dages, lod Didrik sende Melding til Ermenrik om at Jarlen var falden. Denne lod da alle Lurer gjalde, og, da Mandskabet havde væbnet sig, gjorde de en haard Storm paa Borgen baade med Valslynger, Laasbuer og Ild. Da saae Borgmændene ikke bedre Vilkaar for sig, end at lægge deres Sag i Kongens Haand og overgive Borgen. Saa gjorde de, og Kongen lod dem beholde Liv og Gods, men tilegnede sig selv Staden, og satte Valter af Vaskasteen der til Høvding. Derpaa rede Ermenrik og Didrik hjem, hver til sit.

Ellevte Fortælling.

Om Sigurd Fafnersbanes Fødsel og Ungdom.

131. Der var en Konge, ved Navn Sigmund, der herskede over det Land, som hedder Jarlungeland[1]. Hans Fader hed Sifian, og var en mægtig Konge og stor Høvding. Saasnart Sigmund efter sin Fader havde overtaget Rigets Styrelse, sendte han Mænd vesterud til Spanien til Kong Nidung og hans Søn

[1]) formodentlig det gamle Kærlingen, en Deel af det Karolingiske Rige.

Ortvanger, for at beile paa hans Vegne til Kongens Datter Sisilie. Denne var af Kvinder den fagreste og belevneste, man havde hørt omtale. Kong Ridung og hans Søn toge særdeles vel mod Kong Sigmunds Udsendinge, viste dem megen Hæder og gave dem store Gaver. Men paa Kong Sigmunds Andragende lod hans Svar saalunde: „Ei sender vi vor Dotter bort til et ukjendt Land og med saadanne Mænd, der ere for hende ligesaa fremmede som for os; men om eders Konning gaaer stor Berømmelse, at han er en meget ypperlig Mand; derfor vil jeg ikke nægte ham min Dotter, om han kommer selv at hente hende." Og derefter droge Sendebudene hjem, og Kong Ridung gav dem kostelige Gaver med til Kong Sigmund. Da de kom hjem, fortalte de Kong Sigmund Udfaldet af deres Ærende, og hvorlunde Kong Ridung havde modtaget dem.

132. Ei varede det nu lang Tid, inden Kong Sigmund gjorde sig reisefærdig, og agtede at ride ud til Spanieland i dette Hverv, og han tog tre hundrede veludrustede Riddere med sig. Dernæst begav han sig paa Reisen med stor Pragt og Sirlighed, og standsede ikke sin Færd, før han naaede Spanien og Kong Ridungs Rige. Da Kong Ridung imidlertid fik Underretning om Kong Sigmunds Reise, lod han berede Fødemidler til hans Beværtning paa hele den Vei, han skulde drage, indtil de mødtes. Kong Ridung modtog ham med megen Hæder, og gjorde et stort Gjæstebud med alskens Pragt og Æresbeviisning. Nu fremkom Kong Sigmund med sit Ærende, at han vilde beile til Kong Ridungs Datter, ligesom det for var

andraget for ham. „Det skal staae," svarede Nidung, „hvad vi før lovede dine Udsendinge, og du skal nu faae hende til Hustru, da du selv er kommen," og før de sluttede deres Tale, fæstede Kong Nidung sin Datter til Kong Sigmund.

133. Der blev nu holdt et meget kosteligt Bryllup, og Kong Nidung gav Kong Sigmund sin Datter og derhos meget Gods og mange Kostbarheder, og i Medgift gav han hende næsten det Halve af sit Rige, og da han nu selv var til Aarene, gav han det Øvrige tilligemed Kongenavn til sin Søn Ortvanger. Dette Gjæstebud blev holdt med megen Pragt; de fornemste Høvdinger fra hele Spanieland vare tilstede; man morede sig med alskens skjemtsomme Lege og Sagaer, og der uddeeltes store Foræringer; og saa talrig Forsamling havde indfundet sig, at aldrig har i Spanieland en Høitid været holdt med mere Pragt. Efterat Gildet havde varet i fem Dage, red Kong Sigmund i Følge af sine Riddere hjem med sin Kone Sisilie. Han blev hæderlig modtaget, hvor han drog frem, og kom hjem til sit Rige, hvor han nu sad i Fred en Stund.

134. Da nu Kong Sigmund havde været hjemme i nogen Tid, kom Udsendinge fra Kong Drasolf med Breve; saa talte de: „Konning Drasolf og din Søster Signe sende dig Hilsen, og lade dig sige, at Konning Drasolf har udrustet en Hær tilligemed alle sine Hertuger og Grever og Riddere; han vil gjøre et Krigstog østerpaa ind i Pulineland, og sender eder derfor Bud med sikre Tegn, at I kommer og yder ham Hjælp med alle eders Mænd, saa mange som I kan faae." „Det er ganske tilborligt," svarede Kongen, „at, naar min

Svoger og Søster synes at behøve min Hjælp, jeg da yder dem den, og det skal ogsaa skee." Samme Dag lod Kongen udfærdige et Brev med Indsegl til sine Mænd, saa vidt som hans Land strakte sig, og bød, at i de næste sex Dage skulde komme til ham hver Mand, som vilde yde ham Hjælp, og som kunde holde Skjold og ride Hest og havde Mod til Strid, og at man maatte berede sig paa at blive borte i tolv Maaneder. Da nu denne Hær var kommen sammen, drog Kongen i Ilfærd med den ud af sit Rige sin Svoger imøde.

135. Før Sigmund drog hjemmefra, kaldte han sine Raadgivere til sig, som begge vare store Høvdinger; den ene hed Artus, den anden Herman; de vare Grever i Svaben, meget skjønne Mænd og store Kæmper. Disse Høvdinger satte han til at passe sit Rige og alle sine Eiendomme, eftersom han stolede fuldkommen paa deres Troskab; men Svig udruges ofte af dem, paa hvis Ærlighed man altfor meget sætter sin Lid. Disse tvende Høvdinger fulgte nu Kongen paa Veien, og han sagde dem mange Ting, hvorlunde de skulde forholde sig, medens han var borte. I Særdeleshed bød han dem at gjøre alt, hvad hans Frue Sisilie vilde, og derpaa gave de ham deres Løftes Ord; hvorefter de rede tilbage, men Kongen foer sin Vei.

136. Da Svogrene, Kong Sigmund og Kong Drasolf, stødte sammen, havde denne tre tusinde Riddere og ikke mindre Hær i det Hele end syv tusinde Mand, og ei ringere i Styrke var Kong Sigmunds Hær. Efterat de derpaa havde forenet sig, droge de med hele denne Hær ind i Pulineland, hærjede vidt og bredt, og udførte der mange store Bedrifter.

137. Det var ei længe efter at disse Grever havde begyndt at foreſtaae Riget, at Artus en Dag gik til ſin Frue Siſilie, og talte ſaalunde til hende: „Dette Rige og eder ſelv og alle Konning Sigmunds Koſtbarheder har jeg i min Forvaring; og vil jeg nu ſige eder, hvad Beſlutning jeg har taget; jeg agter nu at tage dig til Kjæreſte og egen Huſtru; derhos agter jeg at vi ſkulle beholde det Rige, ſom vi have taget imod; thi det er uviſt, om Konning Sigmund kommer tilbage fra denne Færd, og om han end kommer, ſkal han dog aldrig faae Riget tilbage af mig og af os begge, hvis du vil ſom jeg; thi jeg er ikke ringere Ridder end Konning Sigmund, men endda noget bedre." „Ei tale du ſaadanne Ord," ſvarede Siſilie; „thi jeg vil vente min Herre, Konning Sigmunds, Hjemkomſt, og ingen Mand have uden ham. Dog endſkjønt du har talt dette, ſkal jeg for denneſinde holde det ſkjult; men hvis du taler oftere herom, vil jeg fortælle det til min Herre, naar han kommer hjem, hvad du har i Sinde, og vil du da i Øieblikket blive hængt." Da ſvarede Artus: „Du Frue! ei maa du ſaalunde tale; du maa have ſpurgt, at jeg er ikke mindre mægtig Mand i mit Land, end Konning Sigmund er i ſit." „Om du end var ſaa mægtig," ſvarede Siſilie, „at du raadede over den ſtørſte Deel af Verden, og Kong Sigmund var din Underſaat, ſom du nu er hans, da vilde jeg dog ene tilhøre ham, og aldrig dig, og ei maa du fremføre et Ord mere herom, om du vil beholde dit Liv." Han gik derpaa bort, og dermed endtes deres Samtale.

138. Alt dette fortalte Artus nu til ſin Stalbroder Herman, og udbad ſig hans Raad, hvorlunde

han skulde fremme sin Sag. „Gode Stalbroder!" svarede Herman, „jeg vil af alle Kræfter raade dig til at afstaae fra dette Forsæt, men om du endelig desuagtet vil dette eller andet, da vil jeg staae dig bi i Raad og Daad, saa meget jeg formaaer." „Ei vil jeg det fordølge," svarede Artus, „at saa meget er det mig om at gjøre, at denne min Beslutning bliver fremmet, at jeg i andet Fald vil lade mit Liv." Hertil svarede Herman: „Eftersom det er dig saa meget om at gjøre, at fuldbyrde dette Forsæt, saa gaa det da saa vel, som vi nu begge ønske." Efter nogen Tids Forløb gik Herman engang til sin Frue. De taltes mange Ting ved, og omsider fremkom han med Artus's Ærende; men hun svarede paa samme Maade, og blev meget vred. Da gik Herman bort, og fortalte sin Stalbroder, hvad de havde talt, og alle hendes Svar. Den ene Tid forløb nu efter den anden, og Artus forsøgte ofte dette Andragende hos Fruen, men kunde aldrig hos den høviske Fru Sisilie opnaae, hvad han attraaede. Imidlertid hærjede Kong Sigmund og hans Svoger Drasolf vidt omkring i Pulineland, og gjorde Indbyggerne megen Skade baade ved Manddrab og Ødelæggelse; ofte holdt de Slag med Landets Beboere, og havde snart Seier, snart Useier. Før de vendte hjem igjen, havde de mistet mange af deres Mænd, men kom dog selv uskadte tilbage.

139. Da nu Sigmund var kommen til Grændsen af sit Rige, spurgte hans Landværnsmænd Artus og Herman det, og gik nu paa Raad sammen. „Det venter jeg," sagde Artus til Herman, „at Dronningen, der med saa stor Uvillie svarede paa vort Andra-

gende, vil fortælle Konning Sigmund, naar han kommer hjem, alle vore Anslag, og det vil blive os en svær Sag hos Kongingen, naar han faaer det ret at vide; lad os derfor ile med at fatte en Beslutning, thi en hurtig Bestemmelse er nødvendig, hvis vor Sag skal lykkes." Og før de skiltes, overlagde de indbyrdes, hvorlunde alt skulde iværksættes. Siden gik de til Dronningen, og fortalte hende, at de havde besluttet at ride ud mod Kongen, og spørge ham, hvorledes det stod til med hans Færd. Dermed var hun vel tilfreds, og bad dem at drage paa det hurtigste. Det gjörde de, og da de kom til Kongen, modtog han dem vel. De kaldte ham til en Side, og da de vare ene, sagde Artus: „Gode Herre! jeg kan sige eder en ond Tidende, som dog desværre er altfor sand, og beder jeg, at I ei fortænker mig i, at jeg siger eder det, da jeg Intet tør skjule for eder, eftersom I har overdraget alt eders i min og min Stalbroders Værge. Saasnart I var draget hjemmefra, begyndte eders Kone Sisilie at føre et slet og utugtigt Levnet; hun tog en Træl, som var fager af Ansigt, og lagde ham hos sig, og da vi Stalbrødre vilde formene hende det, da truede hun os med, at hun skulde bagtale os for eder, saasnart I kom tilbage, saa at I skulde lade os dræbe; og den samme Træl har siden sovet hver Nat i hendes Favn, og nu er hun frugtsommelig, men vi torde ei lade eder komme hjem, uden forud at lade eder det vide." „Ja! det kan I vide med Vished," svarede Kongen, „at hvis I lyve hende paa, da er det eders Bane." Da svarede Herman og svor derpaa, at det var altsammen sandt, som de havde sagt." „Gode

Venner!" sagde derpaa Kongen, „hvad skulle vi da gjøre af denne Kvinde, eftersom det er gaaet saa slet med hende." „I maa raade," svarede Artus, „vi skulle gjøre alt, hvad I forlanger." „Det bør sig," sagde Kongen, „at Trællen bliver hængt, eller at hans Fødder blive afhuggede, men at Øinene udstinges paa hende, og at hun saaledes sendes hjem til sin Fader." „Jeg veed et andet Raad," svarede Artus, „at sende hende til Svabenskov[1], hvorover ingen Vei gaaer, og hvor der vel i ti Vintre intet Menneske kommer, og der skjære Tungen ud af hendes Mund, og lade hende da leve, saalænge som Gud vil." Dette Raad bifaldt Kongen.

140. Greverne rede derpaa Veien hjem. Som nu Dronningen en Dag stod ved et Skydehul paa Muren, saae hun en Støv stige op af Veien og dernæst Folk at komme ridende. Hun kjendte paa Vaabnene, at det var Greverne, og saasnart hun ventede, at de kunde høre hendes Raab, sagde hun: „Det give Gud, at jeg maa spørge gode Tidender fra Konning Sigmund! hvad kunne I fortælle mig om ham? siger sandt, og lyver ikke!" „Konning Sigmund befinder sig vel," svarede Artus, „og det er gaaet ham godt, han er i Svabenskov med sin Hær, og bad eder at komme ham i Møde. Vi skulle efter hans Befaling følge eder did." „Ei vil jeg dvæle," sagde Dronningen, „naar jeg skal drage ham i Møde, men hvor er der en Kvinde, som kan følge mig derhen?" „Det er ikke fornødent;" sagde Artus, „at en Kvinde følger med eder, thi Veien derhen er ikke lang." „Da er jeg færdig," sagde hun, og

[1]) maaskee her menes Schwarzwald.

steg saa op paa sin Hest. De rede nu, indtil de kom til en Dal i Skoven, hvor der aldrig før havde været noget Menneske; der stege de af deres Heste. Da sagde Dronningen med megen Bedrøvelse: „Hvor est du, Konning Sigmund! bødst du disse Mænd at føre mig herhen? nu seer jeg tilvisse, at jeg er forraadt, og ei har du forraadt mig ene, men ogsaa dit Barn;" og hun græd bitterlig. „Nu ville vi gjøre, som Kongen bød," sagde Artus, „og skjære Tungen ud af dit Hoved, og bringe den til Kongen, og her skal du lade dit Liv." Da tog Herman til Orde: „Uskyldig er denne Kvinde; lad os derfor tage en anden Beslutning: vi ville tage den Hund, som følger os, og skjære dens Tunge ud, og bringe den til Kongen." „Nei," svarede Artus, „hun skal nu undgjelde, at hun har ilde optaget vort Andragende; og nu skal hele vor Beslutning fuldbyrdes." „Saa hjælpe Gud mig!" sagde Herman, „aldrig skal du gjøre hende Meen, om jeg kan forhindre dig det," og han trak sit Sværd. Medens dette gik for sig, blev Dronningen forløst, og fødte et meget smukt Drengebarn; hun tog nu en stor Glaskrukke ud af sit Mjødgjemme, tog Laaget af den, og efterat hun havde svøbt Barnet i Klæder, lagde hun det i Glaskrukken, lukkede den siden forsigtig til, og satte den hos sig. Nu trak Artus sit Sværd, og de begyndte at kæmpe, og det var en meget haardnakket Kamp. Tilsidst faldt Artus tæt ved, hvor Dronningen laae, men sparkede dog først med sin Fod til Glaskarret, saa at det gled ud i Aaen. I det samme svang Herman sit Sværd, og traf Artus over Halsen, saa at det tog Hovedet af. Men da Dronningen saae, hvorledes det

gik med Barnet, faldt hun i Afmagt, og døde siden. Nu tog Herman hendes Lig, og lagde det til Rette, saa godt han formaaede.

141. Det er nu at fortælle, at Herman satte sig til Hest, og red, indtil han traf Kong Sigmund. Da spurgte Kongen: „Hvor er din Stalbroder Artus?" „Vi bleve uenige," svarede Herman, „da han vilde lemlæste og dræbe Kvinden, men jeg ynkedes over hende, og vilde hjælpe hende; derover kom vi i Trætte, som endtes med, at vi sloges, og jeg dræbte ham. Kvinden havde imidlertid født en meget skjøn Dreng, men Artus myrdede ham, før han selv lod sit Liv." Nu spurgte Kongen: „Have I da sagt sandt om Dronningen, eller have I løiet hende paa?" „Jeg vil ikke fremføre Løgn for eder, Herre!" svarede Herman. „Hvorfor brødst du mit Bud, og overtraadte din Ed?" sagde Kongen. Da svarede Herman: „Herre! det kan vel hændes, at en Mand begaaer en Udaad, men naar han selv erkjender og angrer den, kan han vel derfor gjerne i Fremtiden blive en duelig Mand." Da svarede Kongen yderlig forbittret: „Far bort fra mine Øine! ei længer vil jeg have dig i min Tjeneste, thi jeg seer nu, at du har sveget din Drot." Da gik Herman til sin Hest, og var glad ved, at han slap bort med Livet. Men Kong Sigmund styrede nu sit Rige, og sørgede meget over Dronningen.

142. Det fortælles nu, at Glaskarret drev langs med Aaen ud i Søen. Det drev omsider op paa en Odde, men Søen gik tilbage, saa at det blev tørt, hvor Karret laae. Karret gik i Stykker, da det stødte an mod Stenene, og Barnet græd. Da kom en Hind,

og tog det i sin Mund, og bar det hjem til sit Leie, hvor den havde to Unger. Den lagde sig ned, og lod Drengen die sig, og fødte ham der op som sit eget Barn. Han blev der tolv Maaneder hos Hinden, og var da allerede saa stor og stærk, som andre fire Vintre gamle Børn.

143. Før er talt om Mimer, der var en Smed, vidt berømt for sin Kunstfærdighed. Han havde mange Svende hos sig, som tjente ham. Han havde sig en Kone, og i de ti Vintre, siden han fik hende, havde de ingen Børn faaet, og det bedrøvede ham meget. Han havde sin Broder, som hed Regin, hos sig, der var en drabelig Mand, og overgik de fleste i Ondskab, hvorfor han ogsaa siden selv maatte bøde, thi saadan Trolddom og Vidunder kom over ham, at han blev til en Orm, fuld af Edder. Han blev saa stor, at det var et Under at see, og Lyst betog ham til at dræbe hvert Menneske, saa at endog mange hundrede Mænd i Forening ei torde komme i Nærheden af ham. Ingen kjendte derfor hans Leie uden hans Broder Mimer.

144. En Dag drog Mimer ud i Skoven med nogle Mænd, at brænde Kul, og de gjorde der en stor Ild. Som Mimer nu stod ganske ene ved Ilden, kom der en fager Dreng løbende hen til ham. Mimer tog ham, og lagde Klæder over ham, thi han var nøgen. Da kom der en Hind løbende, og slikkede Barnet paa Hovedet og Ansigtet. Deraf tyktes Mimer at vide, at Hinden maatte have fostret dette Barn, og vilde han derfor ikke forhindre Hinden. Han tog Svenden hjem med sig, og vilde tage ham i Barns Sted, gav ham Navn, og kaldte ham Sigurd; og nu voxte han op,

til han var tolv Vintre gammel, og da var han saa stor og stærk, at man aldrig saae hans Lige. Han var ond at komme til Rette med, og slog Mimers Svende, saa at de neppe kunde udholde det hos ham[1].

145. Een af Svendene hed Ekkihard; han var den stærkeste af alle Mimers tolv Svende. En Dag kom Sigurd i Smedien, hvor Ekkihard smedede. Trætte opkom imellem dem, saa at Ekkihard slog Sigurd med sin Tang paa Øret. Da tog Sigurd med sin venstre Haand i hans Haar, og rykkede ham saa fast, at han stødte ham til Jorden. Og nu løb alle Smedesvendene til, og vilde hjælpe Ekkihard, men Sigurd trak sig til Døren, og ud af den, og slæbte Ekkihard efter sig ved Haaret, og saaledes droge de, til de kom til Mimer. Sigurd sagde da til Mimer: „Ilde gjør du i at slaae mine Svende, som ville gjøre noget Nyttigt, medens du gjør ikke uden Ondt; du er nu saa stærk, at du kan udføre ligesaa meget som een af dem; nu skal jeg søge at indgive dig Lyst til Arbeide; i andet Fald skal Stokken blive din Læremester." Han tog ham derpaa ved Haanden, og ledte ham hen til Smedien. Mimer satte sig paa Essen, tog et stort Jern, og lagde det i Ilden, og een af de tungeste Slaghamre gav han til Sigurd. Da nu Jernet var blevet hedt, tog han det ud af Essen, og lagde det paa Ambolten, og bød ham slaae derpaa. Sigurd slog det første Slag saa vældigt, at Amboltstokken gik i Stykker, og Ambolten sank i til Hovedet. Ligesaa gik Tangen og Hammerskaftet sønder, og Jernet sprang langt bort. „Aldrig saae jeg nogen Haand mere klodset," sagde Mi-

[1]) jfr. 19 Cap.

mer; „heller ikke stærkere end din, og hvad der end skal blive af dig, kan jeg dog ikke nytte din Tjeneste til denne Haandtering." Nu gik han bort, og ind i Stuen, og satte sig hos sin Fostermoder, og udlod sig ikke for nogen, om han tyktes vel eller ilde om det, som var skeet.

146. Mimer tænkte nu over hos sig selv, at han havde meget Uheld at vente af denne Svend; han besluttede derfor at tage ham af Dage, og han gik da ud paa Heden, hvor den store Orm laae ved Skoven, og sagde at han vilde sende ham en Svend, som han bad ham at dræbe. Derefter drog Mimer hjem. Dagen derpaa spurgte han sin Fostersøn Sigurd, om han vilde fare til Skovs og brænde Kul for ham. „Dersom du vil være ligesaa god imod mig for Eftertiden," svarede Sigurd, „som du har været hidindtil, da vil jeg gjøre alt, hvad du vil." Derpaa beredte Mimer ham til denne Færd, og gav ham Viin og Kost med til sex Dage, som han skulde være borte, og derhos en Vedøxe; hvorefter han viste ham ud paa Heden til Skoven. Sigurd drog da til Skoven, gjorde sine Sager i Stand, og gik til og huggede Træerne rask om, gjorde en stor Ild, og bar de store nedhuggede Træer hen paa den. Ved Davretid satte han sig ned til sin Mad, og han spiste al Maden op, og lod ikke en Draabe Viin tilbage, skjønt Mimer havde tænkt, at det skulde strække til i sex Dage. Derpaa sagde han ved sig selv: „Neppe vil der nu gives den Mand, med hvem jeg ei torde maale mine Kræfter, om han nu vovede at komme imod mig, thi det mener jeg, at een Mands Drab ikke vil overskride mine Kræfter." Og

som han havde sagt dette, kom den store Orm mod ham. Da sagde han fremdeles: „Nu kan det hændes, at jeg kan komme til at forsøge mine Kræfter, som jeg nys ønskede," og han løb op til Ilden, og tog det største brændende Træ, slog dermed Ormen paa Hovedet, saa at den nu ikke formaaede at udspye Edder, men ludede med Hovedet mod Jorden. Og nu gav han det ene Slag efter det andet paa Ormens Hoved, indtil denne Orm var ganske død. Derefter afhug og afskar han Ormens Hoved. Da var han meget mødig, satte sig ned, og saae nu, at han ikke kunde komme hjem den Aften, og, som han sad, og var uvis om, hvad han skulde faae til Aftensmad, faldt det ham ind, at han kunde koge Ormen; han skar den da op, og tog Hjertet ud, hængte sin Kjedel op, og lagde Stykker af Ormen deri, indtil Kjedelen var fuld, og han glædede sig nu til sit Maaltid. Da han nu meente, at det var kogt, stak han sin Haand i Kjedelen, som da kogede paa det stærkeste; han brændte derfor Fingeren, og stak den i Munden, for at svale den. Men da Sodet kom paa hans Tunge og i hans Hals, hørte han, at to Fugle sade i Træet, og kvidrede sammen, og han forstod nu deres Stemme: „Kunde denne Mand vide," sagde den ene, „hvad vi vide, da skulde han hjem fare, og dræbe skulde han Mimer, sin Fosterfader, for det at denne nu havde dræbt ham, hvis det havde gaaet efter hans Ønske; og denne Orm var Mimers Broder, hvis han derfor ikke vil dræbe Mimer, da vil Mimer hævne sin Broder, og dræbe Svenden." Han tog nu Ormens Blod, og gned det i sine Hænder, og overalt hvor det kom, blev Huden haard, som det var Horn; han tog

fremdeles alle sine Klæder af, og gned sig med Blodet over hele sit Legeme, saa vidt han kunde række, men til Ryggen mellem Skuldrene kunde hans Haand ikke naae. Derpaa iførte han sig igjen sine Klæder, og drog siden hjem, og havde Ormens Tryne i sin Haand.

147. Ekkihard stod uden for, og saae Sigurd komme gaaende. Han gik da ind til Mimer, og sagde: „Nu kommer Sigurd her, og har en Ormetryne i sin Haand; nu har han vist dræbt Ormen, saa at der er ikke andet for Haanden, end at hver søger at redde sig, thi om vi end nu ere tolv, ja om vi end vare halvt saa mange til, saa slaaer han dog os allesammen ihjel, saa vred han nu er." Derpaa løb de alle til Skoven, og skjulte sig, men Mimer gik ene imod Sigurd, og bød ham være velkommen. „Ei skal nogen af eder kalde mig velkommen," sagde Sigurd, „thi dette samme Hoved skal du gnave som en Hund." „Ei skal det skee saaledes, som du der siger," svarede Mimer; „thi jeg vil bøde til dig, om jeg har gjort det, som dig mishager; jeg vil give dig en Hjelm og et Skjold og en Brynje, Vaaben, som jeg har gjort med min egen Haand til Konning Hernit i Holmgaard, og jeg vil skaffe dig en Hest, som hedder Grane, og er i Brynhilds Stod, og et Sværd, som hedder Gram, og er det bedste af alle Vaaben." „Ikke siger jeg nei," svarede Sigurd, „til det, hvad du der lover mig." Da tog Mimer Brynhoser, og rakte ham, og han iførte sig dem; dernæst en Brynje, blank som Sølv og haard som Staal, hvilken han tog paa sig; han gav ham endvidere en Hjelm, hvis Lige ingen havde seet, og han satte den paa sit Hoved; og nu rakte han ham et

Skjold baade tykt og tungt, heelt beslaaet med røden Guld og besat med kostbare Stene; endelig gav han ham et Sværd; Sigurd blottede det, og det syntes ham et meget godt Vaaben, og nu svang han dette Sværd, saa stærkt han kunde, og hug Mimer Bauehug.

148. Derpaa drog Sigurd bort ad den Vei, hvor det var sagt ham, at Brynhilds Borg laae. Da han kom der, var Borgporten lukket med store Jerndørre; og der var ingen Mand tilstede, som kunde lukke op for ham. Han sparkede derpaa til Døren med sin Fod, saa at Jernslaaerne, hvormed Døren var lukket, gik i Stykker. Dernæst gik han ind i Borgen. Da kom der syv Vagtmænd, som vare satte til at passe Borgporten, imod ham, og de tyktes ilde om, at han havde opbrudt Porten, og vilde desaarsag dræbe ham. Men Sigurd var ikke seen med at blotte sit Sværd Gram, og han hug med begge Hænder, og lod ei af, førend han havde dræbt alle disse Borgfolk. Borgmændene, som vare blevne dette vaer, gjorde Anfald paa ham, men han værgede sig mandelig. Da dette kom ind for Brynhild, hvor hun sad i sin Stue, sagde hun: „Her mon være kommen Sigurd Sigmundsøn, og om han end havde dræbt syv Riddere, som han nu har dræbt syv Trælle, da skulde han dog være os velkommen;" og hun gik nu ud, hvor de sloges, og bød dem at standse Striden. Hun spurgte nu, hvo denne Mand var, som der var kommen, men han sagde, at han hed Sigurd. Hun spurgte fremdeles om hans Æt; men han sagde, at han slet ikke vidste at sige noget derom. Da tog Brynhild til Orde: „Om du ikke kan sige mig noget herom, da kan jeg dig sige,

at du est Konning Sigmunds og Sisilies Søn. Nu skal du være velkommen hos os; hvorhen agter du dig?" „Herhid er mit Ærinde," svarede Sigurd, „thi min Fosterfader Mimer viste mig hid, at hente en Hest, ved Navn Grane, som du eier. Nu kommer jeg, for at tage imod den, om det saa er dig med." „Een Hest skal du faae af mig," svarede Brynhild, „og flere foruden, om du saa ønsker, og ligesaa staaer dig til Tjeneste alt hvad Borgen formaaer." Hun sendte nu fem Mænd ud at tage Hesten, og de bleve derude hele Dagen, men fik den dog ikke fat, saa at de maatte drage hjem med uforrettet Sag. Sigurd blev nu godt modtaget, og var der Natten over. Om Morgenen derpaa kom tolv Mænd til, og han gik nu ud selv trettende. Disse tolv Mænd forfulgte længe Hesten, men kunde ikke faae den fat, men før de holdt op, bad Sigurd dem give ham Bidslet, og da han derpaa gik imod Hesten, kom den ham i Møde, saa han kunde tage den fat, og lægge Bidslet paa den; og hurtig sprang han da op paa dens Ryg.

149. Han takkede nu Brynhild meget for den gode Beværtning, og red Dag og Nat, indtil han kom til Bertangeland. Der herskede da en Konge, som hed Isung, den største af alle Kæmper. Han havde elleve Sønner, alle Mænd af sjelden Styrke. Han tog vel imod Sigurd, som forblev der hos ham i lang Tid.

Tolvte Fortælling.

Om Kong Didriks og hans Kæmpers Rustning.

150. En Konge, ved Navn Aldrian, herskede over Nislungeland, og var en mægtig Konge. Hans Kone var en Kongedatter. Det traf sig en Dag, som Kongen just ikke var hjemme, at hun var viindrukken, og havde lagt sig til at sove ude i sin Have. Da kom der en Mand til, og lagde sig hos hende. Da hun vaagnede, forekom det hende, som det var Kong Aldrian; men før hun saae sig til, var denne Mand pludselig forsvunden for hendes Øine. Efter nogen Tids Forløb følte hun sig frugtsommelig, og, før hun nedkom, traf det sig engang, da hun var ene, at den samme Mand kom til hende, og nu fortalte han hende, hvad der var skeet i deres første Sammenkomst, og at hun var frugtsommelig, og havde Barnet ved ham, men han gav sig ud for en Alf; „og om Barnet lever og voxer op," lagde han til, „da skal du underrette ham om sin Fædreneslægt, men ellers holde denne skjult for enhver anden; og er det en Dreng, som mig aner, da vil denne Dreng voxe op til en drabelig Mand, og vil han ofte vorde stædt i Fare, men hver Gang det er kommet saa vidt med ham, at han ikke kan frelse sig selv, da skal han kalde paa sin Fader." Og dermed svandt Alfen bort. Nogen Tid efter fødte Dronningen et Drengebarn, og han blev kaldt Høgne, og blev regnet for Kong Aldrians Søn. Da han var fire Vintre gammel, gik han og legede med de andre Drenge, og han var haard og stærk og ond at komme

i Kast med, og nu blev det ham forekastet, at han saae ud som en Trold og ei som et Menneske, og at hans Aasyn lignede hans Sind. Ved dette blev han meget vred, og gik til Vandet, for at see sit Billede; da saae han at hans Ansigt var blegt som Bast og gustent som Askens Farve, og at det var stort og grueligt. Han gik nu til sin Moder, og spurgte hende, hvorfra hans Legeme havde faaet en saadan Dannelse. Da fortalte hun ham Sandheden om hans Fader; men der var en Kvinde, som hørte derpaa, og som siden blev Kong Aldrians Frille, og hun betroede ham da denne Hemmelighed, hvorved det omsider kom op, hvorlunde det hang sammen. Kong Aldrian havde med sin Kone tre Sønner: den ældste hed Gunnar, den anden Gernost, den tredie Gisler, der endnu var Barn, da disse Begivenheder indtraf, men Gudrun hed deres Søster. Da Aldrian døde, tog hans Søn Gunnar Rige og Kongedom efter ham.

151. Det traf sig nu engang, at Kong Didrik i Bern lod gjøre et Gjæstebud, og han vilde nu samle alle sine Venner og de største Mænd, som vare i hans Rige. Til dette Gjæstebud indbød han ikke mange Mænd, men han udkaarede dertil de ypperligste, og gav dem alle, baade indenlandske og udenlandske, Plads ved eet Bord. Han havde nu ogsaa faaet visse Tidender om denne Kong Gunnar, at han var en Mand af sjelden Styrke, og en stor Kæmpe, og besad fortrinlig Tapperhed; det samme havde han ogsaa hørt om hans Brødre Høgne og Gernost og Gisler; thi sendte han Mænd til dem, og indbød dem til sig. Disse Udsendinge kom nu til Kong Gunnar, og frembar deres

Ærende. Kongen takkede for hans Venskabsbeviisning, og lovede vist at komme, og med ham Høgne; Gernost derimod maatte blive hjemme, eftersom han var syg. Kong Gunnar reiste nu efter Indbydelsen til Gjæstebudet med alle sine Mænd, og dette var tilberedt med alle de Midler, som gjordes fornødent.

152. Da bleve alle de anseeligste Mænd og Didriks bedste Venner bænkede paa samme Bænk. Kong Didrik, Kong Gunnar og hans Broder Høgne, Hildebrand og Hornboge Jarl og hans Søn Omlung, Vidga hin Stærke, Ditlev Danske, Fasold Stolte, Sintram fra Venedig, Vildiser hin Heftige, Herbrand hin Vise og hin Vidtfarne, og Heimer hin Grumme; og det sagde nu alle, at man neppe vilde see i een Hal anseeligere og i alle Færdigheder mere udmærkede Mænd, end der nu vare samlede.

153. Kong Didrik af Bern havde et Skjold af denne Beskaffenhed: det var rødt som Blod og mærket med en gylden Løve, hvis Hoved vendte opad i Skjoldet, og Fødderne berørte den nederste Kant. Men efterat Didrik var bleven Konge i Bern, forøgede han Mærket saalunde, at der blev sat en Guldkrone over Løvens Hoved; og samme Mærke havde han ogsaa paa sit Banner og sin Sadle. Dette Mærke havde han, fordi, ligesom Løven er det største af alle Dyr i Værdighed og Mod, og alle Dyr i Verden frygte for den, saa var ogsaa Didrik modig og alles Overmand, saa at alle Mænd frygtede for ham; og efter Fortids Skik maatte ingen Mand, der nogensinde flygtede i Strid, føre en Løve i sit Skjold.

154. Hildebrand hin Gamle havde et Skjold

af samme Farve som Kong Didriks, og derpaa var med hvid Farve malet en Borg, hvis Taarne alle vare forgyldte, og denne Borg skulde forestille Bern. Men Hildebrand førte et saadant Mærke paa alle sine Vaaben, og havde sit Banner og sin Vaabenkjole af samme Farve som Didriks til Tegn paa, at han aldrig, hvorhen han end færdedes, vilde fordølge, at han var Didriks Mand, og at intet Slags Nød eller Fare skulde bringe ham til at skjule deres Venskab.

155. Heimer hin Stormodige havde alle sine Vaaben mærkede paa den Maade: hans Skjold var blaat, og paa det var med lysegul Farve mærket en Hest, og samme Mærke havde hele hans Harnisk; og blaa Farve tyder hen til et ondt Bryst og et grumt Hjerte, men Hesten er Mærke paa hans og hans Ætmænds Syssel [1], og betegner, at han var en fortrinlig Ridder.

156. Vidga Velentsøn var saaledes af Udseende: hans Haar var hvidt som den Blomst, der hedder Lillie; det var tykt, og deelte sig i store og side Lokker; han havde et lyst Ansigt, og hele hans Legeme var hvidt som Snee; hans Øine vare saa skarpe, at man neppe kunde udholde hans Øiekast, naar han var vred; hans Ansigt var fyldigt, dog var det vel dannet, fagert og barskt, men naar han var vred, var det rødt som Blod og bistert at see til. Af alle Mænd, som ikke bleve kaldte Riser, var han den høieste; han var baade tyk og bred om Skuldre, smækker om Midje, særdeles vel dannet, rank voxen, og i det Hele var hans Væxt saaledes, at alle vare enige i, at de aldrig havde seet

[1]) jfr. 17 Cap.

en Mand i alle Henseender saa rask og fortrinlig eller med mere Anstand og Værdighed; tilmed var han af et godt Sind, stille og maadeholden. Naar han sad hos sine Stalbrødre, og der vare faa tilstede, var han glad og oprømt, men i talrig Forsamling oftest ordknap, dog talte han vel og viselig, naar han kom paa Thinge; han var kjærlig mod sine Venner, men naar han kom i Krigshæren, og var ifört sine Vaaben, da blev han strax saa grum, at aldrig i nogen Kampfærd hans Hjerte bevægedes til Medynk. Han var meget stærk og en overmaade tapper Mand, og i alle Færdigheder overgik han de fleste, som have været til. Af hvid Farve var hele hans Harnisk, Skjold, Sadel, Vaabenkjole, Banner og Hjelmhat. Med rød Farve stod Hammer og Tang mærket i hans Skjold, der desuden var prydet med tre Karfunkelstene. Hammer og Tang tydede til hans Faders Idræt som Smed, men de tre Ædelstene tydede til hans Mødreneæt. Paa hans Hjelmhat var mærket den Orm, som kaldes Slange, der udspyede Edder; og dette Mærke bar han over sit Hoved, paa det hver den, som saae ham, skulde vide, hvor stor han var i Tapperhed, og hvor frygtelig hans Vrede for dem, som vovede sig imod ham. Paa hans Sadle og Banner, Skjold og Vaabenkjole var dette samme Mærke anbragt med saadan Glands, at man langt fra kunde see og kjende, hvor han red.

157. Hornboge Jarl af Vindland var lysladen, og den deiligste og bedst byggede Mand, saavel i Ansigt, som i hele sin Væxt; rask og fyrig var han i hele sit Væsen, høit bar han sit Hoved, men han syntes dog kun middelmaadig af Væxt, da han oftest var blandt

saadanne Kæmper, der, i Forhold til andre Folk, næsten vare Riser. Han var en meget stærk Mand, og ved hans Overlegenhed i Kamp saae man, hvor modig han var, og hvor færdig i at bruge Skjold og Sværd og Spyd; og ingen af alle de nu nævnte Mænd var saa god Bueskytte eller Spydkaster som han. Han var saa stor en Helt og Ridder, at han aldrig i Slag eller Enekamp med Vanære forlod sin Hest; han var som oftest noget tungsindig og taus, men paa Thinge og i Møder var han frimodig og veltalende. Han var stor i Mod og Forstand, hurtig i at fatte en Beslutning, og i alle Ting djærv og stærk, som det egner sig en Helt. Hans Skjold og hele hans Harnisk var af bruun Farve; paa hans Vaaben var med Guld mærket en Falk, som forfulgte to Fugle; samme Mærke havde ogsaa hans Søn Omlung, hvilket tydede hen til deres fælles Ridderskab; thi som Falken forfølger alskens Fugle, saa var Hornboge Jarl snar i at sætte efter sine Fjender; og med sin iilsomme og hurtige Færd paa sin raske Hest kunde han med ingen lignes bedre end med Falke. Hans Vaabens brune Farve bemærkede hans Kløgt og Belevenhed. Hornboge Jarl var nemlig mægtig og vennesæl, saa at om ham gaae Sagn vide om Land; han eiede Vindland og mange Borge og mange raske Riddere og mange rørlige Eiendomme.

158. Hornboge Jarls Søn Omlung var i Udseende og Haarfarve sin Fader lig, og gav ham i Størrelse og Styrke intet efter, men var en fortræffelig Ridder. I Kamp var han djærv og forvoven, stundum uforsigtig, han vilde kun eet af to, enten vinde Navnkundighed eller være Døden vis; thi han var en

meget heftig Mand, begjerlig efter Ære og Berømmelse, hvorefter han stræbte paa alle Maader, baade ved at udstaae Livsfare, og ved at være nedladende og gavmild. Han udstod saaledes mange Slags Nød, for at erhverve sig et berømmeligt Navn.

159. Sintram fra Venedig var deilig af Udseende og lysladen; han havde vel ikke noget fyldigt Ansigt, men det var dog fagert og vel voxet; han havde deilige Øine; hans Haar var lyst, og krøllede sig noget; han havde en lang Hals, og var hvid paa hele sit Legeme; desuden var han høi og smækker; hans Hænder og Fødder vare saa fagre, at ingen Mand havde smukkere Lemmer; han var behændig og meget stærk, vel øvet i Færdigheder, og den fineste Mand i hele sit Væsen; han elskede meget Leg og Lystighed, kunde godt drikke, var snild i Tale, rask sindet, snarraadig og overmaade tapper i Kamp, mild og nedladende og ufortrøden. Sintram havde sine Vaaben mærkede paa den Maade, at hans Skjold og hele Harnisk var grønt som Græs, og derpaa stod malet en Drage, brun for oven, men rød for neden. Dette Mærke betegnede, i hvor stor Fare han havde været stædt for en Drage, og hvor megen Ære og Tak han, saa længe han levede, burde yde Kong Didrik, fordi han udfriede ham af Dragens Mund[1]. Hans grønne Vaabenfarve tjente til at betegne, at hans fortræffelige Sværd var af Farve grønt som Græs.

160. Fasold og Ekka vare hinanden saa lige, at man neppe kunde kjende den ene fra den anden; samme Udseende og Vært, samme gule og krøllede Haar,

[1]) jfr. 44 Cap.

samme blege og brede Ansigt, samme røde og noget krusede Skæg traf man hos dem begge; de havde deilige Øine, og føre men ei lange Halse, store og stærke Skuldre; de vare høie og frygtelig stærke, havde faste Hænder og stærke Fødder. De vare gode Riddere, og besade megen Færdighed i at føre Sværd og Skjold; de vare stolte, djærve, barske, ordknappe, dog veltalende, meget pyntelige i Vaaben og Hærklæder, vennehulde og standhaftige, heftige og stivsindede, ærgjerrige og i Tapperhed og hver Manddoms-Prøve fortrinlige. Fasold hin Stolte havde Skjold og hele Harnisk af gylden Farve; hvorpaa stod med Rødt samme Mærke, som paa Kong Didriks, undtagen at Løven vendte tvært paa Skjoldet og var uden Krone. Samme Mærke havde hans Broder Ekka, thi de vilde ei flye nogen Fare i Kamp, og deres røde Vaabenfarve betegnede deres Lyst til Strid og Ufred.

161. Ditlev Vitterulfsøn var en modig Mand; hans Haar var rødbrunt, tykt og stridt, hans Ansigt bredt og fyldigt, men dog veldannet, hans Næse høi, smal og lige, hans Øine livfulde, og i det Hele taget var hans Udseende anseeligt og værdigt; hans Ansigtsfarve var ikke lys, men blev han vred, da blev han i sit Ansigt bleg som Aske. Han var den største og stærkeste Mand, og af alle Didriks Kæmper den drabeligste. Af Sind var han meget munter, i Omgang venlig mod hvert Barn, og rede til at dele hver Skjemt og Lystighed. Han var djærv i Tale til fornemme Mænd, om de end vare ham ubekjendte, ligesaa i Folkeforsamling, og dristig var han i alle Henseender; han var behændig i alle Lege, haard, grum og heftig mod sine Fjender,

i Kampe og Holmgange behjertet, i Arbeide utrættelig, og i Mildhed fandt han neppe sin Lige. Ditlevs Vaaben vare af mørkeblaa Farve, og paa dem var mærket med Guld det Dyr, som tydske Mænd kalde Alpendyr[1], men Væringerne Fil eller Elefant. Dette Mærke førte han, fordi Sigurd Græker hin Gamle red paa en Elefant. Med dette havde Ditlev holdt Kampe vide om Land, og stedse vundet Seier og Hæder; store Hug formaaede ei at bide Mærke i Skjoldet eller forandre dets Farve, saa stærkt havde han ladet det gjøre, for at det kunde holde Stand i hver Kamp. Paa Skjoldet var desuden Guldmærker til Tegn paa, at hans Moder var ædelbaaren.

162. Vildifer havde et mørkt Haar, men et lyst, langt og veldannet Ansigt, en krum Næse, skarpe Øine, var høi og havde store Skuldre; hans Hænder vare hvide, hans Arme føre og stærke; han var den behændigste blandt Mænd, og besad fortrinlig Færdighed i Legemsøvelser, og var sat i sit Væsen, raadsnild og bestemt, djærv, naar han skulde befale over andre, men fiin og høflig, naar han skulde adlyde; lidt listig var han dog, men kjæk og seiersæl i alle Kampe. Han mærkede sine Vaaben paa den Maade, at der paa hans Skjold var malet en Galt og en Bjørn med mørkerød Farve; selve Skjoldet var forgyldt med en mørkerød Rand; samme Farve og Mærke var ogsaa paa hele hans Harnisk. Dette Rustningens Mærke tydede hen til en Vildgalt, som paa Tydsk kaldes Vildifer[2], og fik Vildifer dette Navn, fordi han aldrig opholdt sig hos sine

[1]) jfr. 96 Cap. Alpandyr betydede i det Gammeltydske snarere en Kamel end en Elefant. [2]) nu Wild-Eber.

Frænder eller i sit Fosterland, men hellere hos udenlandske Høvdinger. Vildgalten er af alle Dyr det tapreste og værste at komme i Kast med. Men han førte en Bjørn paa sine Vaaben til hæderligt Minde om, at han blev holdt for en Bjørn, da han frelste sin Stalbroder Vidga. Vildifer havde sit Harnisk forskjelligt fra andre Kæmpers, fordi han vilde, at Folk skulde kjende ham, hvor han red, saa langt fra som man kunde see ham.

163. Herbrand hin Vidtfarne havde rødbruunt og kruset Haar, var mørkladen og dog bleg, havde skarpe Ansigtstræk og en kroget Næse, bruunt Skæg og et langt og bredt Ansigt med mange Fregner; hans Øine vare meget skarpe, hans Blik alvorligt og grumt; af Væxt var han høi og veldannet, stærk og meget færdig i Ridning. Han var en stor Viismand og Taler, brugte fagre Ord, og besad en eftertrykkelig Stemme, var djærv og forudseende, havde et sikkert Øie til at kjende Folk og en god Hukommelse, og skaanede sig i ingen Farer. Hans Skjold og hele hans Harnisk var rødt, og paa det var en Skudild mærket med Guld. Men Skudild blev mærket paa hans Vaaben, fordi den flyver hurtigere, end Øiet kan følge den, og derfor gjorde man den Sammenligning, at, naar Herbrand red frem i Kampen, og Mænd faldt for ham, da var det som der foer en Skudild. Ogsaa en anden Bemærkelse havde denne Vaabnenes Farve, at ligesom Skudilden flyver og er aldrig rolig, naar man bruger den i Kamp, saaledes var det ogsaa med Herbrand, at han aldrig var rolig, men havde faret fast hele Verden rundt.

164. Kong Gunnar havde blondt og kruset Haar, kort og lyst Skæg, var bred af Ansigt, lysladen og skulderbred, høi og anseelig af Bygning, kraftfuld og en god Ridder, stolt, naar han sad paa sin Ganger, kyndig i at bruge Skjold og Sværd og alskens Skudvaaben; han var uforfærdet, djærv og forsigtig, dog vennehuld, modig og grum, glad og gavmild, meget tjenstvillig mod sine Venner, heftig og haard mod sine Uvenner. Hele hans Harnisk var hvidt som Sølv; paa hans Skjold stod mærket en Ørn med Krone, hvilket Mærke han bar paa alle sine Vaaben, fordi Ørnen ansees for alle Fugles Konge, og Ørnen havde en Krone paa, fordi Gunnar var Konge; hans Vaaben vare let kjendelige, og selv besad han tillige en saadan Belevenhed og Anstand, at om han endog var i den største Forsamling, kunde man dog let kjende ham.

165. Kong Gunnars Broder Høgne havde sort og sidt Haar, langt Ansigt og tyk Næse, et haardt og bistert Aasyn, var stor af Væxt, høi og før og barsk, havde kun eet Øie[1], som dog var meget skarpt; han var kæmpemæssig og den stærkeste Mand, fortrinlig øvet i at ride sin Hest og ikke mindre i at gaae i Holmgang, og udmærket blandt det Slags Kæmper, som øve denne Id. Han var viis af Forstand og forsigtig, alvorlig og taus, heftig og hurtig til alt det, han foretog sig, trodsig og bestemt, haard, gavmild og hjerteprud. Han havde sine Vaaben sirede paa samme Maade som Kong Gunnar, naar undtages, at Ørnen ikke var kronet. Den Egenskab besad hans Skjold,

[1]) jfr. 87 Cap.

at det, naar det bares i Solskin, lyste og glimrede saa stærkt, at man ikke kunde holde ud at see længe paa det. Det var, som man kunde vente af ham, et viseligt Paafund; men nu er det kommet af Brug efter tydske Mænds Sagn at bære i Holmgang sølvbeslaaet Skjold eller Bukler[1].

166. Sigurd Svends Haar var bruunt, fagert og sidt, og deelte sig i store Lokker; hans Skæg var kort og tykt, hans Næse høi, hans Ansigt bredt og med skarpe Træk; hans Øine vare saa skarpe, at kun faa besade den Djærvhed, at de torde skue ham under Brynene; hele hans Hud var saa haard som Bruskhud, hans Skuldre vare saa tykke, som om de havde været tredobbelte; hans Legeme var i det Hele dannet i dette Forhold, som det bedst passede sig, og det var Mærket paa hans Høide, at naar han, gjordet med Sværdet Gram, der var syv Spand langt, vandrede gjennem en fuldgroet Rugager, da naaede Dopskoen til Toppen af den staaende Sæd; og dog var endnu hans Styrke større end hans Væxt. Godt forstod han at hugge med Sværd, at skyde med Spyd, at føre Skjold, spænde Bue og ride Hest, foruden mange Slags Kunster og Hofværk, som han i sine unge Aar havde lært; han var saa viis en Mand, at han vidste somme Ting, førend de skete; han forstod ogsaa Fuglenes Maal og Stemme, hvorfor faa Ting kom uforvarendes over ham; han var djærv og udførlig i Tale, og naar han havde begyndt en Forhandling, saa holdt han ikke op, før alle Tilhørerne syntes, at det aldeles ikke kunde være anderledes, end just som han sagde; han gjorde sig en

[1]) et lidet huulrundet buklet Skjold, bouclier.

Fornøielse af at yde sine Venner Bistand, og han manglede aldrig Penge. Sigurd Svend havde sit Skjold saaledes mærket, at det var beslaaet med røden Guld, og paa det stod malet en Drage, mørkebruun forneden, men rød foroven, og paa den Maade vare ogsaa alle hans andre Vaaben mærkede, for at enhver, saasnart han saae ham, kunde vide, hvo der red. Han er bleven saa navnkundig, fordi han dræbte den store Drage, som Væringerne kalde Fafner[1]. Derfor vare alle hans Vaaben sirede med Guld, til Tegn paa at han var den fortrinligste Mand i alskens Hofværk af dem, som omtales i næsten alle gamle Sagaer, og naar alle de berømteste og største og høimodigste Kæmper og Høvdinger omtales, da lyder hans Navn høit blandt dem i alle Nordens Tungemaal.

167. Sifkas Haar var rødt som Blod eller den Blomst, som kaldes Rose, og deelte sig overalt i Lokker; hans Ansigt var rødfregnet, hans Legeme lyst, dog overalt fuldt af Fregner, hans Skæg rødt og meget sidt; af Aasyn var han fager, af Væxt middelmaadig, men dog stærk af Kræfter; han red sin Hest med Raskhed, og var ellers øvet i mange Slags Færdigheder; han var viis og taalmodig, ihukom længe Fornærmelser, var en meget betænksom Mand, blidtalende og fager i sine Ord, grum og ond og viis, og hans Navn vil stedse omtales. Væringerne kaldte ham Brune.

168. Mester Hildebrand havde een Fuldkommenhed fremfor alle Kæmperne i Bern, at han kunde give saadant Slag med sit Sværd, at ingen kunde bruge sit Skjold, med hvem han end kom i Kamp; der-

[1]) jfr. 146 Cap. og Volsunga Saga, 31 Cap.

for fik han som oftest Seier blot ved et eneste Hug, og derved er hans Navn blevet berømmet, hvorsomhelst det er blevet optegnet eller omtalt.

169. Heimer hin Stormodige var i megen Anseelse i Bern, fordi han baade var tapper og en stor Berserk, og talte saaledes til Didrik efter deres Tvekamp[1], at Didrik i Styrke og Duelighed monne overgaae alle Mænd i Verden, og derhos var hans Sværd bedre end de fleste andres Vaaben, og hans Hjelm haardere, end han før havde seet noget Slags Staal. „Men saa stor en Kæmpe du er," sagde Heimer, „hvi stred du paa en saa elendig Hest, som ikke kunde staae imod eet Vaabenhug." „Jeg veed en Hest," vedblev Heimer, „som er tre Vintre gammel, og om du kommer paa dens Ryg, da kan du uforfærdet stinge med dit Spyd paa hvad du vil, og jeg vil vedde mit Hoved paa, at før skal din stærke Arm svigte, end den skal give efter." „Hvis du skaffer mig den Hest," sagde Didrik, „da skal jeg gjøre dig til den største Mand, og min kjæreste Ven efter Hildebrand." Paa disse Ord red Heimer tilbage til sin Fader, og tog af hans Stod[2] en tre Vintres Fole, der var guulblakket og større af Væxt, end nogen før havde seet; den var vel tilreden til at løbe, og hed Falken. Derefter drog han tilbage til Bern med denne Hest, og gav den til Didrik, og hvad Heimer havde sagt, erkjendte Didrik ved mange Leiligheder for sandt.

[1]) see 17 Cap. [2]) jfr. 17 Cap.

Trettende Fortælling.

Didriks Tog til Bertangeland.

170. Alle disse nu nævnte og omtalte Mænd sade saaledes paa een Bænk ved dette Gjæstebud, og det sagde alle, at man neppe vilde see i een Hal anseeligere eller stærkere og i alskens Færdigheder mere øvede Mænd, end der vare komne. Nu skuede Kong Didrik til begge Sider, og talte saa: „Megen vældig Styrke af dyrebare Helte er her kommen sammen i een Hal; hvo mon være saa djærv, at han tør binde an med os? See her sidde paa een Bænk tretten Mænd, som jeg venter ville, naar de komme i deres Vaaben og paa deres Heste, kunne ride i Fred al Verden rundt, saa at der aldrig vil findes saa mange Mænd, at de have Dristighed til at vende et Spyd imod dem; og om nogen skulde være saa forvoven og uviis, at han ei kan ræddes for vor store Styrke og Mod og vore de hvasse Spyd, de haarde Hjelme, de faste Skjolde, de stærke Brynjer, de hurtige Heste, der endog dræbe glubende Dyr, da er han selv ufornuftigviis Aarsag til sin Død.

171. Hildebrand tog Ordet, og svarede paa hans Tale: „Hold op, Herre! med at tale Sligt," sagde han, „thi I veed ikke, hvad I siger, I er et Barn, og taler af Overmod og Uforstand, naar I troer, at ingen kan jævnes med eder eller med eders Mænd. Men jeg kan fortælle eder, at et Land hedder Bertangeland; derover hersker en Konning, som hedder Isung; han er den navnkundigste og største af alle de Mænd, som vi have hørt tale om. Han har elleve

Sønner, og enhver af disse giver sin Fader intet efter. Og han har en Bannerfører, ved Navn Sigurd, Konning Sigmunds Søn, der er den største af Mænd, og den færdigste i alle de Dele, som udfordres for den Mand, som skal være Kæmpe, og saa stærk er han, at han snart vil kunne binde enhver af os, som kommer til ham. Han har en fortræffelig Hest, som hedder Grane, og hans Sværd, som kaldes Gram, er det bedste af alle Vaaben til at sønderhugge Hjelme, kløve Skjolde, og splintre Menneskebeen; til dette Sværd svare ogsaa hans øvrige Vaaben; og det venter jeg, at, kommer I der, da vil I, før I kommer hjem igjen, sande, at I kom aldrig før i saadan Livsfare."

172. Da svarede Kong Didrik af Bern med megen Vrede: „Ifølge det du nu har sagt om Konning Isung og hans Sønner, og denne hin store Sigurd, da skal du strax staae op fra dette Bord, og væbne dig, saa godt som du formaaer, stig paa din Hest og tag mit Banner, og ingen af os, hverken jeg eller nogen af mine elleve dyrebare Mænd, vil længe dvæle med at følge dig paa Reisen til Bertangeland; og før jeg igjen lægger mit Hoved til Hvile i Bern, skal jeg vide, hvad disse Mænd, du nys omtalte, formaae i Kamp, om de skulle kunne overvinde mig, eller jeg og mine Mænd dem."

173. Hildebrand tog da sine Vaaben, og beredte sig paa det hurtigste. Han iførte sig sin Ridderdragt, og bar i Haanden Kong Didriks Banner. Da nu ogsaa Didrik og hans Stalbrødre vare komne paa deres Heste med alle deres bedste Rustninger og Vaaben, da red Hildebrand ud af Bern, og næst efter ham

Kong Didrik, og saa den ene efter den anden af hans Stalbrødre, og de toge den Vei, som Kong Didrik havde besluttet. De rede nu lange Veie og ukjendte Stier, gjennem frygtelig store Skove og ubeboede Egne, men længe ogsaa i bebygget Land, men hvor dog hverken Kong Didrik eller hans Mænd før havde været.

174. Nu kom de til en Skov, gjennem hvilken deres Vei faldt; da dreiede Hildebrand sin Hest tilbage imod Kongen, og talte: „Herre!" sagde han, „her er en Skov, som hedder Bertangeskov. I denne Skov er en Rise, som hedder Edgeir, Konning Nordians Søn[1], han er her til Landeværn i Skoven; og om du agter at komme til Bertangeland, da maa du her ride gjennem denne Skov, thi ellers kan du ikke komme derhen; men denne Rise er saa stærk, at jeg ikke kjender hans Lige; rid derfor frem i Skoven enhver af eder, der har Lyst, men jeg kommer ikke længer." Da svarede Vidga: „Hvis saa er, som I siger, Hildebrand! da skal Kongen og I alle tilsammen holde stille med eders Heste, og skal jeg ene ride frem i Skoven, og skulle vi tales lidt ved, Risen og jeg. Og kan være, hvis jeg beder ham derom, at jeg udvirker os Lov til at ride igjennem; mig er sagt, at vi skulle være i Slægtskab sammen, og det er mueligt, at han lader det komme os tilgode, men hvis han ikke vil, da bærer min Hest mig om føie Stund tilbage til eder."

175. Vidga og Edgeir Rise vare i nært Slægtskab, endskjønt de ikke agtede det stort. Vidga var en Søn af Velent, som Væringerne for hans Kunstfærdig-

[1]) jfr. 50 Cap.

heds Skyld kaldte Vølund; men Velent var Vade Rises Søn, men Vade Rise var Kong Vilkinus's og en Havfrues Søn, som før er fortalt[1]. Kong Vilkinus havde ved sin egen Kone en anden Søn, der hed Nordian. Han var vel Konge, men ikke saa mægtig, som hans Fader før ham havde været. Men Nordian efterlod sig fire Sønner, som vare store og stærke Riser; den ene af dem hed Aventrod, den anden Vidolf Mittumstang, og det var den tredie, ved Navn Edgeir Rise, som laae i Skoven, og nu blev omtalt; Kong Nordians fjerde Søn var Aspilian; han var Konge, og lignede andre Mennesker. Paa den Maade vare Vidga og Edgeir Rise i Slægtskab.

176. Vidga red nu frem i Skoven, og da han havde redet en Stund, saae han en meget stor Mand ligge og sove foran sig; han havde en lang og tyk Bug, og hans Ansigt var saa stort, at der var en Alen mellem hans Øine, og i Forhold dertil var hele hans Vært, og ei manglede han Barskhed; og saa stærkt aandede han, at Grenene paa Træerne derved bevægede sig. Vidga steg nu af sin Hest, gik til Risen, og blottede sit Sværd Mimung, stødte til ham med sin Fod, og sagde: „Stat op Rise, og værg dig! Her er kommen den Mand, som tragter dig efter Livet, og ei bør det sig, at den sover, hvem en mægtig Høvding har sat til Værn for Landet." Da vaagnede Risen, skottede til ham, og saae, at der var kommen en Mand, men derfor frygtede han ikke: „Hvad Mand er du?" spurgte Risen, „og hvi vækker du mig? vogt dig, og far din Vei bort! thi jeg gider ikke strække mine Been for din

[1]) i 18de Cap.

Skyld eller staae op og dræbe dig;" hvorpaa han igjen lagde sig til at sove. Da stødte Vidga anden Gang sin Fod mod Risens Bryst saa haardt, at Ribbeuene gik ind, og sagde derhos: „Stat op Rise, og værg dig; thi her er kommen din Banemand!" Da sprang Risen paa det hurtigste op, og var nu meget vred, og greb sin Stang, og svang den mod Vidga. Men da denne saae, hvor haardt denne Stang blev svungen, og hvor tung den var, da søgte han at undgaae Slaget, men Risen slog Stangen mod Jorden, saa at den ene Ende blev siddende fast mellem to Stene. Didrik og hans Stalbrødre hørte nu, hvor haardt Stangen faldt ned, thi der gik et stort Gny af dette Slag. Da sagde Hildebrand: „Der monne vi høre Vidgas Banehug, og har Risen nu vist dræbt ham, thi lad os ride paa det iilsomste bort, og om vi ei gjøre det, da bliver det vor Bane." Derpaa tog Risen en Hellebarde og skød den mod Vidga, men i det samme løb Vidga mod Risen, og Hellebarden fløi over ham, og saa dybt i Jorden, at der ikke ragede noget frem af den, og Risen den Gang skød feil af Vidga. Derpaa hug Vidga Risen over Laaret, saa at Kjødet gik af Benet ligened til Knæet, og saa meget skar han den Gang af hans Laar, at ingen Hest kunde bære mere, og han hug nu det ene vældige Hug efter det andet, indtil Risen faldt, efter at have faaet mange frygtelige Saar; og da nu Risen ikke havde Vaaben at værge sig med, og han vidste, at han havde faaet sit Banesaar, lod han sig falde til Jorden, fordi han tænkte, at Vidga skulde komme under ham, og at han paa den Maade kunde dræbe ham. Men Vidga sprang bag ud imellem hans Been,

i det han beredte sig til at falde, og saaledes frelste Vidga sit Liv. Dette store Drøn, hvorved hele Jorden skjalv, hørte nu Vidgas Stalbrødre, og sagde: „Nu maa Risen ganske vist have dræbt Vidga; dog sagde nogle, at det ogsaa kunde hændes, at Vidga havde faaet Seier, og at Risen var falden. „Hvormed vil du løse dit Hoved?" spurgte imidlertid Vidga Risen, „thi jeg hugger det nu ellers af." „Gode Herre!" svarede Risen, „dræb mig ikke, thi jeg vil løse mit Liv, ved at vise dig hen til et Sted, hvor der er saa meget Guld og andre Kostbarheder, at aldrig kom mere sammen paa eet Sted, og alt dette kan du tilegne dig, om du vil." „Ja!" svarede Vidga, „hvis du vil skaffe mig det, som du siger, da stat op og følg mig did!" Da stod Risen op, og de gik hen i Skoven, indtil en Steen stod for dem, og om denne Steen var slaaet en Jernring. „Tag denne Steen bort!" sagde Risen, „derunder vil du finde de Eiendele, hvorom jeg fortalte dig." Vidga greb i Stenen med begge sine Hænder af alle Kræfter, men den rokkedes ikke af Stedet. Da sagde Vidga til Risen: „Om du vil beholde dit Liv, tag da denne Steen bort, som du selv har nedlagt, thi i andet Fald undlader jeg ikke at afhugge dit Hoved." Da tog Risen heel nødig fat, og med sin ene Haand trak han Stenen tilside. Og under denne samme Steen var en Jerndør, som Risen lukkede op, og derunder var en underjordisk Bygning. „Tag nu, vakre Helt!" sagde Risen, „det Gods, hvorom jeg fortalte dig, thi nu ligger Stenen dig ikke i Veien." Nu indsaae Vidga nok, at, om han gik ned i Hulen, da vilde Risen lukke Døren i efter ham og lægge Stenen

over, og da kunde han vente, at han aldrig slap derudaf igjen; derfor sagde han til Risen: „Gak du ned i Hulen, og viis mig dette Gods!" Da steg Risen ned i Hulen, men i det samme svang Vidga sit Sværd med begge Hænder, og hug Risen over Halsen, saa at Hugget tog Hovedet af, og Risen faldt.

177. Derpaa tog Vidga og skar hans Tunge ud af Hovedet, overstænkede sig heelt med Risens Blod, gik siden til sin Hest, og gjorde den overalt blodig, men Risens Tunge bandt han ved Hestens Hale, thi han vilde have den til et Tegn paa, at han ei løi. Dernæst svang han sig paa sin Hest, og red saa hurtig han kunde til sine Stalbrødre. Han holdt nu sit Sværd i Veiret, og raabte saa høit han kunde, og sagde: „Undflyer, undflyer, gode Venner! thi Risen har givet mig Banesaar, og det samme venter eder, om I ikke stræbe at komme bort." Da de hørte dette, bleve de forskrækkede, og hver ilte afsted saa hurtig han kunde, undtagen allene Didrik, som vendte sin Hest mod Vidga, red haardt og dristig frem, og sagde: „Gode Stalbroder Vidga! lad os vende begge tilbage og ihukomme, hvad vi have lovet, at ei skulle vi flye, om vi end see vor visse Død for os, og det har vel ingen Nød, naar vi følges ad." Men da de kom til hinanden, fortalte Vidga ham alt, hvad der var skeet, og tyktes da Kongen, at Vidga havde forsøgt sig vel, som man kunde vente. Men siden efter mærkede Kong Gunnar og de andre Stalbrødre, at Didrik og Vidga vare langt borte, og at der var ingen saadan Mand, som kunde gjøre dem Skade, og da indsaae de, at Vidga havde holdt dem for Nar og haanligen spottet

dem, og de vendte nu tilbage til dem, og vare ilde tilfredse over deres Færd. Da talte Vidga til Kong Gunnar og alle Stalbrødrene: „Gode Venner!" sagde han, „derom beder jeg eder, at I ikke miskjende eller hade mig, fordi jeg før ei talte Sandhed til eder, thi jeg veed ret vel, at, skjønt dette er hændet eder, findes der dog i eders Flok mangen tapper Mand, der i Heltedaad ikke staaer tilbage for mig. Jeg tilbyder eder endvidere med Guld og mange Slags Klenodier at bøde for, hvad jeg før gjorde ilde." Alle svarede eenstemmigen: „Vi ere endog villigere til at tilgive dig, end du vil det have, og give Gud, at vi aldrig mere faae saadan Vanære, hvortil Skylden ei er din, men som vi snarere selv have voldt os." Nu rede de alle sammen, og saae efter, hvor langt Stangen var gaaet ned i Jorden, da Risen slog, og efter Stedet, hvor Spydet havde gaaet, men det var ganske sjunket. Dernæst gik de hen, hvor Jordhulen var, og Risen var falden, og der fandt de en stor Mængde Guld og Sølv og mange Slags Klenodier; thi derhen var hele Kong Isungs Formue bragt, ligesom ogsaa det Gods, som Edgeir Rise havde haft med sig fra Danmark. „Det er mit Raad," sagde Didrik til Vidga, „at vi lade disse store Eiendomme forblive her, og ikke bære bort herfra saa meget som en Penning er værd; thi nu vil jeg drage til Kong Isung og slaaes med ham; faae vi da Seier, da kunne vi vel tage dette liggende Fæ, og gjøre af det, hvad vi ville; men om vi faae Useier, da tykkes det mig upassende, at det skal siges, at vi toge hans Gods, og vare dog de tabende i Skiftet. Men hvis det hændes, at vi skilles som gode Venner, da dele vi

dette Gods mellem os." Nu svarede Vidga, og bad Kongen raade for dette som for alt andet; og saa skete. De kom siden ud af Skoven, og saae et Fjeld, og oppe derpaa en stor og skjøn Borg. Nu slog Kong Didrik sit Telt paa en fager Slette under Fjeldet, og leirede sig der.

178. Som nu Kong Isung og hans Sønner en Dag sade i deres Kastel, og vare alle glade, kom Sigurd Svend til dem, og talte til Kong Isung: „Herre!" sagde han, „jeg saae en Tildragelse, som tykkes mig ikke liden; jeg saae reist et Telt foran din Borg, og dette Telt var gjort paa anden Maade, end jeg forhen har seet, thi frem af Midten paa Teltet var reist et Fortelt af rød Farve, og deri var en Stang med en Guldknap paa, og bag ved var et tredie Telt af grøn Farve, og deri en Stang og en tredie Guldknap; og endnu saae jeg paa høire Side et guldindvævet Telt, hvori fandtes en forgyldt Stang, udsiret med en Guldknap; og paa venstre Side saae jeg et hvidt Telt, og deri en Stang med Knap, alt forgyldt, og det venter jeg, at ingen skal have seet anseeligere Telt, thi foran paa dette Telt hang tretten Skjolde: paa det yderste Skjold var mærket en Hest og en Bjørn, og det troer jeg, sagde han, at der har jeg seet Heimers Skjold; og paa det næste var med Guld mærket en Falk og to Fugle foran den, og dette Mærke venter jeg, at een af mine Frænder eie, thi saa er Hornboge Jarls Skjold; og paa det tredie Skjold var med Guld mærket en Falk, og saa er hans Søn Omlungs Skjold; paa det fjerde Skjold var Hammer og Tang og Ambolt, og det var et stort Skjold, det er vel Vidgas; paa det femte

Skjold var med Guld mærket en Løve, det maa være Konning Didriks Skjold, thi denne Løve bar en Guldkrone; paa det sjette Skjold var en Ørn med Krone, saa er Konning Gunnars Skjold; og det syvende havde samme Mærke, dog uden Krone, saa er Høgnes Skjold; paa det ottende Skjold var der noget ligesom Ild eller Lue, saa er Herbrands Skjold; paa det niende var mærket en Løve uden Krone, og saa er Fasolds Skjold; paa det tiende Skjold var mærket en Drage, saadant Mærke eier Sintram; paa det ellevte Skjold var mærket en Borg, malet efter Bern, saa er Hildebrands Skjold; paa det tolvte Skjold var mærket en Galt, saaledes fortælles Vildifers at være; og nu endelig paa det trettende Skjold var mærket en Elefant, saa fortælles om Ditlev Danskes Skjold, fordi Sigurd Græker hin Gamle red paa en Elefant, da han slogs med Ditlev. „Men heraf tykkes jeg vide," siger Sigurd, „at der maa være komne nogle udenlandske Kæmper i vort Land, hvorfra de end ere, og hvad Ærende de saa have. Og jeg vil ride til dem, for at jeg kan faae Vished om, hvo de ere, som stille sig saa mandige an, og ere saa dristige, uden eders Samtykke og Tilladelse at betræde eders Land, Herre!" „Jeg vil sende en Tjener til disse Mænd," svarede Kongen, „at bringe dem det Bud, at, hvis de ville beholde deres Liv, skulle de sende os den Skat, som vor Lov byder, og saa kan denne Tjener tillige spørge dem, hvo de ere, eller hvor de ere fødte, og hvorhen de ville fare, eller hvad deres Ærende er, andet end yde os Skat og adlyde os." „Den Tjener, som du vil sende," svarede Sigurd, „skal ikke være anden end jeg."

179. Derpaa tog Sigurd slette Klæder og en usfel Hest, og red nu uden noget Skjold ud af Borgen, og ned af Fjeldet, og da han kom til Kong Didriks Telt, steg han af sin Hest, gik ind i Teltet, og talte saa: „Hil være eder, gode Helte! ved Navn skulde jeg hilse eder, om jeg vidste eders Navne." De svarede ham paa samme Maade, og bøde ham velkommen. Da tog Sigurd Svend til Orde: „Konning Isung, min Herre, sender mig hid med det Ærende, at jeg skal modtage Skat af eder, som Loven her byder. Den Skat kunne I nu erlægge, om I ville, dog! nægte I Kongen den, da maa I vide, at der vil kun gaae føie Tid, inden I alle miste Livet med hvadsomhelst I eie." Nu svarede Kong Didrik: „Vi gjorde vor Færd til dette Land i anden Hensigt end at yde Skat. Tværtimod er vort Ærende dette, som du nu kan overbringe til din Herre, at jeg vil byde ham til Kamp, saa at han maa møde mig med ligesaa mange Mænd, som jeg har med mig, paa det at han, før vi skilles, skal kunne skjønne, hvilke Helte der have besøgt ham." „Med eders Tilladelse vil jeg nu spørge," svarede Sigurd Svend, „hvad er eders Høvdings Navn, og fra hvad Land ere I komne? thi det gjøre I, hvad aldrig før er gjort, at byde Konning Isung og hans Mænd ud til Kamp, eller have I maaskee ikke hørt sige om ham, hvad Mand han er, og hvilke Sønner han har. Men det venter jeg, at han ei vil undslaae sig for at stride med eder, hvad Mænd I saa end ere." „Hvad enten du nu kjender eller ikke kjender nogen af disse Mænd," svarede Vidga, „vil jeg ikke fordølge, at over dem raader Didrik, Konning af Bern, og at her end er en anden

Konning, som hedder Konning Gunnar, og end ere her flere duelige Mænd, skjønt vi kun nævne disse; men mener du, at Konning Isung og Sigurd Svend virkelig driste sig til at stride med os, og ikke hellere ville give tabt?" „Det venter jeg," svarede Sigurd, „at ei monne Konning Isung eller Sigurd Svend flye for eder uden Prøve i deres eget Land, om end Didrik af Bern er kommen her med sine Mænd; men i hvordan det end gaaer, haaber jeg dog, at I ikke bryde Kongens Lov, men sende ham Skat, og I kunne vel til hans og eders Hæder sende ham noget, som det kan være ham en Ære at modtage og eder ingen Skade at miste." Da svarede Kong Didrik: „Efterdi du udfører hans Ærende med megen Anstand og Høflighed, skal jeg vist nok skikke ham en saadan Sending, som det anstaaer ham at modtage." „Hvad skulle vi da sende Kongen?" sagde han derpaa til sine Mænd, „som det kan anstaae ham at modtage: vi ville sende ham en Hest og et Skjold, og kaste Lod om, hvo af os der skal sende Kongen sin Hest og sit Skjold i Gave." Saa gjorde de da; der blev kastet Lod, og Loddet traf Hornboge Jarls Søn Omlung. Man tog altsaa hans Hest og Skjold, og Kong Didrik sendte begge disse Dele til Kong Isung, og dermed red Sigurd bort.

180. Omlung syntes nu meget ilde om, at han havde mistet sin Hest, og havde heller seet, at han havde mistet store Eiendomme hjemme, og vilde aldeles ikke lade det blive derved, men gik til sin Fader og bad ham laane ham sin Hest, da han vilde søge at faae sin tilbage, men Jarlen vilde ikke, at han skulde ride efter den. Da gik Omlung til Vidga, og bad ham laane

ham sin Hest. Men Vidga sagde: „Det aner mig, at du ei faaer din Hest af denne Mand, hvis han er den, som jeg troer, og om du da ei faaer din Hest, og jeg desuden mister min, hvad har jeg da?" „Hvis jeg mister din Hest," svarede Omlung, „da skal du have hele mit Rige, men det er de tolv bedste Borge i Omlungeland; dem gav min Fader mig, og du skal være hans Arving, ligesaafuldt som jeg er det nu, hvis jeg ei skaffer dig din Hest tilbage. Faaer du derimod Hesten, da beholder jeg selv min Eiendom, thi jeg vil eet af to, enten hente min Hest eller min Bane." „Paa det Vilkaar," svarede Vidga, „skal du faae min Hest, thi du vover mest i denne Færd." Derpaa steg Omlung op paa Skemmings Ryg, og red nu saa stærkt han kunde, indtil han indhentede Sigurd tæt ved Borgen, hvor der stod et Lindetræ. Nu raabte Omlung paa Manden, og bad ham bie. Saa gjorde han. Da sagde Omlung: „Stig af den Hest, som du rider! for jeg vil ei miste min Hest, thi jeg har lang Vei hjem at ride." Da svarede Sigurd: „Hvad Mand er du, at du saa dristig tør gjøre Fordring paa denne Hest! dog hvo du end er, venter jeg, at den aldrig bliver din, hvad enten du saa før har eiet den eller ikke." „Staa af Hesten!" blev Omlung ved, „og gjør du ei saa, da skal det koste dig dit Liv og din Hest til." Sigurd formodede nu, at denne Mand maatte være Hornboge Jarls Søn og hans Frænde, og sagde derfor: „Jeg seer nu klart, at du vil slaaes med mig om denne Hest; men det kan maaskee hænde sig, at du her træffer den Mand, der om en føie Stund selv vil byde dig til Strid, om du nu ei slaaes, og er det nu mit Raad,

at vi paa en anden Maade forsøge imellem os, om du skal have denne Hest, eller selv maaskee miste den du stöder paa. Vend nu dit Spydskaft, og rid ind paa mig, og jeg vil holde stille for dig; og hvis du da støder mig af min Hest, tag den da, og nyt den vel; hvis jeg derimod holder mig imod dit Angreb, da vil jeg forsøge at ride mod dig med mit Skaft; og denne Leg ville vi ikke standse, før een af os har mistet sin Hest." Dermed var Ømlung vel tilfreds, og vilde lade det saa skee.

181. Nu red Ømlung mod Sigurd, og slog Skemming haardt med Sporerne, og stødte sit Spydskaft saa haardt mod Sigurds Skjold, at Sigurds Hest segnede ned paa Bagbenene, men selv sad han rolig i Sadlen; og med det samme gik Spydskaftet i Stykker. „Det var mandigen redet af en ung Mand," sagde Sigurd, „og det kan hændes, at du eier Frænder i din Æt, som vel maae have lært dig saadant Ridderskab. Staa nu af din Hest, gjord Sadlen fast, og bered den saavelsom dig selv paa det bedste, stig saa op paa den igjen, og hold saa for mig, som jeg holdt for dig, og vær beredt paa, at alt dette er fornødent, om du ei skal miste din Hest!" Saa gjorde nu Ømlung. Da slog Sigurd sin Hest med Sporerne, og satte sit tykke Spydskaft midt paa Ømlungs Skjold saa haardt og stærkt, at han ved dette samme Stød forte Ømlung bag af Hesten ni Fod bort. Nu tog Sigurd i Hestens Tømme, og sagde: „Du gode Svend! nu har du ei den Hest, som du red efter, og mistet har du desuden en anden, som jeg troer maa have kostet dig saare meget, hvis det er saa, som det mig aner, at du har

mistet Skemming, Vidgas Hest; og det aner mig, at store Løfter har du maattet gjøre ham, før du fik den, og du vil dog desuden have Utak af ham, fordi du mistede den; saa at det vist havde været bedre, at du havde holdt dig stille." „Saa maae de Mænd synes," svarede Ømlung, „som ikke besidde synderligt Mod, men det kan endnu blive godt med vor Sag, uagtet dette nu ei er gaaet saa vel af." Da sagde Sigurd: „Hvad vil du give til, at du nu faaer din Hest, og desuden den, som du mistede?" Ømlung svarede: „Dertil vil jeg gjøre alt hvad jeg formaaer, og hvad ikke er mig eller min Æt til Skamme." „Før vi kom sammen," sagde Sigurd, „spurgte jeg dig om dit Navn og om din Æt, men du var saa stolt, at du vilde det ikke sige; nu skal du sige begge Dele, om du vil have begge dine Heste." „Eftersom jeg før skjulte mit Navn," svarede Ømlung, „da jeg havde min Hest, saa ville mine Ætmænd og Stalbrødre sige, at jeg nu havde sagt min Æt af Frygt. Nu vil jeg vist ikke vinde min Hest, uagtet hele mit Rige staaer i Pant for den, naar jeg derfor skal taale Skam og ond Omtale." Da sagde Sigurd: „Jeg vil ikke spørge om dette, for at gjøre dig Vanære, men snarere vil jeg endda takke dig derfor; thi hvis det er saa, som mig aner, at du er min Frænde, Hornboge Jarls, Søn, da vil jeg heller gjøre dig Ære end Vanære. Og nu vil jeg først sige dig mit Navn, at jeg hedder Sigurd Svend." Derpaa svarede Ømlung: „Skjønt du nu sagde mig dit Navn først, uden at nogen Nød tvang dig dertil, saa vil jeg dog ei sige dig mit Navn, uden du kalder Gud til Vidne paa, at jeg aldrig skal faae Skam

deraf." „Derpaa giver jeg dig mit visse Løfte," sagde Sigurd Svend. Da svarede Ømlung: „Mit Navn er Ømlung, som du gjettede, og jeg er Hornboge Jarls Søn, og vist nok ere vi Frænder. „Nu gjorde du vel i," sagde Sigurd, „at du ikke længer skjulte vort Slægtskab, at du var min Frænde, og skal jeg nu mage det saa, at du skal faae Ære og ei Vanære heraf." Derpaa sprang Sigurd af Hesten, og sagde: „Gode Frænde! tag der nu din Hest og dem begge, og rid hjem til Teltene; og der skal du sige, at du tog denne Hest fra mig imod min Villie, og før du rider bort, skal du binde mig ved denne Lind, og du skal føre mit Skjold og mit Spyd bort med dig." Saa skete nu, og Ømlung red derpaa tilbage med begge sine Heste, og brystede sig meget.

182. Didrik og Vidga stode ude, og saae Ømlung komme ridende. „Der rider vor Stalbroder Ømlung," sagde Vidga, „og har nu faaet sin Hest, og det vil jeg vedde om, at hvis det var Sigurd Svend, der var her, ligesom vi troede, da har Ømlung maattet byde ham Gaver for Hesten og forud sagt ham deres Slægtskab, og snarere tiltalt ham med Ydmyghed, thi aldrig havde han ellers faaet den." Da svarede Didrik: „Ei venter jeg, at han har faaet den Hest eller noget andet af Sigurd Svend uden hans Villie, men det kan hændes, at det har været en anden Mand, og da kunde han vel faae, hvad han vilde." Ømlung red nu til Teltet, og kom til sin Fader og sine øvrige Stalbrødre. De bode ham velkommen, og spurgte, hvorledes han havde faaet sin Hest. „Da jeg kom didhen paa Fjeldskraaningen," svarede Ømlung, „traf

jeg der for mig den Mand, der red bort med min Hest, og da red jeg imod ham saa stærkt som jeg kunde, og stødte mit Spyd mod hans Skjold, og her kunne I see Mærke paa Skjoldet, men Spydskaftet gik i Stykker, og jeg stødte ham af hans Hest og slog ham med Stumperne af Spydskaftet; og saa skiltes jeg ved ham, at jeg bandt ham ved et Lindetræ, og dertil brugte jeg hans Bælte og Remmen af hans Skjold, og desuden maatte jeg afskjære mit Sværdbælte, før han var saa fast bunden, som jeg ønskede, og der staaer han end, og det venter jeg, at han ikke løser sig selv." Da sagde alle, at han havde hentet sin Hest mandigen, og takkede ham derfor. „Jeg vil dog ride hen," svarede Vidga, „hvor Ømlung sagde, at han havde bundet denne Mand; og om det er Sigurd Svend, som jeg troer, da er dette gjort med Svig, og træffer jeg ham ved Træet, skulle vi ikke skilles ad, før jeg veed, om det er Sigurd Svend, eller en anden Mand." Dermed var Kongen vel tilfreds. Vidga sprang da paa Hesten, og sagde: „Det er en stor Skam, om Manden skal staae der bunden uden at kunne løse sig. Nu skal jeg tilvisse løse ham;" og han red iilsomt afsted. Sigurd Svend blev nu vaer, at der kom en Mand ridende, og sled da alle sine Baand af sig, løb hurtig op paa Bjerget, og vilde ikke give sig i Kast med denne Mand. Vidga red lige hen til det samme Træ, og saae Baandene slidne i Stykker og Stumperne af Spydskaftet. Han red dernæst hjem, og troede, at det var, som Ømlung havde sagt, og fortalte det til sine Stalbrødre.

183. Sigurd kom nu op i Borgen til Kong Isung, og fortalte ham sin Færd, og tog til Orde paa

denne Maade: „Jeg kom til dette anseelige Telt, hvorom jeg fortalte dig, og der traf jeg tretten Mænd, som toge sig heelt drabelige ud, og hvis Høvding er Didrik af Bern, og med ham følge hans navnkundige Kæmper, hvorom vi ofte have hørt tale. Nu maae vi tage os i Agt, thi Konning Didrik byder dig og andre tolv Mænd med dig ud til en Enekamp. Og han sendte dig som Vennegave Hest og Skjold, men disse Ting gav jeg til een af mine Venner, som jeg traf paa min Vei." „Om han byder mig ud til Kamp," svarede Kong Isung, „da skal jeg være villig til at tilstaae ham den, og dermed skal jeg ikke dvæle."

184. Om Morgenen den næste Dag tog Kong Isung alle sine bedste Vaaben, og paa samme Maade rustede hans elleve Sønner sig med deres Vaaben; ogsaa Sigurd iførte sig hele sin Rustning, og holdt Kong Isungs Banner i sin Haand, og de rede nu alle sammen ud af Borgen. Disse havde alle fagre Skjolde, Brynjer hvide som Sølv, og Hjelme blanke som Glas, og de vare gjordede med skarpeggede Sværde; de havde faste Spydskafter og hvasse Glavind, store og velbrynjede og raske Heste; selv vare de alle velvoxne og fulde af Mod. De rede nu lige til Kong Didriks Telt. Saa talte da Kong Isung: „Om Konning Didrik er saa tapper en Helt, at han har udbudet os og vore Mænd til Enekamp, da stande han op og væbne sig, og komme imod os tretten Mænd med sine tretten Mænd, og da ville vi forsøge vort Mod og vor Tapperhed; thi det skal være slemt for ham at høre det Ord, som skal vorde sagt, før vi ride hjem, om han nu ræddes og tør ikke slaaes." „Ei maa I være uvidende om," svarede Kong

Didrik, „at vi komme derfor her, og have faret en lang Vei og udstaaet mange Farer, før vi naaede Maalet, fordi vi sikkert ville have vort Ærende udført, før vi igjen drage hjem, og dette vort Ærende er, at vide, hvo af os der eie de bedste Sværde eller stærkeste Skjolde, den største Styrke og Tapperhed." Da steg Kong Isung og hans Mænd af Hestenes Ryggе, men Didrik og hans Mænd væbnede sig, og skulde to Mænd stride ad Gangen, og den ene skulde ikke hjælpe den anden, og de skulde ikke slaaes til Hest. Mod Kong Didrik skulde Sigurd Svend stride, men imod Kong Isung Kong Gunnar, imod Vidga den ældste Kongesøn, thi han var den stærkeste af dem alle, og saaledes Mand imod Mand.

185. Det fortælles nu, at den første Kamp begyndte med at Heimer stred mod den første Kongesøn, og han var stor og berømt. De kæmpede begge vel og tappert, og da de havde stredet en Stund, tyktes Kongesønnen ilde om, at han ikke kunde overvinde denne ene Mand, som var sat imod ham, og han blev nu meget vred, og kastede sit Skjold fra sig, og fattede sit Sværd med begge Hænder, og hug til Heimer i hans Hjelm, saa at han faldt til Jorden; derpaa kastede Kongesønnen sig ned paa ham, og sagde: „Dersom du vil beholde dit Liv, lig da rolig, og jeg vil binde dig." Men dette vilde Heimer tilvisse ikke, og brødes med ham af alle Kræfter, men Kongesønnen slog ham med den knytte Næve paa Øret, og Hjelmen bugnede ind imod Hovedet, og Blod gik ud af Næsen paa Heimer, saa at han næsten ikke vidste til sig selv. Og i det samme bandt han hans Hænder og Fødder. Derpaa

tog Kongesønnen sit Spydskaft, stak det langt ned i Jorden, og bandt Heimer derved. Derefter gik han tilbage til Sine, og bød en anden af Didriks Mænd at komme frem, men sagde at han nu vilde sætte sig til Ro efter vel udført Syssel.

186. Nu gik Didriks Bannerfører Herbrand frem, og mod ham den anden Kongesøn, og de begyndte deres Enekamp. De kæmpede lang Tid, og ingen af dem sparede sin Modstanders Vaaben, og dette Skifte skiltes paa den Maade, at Herbrand fik to store Saar, og ved dette forløb Blodet ham, og han blev mødig og tabte saa mange af sine Kræfter, at han ved eet Hug faldt til Jorden. Da opgav han sine Vaaben, og dernæst blev han bunden ligesom hin. Men Kongesønnen gik til Sine, og vilde nu overlade en anden Kamppladsen.

187. Da fremtraadte Vildifer, og mod ham den tredie Kongesøn. De begyndte deres Kamp, og den var meget haard og særdeles heftig og langvarig. I deres Skifte saae man uddeles mange store og vældige Hug, saa at deres Vaaben bleve meget ilde tilredte. Fem store Saar havde saaledes Kongesønnen faaet, førend de skiltes; dog havde Vildifer faaet syv endnu større, og han begyndte nu at blive mat af Saarene, da Blodet forløb ham; han faldt da omsider, og blev bunden som de andre. Saaledes forlod Kongesønnen ham, og gik efter vel forrettet Sag tilbage til Sine.

188. Sintram af Venedig gik nu frem, og imod ham den fjerde Kongesøn. De begyndte deres Kamp med store Hug uden stort Ophold, det ene efter det

andet, og de gik hinanden nær ind paa Livet, og ingen vilde vige for den anden. Det Sværd, som Sintram havde, bed Hjelm og Brynje og Skjold saa let, som om det skar i Klæde. Kongesønnen havde endelig faaet tre store Saar, men Sintram var endnu usaaret. Da hug Kongesønnen til Sintram af alle Kræfter i hans Hjelm, saa at hans Sværd gik i Stykker. Nu var han altsaa vaabenløs, men han tog sit Skjold i begge Hænder, thi han var saa tapper en Mand, at før vilde han døe, end flye og bede om Fred, og han sprang ind paa Sintram med sit Skjold, og stødte ham saa haardt, at han faldt baglænds om, og kom ikke paa sine Fødder, før han var bunden. Men Kongesønnen gik glad ved sin Færd tilbage til Sine, og disse vare vel fornøiede, medens det gik saa.

189. Af Didriks Mænd gik nu Fasold hin Stolte frem, og mod ham den femte Kongesøn. Denne Kamp holdtes med overordentlig Tapperhed og Mod, da de paa begge Sider vare meget stærke Mænd, og i lang Tid kunde man ikke see, i hvis Lod Seiren vilde falde. De gave hinanden mange Hug og Slag, det ene ovenpaa det andet. De trængte ind paa hinanden, men ingen af dem veg en Fodbred for sin Modstander. Nu havde begge faaet to svære Saar; da hug Kongesønnen saa stort et Slag paa Fasolds Hjelm, at han strax faldt i Besvimelse. Han stod nu over ham, og sagde: „Saa tapper Mand som du er og saa dreven i Hofværk, hvi skal du falde for een Mands Hug? staa op og værg dig, om du vil!" Da stod Fasold op rask og mandigen, og de kæmpede nu i lang Tid paa det allerstærkeste, og ingen af dem sparede sit Sværd. Nu tænkte Kongesønnen

ved sig selv, at det var en stor Skam, at staae hele Dagen og slaaes med een Mand, „istedenfor at jeg meente," tilføiede han, „at jeg ene, om det gjordes nødvendigt, skulde seire over disse tretten." Og da hug han af stor Vrede i Fasolds Hjelm, saa at denne nu faldt anden Gang, og han holdt ikke op, før Fasold laae bunden ligesom de andre paa Pladsen. Der stode nu fem Spydskafter, og ved hvert laae een af Didriks Mænd bunden. Men Bertangemændene vare glade, og tyktes at det gik deres Mænd vel.

190. Da sagde Omlung: „Det var ret en stor Ulykkesdag, da Konning Didrik af Bern besluttede sig til denne Færd, om han selv og hans Mænd skulle vorde overvundne og bundne; og maatte han heller have siddet hjemme og passet sit Rige." Derpaa kaldte han paa sin Fader Hornboge Jarl, og sagde: „Tag min Hjelm, og bind den fast paa mit Hoved, og mit Skjold ved min venstre Arm, saa at det ei kan løsnes, og derpaa skal jeg sværge, at før skal jeg lade mig hugge saa smaat, som det Kjød, der bliver skaaret i de mindste Stykker til Kjedlen, end jeg skal lade mig binde, og Bertangemændene skulle støtte deres Spydskaft mod min Ryg." Og han gik nu frem paa det allerdjærveste, og imod ham den sjette Kongesøn, og de kæmpede hidsig og haardt i lang Tid. Og nu saae Omlung, at der ei vilde udrettes stort, hvis han ikke gjorde et større Vovestykke; han tog da sit Sværd i begge Hænder, og hug haardt til i sin Modstanders Hjelm, men Sværdet vilde ikke bide, saa haard var Hjelmen; imidlertid faldt dog Kongesønnen til Jorden, og Omlung ovenpaa ham, og sagde: „Om du vil beholde dit Liv, da skal du miste

dine Vaaben, og bunden skal du vorde ved dette Spydskaft, ligesom dine Brødre bandt mine Stalbrødre; men om du vil løse dig herfra, da skal du løse mine Stalbrødre Fasold og Herbrand." Dette Vilkaar tog Kongesønnen med Glæde imod, og saa blev gjort. Derefter ginge begge til deres Mænd, og denne Enekamp var gaaet af, som Sigurd Svend havde betænkt det forud. Denne Kongeson var nemlig den mindst stærke.

191. Nu fremtraadte Hornboge Jarl, og imod ham den syvende Kongeson. De stredе vel og mandigen. Hornboge Jarl værgede sig godt og med meget Heltemod og Tapperhed, og gjorde haard og langvarig Modstand. Men da han havde med Overmagten at gjøre, baade i Hensyn til Huggenes Styrke og mandigt Angreb, kunde han ikke holde Stand, men blev overvunden, saa han faldt og blev bunden, hvorefter Kongesønnen skiltes ved ham og drog tilbage til sine Mænd, og Bertangemændene vare velfornøiede med deres Færd.

192. Derpaa traadte frem af Didriks Mænd Høgne, og imod ham den ottende Kongeson. Og denne Kamp var af alle den haardeste og farligste, og saa haardt hug enhver til sin Modstander, at der fløi Ild af deres Vaaben, saa at, hvis det havde været Nat, som det var Dag, vilde Gnisterne have givet Lys nok til at stride ved; og da nu denne Kamp havde staaet saa længe paa, tænkte Kongesønnen ved sig selv, at han maatte anstrænge sig mere, om det skulde nytte, og besluttede nu fast een af Delene, enten at faae Bane eller Seier, og han faldt an en halv Gang saa haardt

som før, og tilføiede Høgne tre Saar, alle store, hvorefter Høgne faldt, og blev dernæst bunden ved sit Spydskaft, men Kongesønnen gik tilbage til Sine, og sagde at saa skulde det gaae flere.

193. Nu gik frem af Didriks Mænd Ditlev Danske, og mod ham stædtes til denne Kamp den niende Kongesøn, som var den stærkeste efter den ældste, og disse kæmpede med den allerstørste Tapperhed, og ingen af dem sparede at gaae frem; de hug saa tit og hurtigt, at man neppe kunde følge Huggene med Øiet, og saa længe holdt de ved at stride, at Træthed tvang dem at skyde Skjoldene ned til at støtte sig ved. Nu sagde Ditlev: „Vil du beholde dit Liv, da giv dine Vaaben fra dig, at jeg kan binde dig; Livet kan du da beholde, om end du overvunden maa henbringe det i Vanære." „Ei giver jeg dig mine Vaaben, som Sagerne nu staae," svarede Kongesønnen, „hvorvel du er Dansk og nok saa overmodig, thi før jeg slipper mit Sværd, skal du endnu kjende dets Styrke i mangt et Hug, og maaskee, naar vi skilles, du mindre bruger dine Vaaben, end jeg mine." Nu begyndte de atter at stride med endnu større Hidsighed end tilforn, og de holdt ikke op, før de begge vare saa trætte, at de neppe kunde staae paa deres Been, og det begyndte at mørkne af Nat. Og nu tog Kong Didrik sit Skjold og Kong Isung sit, gik imellem dem, og skilte dem, og ingen af dem var saaret, og den ene havde ikke faaet Bugt med den anden, og man vidste ikke bedre end før, hvo der vilde gaae af med Seiren, og paa den Maade skiltes de. „Nu er denne Dag leden til Aften," sagde Kong Isung til Kong Didrik, „og maa der nu ei længer strides for

denneſinde, og vil jeg nu ride hjem, men her ſkulle eders Mænd, som endnu ikke ere løſte, ligge bundne tilbage. Men i Morgen, ſaaſnart det bliver lyſt, ſkulle vi komme her igjen, og da prøve hverandre til det yderſte, og det venter jeg, at næſte Aften ved denne Tid ſkal du ſidde bunden paa ſamme Sted, hvor du nu ſidder fri, thi bedre ſkal du ikke her have udført dit Ærende." Dermed var nu Talen ſluttet, og Kong Iſung red hjem til Borgen med alle ſine Mænd, og de ſatte ſig til at drikke, og vare meget muntre; men Kong Didrik drog til ſit Telt, og lagde ſig til at ſove om Natten. Men da det blev lyſt om Morgenen, kom Kong Iſung der med ſine Mænd, og da var Didrik heelt færdig til at gaae ud med ſine Stalbrødre. Nu blev der en frygtelig Kamp, da Ditlev ſkulde prøve ſig med den ſtærke Kongeſøn. De ſloges ſom før ſærdeles mandigen, indtil Kongeſønnen blev baade ſaaret og udmattet ved Ditlevs Anfald, og ſtyrtede. Da ſagde Ditlev, at han vilde enten binde eller dræbe ham, hvis han ikke løslod Høgne, hvori Kongeſønnen indvilgede. Saaledes vare nu ni Holmgange afgjorte.

194. Nu gik frem af Didriks Mænd Hildebrand, og imod ham den tiende Kongeſøn. De begyndte deres Kamp med megen Hidſighed, de ſloges i lang Tid, og bleve meget trætte, før de holdt op. Hildebrand havde da tilføiet Kongeſønnen tre Saar, alle ſtore, og end hug han et ſtort Hug, men da braſt hans Sværd ſønder i to Stykker, og nu gik Kongeſønnen ſaa djærvt ind paa Hildebrand, at han tog og bandt ham, hvorefter han gik tilbage til Sine; og da glædede Bertangemændene ſig meget.

195. Da fremtreen Kong Gunnar af Niflungeland og imod ham Kong Isung. Begge Kongerne ginge nu frem paa Kamppladsen, og begyndte deres Kamp, som var forskrækkelig haard og langvarig; de hug baade stærkt og haardt, og skjønt Kong Isung var meget stærkere, veg Gunnar dog ikke en Fodbred, men gav mange og store Hug, og fik dem ligesaa gode tilbage. Og nu blev Kong Isung vred, at een Mand skulde saa længe staae sig for ham, det kunde han ikke finde sig i, heller vilde han vove sig i Fare, at een snart kunde faae Useier; derfor hug han nu til af alle Kræfter, og skaanede intet, men da hans Sværd traf paa Kong Gunnars Hjelm, var denne saa haard, at det ikke bed paa den, men brast i to Stykker. Da greb Kong Isung det Spydskaft, hvormed Kong Gunnars Broder Høgne før var bunden, rykkede det af Jorden paa det stærkeste, og slog det mod Kong Gunnars Hjelm, saa at den bugnede ind mod Hovedet. Kong Gunnar faldt da, og Blodet strømmede ud af hans Næse og Mund. Siden bandt Kong Isung ham, og gik dernæst bort, og sagde: „Saa vel maa det ogsaa gaae de Mænd, som ere tilbage, og have de da faaet velforskyldt Løn."

196. Nu gik frem hin stærke Vidga og hin ellevte Kongesøn, som var den drabeligste baade i Styrke og alskens Færdighed; og da deres Kamp begyndte, da stred de med største Heftighed, og saa store Hug tildeelte enhver sin Modstander, at ingen saae mandigere Kamp af to Mænd end denne, og saa nær gik de hinanden paa Livet, at det var med Nød og neppe, at de kunne hugge for sig. Da mindedes det Vidga, hvor meget

han kunde stole paa Mimung, og hvor lidet han behøvede at skaane det, om han end vilde hugge af alle Kræfter, thi forlod han sig paa Sværdet, og hug til i Kongesønnens Hjelm, saa at Stykket, saa stort som det ramte, fløi af, Kobberet nemlig, ovenover Hovedet. Det naaede ogsaa Hovedet, men saarede det dog kun lidet. Og end svang han Sværdet haardt og tæt, og hug paa hans Skinnebeen, saa at Hugget sønderskar Læggen og Strømpen og Brynhosen, og kun lidet hang ved. Og nu faldt Kongesønnen. Da sagde Vidga: „Du, Konning Isung! skal have Valget imellem, at lade alle mine Stalbrødre løse eller miste din Søn." „Ei vil jeg lade dem løse," svarede Kong Isung, „saalænge jeg ei sikkert veed, om Manden kan vorde dræbt, og ei har han endnu faaet Banesaar." Da raabte Kongesønnen til sin Fader: „Du maa for al Ting strax gjøre, hvad han beder om, ellers maa jeg lade mit Liv; thi han har selve Djævelen i Hænde, og for ham kan ikke jeg, ei heller nogen anden stande, ihvorvel det kunde være dyrt nok, endog kun at løse Mand for Mand." „Om du, Konning Isung! ei vil løse mine Stalbrødre," svarede Vidga, „da skal jeg afhugge din Søns Hoved, og derefter dræbe dig selv, og ei skal Mimung komme i sin Balg, før mine Stalbrødre ere løse." Da løb Vidga til, hvor hans Stalbrødre vare bundne, og sønderhug det ene Spydskaft efter det andet, indtil han havde løst alle sine Stalbrødre. Dernæst løb han til ham, med hvem han havde stredet, og han havde nu fast i Sinde, at dræbe ham. Men Sigurd Svend og Kong Isung og Kong Didrik løbe da til, for at forlige dem. Og det Forlig

blev nu indgaaet, at alle skulde være løse. Saaledes skiltes de, efterat Vidga havde løst alle sine Stalbrødre.

197. Det fortælles nu, at Kong Didrik af Bern tog om Haandfanget paa sit Sværd Ekkisax, trak det ud af Skeden og gik fra sine Mænd frem paa Kamppladsen. Mod ham gik Sigurd Svend og trak af Skeden sit Sværd Gram, og nu gik begge djærvt og uforfærdet imod hinanden, og saasnart de kom inden Hugs Vidde, hug de til paa det djærveste vældige Slag de fleste, og ingen af dem sparede sit Skjold eller sin Brynje, men satte dem frem mod de haarde Slag; enhver svang sit Sværd uden Skaansel mod den andens Vaaben, og det saa djærvt, at Vaabnenes Gny hørtes i det Fjerne, og da begge ei havde sig selv alene at frygte for, ængstedes de meget for Kampens Udfald, og stred derfor paa det drabeligste, men ingen af dem blev saaret, og deres Hoveder holdt vel ud. De sloges nu hele den Dag, til det blev mørkt, og endnu vidste intet Menneske, hvo af dem der skulde faae Seier. Da tog Kong Isung og Vidga deres Skjolde, og gik imellem dem, og bade dem standse Kampen. „Fuldt er der nu stredet for denne Gang," sagde de, „og i Morgen kunne I slutte eders Skifte." Saaledes skiltes de nu, og Kong Didrik red med sine Mænd til Teltene, og alle vare muntre, og tyktes at det var gaaet godt, og de sov om Natten.

198. Morgenen derpaa, kort efterat det var blevet lyst, red Kong Isung af sin Borg imod Kong Didrik, og da de traf hinanden, beredte Kong Didrik og Sigurd Svend sig til Holmgang, og skulde nu føre

deres Enekamp til Ende. Og de kæmpede nu paa det allertapreste, som om ingen af dem var mødig af Gaarsdagens Kamp, og de lode som de vare ved friske Kræfter, men sloges nu saalænge, indtil de begge vare saa trætte, at de maatte hvile en Stund. Og nu gjorde de atter Angreb, og sloges baade haardt og længe, og saaledes afløste det ene Angreb det andet lige til Aften, og kun saa megen Tid havde de til Hvile, som behøvedes for at samle Kræfter paa ny, saa at de kunde staae op til atter at slaaes. Deres Dækningsvaaben holdt det saa vel ud, at ingen af dem endnu var saaret, og endnu vidste man ei bedre end før, hvo af dem der vilde faae Seier. Tilsidst fik dog Kong Didrik to Saar. Og nu bleve de skilte for den Gang, og Kong Isung drog til sin Borg, men Kong Didrik til sine Mænd, og dvælede der den tredie Nat.

199. Samme Aften gik Kong Didrik og Vidga sammen, for at tale med hinanden i Eenrum. Da sagde Vidga: „Hvad Udfald troer du at din Kamp vil faae med denne Mand Sigurd Svend? han forekommer mig at være stærk og særdeles tapper, og hvorvel I ere det begge, kan jeg dog ei forudsee, hvo der vil seire, thi frygter jeg for dig, da han endnu ikke er saaret, omendskjønt I begge, som jeg troer, have forsøgt eders yderste Kræfter." „Ei kan jeg nøie vide," svarede Kong Didrik, „i hvis Lod Seiren vil falde, men jeg havde dog Fortrøstning om mig, hvis mit Sværd bed saa vel i Sigurds Kjød, som hans Sværd i mit Legeme. Nu vil jeg bede dig, gode Ven! at du laaner mig dit Sværd Mimung, thi det veed jeg, at det Sværd sikkert bider, hvad der kommer for det, og

dette ene Vaaben frygter han, thi i Dag maatte jeg, før han vilde slaaes med mig, sværge ham den Ed, at jeg ikke havde Mimung." Da svarede Vidga: „Ei maa du bede mig om at laane dig mit Sværd, thi een Gang, siden det blev gjort, er det kommet i fremmed Mands Værge, da vor Stalbroder Heimer tog det." Nu blev Kongen meget vred, og sagde; „Hør der en skændig Handling mod sin Konning, at holde mig ei bedre Helt end min Svend Heimer. Og for dette samme Ord skulle vi ei være saa gode Venner som tilforn." „Ja!" svarede Vidga, „hvis jeg talte ilde til dig, da var det ei tilbørligt, tilgiv mig det derfor, thi jeg vil gjengjelde det med, at jeg sikkert vil laane dig mit Sværd, og ønske at det maa vorde dig til megen Nytte." Han gav ham derpaa Sværdet, og ingen uden de to vidste deraf. De gik nu til Sengs, og sov om Natten.

200. Om Morgenen kom Kong Isung med de samme sine Mænd til Kamp. Ogsaa Didrik var nu færdig med sine Mænd. Og da Kong Didrik kom paa Kamppladsen, var Sigurd Svend ikke kommen; han raabte derfor høit, at Sigurd skulde komme til Kamp. „Jeg gaaer til Kamp mod dig nu som før," svarede Sigurd Svend, „om du sværger, at du ei har Vidgas Sværd Mimung; thi har du ikke det, skal du tilvisse ikke overvinde mig, men mod det vil jeg ikke stride." „Kom hid, Sigurd!" svarede Didrik, „thi heller vil jeg gjøre denne Ed, end at vi skulle ikke slaaes." Og nu gik Sigurd djærvelig frem, men Kong Didrik holdt Sværdet Mimung bag ved sig, stak Odden ned i Jorden, og støttede Hjaltet ved sin Ryg, men i Haanden

holdt han sit eget Sværd, og svor da denne Ed: „Saa sandt hjælpe mig Gud, som jeg veed, at Mimungs Od ei er over Jorden, ei heller dets Fæste i nogen Mands Haand." Dermed var Sigurd tilfreds, og trak da sit Sværd Gram; Kong Didrik tog nu Mimung, og de gik sammen til Kamp. Men ei længe havde de den Gang stredet, før Kong Didrik hug det ene Hug efter det andet, og hver Gang hug han et Stykke af Sigurds Skjold, Hjelm eller Brynje, og denne havde i en kort Tid faaet tre Saar, men dog kæmpede Sigurd paa det mandigste, og tildeelte Kongen to Saar. Og nu kom det ham i Hu, hvorlunde Kongen svor Eden, og han mærkede da, at han dog havde Mimung. Da sagde Sigurd Svend: „Ved Svig har I seiret, Herre! og nu vil jeg overgive mig og blive eders Mand; thi deri er ingen Vanære, al den Stund jeg ikke er overvunden." Kong Didrik blev glad derved, og tog særdeles vel imod ham, og holdt nu for, at han havde faaet den stærkeste og berømteste Kæmpe, som var i Verden. Saa skiltes de nu, og saavel Didrik som alle hans Mænd vare meget fornøiede, fordi der nu var i deres Trop den drabeligste af Mænd, og han, til hvem Bertangemændene havde sat alt deres Haab. Men da Kong Isung og Kong Didrik skulde skilles, indgik de det fortroligste Venskab imellem sig, og gave hinanden gode Gaver.

201. Sigurd gav ogsaa gode Gaver til sin Frænde Hornboge Jarl og til Omlung, og han bragte det ved sin Underhandling saa vidt, at Omlung skulde have Kong Isungs Datter, ved Navn Falborg, der var den væneste og i alle Henseender belevneste af

Kvinder. Og dette Bryllup skulde holdes, før Kong Didrik og hans Mænd droge bort. Denne Høitid blev nu holdt med stor Pragt baade ved Lege og alskens Skjemt.

202. Da Gildet var endt, red Kong Didrik og alle hans Mænd bort tilligemed Sigurd Svend, som de optoge i deres Stalbroderskab. Og da Kong Didrik og Kong Isung skiltes, indgik de det fortroligste Venskab indbyrdes, og med Omlung fulgte hans Kone Falborg, med hvem han fik mange Klenodier. Kong Didrik drog nu tilbage ad den samme Vei, ad hvilken han var dragen did, og han kom til Bern med sine Stalbrødre. Der blev han modtaget med alskens Anseelse og Hæder, som man kunde finde paa, og ethvert Menneske, saa vidt hans Navn spurgtes, og det var næsten over hele Verden, roste ham nu for hans Tapperhed og Mandemod, og ingen mægtede at nævne ham en Mand, som kunde have Forhaabning om at jævnes med ham i Henseende til Færdighed, Styrke eller Vaaben. Og han vidste derfor, at han kunde sidde rolig i sit Rige hele sin Levetid, om han selv vilde.

Fjortende Fortælling.

Sigurds og Gunnars Giftermaale.

203. Da nu Kong Didrik og alle hans Mænd havde aflagt saadan Prøve, at der var ingen Mand i Verden, som torde bære Skjold imod dem i Holmgang, da vilde de nu sætte Høvdinger til at raade og styre deres Riger

og Borge. Hornboge Jarl sendte da Heimer, og med ham sin Søn Ømlung og hans Kone Falborg, til Vindland, at styre Riget i lang Tid med Hæder og Anseelse. Ogsaa Sintram drog østerpaa til Venedig, og blev der Hertug, og var en meget berømt Mand, ligesom hans Ætmænd havde været. Ligeledes drog Herbrand til sit Rige, og var en mægtig Hertug.

204. Kong Didrik red siden bort fra Bern, og med ham alle hans Kæmper, som vare tilbage, hjem til Kong Gunnar i Niflungeland; og der blev nu det Giftermaal indgaaet, som siden har været meget navnkundigt, at Sigurd skulde ægte Kong Gunnars Søster Gudrun og med hende have Hælften af Kong Gunnars Rige og Kongedom. Der blev nu anrettet til et stort Gilde, og alle de bedste og anseeligste Mænd, som vare i det Land, bleve dertil indbudne. Dette Bryllup stod i syv Dage, og blev holdt i alle Henseender paa det prægtigste.

205. Engang sade de alle tilsammen, Kong Gunnar og Kong Didrik og Sigurd Svend. Da sagde Sigurd Svend til sin Svoger Kong Gunnar: „Jeg veed en Kvinde, som langt overgaaer alle Kvinder i Verden i Skjønhed og al Belevenhed, saa og i Klogskab og alskens Viisdom, i Mandighed og vældig Daad; hun hedder Brynhild, og raader over den Borg, som hedder Søgaard [1]. Hende skal du have til Kone, og dertil skal jeg hjælpe dig, thi jeg kjender hele Veien did." Da svarede Gunnar, at han gjerne ønskede dette Giftermaal. De rede da fra Gjæstebudet, Kong Didrik og Sigurd og Kong Gunnar og Høgne og alle

[1]) Maaskee Garten ved Garda-Sø; jfr. 17, 38 Cap.

Stalbrødrene, og lode ei af, før de naaede Brynhilds Borg. Hun tog vel imod Kong Gunnar og Didrik, men meget ilde mod Sigurd Svend, da hun vidste, at han var gift, thi det havde været en lønlig Aftale imellem dem før, da han var reden op paa Fjeldet til hende, at han ikke skulde have anden Kone end hende, og hun ingen anden Mand end ham, og derpaa havde de svoret Ed. Sigurd Svend gik nu til Samtale med Brynhild, berettede hende hele sit Ærende, og bad hende give Kong Gunnar sit Ja. Men hun svarede saalunde: „Jeg har nu faaet Vished om, hvor skændigen du har brudt din Ed, og hvorlunde Gudrun har narret dig med sin Trolddom. For derfor at hævne min Harme og Vanære paa dig, vil jeg nu ægte Konning Gunnar af denne og ingen anden Grund; thi du ene var min udkaarede af alle de Mænd, som ere fødte til Verden." „Skeet Gjerning staaer ikke til at ændre," svarede Sigurd, „men da jeg nu seer, at Lykken har svigtet mig, har jeg opmuntret Kong Gunnar til at beile til dig, thi ham helst under jeg dette Giftermaal." „Jeg har sagt dig," svarede Brynhild, „hvorfor jeg vilde bekvemme mig til at ægte Konning Gunnar, thi saa vidt bringer jeg det aldrig, at jeg skulde elske ham, med mindre det skulde skee, fordi han blev din Banemand." Kong Didrik og Kong Gunnar traadte nu til, og samtalte med dem, og de holdt ei op med deres Underhandling, før det var besluttet, at Kong Gunnar skulde ægte Brynhild.

206. Der blev nu anrettet til et stort Gilde. Og da det var færdigt, og der var kommen en talrig Forsamling af Hædersmænd, skulde Kong Gunnar ægte

Brynhild. Og den første Kveld, da Kong Gunnar skulde hvile i sin Seng hos Brynhild, maatte ei tredie Mand sove i samme Stue, men Vagtmænd skulde holde Vagt udenfor. Da de nu vare komne i deres Seng, vilde Kong Gunnar favne sin Kone, men hun vilde paa ingen Maade tilstede det. De strede nu med hinanden om dette, saalænge til hun tog deres Bælter, og bandt dermed hans Hænder og Fødder, og hun hængte ham dernæst op paa en Nagle, og der hang han næsten til Dag. Da det dagedes, løste hun ham, og bar ham i Sengen til sig, hvor han laae, til hans Mænd kom at klæde ham paa til Drikkebordet. Men hvad skeet var fortalte hverken han eller hun noget Menneske. Og anden Nat gik det paa samme Maade, og ligeledes den tredie, og Kong Gunnar var meget bedrøvet, og vidste ikke, hvorledes han skulde bære sig ad ved denne Sag. Nu kom det ham i Hu, at hans Svoger Sigurd havde svoret ham den Ed, at han vilde være som Broder imod ham i alle Henseender, og da han vidste, at han var en viis Mand, og at han torde sætte sin Lid til ham fremfor alle andre i denne Sag, vilde han gaae paa Raad med ham, hvorledes han skulde bære sig ad. Han kaldte ham da hemmelig til sig, og sagde ham, hvorledes det hang sammen. „Jeg vil sige dig," svarede Sigurd, „hvad der er Aarsag til, at det gaaer saalunde: hun har saa stærk en Natur, saalænge hun er Jomfru, at der neppe vil findes en Mand, som har Styrke mod hende, men saasnart det er forbi, er hun ikke stærkere end andre Kvinder." „For vort Venskabs og Svogerskabs Skyld," svarede derpaa Kong Gunnar, „troer jeg ingen Mand saa godt som dig, men det er af

megen Vigtighed, at det holdes skjult. Og jeg veed, at du er saa stærk en Mand, at du kan faae Bugt med hende, om ellers nogen Mand i Verden mægter det; og jeg troer dig ogsaa til, at aldrig noget Menneske skal faae det at vide." Sigurd sagde, at han vilde gjøre, som han ønskede. Og dermed var Aftalen sluttet.

207. Da Aftenen kom, og Kong Gunnar skulde gaae til Sengs, magede de det saa, at Sigurd Svend gik i Sengen, men Kong Gunnar gik bort, iført Sigurds Klæder, saa at alle troede, at det var Sigurd Svend, der gik. Nu kastede Sigurd Svend Klæderne over Hovedet, og lod sig ikke mærke med noget, og laae saaledes, til alle vare indsovede eller bortfarne; da tog han fat paa Brynhild, og fik sin Villie med hende. Da det dagedes, tog han en Guldring af hendes Haand, og satte den paa sin. Nu kom hundrede Mænd ind til ham, og deriblandt Kong Gunnar, som gik til Sengen, og de magede det saa, at de fik atter hele deres Dragt omvexlet, uden at noget Menneske fik at vide, at det var gaaet saa.

208. Gildet havde nu varet i syv Nætter, og de beredte sig dernæst til at ride hjem. Kong Gunnar satte en Høvding over denne Borg, og red selv hjem til Niflungeland med sin Kone Brynhild. Da han kom hjem, sad han i sit Rige, og styrede det nu i Fred, og med ham hans Svoger Sigurd Svend og hans Brødre Høgne og Gisler. Men Kong Didrik og alle hans Mænd rede hjem til Bern, og sade nu rolige i deres Rige i lang Tid.

Femtende Fortælling.

Herburts og Hildes Elskovshandel.

209. Grev Herthegn i Verronne var gift med Kong Didriks Søster Isod. De havde tre Sønner; den ældste hed Herburt, den anden Herthegn, den tredie Tristram. Hos Greven var en Kæmpe, ved Navn Vigvald. Da Sønnerne voxte til, besluttede Greven at lade denne lære dem at fægte og underviſe dem i alſkens Idrætter og Hofværk. Herburt og Herthegn fattede godt, men den unge Tristram kunde ikke nemme. Det traf sig nu en Dag, at Vigvald og hans Lærlinge ſade og ſpiſte, da talte de to Brødre indbyrdes om, at deres Broder Tristram ikke kunde lære at fægte, og ſagde at han blev nødt til at give ſig til en anden Syssel. Da ſvarede Tristram, og ſagde at han var beredt til at fægte med enhver af dem, og lagde til, at de da ſkulde faae at prøve, om han forſtod ſig paa at fægte eller ei, efterſom de ſagde, at han ikke havde lært det. De erklærede, at det ſkulde ſkee ſom han ønſkede, og Tristram vilde nu fægte ſtrax paa Stand. Brødrene og deres Læremeſter Vigvald ginge da ud, og toge deres Sværde, hvormed de pleiede at fægte. Da tog den unge Tristram til Orde, og ſagde at Prøven ei kunde være tilſtrækkelig afgjørende, ſaa længe de kun havde ſløve Sværde, og at han derfor ønſkede at fægte med hvasſe Sværde, „thi da kunne vi vide," ſagde han til, „hvorlunde vore Sværde bide, naar vi ei forſtaae at holde vore Skjolde for os; men dog ſkulle vi ikke vredes for den Sags Skyld." Hans Broder

Herthegn vilde nu træde frem at fægte, og tyktes vel om, at de havde hvasse Sværde, fordi han tilforn var fremmeligere i Kunsten. Vigvald vilde da see, om de kunde noget eller intet af hvad de havde lært hos ham, og bad dem ei at vredes, da de nu havde hvasse Sværde. Herthegn sagde, at han paa ingen Maade skulde blive vred, men da den unge Tristram opløftede sit Sværd, og gik imod sin Broder med Vrede, og hævede sit Skjold, traadte hans Læremester Vigvald til, og sagde at han ikke skulde hæve Skjoldet saaledes. „Hæv det heller paa den Maade!" sagde han, og viste ham hvorledes. Men Tristram svarede meget opbragt, at nu lærte han det ikke, om han ikke havde lært det før, og at det ikke nyttede at undervise ham deri. De gik nu sammen og fægtede, og Herthegn tyktes, at han kunde støde ham, hvor han vilde, hvis han ikke vilde skaane ham. Den unge Tristram opløftede sit Sværd, og lod som han vilde hugge til sin Broder Herthegn, men Herthegn holdt Skjoldet op for Hugget. Da Tristram saae dette, stak han Sværdet under Skjoldet Herthegn ind i Livet ovenfor Buxebæltet, saa at Sværdet gik igjennem ham, og Herthegn faldt død paa Stedet. Men Tristram kastede sit Skjold ned, og gik bort med draget Sværd hen, hvor hans Hest stod, sprang paa dens Ryg, og red dernæst bort af sin Faders Land til Brandenborg til Hertug Iron, hvor han opholdt sig i lang Tid, og fortalte Hertugen hele sin Færd, og hvad Aarsagen var til, at han drog ud af sit Land, og hvad han havde gjort. Hertugen tyktes vel om Tristram.

210. Da nu Grev Herthegn blev underrettet

om, at hans Søn var dræbt, og at den unge Tristram var dragen bort, kaldte han paa Herburt, og spurgte, hvor hans Broder var, og om det var sandt, hvad der var fortalt ham, at hans Broder var dræbt, og Tristram reden bort. Herburt sagde, at det forholdt sig saa. Da sagde Herthegn: „Jeg har mistet to Sønner, og alt dette voldte du allene. Istedenfor at du som den ældste heller skulde have raadet dem og hindret dem i at gjøre Ondt, har du hidset dem sammen, og været Aarsag til, at det er gaaet saa, thi var det tilbørligt, at du allene undgjeldte det, og aldrig mere vorder du en duelig Mand." Det tyktes ham ilde, at hans Fader blev vred paa ham, og han græmmede sig meget derover, og gik bort en Stund, men dvælede der dog siden en lang Tid. Derpaa tog han sin Hest og sine Vaaben, og red bort, og drog ad Veien til Bern, for at besøge sin Morbroder, hvem han efter Ankomsten fortalte alt, hvordan det var gaaet, at hans Broder Herthegn var dræbt, og at den unge Tristram, deres Broder, havde gjort det, og dette havde deres Fader lagt ham til Last, hvorfor han var dragen bort. Kong Didrik tog vel imod sin Frænde, og denne var hos ham i lang Tid.

211. Herburt udmærkede sig i alle legemlige Færdigheder, saa at der neppe fandtes hans Lige i de Lege, som foretoges, og i alt andet Ridderskab. Kong Didrik søgte imidlertid Underretning om, hvor der var en Kvinde, som kunde passe sig for ham, og nu blev der ham fortalt om en Kvinde, som hed Hilde, en Datter af Kong Artus af Britannien. Hun blev berømmet som den deiligste Kvinde. Kong Didrik sendte nu

Mænd hele Verden omkring, at søge efter en Kvinde, som kunde passe for ham; disse Mænd kom til Britannien til Artus, og det blev dem sagt, at hans Datter var den skjønneste af alle Kvinder i Verden; men saa omhyggeligen blev hun bevogtet, at man aldrig kunde faae hende at see. Uden at udrette noget videre, droge de tilbage til Bern, og fortalte Kong Didrik, hvor meget der var sagt dem om Kong Artus's Datters Belevenhed og Skjønhed, og at hendes Lige ei vilde findes, om man end ledte al Verden rundt; ogsaa det fortalte de, at hun blev saa omhyggelig bevogtet, at ingen Udlændinger kunde faae hende at see, heller ikke Indfødte, undtagen Kongens kjæreste Venner. Da nu Kong Didrik havde hørt denne Tidende, henvendte han alle sine Tanker paa, at faae denne Kvinde tilægte. Han kaldte da sin Frænde Herburt til sig, og sagde at han skulde reise i hans Ærende til Britannien, og beile for ham til Kong Artus's Datter Hilde. Herburt sagde, at han vilde reise, hvorhen Kongen vilde sende ham. Kong Didrik lod nu berede hans Reise, og gav ham tredive Riddere og mange Svende og et kosteligt Skib. De droge derpaa Veien frem, indtil de kom til Britannien. Der bleve de vel modtagne, og da Herburt havde dvælet der en kort Tid, gik han for Kongen, og sagde at hans Morbroder, Kong Didrik af Bern, sendte ham did, for at beile for ham til hans Datter Hilde. Da svarede Kong Artus, og spurgte, hvi Kong Didrik ei foer selv, at beile til hans Datter. Herburt svarede, at Kong Didriks Mænd havde været der for nogen Tid siden, men ikke faaet hende at see; nu sendte han derfor sin

egen Søstersøn, hvem han godt betroede til at udsee ham en Kone. Da svarede Kongen, at han for det første ikke fik hende at see, og at det var Skik, at hun ikke kom til Syne for Udlændinger uden den Dag, da hun pleiede at gaae i Kirke.

212. Herburt opholdt sig nu i lang Tid hos Kong Artus, og Kongen gjorde ham til sin Mand, saa at han skulde tjene ham. Der var han saaledes en Tid. Han var saa beleven en Mand, at ingen tyktes at have seet hans Lige. Da nu Kong Artus saae, hvor vel han tjente, forsøgede han hans Værdighed, og gjorde ham til sin Mundskjenk, og satte ham til at styre hundrede Riddere, og til at skjenke for saadanne Gjæster, for hvem det især kom an paa Belevenhed, og dette udførte han med mere Kunst, end noget Menneske før havde seet, og for selve Kongen skjenkede han med saa megen Kunst og Belevenhed, at ingen syntes at have seet saadan Mand hverken indenlandsk eller udenlandsk. Han blev nu sat til Høvding ved Hoffet over Kongens Riddere. Engang da Herburt tvættede sig, før han vartede op ved Kongens Bord, vilde han intet Haandklæde tage, men holdt sine Hænder op i Solskinnet, og tørrede dem saaledes.

213. Herburt var nu hos Kongen, indtil der kom en Dag, da der var stor Høitid i Kongehallen, paa hvilken Dag Hilde ogsaa skulde gaae i Kirke. Da gik Herburt hen paa hendes Vei, for at faae hende at see. Da nu Hilde gik ud fra sin Hal, droge en Mængde Mennesker med hende. Der fulgte hende tolv Grever, sex paa hver Side, som holdt hendes Klæder op, og derefter gik tolv Munke, sex paa hver Side, som maatte

passe hendes Kaabe og bære den efter hende, men siden kom tolv Jarler med Brynjer og Hjelme og Skjolde og blottede Sværde; de skulde passe, at ingen skulde være saa dristig at tale til hende. Ovenover hendes Hoved var gjort en saadan Indretning, at der sade to Fugle, der udbredte deres Vinger for Solen, saaledes at dens Straaler ikke skulde falde paa hendes snehvide Legeme. Om hendes Hoved var svøbt et Silkeklæde, saa at intet Menneske kunde see hendes Ansigt. Med megen Anstand og Siirlighed traadte hun ind i Kirken, og satte sig i sin Stol, tog sin Bog frem, sang i den, og saae aldrig ud af den. Nu gik Herburt i Kirken, og fik sig der en Plads, saa nær Kongedatteren som han kunde, men han kunde dog ikke see hendes Ansigt, da Vagtmændene stode for hende. De tolv Jarler derimod stode uden for Kirken med deres Vaaben. Der fortælles nu, at Herburt havde taget to Muus med sig, af hvilke han havde ladet den ene smykke med Guld, den anden med Sølv. Nu lod han den med Guld smykkede Muus løs, men den løb forbi Kongedatteren, og hun skottede hurtig om, og saae hvor Musen løb. Da saae Herburt noget af hendes Ansigt. Kort derefter lod han den Muus løbe, som var smykket med Sølv, og denne Muus løb samme Vei som den forrige. Da saae Kongedatteren anden Gang ud af sin Bog, saae efter Musen, hvor den løb, og nu blev hun en særdeles vakker Mand vaer. Da saae hun til ham, og han til hende, og lo. Strax derefter sendte hun sin Mø hen, at spørge ham om, hvo han var, hvorfra han kom, og hvad Ærende han bragte. „Jeg hedder Herburt,“ svarede han, „og er Frænde af

Konning Didrik af Bern, men ei skal jeg drage længere end herhid, dog kan jeg ikke sige dig mit Ærende, men om din Frue vil vide det, da skal jeg sige hende det, naar vi ere ene." Derpaa gik Møen tilbage, og fortalte Kongedåtteren alt det, som hun havde faaet at vide, og tillige at han ønskede at tale med hende. Da svarede Kongedatteren, at hun dristede sig ikke til at tale et Ord med en Udlænding, saalænge hendes Fader og Moder vare nærværende; hun bad ham derfor stille sig bag Kirkedøren og vente der, til hendes Forældre vare gangne bort. Møen gik nu anden Gang til ham, og berettede ham, hvad Kongedatteren havde sagt. Han gjorde efter hendes Ord, og ventede ved Døren, indtil Kongen var gaaet ud. Nu gik Kongedatteren til Udgangen, og dreiede om bag ved Døren. Da Herburt saae hende, hilste han hende, men hun bød ham velkommen, og spurgte, hvad Ærende han havde til hende. „Det er langt at fortælle dig vort Ærende," sagde han, „thi nu har jeg været i denne Stad tilligemed mine Riddere et Halvaar, og fik eder aldrig før at see. Og det ønsker jeg, at I vil mage det saa, at jeg kan tale med eder længere Tid, for at I kan faae vort Ærende at vide." Hun sagde, at det skulde være saa. Men en Munk, som holdt Vagt om hende, gik imellem dem, og stød ham bort, og spurgte, hvi han var saa dristig, at han, som Udlænding, understod sig i at tiltale deres Frue, og det skulde han snart undgjelde. Men Herburt tog med sin Haand i hans Skæg og rykkede saa fast, at baade Skæg og Skind fulgte med, og føiede til, at han een Gang for alle skulde vænne ham af med at støde udenlandske Mænd bort. Kongedatteren og hendes

Ledsagere gik da bort, og Herburt gik hjem til Kongens Bord.

214. Kongens Datter gik til sin Faders Hal, fordi det var den Tid en stor Høitid. Herburt stod nu for Kongens Bord, og vartede op. Da sagde Kongedatteren til sin Fader: „Vil I give mig en Gave, som jeg ønsker mig af eder?" „Hvad er dit Ønske?" spurgte Kongen, „du skal faae alt, hvad du ønsker dig i mit Rige." „Det ønsker jeg," svarede hun, „at I skal give mig denne belevne Ridder, eders Mundskjenk, til min Tjener." „Du skal faae Mundskjenken," svarede Kongen, „efterdi det ei kan være anderledes, da jeg har gjort mit Løfte, før jeg vidste, hvad du vilde bede om." Da Gildet var sluttet, drog Kongedatteren til sit Kastel, og den unge Herburt med hende, for at tjene hende. Nu sendte Herburt sine Riddere at gjøre Skibene færdige, og tolv af dem sendte han hjem til Bern, at fortælle Kong Didrik, at han nu havde seet Hilde, og at hun var den deiligste af alle Kvinder. Disse Udsendinge droge til Bern, og fortalte Kong Didrik alt, hvad der var skeet, og Kongen var vel fornøiet med deres Færd.

215. Herburt talte ofte med Kong Artus's Datter Hilde, og sagde at hans Morbroder, Kong Didrik af Bern, havde sendt ham til hende i det Ærende, at beile til hende paa hans Vegne. Hun spurgte nu, hvad Mand Kong Didrik af Bern var, og hvordan han saae ud. „Konning Didrik af Bern," svarede Herburt, „er den største af alle Kæmper i Verden og meget gavmild; og bliver du hans Kone, da vil der hverken mangle dig Guld eller Sølv eller kostelige Kle-

nodier." „Kan du male hans Hoved paa Muren der?" sagde hun. „Frue!" svarede han, „det formaaer jeg at gjøre med min Haand, at enhver, som har seet Konning Didrik, skal strax gjenkjende ham." Og nu malede han et stort og skrækkeligt Ansigt paa Muren, og sagde: „Frue! see her Konning Didrik af Berns Ansigt, og saa sandt hjælpe mig Gud, er hans Ansigt endnu skrækkeligere." „Da være Gud mig aldrig saa vred," svarede Hilde, „at dette hint skrækkelige Uhyre skulde blive min Ægtemand!" og end sagde hun: „Herre! hvi beiler du ikke hellere til mig for dig selv?" „Frue!" svarede Herburt, „jeg vilde udføre Konning Didriks Ærende, som mig var budet; men hvis du ikke vil antage hans Andragende, da vil jeg gjerne ægte dig, og skjønt jeg ei er kongebaaren, saa er dog hele min Slægt hæderlig, og jeg eier nok af Guld og Sølv at give dig, og ei frygter jeg for noget Menneske, hverken for Konning Artus og hans Mænd, ei heller for Didrik af Bern eller nogen anden i Verden, og jeg skal gjøre alt, hvad der staaer til mig, for at faae din Kjærlighed." Nu svarede Hilde: „Herre!" sagde hun, „af alle Mænd, som jeg har seet, kaarer jeg helst dig, og lad end Konning Didrik af Bern være mægtigere end du er, saa vil jeg dog kaare dig, og ei ham; og før de sluttede deres Tale, lagde de deres Hænder sammen, og svore hinanden Ed, at intet skulde skille dem ad uden Døden.

216. Herburt opholdt sig nu i Kongedatterens Hal i nogen Tid, indtil han en Dag aarle om Morgenen talte til hende: „Frue!" sagde han, „det Raad vil jeg nu give, at vi ride ud af Borgen, før Kongen

faaer Mistanke om denne vor Beslutning;" men hun bad ham i alt at raade for hende, og lagde til, at hendes Liv var hende ene kjært, naar hun kunde tilbringe det hos ham. Han tog da to Heste, og sadlede dem, den ene for sig, den anden for hende. De rede derpaa rask og iilsomt ud af Borgen og til Skoven. Men da Vagtmændene saae Herburt ride, og anede, hvilken Kvinde der fulgte ham, gik de i en Hast til Kongen, og sagde ham, hvad de havde seet. Og da Kong Artus hørte dette, sendte han Mænd til sin Daters Kastel, men da de Udsendte kom der, bleve de vaer, at Kongens Datter var borte og Herburt med hende, og de gik iilsomt til Kongens Hal, og fortalte ham, hvad de havde erfaret.

217. Kongen kaldte nu sin Ridder Herman til sig, og bød ham ride ud af Borgen efter Herburt, og ei komme tilbage, før han havde hans Hoved at føre ham. Herman tog sit Skjold og sine Vaaben, og steg paa sin Hest; tredive Riddere og tredive Svende fulgte ham med Vaaben, og de rede nu ad samme Vei, ad hvilken Herburt var reden, og de kom ham endelig saa nær, at Herburt fik dem at see, og sagde da til sin Frue: „Her bag os ride Kongens Riddere; Kongen synes vel, at vi ere dragne bort med for liden Hæder, og derfor sender han sine Riddere til at tjene os." Da svarede Hilde: „Andet monne disse Mænds Ærende være, end I tænker, thi de monne ville have eders Liv." Da svarede Herburt: „Frue!" sagde han, „hvi monne de ville have en saglos Mands Liv, og om saa er, som I siger, da hjælpe Gud mig, at jeg aldrig skal falde for disse Mænd, saa at jeg

bliver dem noget skyldig; men længere vil jeg ikke saaledes flygte."

218. Det fortælles nu, at Herburt steg af Hesten, tog sin Frue ned, og bandt Hestene ved et Træ, men lagde sig hos Kongedatteren, og favnede hende. Kort efter kom Herman og hans Mænd til. Herburt bød dem velkommen; Herman svarede, at han aldrig skulde byde dem velkommen, og lagde til: „Siig du, hin onde Hund! førend du døer, og kald Gud til Vidne paa, at du ei lyver, har Hilde beholdt sin Uskyldighed?" Herburt svarede: „I Morges, da Solen stod op, var hun Mø, men nu er hun min Kone." Derpaa red Herman imod ham, og satte Spydet for hans Bryst. I Dieblikket traf Herburt sit Sværd, og hug Spydskaftet sønder, og det andet Slag hug han paa hans Hjelm, og kløvede den og Bugen, saa at han faldt død til Jorden, og strax gav han den anden Ridder et Slag over Laaret, saa at det gik af, og han faldt til den anden Side af Hesten; den tredie stak han igjennem med sit Sværd. Og nu kom det til en haard Kamp, og de strede saa længe, at tretten Riddere og fjorten Svende vare dræbte, men de øvrige flyede tilbage til Borgen. Herburt havde elleve Saar, alle store, og hans Skjold og Brynje vare saa forhugne, at de ikke kunde bruges længer; men hans Frue tog sit Klæde, skar det sønder og forbandt hans Saar; siden stege de paa deres Heste og rede til hans Riddere, hvorpaa de gik om Bord, og seilede langt bort til fjerne Lande, hvor de kom til en Konge, og opholdt sig hos ham længe, og Herburt blev der Hertug ved Huustroppen, og udførte mange Storværker, blev Landværnsmand,

og var i megen Anseelse, og der er meget om ham og hans Storværker at fortælle.

Septende Fortælling.
Iron Jarls Saga.

219. Det hændtes nu engang, at Kong Didrik begav sig paa en Reise nordpaa over Fjeldet [1] og med ham Fasold og Ditlev, og i alt havde han tresindstyve Riddere. Han drog nu, til han kom til Borgen Drekanfil [2], og der blev han vel modtaget. Over denne Borg herskede Kong Drusians ni Døttre, men deres Moder var død af Sorrig over Ekka, som Didrik dræbte. Nu fremkom Kong Didrik med sit Ærende, at han vilde begjere til Hustru Konning Drusians ældste Datter Godelinde for sig, og den anden af Søstrene for Fasold, og den tredie for Ditlev. Og de kunde ikke nægte den dem tilbudne Ære, men sagde heller end gjerne ja. Der blev nu anrettet til et stort Gilde, og paa dette Gilde giftede Kong Didrik og Fasold og Ditlev sig. Dette Gilde varede nu i ni Dage, og det tiltog noget hver Dag, saa at der den følgende altid blev kosteligere beværtet end den foregaaende. Ditlev og Fasold tiltoge sig nu Regjeringen i det Rige, som Kong Drusian havde eiet, og Kong Didrik gjorde dem begge til Hertuger, men selv red han hjem til Bern med sine andre Mænd og med sin Kone, og han sad nu i sit Rige lang Tid i Fred og Ro.

[1]) d. e. Alperne. [2]) jfr. 40 Cap.

220. I Bertangeland herskede en Konge, som hed Arkimannus; han var en drabelig Mand, og var nu temmelig til Aarene. Han havde to unge Sønner, den yngste hed Iron, den ældste Apollonius. Deres Fader blev syg og døde; efter ham kom til Riget en Konge, som hed Isung, med sine elleve Sønner, hvilke alle vare saa store Kæmper, at der neppe fandtes deres Jævnlige, ligesom før blev fortalt[1]. Kong Isung tilegnede sig hele Bertangeland med væbnet Haand, men Kong Arkimans Sønner undflyede med deres Mænd; de fore vide om Land, og naaede ikke at faae noget Rige, før de kom til Huneland, hvor de traf Kong Attila af Svaben, som ei længe tilforn havde underkastet sig Huneland[2]. Han tog mod dem begge, og gjorde dem til sine Mænd. Siden gav Kong Attila hver af dem et Rige. Han gjorde Iron til Jarl, og gav ham Brandenburg og det Land, som der ligger til. Apollonius satte han til Jarl over Tyra[3] ei langt fra Rinen, og gav ham det Rige. Apollonius var den skjønneste Mand, man kunde see for sine Øine, stor og stærk og en fortrinlig Ridder, den tapreste af Mænd og meget mandig i Kamp. Iron Jarl var anseelig, stærk og meget færdig i Legemsøvelser, og det var hans største Lyst at jage Dyr, og deri viste han sig meget tapper.

221. Ved Apollonius's Land var en Skov, som hed Valsløngeskov[4], der laae mellem hans Land og Vester-Frakland, som til den Tid beherskedes af Kong Salomon, der bar Fortrinnet blandt Konger i Rigdom paa Løsøre og i Tapperhed. Hans Kone og Datter hed

[1]) 149, 178 Cap. [2]) jfr. 63 Cap. [3]) Thüringen. [4]) maaskee Schwarzwald.

begge Herborg. Møen var den fagreste af Kvinder, og Kongen elskede hende meget. Mange Kongesønner og Hertuger havde beilet til hende, men saa meget elskede Kong Salomon hende, at han ikke vilde bortgifte hende til nogen. Om denne Mø fik Apollonius Jarl Efterretning. Han sendte da sine Mænd til Frankrige til Kong Salomon, at beile til hans Datter for ham. De Riddere, som Jarlen sendte i dette Ærende til Salomon, bleve vel modtagne, men ved deres Ærende gjorde Kongen Vanskeligheder; de droge derpaa hjem med uforrettet Sag, og bragte denne Efterretning til Apollonius.

222. Ilde tilfreds hermed reiste Apollonius til sin Broder Iron, og fortalte ham hele Sagen, hvorledes det var gaaet, og tillige at han ikke havde sat sig nogen Ting saa fast i Hu, som at faae denne Mø, hvorfor han bad sin Broder hjælpe ham dertil, da han vilde drage derhen med en Hær, og saaledes faae Kvinden. Iron Jarl gjorde ham opmærksom paa, hvor mægtig Kong Salomon var, og at de ikke kunde faae hans Datter med væbnet Haand, saa stor Magt han besad, og saa talrigt et Folk han raadede over. Da tog til Orde Iron Jarls Kone Isold, som var den deiligste Kvinde man kunde see for sine Øine og fuldkommen i alle Ting: „Jeg vil give eder to Brødre et Raad," sagde hun, „I skulle ei drage med en Hær til Frankrige, thi skjønt I ere store Kæmper, saa er dog Konning Salomon meget mægtigere end I begge, og I ville ikke kunne holde Stand mod hans Hær. Tager heller faa Riddere og udruster dem vel; rider saa til Konning Salomon, og beder ham give Apollonius sin

Datter tilægte; thi gaaer denne Sag saaledes vel af, da er det en god Beslutning, ei at have draget med væbnet Magt mod saadan en Konning. Men om Salomon nægter ham Kvinden, da vil jeg give eder et Raad: En Fingerring vil jeg give dig, den gav min Fader min Moder til Fæstensgave; i denne Ring er en Steen, hvis Natur og Indretning er saa, at, dersom en Mand sætter den paa en Kvindes Finger, da skal hun elske ham saa meget, at hun fremfor alle Ting ønsker hans Kjærlighed, hvad enten det er hendes Frænders Villie eller ikke." Iron Jarl og hans Broder Apollonius takkede Isold meget for hendes Raad, beredte sig og deres Mænd, og droge til Frankrige til Kong Salomon. Han tog vel imod dem, som udmærkede Hovdinger, der vare komne at besøge ham, og indbød mange Mænd til sig, og gjorde et stort Gjæstebud. Iron Jarl og hans Broder Apollonius fremførte nu deres Ærende for Kongen, om han vilde give Apollonius sin Datter tilægte. Men Kong Salomon sagde Nei til hans Andragende, fordi han kun var Jarl, og bar ei Kongenavn; dog blev der talt derom mange Dage, og Apollonius saae Herborg, og fandt hende særdeles deilig, ligesom det var ham fortalt. Hans Hu blev nu en halv Gang mere end tilforn henvendt paa at faae hende. Han fremførte sit Ærende for hende, men hun svarede, at hendes Fader maatte raade for hende, ligesom han vilde, og lagde til, at hun ei vilde give den Mand sit Ja, hvem Kongen havde givet Nei. „Frue!" sagde da Apollonius, „det er nu vel saa, at din Fader ei vil give mig dig tilægte, men du er en beleven Mø, og høit elsker jeg dig, og om jeg end

aldrig faaer dig, saa vil jeg dog vise min Kjærlighed;" og han tog nu Guldringen og satte den paa hendes Finger, og sagde at denne vilde han give hende til Pant paa sit Ønske, og han bød hende nu leve vel, men hun bød ham at fare vel. Derefter beredte Jarlerne sig til Bortreisen heelt misfornøiede med deres Færd. Da Apollonius Jarl og alle de øvrige vare komne paa deres Heste, sagde han: „Konning Salomon har gjort os Vanære af vor Færd, i det han holdt det for en Skam for sig at give os sin Dotter; men nu kunde det gjerne hænde sig, at jeg fik hans Dotter med Vanære for ham selv, og end kunde det nok hænde sig, at hans Rige nød kun kort Tid Fred." Kong Salomon brød sig kun lidt om, at Jarlerne truede ham med Leding; og derpaa skiltes de, og Jarlerne droge hjem. Fru Herborg havde den Guldring, som Apollonius Jarl gav hende, og saasnart hun fik den, elskede hun Apollonius Jarl saa meget, at heller vilde hun leve med ham i natligt Mørke, end hjemme hos sin Fader ved Dagens Lys.

223. Den Gang Apollonius red ud af Borgen, var Jomfru Herborg kommen imod ham, havde kysset ham, og lagt et fagert Æble, rødt som Blod, i hans Haand. Som nu Jarlen om Dagen red, legede han med Æblet, kastede det op i Luften, og tog det, naar det kom ned, og engang tog han saa haardt ved det, at det gik i to Stykker. Han lagde nu Stykkerne inden i sin flade Haand, saae paa dem, og fandt, at der var et Brev i Æblet. Han tog det, og læste; og Indholdet af dette Brev var, at Jomfru Herborg sendte Apollonius Jarl sin Hilsen, og svor ved Gud, at, om Apollonius Jarl elskede hende, saa elskede hun

ham doppelt saa høit, og dersom han vilde mage det saa, at han kom lønligen, naar hun sendte ham Bud, da vilde hun møde ham uden sin Faders Villie, men han maatte ikke gjøre nogen Skade paa Kong Salomons Rige. Jarlen var nu meget gladere end tilforn, men lod dog for andre, som han var misfornøiet med sin Færd, og dvælede hjemme i sin Borg en Tid. Iron Jarl var i sin Borg, og holdt sig beredt til et Krigstog, naar hans Broder ønskede det. Apollonius svarede, at de vilde vente et Halvaar, og da først ruste sig; og saa gjorde de.

224. Før endnu et Halvaar var forløbet, traf det sig en Aften, at en Mand, der saae ud som en omstreifende Spillemand, kom til Apollonius, og gav ham lønligen et Brev, hvis Indhold var: „Jomfru Herborg sender Apollonius Jarl sin Hilsen. Konning Salomon er reden bort fra sit Rige til Gildes i Romeborg hos Konning Ermenrik. Nu skal du drage afsted med dine tolv Riddere, og ride saa hurtig det lader sig gjøre, dog lønligen, til Frankrige; da vil det nok lykkes, at vi træffe hinanden." Da Jarlen havde læst dette Brev, blev han glad, og strax om Morgenen derpaa lod han sine Riddere gjøre sig færdige, og red ud af Borgen, og han sagde intet Menneske, hvorhen han vilde ride. De rede ad Ubygder og Skove, saa meget de kunde, og mest om Natten, indtil de endelig naaede Frankrige. De rede da til et Krat, som var i Nærheden af Borgen, paa hvilket Sted Fru Herborg havde bestemt, at de skulde mødes; men de traf ingen der, og de stege af deres Heste, og skjulte sig i Krattet. Jarlen kunde da ikke ret forstaae, hvad Aarsagen var

til, at ingen kom til dem. Der dvælede de nu om Natten.

225. Om Morgenen sagde Jarlen, at Mændene skulde blive der, men han vilde allene drage ud, og søge hvad han kunde faae at vide. Han gik da hen i en liden Landsby, og traf der i et Huus en Kone, og sagde til hende, at hun skulde give ham sit Hovedklæde og sin Kaabe, saa vilde han give hende sin Guldring og sin gode Kappe. Nu tog han Hovedklædet, og svøbte det om sit Hoved, og kastede Kaaben over Hovedet, gik siden til Borgen silde paa Aftenen. Borgporten stod aaben. Han gik til den Hal, som Dronningen eiede, og gik der ind til Kvinderne. De spurgte da, hvad det var for en Kvinde, men hun nævnte sig Heppa. Dronningen mindedes nu, at hun ofte havde hørt nævne Heppa Farende-Viv, eller som vi kalde Landstrygerske, som havde været den største af alle Skjøger. Hun var den høieste af alle Kvindfolk, saa at næsten ingen Karl var høiere eller førere end hun; derfor tog Jarlen ogsaa hendes Navn. Mange Møer talte til Konen, og havde Morskab af hende, og tyktes at det var noget Nyt, at denne Kone var kommen der. Fru Herborg tog Ordet, og talte til Konen, ligesom ogsaa de andre: „Hvor mange Mænd," spurgte hun, „tog du i een Nat?" Kvinden tyktes, at hun ikke kunde svare saa smukt i Frankernes Tungemaal, som det sømmede sig at svare en Kongedatter; thi hævede hun begge Hænderne og holdt Fingrene i Veiret. Da lo Kongedatteren, og alle Møerne; thi de tyktes deraf at vide, hvor mange hun tog i een Nat; men Konge-

datteren forstod nu, hvor mange Mænd Jarlen havde med sig hjemmefra.

226. Kort derefter gav Fru Herborg enhver Kvinde, som var i Salen, et Æble, og da hun havde givet dem alle, kastede hun ogsaa eet til Landstrygersken. Hun tog Æblet, skar det i Stykker, og aad det som de andre Kvinder, der vare derinde. Hun fandt da deri et sammenviklet Brev, og tyktes nu at vide, at Fru Herborg havde kjendt hende, stod op og gik bort, og bød Kongedatteren og dem alle at leve vel. Dronningen tog en stor og god Særk og et Hovedklæde og gav hende, og saaledes skiltes de. Apollonius læste Brevet, saasnart han kunde faae Leilighed, og Indholdet var, at Fru Herborg vilde komme til ham om Natten paa det mellem dem aftalte Sted. Jarlen drog nu tilbage til sine Mænd, og dvælede der om Natten. Ved Midnat hørte de to Mennesker nærme sig, og den ene at sige, da de kom nær til Krattet: „Træffer jeg dig her, min Elskede! og hvo ere hos dig?" Da svarede Jarlen: „Her er jeg med mine Riddere;" og han sprang derpaa op, og gik imod hende, kastede sine Arme om hendes Hals og kyste hende. Derpaa befalede han, at Ridderne skulde gjøre sig færdige saa hurtig det var muligt. Da Apollonius nu var kommen paa sin Hest tilligemed sin Frue, og alle Ridderne vare færdige, da tiltalte Jarlen den Kvinde, som havde fulgt hende, og spurgte, hvo hun var. Hun sagde, at hun var en fattig Kone fra Borgen. Da tog Jarlen Særken og Hovedklædet, som Fru Herborg havde givet ham, og gav Konen dem. Han gav hende tillige et Brev og bad hende bringe det til Dronningen. Konen gjorde saa.

Dronningen var nu sorrigfuld og bedrøvet over at hendes Datter var draget bort. Brevets Indhold var: „at Herborg ikke skulde være bekymret for den Sag, da hendes Datter var kommen i gode Hænder; thi hun var i Tyra hos Apollonius Jarl." Saaledes aabenbaredes deres Anslag. Jarlen drog nu hjem, og han tilligemed Iron Jarl og hans Landsmænd bleve alle vel modtagne, saasnart de kom i hans Borg Tyra.

227. Apollonius Jarl talte nu med sin Frue, og sagde at han vilde ægte hende, men hun bad ham vente og sende Mænd til Kong Salomon og forlige sig med ham; thi saa vilde dette Giftermaal være hæderligere. Han vilde ikke gjøre, uden hvad der var hendes Villie, baade i dette og alt andet. Da Kong Salomon spurgte denne Tidende, var han meget ilde tilfreds dermed. Men da Fru Herborg havde været en Maaned i Tyra, blev der sendt Mænd til Kong Salomon, og Apollonius Jarl vilde indgaae Forlig med ham. Dette Andragende optog Kong Salomon vel, og de bestemte et Sted, hvor de skulde mødes. Da de Udsendte kom tilbage til Tyra, var Fru Herborg bleven farlig syg, og døde faa Dage derefter, og det var Aarsag til, at der blev intet af Forliget; og fra den Tid stod det stedse slet til imellem Apollonius Jarl og Kong Salomon.

228. Iron Jarl af Brandenborg red hyppig ud paa Dyrejagt med sine Falke og Hunde. Saa megen Lyst havde han til Jagten, at han ofte var i Skovene syv Nætter, ofte endog ti, ja undertiden hele tolv Døgn, uden at han kom hjem til sin Borg, og i den Tid red han vidt omkring i øde Skove. Dermed var

hans Kone Isold ilde tilfreds, da han foer uvarlig afsted, og var oftest borte og sjelden hjemme hos hende. Det var nu engang, at Iron Jarl beredte sig og sine Mænd, og agtede sig atter paa Dyrejagt, og han lod sin Færd berede til at blive tolv Dage borte. Dette hørte hans Kone Isold, og talte da saa: „Herre!" sagde hun, „ilde gjør du i at kæmpe mod de vilde Dyr og ride ude i øde Skove med faa Mænd, saa meget som du lader efter dig hjemme, dit Land og dine Mænd. Du rider ofte i de Skove, som ei ere langt fra dine Uvenner, Konning Salomon og hans Mænd, og han er ei ringere Mand end du. Bliv derfor heller hjemme, Herre! og pas dit Rige, thi af Dyrejagten vil der komme en stor Ulykke, om du ei lader af med den." Da svarede Iron Jarl: „Frue! Jagten er min største Fornøielse, og den Fornøielse vil jeg vist ikke saa let opgive; thi ei er jeg bange for Konning Salomon eller hans Mænd, og ei tykkes det mig værre at jage i hans Skov end i min egen." Dermed sluttede de denne Samtale, og Dronningen var meget vred. Dette foregik om Vinteren, da der var falden Snee. Aarle om Morgenen derpaa stod Jarlen op af sin Seng, og gik hen at spise, og kaldte paa sin Jæger. Da Jarlen var gaaet af Sengen, stod Dronningen op, og gik ud af Borgen. Nær ved Borgen stod et fagert Lindetræ. Hun gik hen under Træet, trak sine Klæder af, og strakte derpaa sine Arme ud, og lod sig falde i Sneen saa lang som hun var; siden stod hun op og iførte sig igjen Klæderne. I Sneen saaes da et Billede, saa at der var tydeligt Mærke paa, at en Kvinde havde ligget der. Hun gik derpaa hjem til Borgen og til Jarlen,

som sad ved Bordet, og sagde da til ham: „Herre! hvi spiser I saa tidlig?" „Hvad vil du, Frue!" sagde han, „jeg agter at ride ud i Skoven, som jeg pleier." Da sagde Dronningen: „Hvi rider du om i øde Skove, og jager ikke efter de Dyr, som ere her i Nærheden, da kunde du ride hjem hver Aften og sove i din Seng." „Ei ere her saadanne Dyr," svarede Jarlen, „som man kan have nogen Ære af at gaae paa Jagt efter; allene Smaadyr løbe her omkring, som jeg ikke vil slaae mine Hunde løs efter." „Et saadant Dyr løber her ved din Borg," sagde hun, „at du neppe, hvor langt du end rider i øde Skove, vil faae bedre Fangst end den, om du fanger dette det bedste blandt alle Dyr. Dette Dyr, som jeg nu fortæller dig om, saae jeg for kort Tid siden, da jeg gik ud af Borgen, og om du vil skynde dig lidt, vil du endnu kunne fange dette Dyr, hvis du vil jage efter det; men ei skal du gjøre dine Heste svedige, eller udsætte dig for at miste dine Hunde for den Sag, thi du allene kan tage det, om du vil; men om du ei vil jage efter det, da siger jeg dig for vist, at en anden jager det." Jarlen stod nu strax op, og gik ud af Borgen og hen til Lindetræet. Da sagde Dronningen: „See her nu til, hvor dette Dyr har faret, og see efter, hvad Dyr det monne have været! Jarlen saae i Sneen, og blev vaer, at et Kvindemenneske havde ligget der nede i Sneen. „See nøie paa det!" vedblev fremdeles Dronningen, „om du nogensinde har seet dette Dyr, som her har faret. Vil du ei jage det, da jager anden Mand det." Da svarede Jarlen: „Frue!" sagde han, „dette Dyr, som her har faret, skal ingen Mand jage uden jeg;" og han

gik derpaa tilbage til Borgen, og bød sine Mænd at tage Sadlerne af Hestene og binde hans Hunde, da han nu ikke vilde ride ud paa Dyrejagt.

229. Iron Jarl forblev nu et heelt Halvaar i sit Rige, uden at han nogensinde kom i Skoven at jage Dyr. Da hændte det sig, at en Gaardsvend en Aften kom til Iron Jarls Hof, og tog der Natteherberge. Jarlen spurgte ham om mange Tidender, blandt andet, hvor han før havde været. „For kort Tid siden," svarede han, „saae jeg Hædersmændene hos Konning Salomon i Fransten[1], og hos ham var jeg hele Vinteren igjennem, og nød god Behandling." Da spurgte Jarlen: „Er Konning Salomon en stor Høvding; med hvilken Skjemt og Syssel forslaaer han helst Tiden?" „Herre!" svarede Gjæsten, „vist er han en stor og dyrebar Høvding. Hans Lyst er at jage Dyr, og han bærer Fortrinet for alle Jægere, og paa Jagten udfører han stedse Heltedaad." „Hvor rider Konning Salomon mest at jage Dyr?" spurgte Jarlen fremdeles. Hin svarede: „Han rider mest i Valslongeskov, vel ogsaa andre Steder, men der jager han dog mest." Da spurgte Jarlen: „Hvilke Dyr i denne Skov ere de største og stærkeste?" „Der ere mange Slags Dyr;" svarede hin, „Hjorte og Bjørne, og der er en Bøffeloxe, som er det største af alle Dyr, som Folk have seet, og faa Mænd tør komme imod den. Denne Bøffel har Konning Salomon i sin Skov." „Rider Konning Salomon da ikke paa Jagt efter Bøffelen?" spurgte Jarlen. „Han vil ikke lade den dræbe," gav hin til Svar, „thi den gamle Bøffel har gaaet drægtig med

[1]) Frankland.

Unger, og den har nu født dem, saa at der nu ere ti Bøfler; tilmed fordrister ingen sig til at ride ind paa Konning Salomons Eiendom." Om Aftenen drak de, og forslog Tiden saa godt som de kunde, men om Morgenen gik Gjæsten aarle bort. Men Jarlen tænkte meget over dette.

230. Konning Apollonius's Mænd vare dragne ud i Skoven, at jage Dyr, og da de rede omkring i den, traf de paa døde Dyr, Hjorte og Bjørne, og saae, at de vare revne ihjel af Hunde. Da Ridderne rede tilbage til Borgen, traf de nogle Mænd, som boede ved Skoven, hvilke de spurgte, om de vel vidste, hvo der vare saa dristige at fare ud i Apollonius Jarls Skov. De svarede, at det kunde man vente, at de vidste, hvo der havde jaget der, thi det havde Kong Salomons Franker gjort. Dog sagde de, at de ikke vidste, om han havde været der selv med eller ikke. Ridderne rede nu til Borgen Tyra, og fortalte Apollonius Jarl, hvad de havde hørt, at Kong Salomon af Franken havde redet i hans Skov og ødelagt hans Dyr. Ilde tilfreds hermed sendte Apollonius Jarl Brev til sin Broder Iron Jarl, og lod sige ham denne Tidende, og bad ham komme til ham med sine Hunde og Jægere, da Apollonius vilde fare ud i Forbindelse med ham at jage Dyr. Da Iron Jarl havde hørt denne Tidende, raabte han sin bedste Jæger Nordian til sig, og sagde: „Gjør mine Hunde snart i Stand; tag nu Staffa, min bedste Støver, og saa Stut, ham maa jeg have med, thi ham holder jeg for bedre end min raskeste Hest, og saa Brakka og alle mine bedste Støvere; tag nu og Luska, som jeg veed er den bedste af alle Tæver, og Ruska;

og selv er du den tapreste af alle Riddere." Dronningen kastede begge Armene om Jarlens Hals, og sagde: „Min kjære Herre! gjør nu, hvad der er bedre, bliv hjemme i din Borg, og rid ei ud at jage Dyr for den Sags Skyld." Da svarede Jarlen: „Frue! ud maa jeg nu ride; min Broder Apollonius har sendt mig Bud; han vil jage Dyr, og vi skulle følges ad." „Herre!" sagde da Dronningen grædende, „faaer jeg dig ikke overtalt til at opgive Jagten, rid da med din Broder, og jag i dit eget Land, men far ei i Valslængeskov med dine Hunde, thi om end Konning Salomon har redet i din Broders Skov, saa maa du finde dig deri." „Nei Frue!" svarede Jarlen, „saa kan ikke skee, at jeg ikke skulde yde min Broder Hjælp." „Kommer du i Valslængeskov med dine Hunde," sagde Dronningen, „da vil der skee et stort Tog efter den store Bøffel, og faaer Konning Salomon Efterretning om, at hans Dyr ere dræbte, da vil deraf opstaae stor Uenighed."

231. Iron Jarl kaldte nu sine Riddere, og bøde dem berede sig paa det hurtigste; og de rede derpaa ud af Borgen med deres Hunde, og det er fortalt i Sagaer, at der ei har været fundet bedre Jagthunde, end han havde; tolv iblandt dem vare især fortrinlige, hvilke alle ere nævnede i tydske Kvad; men i alt havde han tresindstyve Jagthunde med sig. Han red nu sin Broder Apollonius i Møde, og da de rede ind i Skoven, havde de i det Hele tresindstyve Mand; de rede først i deres egen Skov, som hedder Ungareskov, hvor de opholdt sig nogle Dage, og stegte Dyr til Spise. En Dag stege de paa deres Heste, og rede hele den Dag,

og Natten derefter, og hele den anden Dag, indtil de kom til Valsløngeskov. Der sloge de deres Hunde løs, og fældede nu Hjorte og Bjørne, Hinder og alskens Dyr, og de vare der mange Dage. Da de saaledes en Dag havde redet vide om i Skoven og fældet mange Dyr, kom de paa en Sti, hvor der havde løbet et Slags Dyr, hvis Spor vare langt større, end de før havde seet. De lode Hundene forfølge Sporene, og rede alle derefter. Silde paa Dagen saae de, hvor Hundene løb og foran dem mange og store Dyr; det var en Bøffel saa stor, at ingen af dem havde seet saa stort og frygteligt Dyr, og med den fulgte Ungerne, saa at der i alt vare ti Dyr. De rede nu efter Dyrene, og hidsede Hundene stærkt paa dem, men Dyrene ødelagde der mange gode Hunde, og alligevel undkom de, undtagen de tre mindste, som bleve nedlagte. Jarlerne fældede i Valsløngeskov, i alt tresindstyve store Dyr, Hjorte og Bjørne, Bøflerne iberegnede, og hvert Dyr, som de havde fældet, lode de blive liggende der, og de toge ei mere deraf, end deres Hunde aade, og Drengene stegte dem til Mad." Da de nu havde været i Valsløngeskov en Maaned, sagde Apollonius Jarl: „Vi have her dvælet længe i Konning Salomons Rige; nu er det mit Raad, at vi drage tilbage, thi vi have ikke Mandskab imod Konning Salomon, om han spørger vor Færd; men vi have nu gjort i hans Jagtskov dobbelt saa megen Skade, som han har gjort i vor." Da sagde Iron: „Vil du nu ride hjem i vort Rige? det tykkes mig ilde, at vi saaledes skulle opgive Konning Salomons Jagt, efterat have mistet saa mange Hunde for de store Bøfler, at Dyrene dog ei'e

undkomne." „Skulle vi da nu saa tilsomt skynde os hjem til vort Rige," vedblev Iron, „uden at have udrettet mere, da lover jeg for vist, at jeg en anden Gang, hvis Helsen mig skjenkes, skal ride i Valslønge-skov, og ei holde op, før jeg kommer denne Bøffel saa nær, at den skal falde for min Haand." De toge der-paa deres Heste, og beredte sig til Hjemreisen efter saa forrettet Sag. Alle vare de muntre tilmode.

232. Nu spurgte Kong Salomon denne Tidende fra Valsløngeskov. Mænd, som vare dragne omkring i Skoven, havde der fundet saa mange Dyr, baade store og smaae, at ingen vidste Tallet paa dem. Kong Salomon var meget ilde tilfreds hermed, og syntes, at der var gjort ham stor Skade og Vanære. Han kaldte sine Riddere til sig, og bød dem ride ud i Skoven. Og selv red han med tresindstyve Mand og en stor Mængde Hunde ud i Valsløngeskov, og han saae da, at den Tidende, som var ham berettet, var sand, og at en saa stor Mængde Dyr vare fældede, at man neppe kunde tælle dem. Han saae ogsaa mange Ild-steder, og at Skoven var forhugget. Kongen dvælede nu en kort Tid i Valsløngeskov, og red dernæst til Ungare-skov, hvor han med sine Mænd jagede Dyr, og gjorde saa megen Skade, at Skoven næsten blev ganske øde for Dyr.

233. Apollonius Jarl havde udsendt sine Jæ-gere under Anførsel af en Mand, som hed Rolf. Han bød ham ride med nogle Riddere ud i Ungareskov, og der jage Dyr. Men hvor langt de end rede omkring i Skoven, fik de dog intet; thi de faa Dyr, de traf, vare alle døde. Omsider kom de paa en stor Sti, hvor

de saae Spor af mange Mænd. Rolf red da vidt omkring i Skoven, og søgte efter Mændene, og kom endelig til en aaben Plads, hvor han saae for sig mange Mænd og mange Hunde; men Rolf var saa tapper en Mand, at heller vilde han miste sit Liv, end ikke kunne sige sin Herre, naar han kom hjem, hvo der havde gjort ham den Vanære, at jage Dyr i hans Skov uden hans Tilladelse. Rolf red da djærvelig ind i Skoven til dem, og traf der Kong Salomon for sig. Da spurgte Rolf, hvi Kong Salomon var kommen der, men Kongen sagde, at han vilde hævne sig, fordi Apollonius Jarl og hans Broder Iron havde redet i hans Skov og der fældet mange Dyr, og endogsaa dem, over hvilke Kongen og hans Mænd lode frede, Bøslerne nemlig. „Tør I tøve her," sagde derpaa Rolf, „indtil jeg rider hjem og fortæller Apollonius Jarl dette." „Din Herre Apollonius," svarede Kong Salomon, „vilde ei bie efter os i Valsløugeskov, da han havde fældet vore Dyr; derfor vil jeg nu heller ikke bie efter ham her, men bring ham den Tidende, at Kong Salomon i Fransien har nu hævnet sig, og er fra sin Side vel tilfreds." Kong Salomon lod derpaa tage sine Heste, og red tilbage til sit Rige, og havde nu anrettet megen Skade.

234. Derpaa drog ogsaa Rolf hjem, og berettede Jarlen denne Tidende, hvad der var skeet ham, at alle Dyrene i hans Skov vare ødelagte af Kong Salomon, og at han havde truffet Kongen selv i Skoven. Han fortalte dernæst hele den Samtale, de havde haft med hinanden. Jarlen sagde da, at han vilde sende ham efter Iron Jarl, som nu skulde komme og udføre

sit Løfte. Han bød ham sige, hvad Kong Salomon havde gjort. Da Iron Jarl saae Brevenes Indhold, blev han meget vred, og kaldte sin Jæger Nordian til sig, bød ham tage sine Hunde, og sagde at man skulde berede sig til at blive borte i to Maaneder. Nu græd Isold bitterlig, og slyngede begge Armene om Iron Jarls Hals: „Min kjære Herre!" sagde hun, „rid ei ud, som du siger, bliv heller hjemme og fornøi dig i din Seng, og drag ei paa Dyrejagt! thi af den vil der komme stor Ulykke for dig selv og for mig, hvis du ei vil opgive den." „Ei kan jeg nu," svarede Iron Jarl, „opgive at jage Dyr." Da sagde hans tolv Vintre gamle Datter: „Herre! der vil komme Ondt af denne Dyrejagt; vil du ei tilstaae min Moder sin Bøn, og forblive her, da vil du dog gjøre det for min Skyld." „Ei maa du bede mig," svarede Jarlen, „om ikke at ride og udføre mit Løfte. Staa nu op, alle I Riddere, som skulle drage med, og bered eder; ei skulle Kvinder standse mig." Da sagde Dronning Isold: „Du jager omkaps med Konning Salomon, og veed du, at han er en vældigere Mand, end du er, og om du nu ei veed det, da faaer du det siden at prøve, før eders Skifte er sluttet." Iron Jarl red nu ud af Brandenborg med mange Riddere. Han havde mange Hunde med sig. Han red til Tyra til Apollonius Jarl. Da han kom til Tyra, var Apollonius Jarl syg, og formaaede ei at ride med ham. Iron Jarl vilde dog ikke tøve, men tog af hans Riddere saa mange som han vilde.

235. Nu red Iron Jarl ud i Skoven med tresindstyve Riddere. Han red, til han kom i Val-

slongeskov, og begyndte strax at jage Dyr. Og hvor de kom paa Spor efter Dyr, forfulgte de dem strax, og intet Dyr undkom, hvor de kom frem i Skoven. Som Jarlen nu en Dag red om i Skoven med sine Hunde, kom han paa en Sti, hvor de store Bøfler havde faret. Han slog da mange Hunde løs efter Sporene, og red heftig til. Hundene vare saa hurtige, at de i føie Tid indhentede Bøflerne, men den store Bøffel vendte sig om imod Hundene, og værgede sig med Hornene; dog satte Hundene rask ind paa den. Den første Ridder, Jæger Nordian, kom til, og havde i Tømmen to Hunde Stut og Staffa; og dernæst kom Jarlen, og havde i Tømmen de to bedste Støvere Paron og Bonikt; derpaa red Jarlens Drost, og holdt i Haanden Brakka og Possa; derefter red hans Mundskjenk, ham fulgte Luska og Buska, to Tæver, af hvilke de bedste Hunde ere faldne, og som begge vare fortrinlige Jagthunde. Da sagde Jarlen til Drosten: „Slaa nu dine Hunde Brakka og Possa løs!" Hundene løb hidsig mod Dyret, hver paa sin Side. Bøflen dreiede Hovedet til høire Side, og stak Hornene under Brakkas Bov, saa at den stak ham igjennem, og kastede ham over sit Hoved, og dernæst dreiede den sig til venstre Side til Possa, og stangede ham i Siden med Hovedet, saa at den rystede ham død af Hornene. Saaledes vare nu de to bedste Hunde tabte. Da raabte Iron Jarl til Skjenkeren, at han skulde lade Tæverne Luska og Buska løs; han gjorde saa, og de løbe begge paa een Gang til Dyret. Luska løb under Dyret og bed i Underlivet, saa at Dyret gav sig derved. Dyret sprang med sine Bagbeen op paa Luskas Ryg, saa at Ryggen brødes sønder, og hun

saaledes fik sin Bane. Buska stødte det med Hovedet, saa at hun deraf døde. Derpaa slap Nordian Staffa og Stut, der vare de bedste af alle Hundene. Staffa sprang saa høit op paa Dyret, at han satte sig ovenpaa dets Hals og mellem Hornene, og bed der fast, men Dyret kastede ham saa langt op i Luften med sit Hoved, at, da han faldt ned, brødes hvert Been i ham. Nu vilde Stut løbe op paa Dyrets Hals, men Dyret stødte ham med Hornene, og kastede ham, saa at han kom død ned. Nu undløb Dyret, og blev bange for Hundene. Da slog Iron Jarl sine Hunde Paron og Bonikt løs; Dyret løb nu, men Hundene søgte efter det. En Ridder havde fulgt Jarlen, som hed Vandilmar; han var stor og stærk, dog var han af alle den feigeste. Han var meget bange for Dyret, og saasnart han saae det, undløb han, og, da han saae, at det kunde indhente ham, sprang han af Hesten op i et Træ. Dyret løb nu efter ham hen under Træet; da blev han endnu dobbelt saa bange som tilforn, og kravlede op i Træets Kviste, men disse kunde ikke bære ham, og han faldt da ned. Dyret stod neden under Træet, og havde vendt sig mod Hundene. Ridderen faldt da ned, og kom imellem Dyrets Horn med et Been paa hver Side af dets Hals. Han spændte da Hænderne om Hornene, og holdt saa fast, han kunde. Da blev Dyret meget bange, og løb, men Hundene efter. Jarlen og hans Mænd ilte nu efter Hundene, og fore saaledes lang Vei. Da sagde Jarlen til sin bedste Jæger Nordian: „Jeg seer hvor Dyret løber, og det er forskrækkeligt, der ligger en Mand paa dets Hals." Da saae ogsaa Nordian det samme, som Jarlen saae.

Jarlen raabte høit: „Lad os sætte efter Dyret, thi nu maa det trættes, da een af vore Mænd er kommen op paa det." Da ilte Nordian, og enhver Ridder afsted saa rask, som Hestene kunde fare. Ogsaa Dyret løb saa stærkt det kunde med Manden, og efter det fulgte de syv unge Bosler og alle Iron Jarls Hunde, og der var nu stort Raab og Hundeglam og Skraal af Jægerne. Dyret løb nordpaa ad Heden til Ungareskov. Vandilmar var nu saa bange for at falde af Dyret, eftersom dette Dyr var saa stort, at han saae sin visse Død, om han faldt ned, og det vidste han, at om han holdt sig fast, vilde Dyret trættes. Paa den Maade løb Dyret, indtil de kom til Ungareskov; der indhentede Hundene Paron og Bonikt det, og drev Dyret tilbage, og da var det Dyret tungt at røre Halsen og Hovedet, hvorpaa Manden sad. I det samme kom Iron Jarl til, og med sit Jagtspyd stak han Dyret igjennem. Ved dette faldt Bøslen. Da sagde Iron til Vandilmar Ridder: „Du er af alle Mænd holdt for den feigeste i Kamp; her har du nu udført det Værk, at ingen er saa djærv eller tapper i mit Land, at han har vundet mig saa stor Hæder som du ved din Tapperhed, og for denne Mandighed og Stordaad skal du nyde godt, naar vi komme hjem." Nu red Nordian og andre Riddere til, hvor Dyret var faldet, og de roste da meget den Daad, som Jarlen havde udført, men ingen af dem uden han allene vidste, hvorledes det var gaaet til. De toge Dyret, lavede det til Mad for sig, og gave ogsaa deres Hunde deraf, og vare nu meget fornøiede. Derpaa red Iron Jarl med alle sine

Mænd hjem, efter saaledes vel og hæderlig at have udført sit Løfte.

236. Da Iron Jarl kom hjem i Brandenborg, gik hans Frue og hans Datter Jomfru Isold imod ham, modtoge Jarlen vel, og bleve nu meget glade. Han tog Isold i Haanden, og ledte hende til Ridder Vandilmar, og sagde at denne Gave vilde han give ham. Vandilmar takkede Jarlen meget derfor, og derefter blev deres Bryllup holdt, og han fik Jarlens Datter Isold tilægte. Saaledes lønnede Jarlen Vandilmar, fordi han ved hans Medvirkning fik den store Bøffel fældet. Vandilmar var siden Iron Jarls Greve. Efter nogen Tids Forløb talte Jarlen til sine Jægere, og henvendte sig til Nordian: „Mindes du det, at de unge Bøfler bleve tilbage i Ungareskov. Der vilde nu være god Leilighed til at fange dem, ligesom den gamle." Nordian sagde, at han var heelt beredt, saasnart Jarlen vilde drage afsted. Dette hørte Isold, og græd nu meget bitterlig, gik til Jarlen, og bad end som før, at han ei skulde drage paa Dyrejagt; men Jarlen vilde bestemt drage, som han havde besluttet. Da sagde Isold, at hun havde drømt en Drøm, hvoraf hun sikkert vidste, at der vilde følge meget Ondt af, at Iron havde fældet de store Dyr. Jarlen svarede, at han vilde ride i sin Skov, at jage Dyr, men ei vilde han drage længere dennesinde, og derpaa gav han hende sin Ed. Da blev Isold glad, og tillod ham nu at reise. Jarlen red da bort i Følge af tolv Riddere med sine Hunde, og red tre Dage, til han naaede Ungareskov, da red han om Aftenen ind i Skoven, og saae mange og store Ildsteder.

237. Det fortælles nu om Kong Salomon, at han spurgte, at Iron Jarl havde dræbt hans store Bøffel, ødelagt alle hans bedste Dyr, og gjort megen Skade i hans Rige. Og da han hørte denne Tidende, kaldte han sine Riddere til sig, og bad dem væbne sig, og sagde at han nu vilde hævne sig paa Iron Jarl og hans Broder Apollonius. Han gjorde sig da i en Hast færdig, og havde med sig fem hundrede fuldtvæbnede Riddere. Derpaa red han uafbrudt, til han en Aften naaede Ungareskov, hvor han opslog sine Telte. Silde om Aftenen red Kongen selv ud af Skoven, og vilde om Natten brænde den Bygd, som Apollonius Jarl eiede. Iron Jarl var da kommen i Skoven, og red imod dem. Da Jarlen og hans Mænd saae meget Mandskab ride imod sig, flyede alle Ridderne ind i Skoven, men Jarlen var saa tapper en Mand, at han heller vilde døe end flye; og hans gode Ven Nordian vilde ei flye fra ham. Da tog Kong Salomon dem begge til Fange, og lod dem binde, hvorpaa han vendte tilbage til sine Mænd. Derefter drog han hjem med sin Hær til sit Rige, og førte Iron Jarl med sig, og lod ham kaste i et underjordisk Fængsel. Jarlens Svigersøn Vandilmar kom hjem med de Riddere, som vare undflyede, og bragte Isold denne Tidende; og stor Sorg udbredtes da vidt over Landet, fordi Jarlen var fangen. Da Iron Jarl havde ligget tre Nætter i Fængslet, kom den Mand, som vogtede Taarnet, og bragte Mad til ham. Da spurgte Jarlen ham, om han vilde bringe, hvad Ærende han ønskede, til Kong Salomon. Manden sagde, at han gjerne vilde sige Kong Salomon, hvad Jarlen ønskede. Da sagde

Jarlen, at han skulde bede Kongen at komme og tale med ham Dagen efter. Manden gjorde som Jarlen bad; han sagde Kongen, at Jarlen ønskede at tale med ham. Kongen gik da til Taarnet, hvor Jarlen sad, og spurgte, hvad han vilde ham, og hvorfor han sendte ham Bud. Da sagde Jarlen, at han vilde gjøre ham en Bøn, om han vilde tilstaae ham den, men den Bøn var, om han vilde løslade Nordian, da han vilde sende ham til Brandenborg i sit Ærende. Da sagde Kongen, at, om end Jarlen ikke havde forskyldt noget Godt af ham, vilde han dog tilstaae ham denne Bøn. Nordian blev nu løsladt, og der blev givet ham en Hest, og han skulde nu ride til Brandenborg i Jarlens Ærende, og fremføre Isold hans Hilsen, at hun skulde samle alle de bedste Klenodier, som vare i hans Land, og komme og byde for at udløse Jarlen.

238. Nordian red da sin Vei, indtil han kom til Ungareskov; der traf han Apollonius Jarl og hans Riddere fuldtvæbnede; han agtede nu at drage med sin Hær til Frankland efter sin Broder. Da Nordian kom til Hæren, var Apollonius Jarl falden i en svær og farlig Sygdom, af hvilken han faa Dage derefter døde. Da standsede Hæren, og da de nu vare uden Høvding, droge de hjem igjen. Nordian red nu til Brandenborg, og berettede sit Ærende. Dronningen tog vel imod ham, og sagde at hun ikke skulde dvæle med at udløse Iron Jarl, om det paa nogen Maade lod sig gjøre, og hun sendte nu Bud over hele Riget, og lagde Skat paa hver Mand, baade rig og fattig. Hun sammenbragte saa meget, at hun ladede en Vogn

med Guld og Sølv. Først drog hun til Kong Attila, og sagde at hun aldrig havde bedet og agtede heller ikke nu at bede Kong Attila om Understøttelse i Pengegaver, ei heller i Vaabenhjælp mod Kong Salomon, men at hun derimod bad om hans Medvirkning, saa at han vilde formaae Kong Salomon til at tage til Takke med hvad Guld hun kunde byde, og derfor løslade Iron Jarl af Fængslet. Det gjorde ogsaa Kong Attila, saa han sendte Brev til Kong Salomon. De havde i Barndommen holdt meget af hinanden, og derfor havde Kong Salomon aldrig hærjet paa Iron Jarls og hans Broder Apollonius's Rige, fordi Kong Attila eiede hele dette Rige, omendskjønt Jarlerne vare satte til at have Opsyn dermed.

239. Dronning Isold drog nu Veien frem, til hun naaede Frankrige og Kong Salomons Borg. Der blev hun vel modtaget, og Kongen satte hende hos sig og sin Dronning. Samme Aften, som hun kom til Kong Salomon, viste hun ham Kong Attilas Brev, stod op fra sit Sæde, og faldt paa Knæ for ham, og sagde: „Min gode Herre, Konning Salomon! lang Vei har jeg faret, og det med stor Bekymring, for at komme hid til dig, og jeg fører med mig store Kostbarheder i Guld og Sølv, Purpur og Skarlagen, og gode Heste og gode Harnisker og mange høviske Riddere, alt dette fører jeg til dit Rige. Hør du, Herre! en Bøn, som jeg beder dig om, løslad min Herre Iron Jarl, og modtag alt dette Gods og de Eiendele, som vi have ført med til eder." „Frue!" svarede da Kong Salomon, „du er en beleven Kvinde, drag heller tilbage til dit Rige, og før alt dit Guld og Kostbarheder med dig;

Iron Jarl har gjort saa megen Skade paa mit Rige, og mig til Beskjæmmelse, at han nu vel fortjener at undgjelde derfor, og neppe vil jeg løslade ham." Da stod Kong Salomons Dronning op, gik for Kongen, og kastede begge sine Arme om hans Hals, kyste ham, og sagde: „Milde Herre! os har den herlige Frue Isold besøgt; hun ligger nu grædende for eders Fødder, og faaer ikke sin Bøn opfyldt af eder. Tilstaa nu denne Bøn for min Skyld og for din Ven Konning Attilas Ordsending!" Da sagde Kong Salomon til sin Frue, at de skulde gaae ud i Taarnet, og tage Jernet af Iron Jarl og lede ham ind for Kongen; og saa gjorde de.

240. Da nu Iron Jarl stod for Kong Salomon, sagde Kongen til Isold: „See der nu, Frue! Iron Jarl, din Kjæreste, ham vil vi nu sende tilbage med eder til sin Herre, Konning Attila, hvem vi vil skjenke ham, for hans Ordsending og eders Belevenhed." Isold takkede nu Kongen meget for hans Velgjerning. Kong Salomon lod derpaa Iron Jarl sætte sig i Sædet hos sig, og lod sine Kammertjenere opvarte ham, og han forblev der om Natten. Om Morgenen stod Iron Jarl op for Kongen og med ham alle hans Riddere, som havde fulgt Isold hjemmefra. Da sagde Kong Salomon, at han vilde, at Iron Jarl skulde sværge ham den Ed, at han for Eftertiden ei vilde hærje paa hans Rige. Iron Jarl og tolv Riddere med ham svore denne Ed, at de nu for Eftertiden skulde være forligte, og at Iron Jarl ei skulde søge at hævne dette, at han var sat i Taarnet. Iron Jarl og hans Kone Isold gave Kong Salomon mange Gaver, før de droge

bort. Iron Jarl drog nu hjem til Huneland til Kong Attila, og fortalte ham, hvor megen Hæder Kong Salomon havde viist hans Ordsending; han sagde nu, at han var kommen i Kong Attilas Vold, og spurgte, hvad han vilde gjøre af ham. Herpaa svarede Kong Attila: „Iron Jarl skal drage tilbage til sit Rige i samme Stilling som før." Da takkede Iron Jarl Kong Attila meget for alt det Venskab, som han havde viist imod ham ved denne Anledning, og de skiltes nu saaledes som gode Venner.

241. Iron Jarl styrede nu i lang Tid sit Rige. Ei længe derefter faldt Dronning Isold i en Sygdom, der blev hendes Død. Dette ansaae Iron Jarl for et stort Tab. Kong Attila skulde nu drage til Romeborg til Gildes hos Kong Ermenrik, og med ham droge mange af hans Høvdinger, iblandt hvilke Iron Jarl af Brandenborg, og de havde i alt hundrede Riddere og mange Svende. Kong Attilá kom syd til Omlungeland til den Borg, som kaldes Fritila. Der anrettede Ake Ørlungetrøst, Kong Ermenriks Broder, et Gjæstebud for ham. Der var et meget anseeligt Gilde om Aftenen, og god Viin var der til at drikke i Overflødighed. Hertug Akes Kone Bolfriane skjenkede om Aftenen. Hun var den deiligste af Kvinder og af høi Byrd. Hun saae der med Kong Attila en stor Mand, der havde meget fagert Haar, deilige Øine og hvide Hænder, og i Skjønhed var ingen i denne Forsamling hans Lige; men denne Mand var Iron Jarl af Brandenborg. Bolfriane saae ofte venlig til Iron Jarl, naar hun troede, at de andre ikke lagde Mærke dertil. Iron Jarl saae, hvor fager denne Kvinde var, og han

agtede lidt paa at drikke om Aftenen, thi han fattede stor Kjærlighed til Kvinden, saa at han endog blev syg deraf. Alle de andre Mænd vare muntre. Og omsider bleve de alle drukne, paa de to nær. De talte da indbyrdes med hinanden om, hvad Eindelag de nærede den ene for den anden. Iron Jarl gav Bolfriane den Guldring, som hans Broder Apollonius havde eiet og givet Herborg. Morgenen derpaa drog Kong Attila til Gildes til Romeborg. Paa dette Gilde var ogsaa Kong Didrik af Bern og med ham Vidga og Heimer; det var nemlig den Gang, da Ditlev Danske og Valter af Vaskasteen, som før blev fortalt[1], kappedes i mange Slags Idrætter.

242. Da Kong Attila drog hjem fra Gjæstebudet, red de til Fritila til Gildes med Hertug Ake Ørlungetrost, og der bleve de bevertede. Ved dette Gilde magede Iron Jarl det saa, at han kom til at tale med Bolfriane, og Slutningen af deres Samtale var, at de ved Tegn indbyrdes forbandt sig, saa at de skulde elske hinanden. Kong Attila og alle hans Mænd rede nu hjem til Huneland, og Iron Jarl drog hjem til Brandenborg med sine Hunde. Han red ofte i Skoven at jage Dyr.

243. Noget derefter beredte Iron Jarl sig til en Reise, og med ham hans Jæger Nordian og nogle Riddere, og de havde mange Hunde med sig. De beredte sig til at være borte i to Maaneder. De rede nu langt bort i øde Skove, at jage Dyr og forlyste sig. Iron Jarl red sydefter gjennem alle de øde Skove, de kunde træffe, ligetil de kom til Ømlungeland til Ake

[1]) i det 105 Cap.

Ørlungetrøsts Rige. Da spurgte Jarlen, at Kong Ermenrik i Romeborg havde et stort Gjæstebud, hvortil Kong Didrik og Hertug Ake vare indbudne at komme. Og Iron Jarl sendte nu een af sine Riddere til Borgen Fritila med det Ærende, at Iron Jarl sendte Bolfriane sin Hilsen, og spurgte, hvorledes de skulde træffes, naar Ake Ørlungetrøst var dragen hjemmefra. Denne Ridder fik sig en omstreifende Spillemands Klæder, og gik som Spillemand ind i Borgen, hvor der da var et stort Drikkelav i Akes Hal. Fru Bolfriane stod, og skjenkede for Hertug Ake. Og da hun gik frem, at tage imod Drikkekarret, som Kammertjeneren bar ind i Hallen, da kom Iron Jarls Udsending til hende, og sagde hende Jarlens hemmelige Tegn, og overrakte hende Brevet. Hun lagde det i sin Pose, og sagde til Ridderen, at Iron Jarl skulde ride til Borgen om Natten, naar Ake var bortreden. Ridderen drog skyndsomt bort af Borgen. Fru Bolfriane tog Bordkarret, og skjenkede for Ake. Han tog ved det, og sagde: „See her, Frue! drik til Halvs med mig!" Hun tog ved, og drak hele Aftenen, og fra den Tid lod Hertugen hende drikke til Halvs med sig, og før de holdt op, var Bolfriane drukken, saa at hun sov fast. Ake bød Ridderne tage Bolfriane, og bære til sin Seng, og selv gik han derpaa ogsaa til Sengs. Ridderne lagde Bolfriane i Sengen med alle Klæderne, siden gik de at sove. Men han tændte et Lys, løste hendes Pose op, fandt Brevet, og læste det, og Indholdet var: „Iron Jarl af Brandenborg sender sin Hilsen til sin elskede Bolfriane; han er kommen til den Skov, som ligger nær herved; hvis Hertug Ake rider til Gildes i

Morgen, da skal du see mig i Morgen Aften, naar det bliver mørkt, men hvis han opsætter Reisen længere end det er bestemt, send mig da i Morgen en Mand, som du vel kan troe!" Hertugen lagde nu Brevet sammen, som det var før, og lagde det i Posen, lagde sig siden ned, og sov til Dag; da vækkede han Bolfriane, og var meget venlig i sin Tale, spurgte med hende, og bad hende staae op med ham, thi han vilde nu gjøre sig færdig. Han havde med sig tyve af de tapreste Riddere, vel udrustede med Vaaben.

244. Før Middag red Ake ud af Fritila, og red hele Dagen til Klokken tre efter Middag. Da sagde han til sine Mænd: „Vist rider jeg nu som en Taabe, at jeg ei skulde vente efter min Frænde Didrik af Bern, og ride med ham til Gildes. Og om Konning Didrik kommer til Fritila, og jeg ei er hjemme, da er det usommeligt. Nu vil jeg vende tilbage og vente paa ham hjemme." Han vendte nu sin Hest om, og saa gjorde de alle. Og da de kom i Skoven paa den nordre Side i Nærheden af Borgen, og Solen alt var gaaet ned, saae de en Mand komme ridende, og foran ham løb to Hunde; paa hans venstre Arm sad en Falk, han havde en fager Hjelm og et nyt Skjold, paa hvilket Falk og Hund vare mærkede med Guld. Deraf kjendte Ake da, at det var Iron Jarl af Brandenborg, og raabte nu paa sine Mænd, at de skulde drage hen og dræbe ham; hvorpaa Ake blottede sit Sværd, og alle Ridderne rede imod Iron Jarl. Denne kjendte nu den første af disse Mænd, som havde et rødt Skjold, mærket med en gylden Løve, det var nemlig Ake, den fortrinligste blandt Kæmper. De stødte sammen ved Veien,

og kæmpede. Iron Jarl værgede sig paa det mandigste i lang Tid, men Enden blev, at han ikke kunde holde sig paa Hesten, men styrtede til Jorden, efterat have faaet mange store og frygtelige Saar. Hertug Ake red bort derfra, og lod Iron Jarl ligge død tilbage; han red til en Gaard, som han eiede der ved Skoven, og tog der Herberge om Natten.

245. Samme Aften kom Kong Didrik af Bern til Fritila med sine Mænd, og med ham Vidga hin Stærke og Heimer. De forbleve der den Nat over i Akes Hal, og bleve godt bevertede. Tidlig om Morgenen gjorde Kong Didrik sig færdig med sine Mænd, og vilde ride efter sin Frænde Ake. De rede ud af Borgen Veien frem, til de kom i Skoven. Der fandt de for sig en død Mand, og da de rede til Manden, saae de en Hest med Riddersadel; den bed og slog til dem, og vilde forhindre dem at ride til dens Herre; der vare ogsaa to Hunde, som hylede og tudede mod dem, og vilde anfalde dem, og to Falke sade oppe i Træet over ham og skrege meget høit. Da sagde Kong Didrik, at de skulde stige af, og see, om de kjendte Manden. „Han har en anseelig Rustning," sagde han, „og maa være en fortræffelig Høvding, da hans Falke og Hunde og Hest elske ham saa høit." De hævede da Manden op, og saae, om de kunde kjende ham. Da sagde Kong Didrik: „Her er falden en dyrebar Helt og stor Høvding, Iron Jarl af Brandenborg, hvo der saa har dræbt ham. Lad os tage og berede hans Lig et Leie. Da opbrøde de store Træer i Skoven, og gjorde deraf en Grav, hvori de lagde Iron Jarl i hans fulde Rustning, lagde siden Stene

og Træer derpaa, og mærkede det saa, at man kunde kjende, hvo der laae. Og nu kom Ake til med sine Mænd, og hilste vel sin Frænde Didrik, og sagde at de skulde nu ride alle sammen til Romeborg. Da spurgte Kong Didrik, om han skulde vide, hvo der havde dræbt Iron Jarl, men Hertug Ake sagde, at han og hans Mænd havde dræbt ham. Da spurgte Kong Didrik: „Hvad Sag havde du imod ham?" Han svarede: „Han vilde jage i min Skov uden Forlov, medens jeg var borte." Kong Didrik og med ham hans Frænde Hertug Ake rede nu ad Veien til Romeborg.

246. Nordian og de øvrige Riddere syntes, at Iron Jarl blev længe borte, søgte efter ham, og kom derhen, hvor Jarlen var dræbt; da hørte de, at Hundene tudede over hans Gravsted, de ryddede det da op, og fandt deres Herre med store Saar, og de syntes da at vide, at Ake maatte have dræbt ham. Mændene toge nu hans Hest og Hunde med sig, og rede tilbage til Huneland med denne Tidende, og fortalte det til Kong Attila. Han satte da en anden Hertug over Brandenborg, og denne styrede nu det Rige, som Iron Jarl havde besiddet.

247. Den Tildragelse hændtes i Langbardeland[1], at der døde en Hertug, som hed Ake Ørlungetrøst. Han efterlod sig med sin Kone to Sønner, som vare Børn af Alder. Den ene hed Edgeir, den anden Ake ligesom hans Fader. Deres Moder hed Bolfriane, og var den fagreste af alle Kvinder og Ungmøer. Den gamle Ake var Kong Ermenriks Halvbroder paa Mø-

[1]) Lombardiet.

dreneside, og var en mægtig Mand. Nu drog Kong Didrik og med ham hundrede Riddere og hans gode Ven Vidga til Romeborg til Kong Ermenrik. Og de fremkom nu med deres Ærende for Bolfriane af Drekansil[1] og Kong Ermenrik, at Didrik vilde beile til hende for Vidga. Til dette Giftermaal gav Kong Ermenrik med Glæde sit Samtykke, og sagde: „Om Vidga vil være mig saadan Mand, som han forhen har været Didrik, og mig saa god en Ven, da vil jeg give ham denne Kone og dermed Borgen Gregen, hvorover han skal være Greve." Saa blev nu bestemt, at Vidga ægtede Bolfriane, og blev Kong Ermenriks Greve, men Kong Didrik drog hjem, og styrede sit Rige i lang Tid.

Syttende Fortælling.

Sifkas Hævn.

248. Kong Ermenrik sad nu rolig i sit Rige. Han var Overkonge i Romeborg og herskede over mange store Kongeriger, og ham løde og tjente alle Konger og Hertuger sønden for Fjeldet, og han var den største og mægtigste Hovedkonge i den Verdensdeel, som hedder Evropa. Keiseren herskede mest kun ude i Bolgareland og Grækeland; men Kong Ermenriks Rige strakte sig heelt ud til den Sø, som hedder den Adriatiske. Engang hændte det sig, at Kong Ermenrik sendte sin Raadgiver, som hed Sifka[2], til den Stad, som hedder Sarkesteen, for der at paadømme de Sager,

[1]) jfr. 40 Cap. [2]) jfr. 167 Cap.

som hørte under Kongens Dom; og med ham rede mange Riddere. Sifka drog nu, som Kong Ermenrik havde befalet ham, men hans Kone Odilia, der var den skjønneste af alle Kvinder, som nogen havde seet, blev hjemme. Det skete nu, som Kong Ermenrik forud havde betænkt, at Odilia opholdt sig eensom i et lidet Huus. Did kom Kong Ermenrik ene, og sagde hende, at han attraaede at modtage Beviis paa hendes Gunst, hvilket han alt længe havde foresat sig at erholde; men hun vilde det aldeles ikke, og dog torde hun ikke lade det være anderledes, end Kongen vilde, og han gjorde efter sin Beslutning og favnede hende; dog brødes hun først med ham, saa at alle hendes Klæder sønderreves, og hun blev haardt medtaget, før Enden tog. Derpaa drog Kongen sin Vei bort, og hun ad en anden.

249. Sifka kom nu tilbage fra sin Færd, efter vel at have udført sit Ærende, og gik til sin Gaard og Huus, og traf sin Kone Odilia. Men da hun saae Sifka, stod hun op, og gik imod ham, hylede og græd bitterlig. „Hvi græder du saa, Frue?" spurgte Sifka, „jeg syntes du heller skulde være glad ved min Hjemkomst." „Langt er det at fortælle," svarede hun, „hvorfor jeg græder, det volder Konning Ermenrik og hans Ondskab. Det var den Gang, da du var dragen bort, og jeg sad i min lille Stue, og syede paa din Silkeskjorte, saa kom Konning Ermenrik til mig, og, før han gik bort, gjorde han mig saadan en Vanære, at du aldrig, hvor meget Ondt du end tilføier ham, vil kunne gjengjelde ham det;" og hun fortalte ham nu, hvorledes det var gaaet til. „Vær rolig, Frue!" sagde Sifka, „og lad som intet er skeet; men jeg skal mage

det saa, at, førend jeg hviler i min Hævn, skal Kongen have undgjeldt dette med forskjellig Slags Vanære." Nu gik Sifka til Borgen, og hilste paa Kongen, og lod som han var glad og tilfreds; men Kongen tog vel imod ham, og raadspurgte ham i alle Ting ligesom før.

250. Det traf sig engang, at Kong Ermenrik og hans Raadgiver Sifka sade i Raadsforsamling. Da tog Sifka saaledes til Orde: „Herre!" sagde han, „du er den største Konning i Verden, saa at alle Konger og Hædersmænd over hele Verdens nordre Deel lyde dig og yde dig til Hæder store Skattegaver. Osantrix, Vilkinelandets Konge, ene undtagen yder dig ingen Hædersgave af sit Rige; og os, dine Venner, harmer dette meget, thi ikke er han større Mand end de øvrige, der tjene dig. Det Raad vil jeg derfor give dig, at du skal sende din mandige Søn Fredrik til ham, og bede ham yde dig Skat, først med venlige Ord, men, naar de ikke ville hjælpe, omsider med det Tillæg, at du vil hærje paa hans Rige. Bered hans Reise hæderlig, men lad ei mange Mand følge ham; thi det er Sendemænds Skik, ei at være mange sammen." Dette behagede Kongen vel, og han vilde saa lade være; thi kaldte han sin Søn Fredrik til sig, og sagde ham, hvorlunde han skulde anstille sin Reise.

251. Herr Fredrik beredte sig nu til sin Reise, og med ham syv Riddere, og de standsede ei deres Færd, før de kom til den Borg, som hed Vilkineborg. Over denne Borg herskede en Jarl, der stod under Kong Osantrix. Nu havde Sifka lønligen, men dog iilsomt, forudskikket Udsendinge, som kom til Jarlen med den

Ordsending, at naar Jarlen spurgte Fredriks Færd, da skulde han sende Mænd hen at dræbe ham. Denne Jarl var nemlig Sifkas Frænde. Da nu Fredrik vilde ride ud, da kom Jarlen og hans Mænd imod dem, og Jarlen dræbte dem alle syv. Da nu Kong Ermenrik spurgte dette, troede han, at det maatte have været Kong Osantrix's Anstiftelse, og at han maatte være bleven vred over, at der var fordret Skat af ham.

252. En anden Gang gik Kong Ermenrik og Sifka til Raadsforsamling. Og nu sagde Sifka: „Jeg tænker paa, Herre! at du vel ikke, som det dog bør sig, har faaet Skat af England, og det venter jeg, at om dit Indsegl kommer did, tør Anglernes Konning ikke nægte at yde dig Skat. Det er derfor mit Raad, at du nu sender din Søn Reginbald og med ham mange Riddere, og dette vil være en ærefuld Reise for ham og for eder begge; og det Raad vil jeg dig give, at du lader ham paa det skyndsomste udruste til Reisen, anderledes end man nu i Almindelighed pleier; du skal nemlig lade udruste et Skib til hans Reise, thi det medtager kun den halve Bekostning, og er meget mere anseeligt, og tilmed kunne hans Uvenner da ei svige ham som hans Broder. Men om han, som jeg venter, faaer Skat, da er det meget lettere at føre Skatten hjem paa Skibe end paa Heste, og Søveien er meget bedre og lettere at fare, end man har sagt." Dette Raad behagede Kongen særdeles vel, og han vilde lade det saa skee.

253. Kong Ermenrik kaldte nu sin Søn Reginbald til sig, og sagde ham sin Beslutning, men han bad sin Fader raade for, om han skulde reise, og udlod

sig med, at han vilde gjøre alt, hvad Faderen vilde. Reginbald gik nu hen til den Aa, hvor Skibene laae, og Sikka gik med ham, og de traf der tre Skibe. Da sagde Reginbald, at han vilde have det bedste Skib; men Sikka sagde, at Kongen ei vilde undvære det, og viste ham til det sletteste, sigende, at det var fuldkommen godt til en ikke længere Reise. Men nu vilde Reginbald ikke reise, uden han havde et godt Skib. Da svarede Sikka: „Da vil du faae din Faders Vrede, naar du kommer til ham uden at have udrettet hans Ærende." Herpaa begav Reginbald sig paa Reisen med det sletteste Skib; men han var kun kommen lidt ud paa Havet, før han fik saa stor Storm og Uveir, at Skibet gik sønder, og saavel Reginbald som alle hans Mænd bleve et Rov for Bølgerne.

254. Det var engang, at Kong Ermenrik red ud paa Dyrejagt, og med ham hans unge Søn Samson og hans Raadgiver Sikka. Sikka anstillede sig meget bedrøvet, men red dog med Kongen. Da sagde Kongen: „Min gode Ven! hvi er du saa bedrøvet?" „Herre!" svarede Sikka, „det tyktes mig en Skændsels Daad, hvad din Søn søgte at gjøre, i det han vilde voldtage min Datter, som er den skjønneste af Møer; men det bliver aldrig hævnet, med mindre du hævner det selv paa nogen Maade." Da blev Kongen vred paa sin Søn. Samson var selv med i Følget; han var ei endnu fuldvoxen, thi han var den yngste af Kongens Sønner, men dog den haabefuldeste af dem alle. Kong Ermenrik red nu mod sin Søn, og med megen Vrede greb han fat i hans Haar, saa at han strax faldt af Hesten, og hans Hest traadte med alle Benene

paa Drengen, og saaledes blev han dræbt. Kongen red derpaa hjem, og samme Aften fik han Efterretning om, at hans Søn Reginbald var druknet. Nu havde han saaledes mistet alle sine Sønner efter Siffas Anstiftelse, og var meget bedrøvet.

255. Det traf sig nu engang, at Siffas Kone Odilia gik med sine Møer til sin Frue, Kong Ermenriks Kone, og da de nu sade alle tilsammen, da fortalte Odilia sin Frue meget om Eggard og Ake af Ørlungeland. Hun sagde hende, at Eggard havde udladt sig med, at han ikke vilde skaane selve Dronningen, om han kunde komme afsted dermed, og han havde angivet, at han havde det Ærende, og hun bad hende derfor tage sig i Agt. Dronningen blev da meget bange, og tyktes at Eggard havde talt saare vanærende om hende. I det samme kom Kong Ermenrik ind, og satte sig til at drikke med dem. Da tog Odilia til Orde: „Nu er det Vesten- og Sønden-Vind, og Solen skinner fagert og varmt, men stundum er det dog Støvregn, skjønt Himlen er klar i Øst og Nord. Hvad andet pleier vel derfra at komme, end den unge Eggard og hans Broder, og da er fredløst hvert vildt Dyr og hver Fugl i Skoven; thi de ere forskrækkelig overmodige." Kongen taug, og svarede intet. Da sagde Dronningen: „Ei er det saa forskrækkeligt, om de grumme Dyr eller Fugle ei kunne faae Fred af dem, efterdi vore Tjenestemøer ikke kunne have Fred for dem, hver Gang de komme her til os." Og endnu taug Ermenrik, men lagde dog Mærke til, hvad Kvinderne sagde. Der var fulgt med Kongen did en Mand, som hed Fritila; han var Eggards og Akes Fosterfader. Og endnu sagde

Dronningen: „Ei kunne vore Tjenestemœr være sikre for dem, og nu er der forkyndt mig sikkert Budskab om, at jeg kommer til at tage endog mig selv i Agt, og at de ville krænke mig, om de kunne komme afsted dermed." Da svarede Kongen med megen Vrede: „Frue! om du ei skal faae Fred for dem, da skulle de ei faae Fred for mig; og det vil jeg sværge, at ei skal jeg hvile nogen Nat i min Seng, før vi skulle træffes, og saa høit skulle de hænge, at intet Menneskes Barn skal før have hængt høiere." Da svarede Fritila: „Nu komme Eggard og hans Broder til at undgjelde, at Vidga er reden at besøge Konning Didrik af Bern; thi om han var hjemme, da vilde, før hans Stedsønner blive hængte, mangen Hjelm vorde kløvet, saa at Hovedet maatte følge med, mangen Brynje sønderslidt, og mangt et Skjold gjort ubrugeligt." „Ei kommer din Forsvarstale dem til Nytte," svarede derpaa Kongen, „om du end er deres Fosterfader, snarere skulle de endnu hænge høiere, end jeg tilforn havde besluttet det." Da sagde Fritila: „Saalænge jeg og min Søn stande paa vore Been, skal jeg ei see dem hænge i Galgen." Derpaa gik han paa det skyndsomste til sin Hest, og red bort Dag og Nat, saa iilsomt han formaaede.

256. Kong Ermenrik lod nu blæse i sine Lurer, og stævnede til sig alle sine Riddere. Han fik mange Riddere, og red nu Dag og Nat til Eggard og hans Broder. Men da nu Fritila en Dag kom til Rinen, sprang de af deres Heste, gik ud til Aaen og satte over den, og havde deres Heste med sig. En

Træborg[1] stod paa Aabredden, og i denne Borg var Eggard. Han saae, hvor Mændene svømmede, og sagde: „Min Fosterfader Fritila svømmer der, og vil ei vente efter Skib." Fritila kom nu over Aaen. Ake og Eggard gik imod ham, og spurgte, hvi han drog saa ivrig afsted. „Den største Nødvendighed kræver det," svarede Fritila, „Konning Ermenrik er nu paa Færden herhid med sin Hær, og vil dræbe eder begge." „Vi komme nok til Forlig," sagde Eggard, „naar vi træffes, og ei behøve vi at være bange for vor Farbroder." Og nu fortalte Fritila dem den rette Aarsag, og hvoraf det kom; dog de vilde ikke undflye, men sendte Bud efter deres Mænd, trak Broerne af Graven, og vilde værge Borgen.

257. Kong Ermenrik kom nu med sin Hær til Borgen. Før han begyndte Angrebet, tog han sit Banner, red saa iilsomt som muligt til Graven, og skød Bannerstangen ind over den. Da sagde Eggard: „Herre! hvad Sag giver du os? hvi vil du tage vor Borg?" „Hvad Sag jeg end giver eder," var Kongens Svar, „skulle I dog, før Dagen faaer Ende, hænge i Toppen af det høieste Træ, jeg kan finde her i Nærheden." Da sagde Ake: „Før vi lade vort Liv, skal du betale det dyrt med Tab af mangen ædel Helt." I lang Tid skøde de nu paa hinanden. Omsider lod Kong Ermenrik reise en Valslynge, og lagde deri en stor Ild, der blev slynget ind i Borgen, saa at hele Staden snart stod i lys Lue. „Lad os gaae ud,"

[1]) Trelinborg i Peringskjolds Udgave; da Borgen forhen (13, 100 Cap.) hed Fritila, har Fosterfaderen sandsynlig urigtigen her faaet dette Navn.

sagde da Fritila, „og heller døe med Ære, end brænde her inde som Hunde." Da ginge de ud, tresindstyve Mand tilsammen, og Kong Ermenrik imod dem, og de sloges nu saalænge, til der vare faldne fire hundrede Mand paa Kong Ermenriks Side. Da bleve begge Brødrene fangne, og maatte nu efter Sikkas Anslag miste Livet, hvornæst Kong Ermenrik drog hjem.

258. Da nu Vidga kom tilbage til sin Borg, var den brændt tilligemed alt hans Løsøre, og sin Kone fandt han i en usſel Hytte. Hun fortalte nu, hvorledes Kong Ermenrik havde huseret. Da tog Vidga alle sine Mænd og sine rørlige Eiendomme, og drog til Kong Didrik i Bern, fortalte ham, hvad der var skeet, og bad ham om Raad, hvorledes han skulde bære sig ad. Kong Didrik drog nu med Vidga til Kong Ermenrik, og spurgte, hvad det skulde betyde, og om Vidga i nogen Henseende havde forurettet ham. Men Kongen sagde, at det var ikke Tilfældet; thi Vidga var aldeles brødefri, og han tilbød derfor at erstatte ham, hvad han troede at have tabt i sin forrige Anseelse; han tilbød ham den Borg, der hed Rana [1], hvilken Vidga modtog og siden herskede over. Efter dette drog Didrik hjem, og var meget ilde tilfreds med, at Kong Ermenrik var saa voldsom og ond mod hans Frænder.

259. Engang kaldte Kong Ermenrik Sikka til en Samtale. Da tog Sikka til Orde: „Herre!" sagde han, „mig synes, at du nu maa tage dig i Agt for din Frænde, Konning Didrik, thi han er i Færd med at udføre store Planer mod dig, og du veed, han er en

[1]) formodentlig Ravenna, i Gammeltydsk Raven, Raben.

snild og heftig Mand. Og det mener jeg, at, om du tænker paa at holde dit Kongedømme mod hans heftige Anfald, da maa du see dig for og vogte dig, thi han har, siden han blev Konning, meget forøget sit Rige paa mange Sider, og kun dit Rige fattes ham endnu. Hvo er det vel, der hæver Skat af Ømlungeland, som din Fader vandt med sit Sværd? Det er *jo* ingen uden Konning Didrik af Bern, og heller ikke kan du vente at faae noget deraf, saalænge han raader i Bern." „Det er sandt," svarede Kongen, „hvad du nu minder mig om, at min Fader eiede dette Land, og ei indseer jeg, at jeg er mindre berettiget dertil end Konning Didrik, og det vil jeg tilvisse have." „Lad os tage det Raad," vedblev Sifka, „at du sender den dygtige Ridder Reinald, og med ham tresindstyve Riddere, til Ømlungeland, med den Paastand, at de skulle sende dig Skat af Landet. Og yde de Skatten, da er det vel, men din sande Uven er hver den, der taler derimod, hvad enten det saa er Didrik eller nogen anden." Dette Raad vandt Kongens Bifald, saa han vilde lade det iværksætte. Udsendinge droge da til Ømlungeland, og stævnede Landsfolket til Thinge, og nu fremførte Reinald Kongens Andragende. Da svarede Indbyggerne: „Vi have givet Skat til Konning Didrik af Bern, hvem vi ere skyldige at erlægge den. Hvis han nu vil overdrage Skatten til Konning Ermenrik, da faaer det saa at være, men ei ville vi betale Skat til eder begge."

260. Indbyggerne skikkede derpaa Mænd til Kong Didrik, lode ham sige, hvad der var skeet, og bade ham, at han skulde komme og svare for dem. Didrik

red da ud af Bern med tolv Riddere til Thinget. Der stod han frem, og talte, og sluttede sin Tale saalunde: at han bad Ridder Reinald drage hjem, og sige Kong Ermenrik, at aldrig fik han Skat af Omlungeland, saalænge han var Konge i Bern, og desuden skulde han have megen Utak for denne Ordsending. Reinald drog da bort, og fortalte det til Kong Ermenrik. Saasnart Sifka hørte dette, tog han til Orde: „Ja!" sagde han, „nu gaaer det, som jeg anede, at Didrik vil ei være en ringere Mand end du, og saa vil han ei heller blive, om du ei vogter dig bedre for ham."

261. Til denne Sifkas Tale svarede Kong Ermenrik: „Min Frænde, Konning Didrik, har, som mig synes, faret frem med saa meget Overmod mod mig og alle andre, til hvem han er kommen, saa han nu endogsaa tør sætte sig i Ligning med mig, og sit Rige med mit. Men det skal han faae betalt, som I skulle høre, saa at han, før han skal faae dette drevet igjennem, skal blive hængt, og saaledes faae at sande, hvo af os der er den mægtigste." Da svarede Heimer: „Gud hjælpe Konning Didrik; men du skal med alskens Vanære komme til at undgjelde, at du ødelægger saa mange af dine Frænder og Ætmænd; og for dette og alt andet have vi Sifka at takke." Da tog Vidga til Orde: „Ja!" sagde han, „det vorder den største Skam for Konning Ermenrik, en Skam, som vil mindes, saalænge Verden staaer." Derpaa gik Vidga strax til sin Hest, og red i alle sine Vaaben Nat og Dag, saa stærkt han formaaede.

262. Kong Ermenrik lod nu blæse i alle sine Lurer, og bekjendtgjøre, at alle hans Mænd skulde

tage deres Vaaben og Heste; og, da denne Hær var færdig, red han saa stærkt han kunde Dag og Nat, og samlede til sig hver en Mand, som han traf paa, og han rykkede nu mod Bern.

263. Vidga kom om Natten til Bern, men Borgporten var lukket. Da bleve Vagtmændene vaer, at en Mand var kommen under Borgen, og spurgte da, hvo der var. Vidga nævnte sig, og bad dem lukke op. Nogle af Vagtmændene gik da til Borgporten, andre til Kong Didrik, at fortælle ham, at hans gode Stalbroder Vidga var kommen der. Saasnart Kong Didrik hørte dette, stod han op, og gik imod ham, og da de mødte hinanden, modtog Kongen ham venligen, og spurgte, om han bragte nogen Nyhed, og om han vidste, hvorlunde Kong Ermenrik havde krævet Skat af hans Rige. „Herre!" svarede Vidga, „jeg kan sige dig en stor og ond Tidende, som dog desværre er alt for sand, at, hvis du bliver her til Dag, da vil Konning Ermenrik komme her med en uovervindelig Hær; og nu er du, Herre! saa bagtalt for ham, at han vil dræbe dig ligesom sine andre Frænder." Da stævnede Kongen alle anseelige Mænd sammen paa een Plads, og fortalte dem denne Tidende, og sluttede saalunde sin Tale: „Nu er os altsaa to Vilkaar for Haanden; det ene Vilkaar er at tøve her og værge os, saa godt vi kunne, og vil da Konning Ermenrik miste for vor Haand mangen dyrebar Helt, men vi staae da ogsaa Fare for at miste ved hans Voldsomhed vort Rige og Liv, før Enden tager; men det andet Vilkaar er, at vi gjøre os færdige til at ride bort og forlade Borgen, og lade Gud saa sørge for, om vi faae den igjen; og

da beholde vi vore Mænd og vort Liv, og dette sidste er mit Raad, om I ville som jeg.

264. Da svarede Hildebrand: „Det veed Gud, at nu komme vi til at miste vort Rige med Vanære, naar vi saa faae det igjen! Dog hver som vil følge Konning Didrik, skal nu staae op og berede sig, saa hurtig det er mueligt; thi nu maae vi denne Gang undflye, paa det vi en anden Gang kunne faae vort Rige igjen, om Gud det vil." Da blev der paa den ene Side en stor Graad af Koner og Børn, der græd over at skilles fra Fædre, Brødre og gode Venner; paa den anden Side hørtes derimod vældigt Vaabenbrag, da hver Ridder tog sine Vaaben og sin Hest, saa at Hylen og Graad den Nat blandede sig med Vaaben og Lurernes Gang. Da nu alle Ridderne vare færdige, gik de ind i den største Hal, at hvile sig en Stund og drikke god Viin. Der kom nu deres Stalbroder Heimer, og vidste at give dem sikker Efterretning om, at Kong Ermenrik var i Nærheden, og havde mere end fem tusinde Riddere og utallige andre Folk. Kong Didrik havde derimod kun hundrede Riddere. Da tog Ulfard Kæmpe til Orde: „Det veed Gud, at vi vistnok skændigen miste vort Rige for Konning Ermenriks Skyld; men han skal dog faae mere Skade end Gavn af os, før vi skilles, om han end indtager Bern og hele Omlungeland." Da tog Hildebrand Kong Didriks Banner, og bad dem alle at følge ham; han vilde nu ride foran. Ridderne sprang nu paa deres Heste, og Hildebrand red ud i Lombardiet og fyd over Mundia og ind i Kong Ermenriks Rige, og nu brændte de Landsbyer og Kasteller, Borge og enkelte Gaarde,

og dræbte mange Mennesker, og før de igjen red nord paa om Fjeldet[1], havde de i Kong Ermenriks Rige lagt ni tusinde Landsbyer og Kasteller eller enkelte Gaarde i Aske.

265. Derpaa rede de tilbage. Vidga og Heimer skiltes nu fra deres Stalbroder Didrik, og droge til Kong Ermenrik. Heimer gik for Kongen, og tog med stor Vrede til Orde: „Du har, Konning Ermenrik! gjort meget Ondt mod dine Frænder: dine Sønner Fredrik og Reginbald overgav du selv til Døden, og den unge Samson dræbte du med egen Haand, og dine Brodersønner Eggard og Ake lod du hænge, og foruden alt dette har du nu bortdrevet fra sit Rige Didrik tilligemed Detter og din Søstersøn Ulfard og den brave Helt Hildebrand, foruden mange berømte Riddere, hvoraf du dræbte nogle, og forjog andre. Dette og alt andet Ondt volder den onde Sifka." Da udbrød Sifka, „Det sagde jeg dig for lang Tid siden, Herre! da du trak Heimer herhid, og ophøiede ham saa meget, at han, som du nu seer, bruger vanærende Tale mod dig selv; det var bedre, at du styrtede ham, og lod ham drage til den samme Skov, hvor hans Fader er, og der passe dine Heste ligesom hans Fader." Da sagde Heimer: „Det veed Gud, at, dersom jeg havde mit gode Sværd Nagelring, da skulde jeg dræbe dig Sifka som en Hund;" og i det samme slog han Sifka med sin Næve paa Kinden, saa at han strax faldt ned for Kongens Fødder, og fem Tænder fløi ud af hans Hoved, og Bevidstheden forlod ham.

266. Da sagde Kong Ermenrik: „Stander op,

[1] Alperne.

alle mine Mænd, og hænger ham!" Saasnart Heimer hørte Kongens Ord, gik han iilsomt bort, greb sine Vaaben og sin Hest Rispa, sprang paa Hesten og red ud af Borgporten; men efter ham fore tresindstyve fuldtvæbnede Riddere. Da sprang Vidga frem midt i Borgporten, og havde Mimung i sin Haand, og nu dristede ingen af disse Riddere sig til at ride ud, og saaledes slap Heimer den Gang. Han red nu ud i Skoven, og, hvor han kunde finde nogen af Kong Ermenriks eller Sifkas Gaarde, brændte han dem og dræbte Beboerne; og han opholdt sig omkring i Skovene, men Sifka torde aldrig ride ud med færre end tresindstyve Mænd, og dog var han stedse i Frygt for Heimer.

267. Nu er at fortælle om Kong Didrik, at han red nord over Fjeldet, indtil han kom til den Borg, som hedder Bakalar, som laae ved Rinen. Derover herskede en stor Høvding, Markgrev Rodingeir. Da nu Greven hørte dette, at Kong Didrik var i Nærheden af Borgen, lod han alle sine Mænd berede sig paa det bedste, og red selv ud af Borgen tilligemed sin Kone Godelinde. De lode opstille Spillemænd paa alle Steder, og rede saa imod Kong Didrik. Da de nu mødte hinanden, red Grevens Kone Godelinde til, og gav Kong Didrik et Banner, som var gjort af Silke, halvt grønt og halvt rødt, og deri var mærket en Løve med Guld, og desuden gav hun ham en Purpurkappe, hvis Lige i Kostbarhed ingen havde seet. Markgreven gav ham desuden mange Klenodier, og hver af hans Riddere en særskilt Gave. Kong Didrik red nu til Borgen med Markgreven, og nød den bedste Modtagelse, og forblev der i nogen Tid.

268. Didrik og med ham Markgreven red nu til Susa til Kong Attila. Og da Kong Attila spurgte Kong Didriks Færd, lod han blæse i alle sine Lurer og alle sine Riddere berede sig paa det bedste; han lod nu sit Banner bære foran sig, og red derpaa, ledsaget af sin Kone Erka, i et pragtfuldt Optog ud imod Kong Didrik. Med ham fulgte en stor Mængde Riddere og Spillemænd med alskens morende Strengeleg. Da de nu mødtes, modtoge de hinanden med megen Venlighed. Kong Didrik red derpaa med Kong Attila hjem til Susa, og Kong Attila satte ham nærmest hos sig, og gav alle hans Mænd en hæderlig Plads, og han gjorde et stort Gjæstebud med megen Pragt, og indbød Kong Didrik til at blive hos ham, saalænge som han vilde, hvilken Indbydelse Kongen modtog, og opholdt sig nu hos Kong Attila i lang Tid.

Attende Fortælling.
Attilas Krige med Osantrix og Valdemar.

269. Engang fortalte Kong Attila Kong Didrik, hvor stor en Ulempe han i lang Tid havde udstaaet af Osantrix, Vilkinelandets Konge, baade ved Manddrab og Landets Ødelæggelse. Da sagde Didrik, at han ønskede, at dette maatte hævnes, medens han var i Kong Attilas Rige, og at man ikke burde taale det længer. Kort efter kom der Udsendinge til Kong Attila med den Tidende, at Kong Osantrix var kommen i hans Land og brændte Bygderne, ødelagde Landet, og havde

dræbt meget Folk. Da nu Kongerne Attila og Didrik hørte dette, sagde Kong Attila: „Det skulle nu alle mine Mænd vide, at de nu skulle berede sig paa det hurtigste til at værge vort Land, og enhver maa vise sig paa det bedste og mandigste." Kong Didrik sagde derpaa til sine Mænd: „Mester Hildebrand! tag nu mit Banner, og lad alle mine Mænd være beredte til at staae Konning Attila bi; dennesinde skulle vi prøve, om Ömlungerne ville være Kongen til Hjælp. Kongerne Attila og Didrik og Markgrev Rodingeir rede nu ud af Susa, og havde i alt ti tusinde Mand, med hvilken Hær de rykkede lige til den Stad, som hedder Brandenborg. Der var Kong Osantrix med alle sine Riddere, og havde en ei mindre Hær.

270. Da Kong Osantrix nu spurgte, at Kong Attila var kommen i Nærheden, beredte han sin Hær, og red ud af Borgen imod ham. Da de mødte hinanden vare de paa begge Sider beredte til Kamp, og der kunde man see mangen fager Hjelm og nyt Skjold, mangen hvid Brynje og mangt et hvast Sværd. Nu spurgte Kong Osantrix, om Kong Attila og hans Hær var færdig til Strid, og raadede Hunerne til at værge sig tappert. Dernæst opmuntrede han Vilkinemændene til at stride med megen Hidsighed og ikke flye for Fjenderne. Da svarede Kong Didrik af Bern: „Du Konning Osantrix! skal snart faae at finde, at Konning Attila er beredt, men først skulle I møde det Folk, som hedder Ömlunger, og dernæst Hunerne. Værger eder nu; thi her ere komne Mænd, der have Mod til at gaae eder paa Livet" „Gaaer nu rask frem! gode Drenge!" sagde han derpaa til sine Mænd, „jeg venter

vist, at vi ville faae Seier, og de Bane." Mester Hildebrand red nu frem med Kong Didriks Banner, og hug til begge Sider, og fældte mangen Mand. Strax efter ham red Kong Didrik, og hug til begge Sider, og fældte Vilkinemændene for Fode, den ene efter den anden, og hans Frænde Ulfard fulgte ham mandig. Og efter ham red den ene efter den anden af Omlungerne, og for deres Fylking faldt Vilkinemændene for Fode. Men Hildebrand bar Kong Didriks Banner saa langt frem i Vilkinemændenes Hær, at de rede igjennem alle Fylkinger, og vendte derpaa en anden Vei tilbage, og dræbte den ene ovenpaa den anden. Da Kong Osantrix blev dette vaer, red han haardt imod ham, og dræbte mangen Mand, og denne Kamp kostede ikke faa Livet. Kong Osantrix red frem forrest i Fylkingen, og tilføiede mangen Mand Skade, men mod ham red Kong Didriks Frænde Ulfard med sin Trop, og de havde en haard Kamp sammen, og før den var forbi, faldt Kong Osantrix. Efter hans Fald flyede Vilkinemændene, men hine satte efter dem, og dræbte mangen Mand, saa at kun faa undkom. Saaledes havde Kong Attila nu vundet Seier; dog havde han mistet fem hundrede og tyve Riddere, og Kong Didrik desuden to hundrede. Efter saa udført Sag drog Kong Attila hjem, og havde nu befriet hele sit Rige for Vilkinemændenes Overfald. Vilkinemændene toge nu Kong Osantrix's Søn Hernit til Konge.

271. Dernæst fortælles der, at Kong Attila spurgte den Tidende, at Kong Valdemar af Holmgaard, Kong Osantrix's Broder, var kommen i Huneland, hærjede der, og havde en meget stor Hær. Og som nu

Kong Didrik en Dag stod oppe i det høieste Taarn, og skuede vidt omkring over Huneland, da saae han stor Røg og Lue omkring i Landet, og han gik da til Kong Attila, og sagde: „Stat op, Herre! og rust dig og alle dine Mænd! jeg har seet, at denne Dag vil Valdemar brænde mangen een af dine Gaarde og gjøre megen Skade i dit Rige; og om du ei vil møde ham og værge dit Land, da vil han komme her, og da skal du slaaes med ham, om du end ei ønsker det, eller i andet Fald flye." Kong Attila stod hurtig op, og bød blæse i alle Lurer. Han red dernæst ud af Susa med sin Hær. Kong Valdemar havde taget en Borg fra Kong Attila, og i denne Borg havde han fanget den gode Ridder Rudolf, Sendemanden, og bundet ham, og han havde i alt dræbt tusinde Mand og brændt elleve Landsbyer og tyve Kasteller og Borge, og han havde bemægtiget sig meget Gods og fanget mange Mænd. Men da han spurgte, at Kong Attila havde en meget mandstærk Hær, flyede han tilbage i sit Rige.

272. Kong Attila foer nu afsted med sin Hær, og samlede over hele sit Rige Hertuger og Grever og Riddere og alskens Folk, og da han saaledes havde rustet sig, drog han ind i Rusland, og vilde nu hævne sig. Saasnart han kom der, hærjede han, hvor han kom frem, og gjorde megen Skade. Kong Valdemar spurgte nu, hvad Kong Attila foretog sig; han samlede da en Hær over hele sit Rige, og drog imod ham, og de mødtes i Pulineland. Kong Valdemar havde i sin Hær langt flere Mænd. Paa begge Sider beredte de sig nu til Kamp, og Kong Attila stillede Hunernes Hær og sit Banner mod Kong Valdemars Banner.

Men Kong Didrik stillede sin Fylking og sit Banner mod Didrik Valdemarsøns Banner.

273. Nu rede de sammen paa det tapreste, og strede med megen Hidsighed. Og nu red Kong Didrik af Bern frem for Midten af sin Fylking, og nedhug Russerne til begge Sider. Da red imod ham Didrik, Kong Valdemars Søn, og de to kæmpede, saa at ingen kom nogen af dem til Hjælp. Dette var et haardt Møde, og enhver tilføiede sin Modstander store Slag, og de strede med den største Heftighed og Manddom. Og nu havde Kong Didrik af Bern faaet ni Saar og alle store, men Didrik Valdemarsøn fem store Saar. Da red Kong Didrik af Bern paa det allerdrabeligste frem, og holdt ei op, før han havde taget Didrik Valdemarsøn fangen og bundet ham. Nu hørte de et stort Krigsraab, og bleve da vaer, at Kong Attila flyede og hele Hunernes Hær med ham. Kong Didrik raabte nu høit og barskt: „Alle mine Mænd! vender om og strider! ei vil jeg flye, og endnu ville I faae Seier, om I ville vise eder modige;" og han red nu frem djærvelig, og hug til begge Sider, og alle hans Mænd fulgte ham mandigen. Kong Attila havde af sin Hær mistet fem hundrede Mand, og flyede nu, til han kom hjem til Huneland.

274. Didrik af Bern kæmpede hele Dagen, og havde mistet to hundrede, men Kong Valdemar havde mistet to tusinde Mand. Og nu søgte Kong Didrik med sine Mænd hen, hvor der var en gammel og øde Borg; og i denne Borg drog Kong Didrik ind med sine Folk; men uden om den leirede Kong Valdemar sig, og havde over tolv tusinde Riddere, og hver Dag sloges

Didrik med denne store Hær, og dræbte en Mængde Folk, og tilføiede dem megen Skade. Og omsider begyndte deres Levnetsmidler at nærme sig Enden. Da fik Kong Didrik ved Speidere opfanget den Efterretning, at Valdemar og hele hans Hær sad ved Spisebordet. Han lod da fem hundrede Riddere væbne sig, og lod halvtredie hundrede af dem rykke ud med sit Banner, men af den anden Borgport lod han udride det andet halvtredie hundrede. Russerne bleve det da ikke vaer, før Didrik kom fra to Kanter, og nu raabte de Krigsraab og blæste i alle Lurer. Da troede Valdemar og hans Mænd, at Kong Attilas Hær var kommen tilbage, og han flyede nu med hele sin Hær, og Kong Didrik dræbte mange af hans Folk. Da fik Kong Didrik rigeligt Forraad af Fødevarer og Viin.

275. Men da Kong Valdemar havde flygtet et kort Stykke Vei, blev han vaer, at dette ikke var andet end hans Fjenders Forhaanelse og Spot, og at der ingen Hær var kommen fra Kong Attila; thi vendte han om igjen til Borgen, og beleirede den, indtil Kong Didrik atter manglede Levnetsmidler, og det var kommet saa vidt, at de maatte æde Hestene. Da talte Kong Didrik en Dag til Mester Hildebrand, og de ginge sammen ene to til en Samtale, og overlagde, hvad Raad de skulde tage. Da sagde Kong Didrik: „Hvilken Ridder vil vi kunne finde i vor Hær saa tapper, at han drister sig til at ride igjennem Russernes Hær, og indretter sin Sag saa vel, at han naaer til Markgreven, min Herre, og fortæller ham, i hvilken Nød vi ere stædte." Da svarede Hildebrand: „Dertil tykkes mig ingen Mand saa skikket som din gode Ven

Vildifer; og om ellers nogen i vor Hær drister sig dertil, da venter jeg at han gjør det." Didrik kaldte ham nu til sig, og sagde: „Rid ud, Vildifer! hvis du har Mod til at ride igjennem Konning Valdemars Hær, og kan indrette din Sag saa, at du naaer til Markgreven; da venter jeg, naar du træffer ham, at han vil yde os Hjælp, om han faaer at vide, i hvilken Nød vi ere stædte." „Jeg har store Saar," svarede Vildifer, „og er ei vel beredt til at drage i saa stærk en Strid, og dernæst vil jeg heller ikke, saalænge jeg kan bære mit Skjold og mit Sværd, skilles fra dig." Saa talte han, fordi han ikke trøstede sig til at ride. „Kald din Frænde Ulfard til!" vedblev Vildifer fremdeles, „og bed ham drage i denne Sendefærd; ingen er saa skikket som han til denne Færd i Hensyn til Dristighed og Styrke." De gik da hen, hvor Ulfard var. „Du, min Frænde Ulfard!" sagde da Didrik, „vil du ride i min Sendefærd igjennem Russernes Hær, og bringe Markgreven Efterretning om, i hvilken Nød vi ere stædte." „Herre!" svarede Ulfard, „Vildifer vil ikke ride i denne Sendefærd; han er den største Kæmpe i vor Hær, men jeg er en ung Mand og kun lidet forsøgt i mandige Bedrifter til at drage i en saa stor Prøve." „Vildifer har mange og store Saar," svarede da Kong Didrik, „og han kan derfor ikke ride til Enekamp mod saa stor en Hær." Da sagde Ulfard: „Vor Ven Vildifer torde ei ride, og gav Anviisning paa mig; men om du laaner mig din gode Hest Falken og din gode Hjelm Hildegrim og dit gode Sværd Ekkisax, da rider jeg i denne Sendefærd, om du saa vil." „Det vil jeg tilstaae," svarede Didrik, „om du vil fare

i denne Færd." Derpaa skiftede Kong Didrik og Ulfard Vaaben. Ulfard havde nu alle Didriks Vaaben og hans gode Hest, og red saaledes ud af Borgen. Det var allerede mørk Nat; han red derfor hen, hvor Valdemars Mænd havde haft Ildsted, tog sig en luende Brand, og red dermed ind i Kong Valdemars Hær, og alle troede, at det var een af Vagtmændene, da han red saaledes uden Frygt igjennem Hæren. Ulfard kom til et stort Telt, som stod midt i Leiren. Deri sov Kong Valdemar selv og mange Høvdinger. Han satte da Branden, hvormed han lyste sig paa Veie, til Teltet, og strax stod Teltet i lys Lue, da Silken let antændtes. De, som vare derinde, sprang nu op, da Luen slog op igjennem Teltet over deres Hoveder, og søgte at redde sig. Ulfard dræbte der ti Riddere med sin ene Haand, og red dernæst bort; men i Nattens Mørke kunde han ei faae at vide, om selve Valdemar havde maattet lade sit Liv. Han ilte nu videre afsted. Kong Didrik og Hildebrand og Vildifer stode i det samme paa Borgsloien, og bleve vaer, at Teltet luede, og kunde nu vel vide, at det var Ulfard, der havde sat Ild paa Teltet, om han saa ei maatte have udført mere, og de vare derover meget glade. Ulfard red nu denne Nat og Dagen derpaa ligetil Aften saa stærkt til som han kunde, indtil han naaede Huneland, og traf Kong Attila med sin Hær og Markgreven. Denne kjendte Kong Didriks Vaaben, og troede, at det maatte være ham selv, og red derfor frem fra Hæren imod ham. Men da de kom til hinanden, sagde Ulfard: „Velkommen Markgreve! Konning Didrik sender dig sin Hilsen." Og nu kjendte Markgreven, at det ei var Didrik, men

at det var Didriks Mand. „Gud være lovet," sagde han, „at jeg veed, at Konning Didrik er uskadt, og vi skulle snart komme og yde ham Hjælp." Da svarede Ulfard og fortalte om hele sin Færd, og hvad Ærende Kong Didrik havde budet ham. Markgreven drog nu til Kong Attila, og sagde ham denne Tidende.

276. Men da Kong Attila hørte dette, stod han op, og lod blæse i alle sine Lurer, og tage alle sine Vaaben og Telte, og vendte tilbage, at staae Kong Didrik bi. De rede nu med deres Hær, indtil de kom i Nærheden af den Borg, hvori Kong Didrik var. Men da Kong Valdemars Vagtmænd bleve vaer, at en mandstærk Hær var kommen i Rusland, ilte de til Kongen med denne Efterretning. Da lod Kong Valdemar tude i sine Lurer, og bød, at alle hans Mænd skulde væbne sig, stige til Hest og ride hjem efter. Saasnart Kong Didrik blev vaer, at Kong Valdemar undflyede, gjorde han Udfald af Borgen, og satte efter dem, og dræbte to hundrede Mand; og da Kong Didrik drog tilbage, mødte han Kong Attila med en stor Hær, og de modtog hinanden med stor Kjærlighed og vare saare fornøiede, og Kong Attila især var glad over, at Didrik var velbeholden. De gik derpaa op i Borgen. Da sagde Markgreven: „Jeg harmer mig meget over, at vi ei kom før, at hjælpe eders Hær, i saadan Nød som I vare stædte." Da sagde Hildebrand: „Jeg er nu halvfjerdsindstyve Vintre gammel, og kom aldrig før i saadan Fare og Nød, og saaledes har Sulten angrebet os, at vi have spiist fem hundrede Heste, og allene syv af de Heste, som vi bragte hid, ere nu tilbage." Derefter gik Kong Didrik hen, hvor Didrik

Valdemarsøn var, og viste ham for Kong Attila, sigende: „Her er Didrik Valdemarsøn af Rusland, som jeg tog til Fange i Slaget; men for vort Venskabs Skyld vil jeg give dig ham, og kan du da gjøre, hvad enten du vil dræbe ham eller lade Valdemar udløse ham med Guld og Sølv, Borge eller Riger." Da sagde Kong Attila: „Nu skal du have Tak for denne Gave, som syntes mig bedre end et Skippund rødt Guld, hav megen Tak derfor!" Kongerne Attila og Didrik droge nu tilbage til Huneland ad den samme Vei, hvor de før droge frem. Kong Didrik havde mange og store Saar, hvoraf han længe laae syg; men Didrik Valdemarsøn blev kastet i et Fængsel. Ogsaa han var meget saaret.

277. Da Kong Attila havde været hjemme en Tid, traf det sig engang, at han vilde ride ud paa Hærjetog. Han lod da tude i sine Lurer, og sendte Mænd ud saa vidt som hans Rige strakte sig, at alle skulde komme til ham, som vilde yde ham Hjælp, og havde Mod til Strid. Kong Attila var nu fuldt udrustet med sin Hær, og havde ei mindre Mandskab end otte tusinde Riddere og utallige andre Folk. Men Kong Didrik var saa haardt saaret, at han ikke kunde drage med Kong Attila, at yde ham Hjælp. Derefter gik Dronning Erka til Kong Attila, og sagde: „Een Bøn vil jeg bede dig, Herre! at du tager min Frænde[1] Didrik Valdemarsøn ud af Fængslet, og overgiver ham til mig, og tilstæder, at jeg læger ham; er det da saa vel, at I indgaae Forlig, Kong Valdemar og du, da er det bedre, at Didrik Valdemarsøn ikke er død."

[1]) jfr. 64 Cap.

„Det vil jeg ikke tilstaae dig," svarede Kong Attila, „thi bliver han helbredet, medens jeg er borte, da faaer jeg ham aldrig i min Magt mere." „Om han bliver helbredet," sagde derpaa Erka, „da sætter jeg mit Hoved og Liv i Pant, saa at, hvis han er bortreden, naar du kommer hjem, det staaer dig frit for at afhugge mit Hoved." Nu blev Kong Attila vred, og sagde: „Vil du tænke paa at tage ud af Fængslet min hin største Fjende Didrik Valdemarsøn og helbrede ham! Veed du da ikke, at, om jeg mister ham, og han rider hjem til Rusland, da var det Tab mig større, end om jeg mistede min Borg Susa; thi hans Frænder ville sikkert udløse ham med mange Borge og meget Rige, heller end ikke at faae ham. Nu byder du dit Hoved til Pant, men tvivl kun ikke paa, at du skal miste dit Hoved, om Didrik Valdemarsøn slipper løs, og bliver han først helbredet, saa vil du ikke kunne hindre ham fra at ride til Rusland." Uagtet alt dette og hvad mere han end sagde, blev det dog, som Dronningen vilde, og hun lod tage Didrik Valdemarsøn ud af Fængslet og bringe hen i et Taarn. Paa det sømmeligste lod hun der hans Pleie berede, sad selv over ham, og helbredede ham med al Omhu.

278. Kong Attila drog imidlertid med sin Hær lang Vei ad beboede og ubeboede Egne, til han kom til Pulineland og Rutseland, da hærjede han, og brændte, og ødelagde Landet. Næst dette er at tale om Dronning Erka, hvorlunde hun helbredede sin Frænde Didrik Valdemarsøn; hun bragte ham hver Dag de lækreste Retter med friskt Drik, og skaffede ham Karbad, og gav ham desuden mange Kostbarheder.

Til Kong Didrik af Bern sendte hun derimod een af sine Tjenestepiger; men da denne ikke var saa øvet i Lægekunsten som Dronningen, gik det kun ilde med hans Saar; de lægedes kun seent, og der gik en slem Stank af dem. Men da Didrik Valdemarsøn var bleven helbredet, gik han en Dag hen og rustede sig med gode Vaaben og Brynhoser, og trak en hvid Brynje over sig, og satte paa sit Hoved en haard Hjelm, blank som Glas. Da talte han til Hjelmen: „Du hin haarde Hjelm!" sagde han, „har taalt mange og store Hug af Konning Didrik, og de Hug, som jeg maatte taale af ham, gjengjeldte jeg ham med ei færre og ei mindre, og deraf ligger han nu i Saar, men jeg er helbredet. Derfor sværger jeg, at om en anden Mand havde gjort dette, skulde jeg nu uopholdeligen dræbe ham, men han er saa tapper en Helt, at jeg ei nenner at dræbe ham, medens han er uduelig til Kamp. Men jeg vil uden Ophold ride ud af Susa og hjem til Rusland. Nu forhindrer ingen mig det." Da nu Dronning Erka blev dette vaer, at han agtede at drage bort, spurgte hun: „Didrik, Frænde! hvad agter du at tage dig for?" „Jeg har været i Huneland alt for længe," svarede Didrik Valdemarsøn, „og vil nu drage hjem til mit Rige?" Da sagde Dronning Erka: „Du rider bort med liden Ære for dig selv, og lønner mig saa slet al den Velgjerning, som jeg har gjort dig, at jeg har sat mit Hoved til Pant for dig; og ikke bekymrer du dig for mit Liv, naar du kun selv kan komme bort." „Du er en mægtig Dronning," sagde derpaa Didrik, „og Konning Attila vil ei dræbe dig; men om jeg oppebier ham her, da vil han vist dræbe mig." Nu gik

han hen, hvor Kong Didrik laae i en Seng, og spurgte, om hans Saar vare lægte, agtende at dræbe ham, om de vare det. Kong Didrik svarede: „Mine Saar ere mange og store, saa at jeg kan hverken ride eller gaae." Da gik Didrik Valdemarsøn bort, og hen hvor hans Hest stod, kastede Sadlen paa den, og steg paa dens Ryg. Det var een af Kong Attilas Heste. Nu sagde Dronning Erka: „Bliv du her hos mig, og skal jeg dig saa understøtte, at I skulle blive forligte, du og Konning Attila, men om du ei vil det, da er Konningen saa grum, at han vil afhugge mit Hoved, naar han kommer hjem." Men Didrik red nu bort, og lod som han ikke hørte det.

279. Da græd Dronning Erka bitterlig, hylede og rev sine Klæder sønder, og gik hen hvor Kong Didrik laae saaret paa Leiet. „Didrik, gode Helt!" sagde hun, „nu er jeg her kommen, at søge dine gode Raad; jeg har helbredet Didrik Valdemarsøn, men han lønnede mig saa, at han red bort. Men naar Konning Attila kommer hjem, veed jeg, at det bliver min visse Død, om du nu ei yder mig Bistand." Da sagde Kong Didrik: „Vel var det, at han lønnede dig saa, for at du helbredede ham, og gjorde ham godt; men den værste Trælkvind har du sendt til mig; hun kunde ei læge mine Saar, men hun laae hos mig hver Nat, og det er ei en Maade at læge paa. Nu ere mine Saar dobbelt saa slemme, som da jeg nylig fik dem, thi nu er der dødt Kjød i dem, og saa saaret og syg er jeg, at jeg hverken kan gaae eller sidde, ei heller stride med nogen Mand; og dette er første Gang, at du kom til mig, Frue! siden jeg kom paa dette Leie." Da græd

Dronning Erka bitterlig, og hylede: „Gode Herre, Konning Didrik! du er den fortrinligste af alle Mænd i Verden i Mod og Tapperhed; skee mig derfor en Ulykke, at jeg skulde ei læge dig, saa at du nu kunde hjælpe mig; thi om jeg saa havde gjort, da var Didrik ei reden bort. Nu har jeg derimod ingen Mand i mit Rige, som kan være mig til Hjælp, og nu vil Konning Attila afhugge mit Hoved, og det vil spørges over alle Lande. Var du frisk, Konning Didrik! da kunde jeg endnu leve og styre mit Rige." Og hun blev ved med de samme Ord, og hylede og slog sig paa Brystet.

280. Da sagde Kong Didrik: „Giv mig hid min Brynje og mine Vaaben, og skulle vi gange sammen til Kamp, jeg og Didrik." Da nu Kong Didrik havde væbnet sig, bød han tage sin Hest og lægge Sadel paa den, hvorefter han sprang paa dens Ryg og red saa stærkt han kunde. Og medens han red, blødte hans Saar, saa at hele hans Brynje og Hest bleve overalt blodige. Han red nu lige til han kom for Vilkineborg. I denne Borg var det, at Kong Ermenriks Søn Fredrik, efter Sifkas Anstiftelse, blev dræbt. I eet af Borgens Taarne stod just en Jomfru, en Datter af Jarlen, som herskede over Borgen; hun havde seet Didrik Valdemarsøns Færd, og nu saae hun en Mand ride paa det hidsigste, og hun gik derfor til Borgporten, saa lønlig og iilsomt som hun kunde. Didrik kom da saa nær, at han kunde tale med hende, og han sagde da: „Saae du en Mand ride her fra Borgen, som havde en hvid Brynje, et hvidt Skjold og en graa Hest; det var min Stalbroder, og ham vil jeg følge i hans Rige." „Ja!" svarede hun, „jeg saae den Mand,

om hvem du taler, og han kan ikke være reden langt frem i Skoven." Da slog Kong Didrik sin Hest Falken med Sporerne, og red til dobbelt saa hidsigt, og satte sit Glavind frem, holdt sit Skjold for sit Bryst, og red nu paa det allerstærkeste. Nu anede Jarlens Datter, at denne Mand ei maatte være en Ven af den som red foran, men vilde dræbe ham, og hun tyktes nu, at hun havde været for hurtig til at sige, at der kun var et kort Stykke Vei imellem dem, og hun raabte paa Manden: „Herre! rid hid, jeg vil læge dine Saar, da kan du igjen strax ride efter ham, som du vil træffe, men du maa ei ride saa hurtig nu for dine store Saar. Vil du tøve, da vil jeg forbinde dine Saar, og skal du da ride mere sagte." Dette vilde Didrik paa ingen Maade, men red til paa det hidsigste; og nu kunde hun forstaae, at de vare sande Uvenner, og at den ene var saaret af den anden, og hun vilde ikke gaae bort fra det Sted, hvor hun stod, førend hun fik at vide, hvorledes Udfaldet blev af deres Møde, og hun agtede at være Tilskuer af deres Kamp.

281. Didrik af Bern red nu frem, til han naaede den Skov, som hed Borgarskov[1]. Den ligger mellem Pulineland og Huneland. Da saae Kong Didrik, hvor Didrik Valdemarsøn red gjennem Skoven, og han raabte: „Vend tilbage! jeg vil give dig Guld og Sølv og alt, hvad jeg eier i Huneland, og udvirke dig Forlig og Venskab hos Konning Attila." Da sagde Didrik Valdemarsøn: „Hvi byder din Djævel mig Guld og Sølv; jeg skal aldrig blive din Ven, og hvis det ei var en Vanære for mig, da skulde du aldrig see Dronning

[1]) jfr. 95 Cap.

Erka; rid bort fra mig, thi der staaer en slem Stank ud af dine Saar." Da sagde Didrik af Bern: „Vend tilbage, gode Stalbroder! du har ingen Ære af at ride saaledes ud af Huneland, at Dronning Erkas Hoved staaer i Pant for dig; men vi skulle understøtte dig saa, at vi skulle skaffe dig Forlig og Venskab hos Konning Attila." Didrik Valdemarsøn svarede atter de samme Ord som før. Da blev Kong Didrik vred, og sagde: „Om du ikke vil vende tilbage med mig til Huneland for Guld og Sølv og mit Venskab, og heller ikke for din Frænkes, Dronning Erkas, Liv, og ei for din egen og din Slægts Ære; da stig ned af din Hest, og bered dig til Strid, og tør du ikke det, da skal du være hver Mands Niding, og aldrig skal du fortjene Navn af en brav Ridder, hvis nu du flygter for en eenlig Mand; men min Hest er saa god, at du ei skal undkomme; og skal du da blive dræbt paa Flugten, og aldrig siden vil dit Navn vorde nævnet blandt tapre Heltes."

282. Da Didrik Valdemarsøn hørte disse Ord, vendte han sin Hest om, og vilde nu vist ikke flye, om han end saae sin visse Bane. Begge sprang da af Hestene, gik sammen, og kæmpede særdeles tappert og modigt, saa Skjolde og Brynjer fik dybe Mærker, og begge bleve haardt saarede. Da de saaledes havde stredet en god Stund, blev Didrik af Bern træt af de Saar, han før havde, og af dem han nu fik; Træthed overfaldt ogsaa Didrik Valdemarsøn, og enhver satte nu sit Skjold ned for sig, støttede sig paa det, og hvilede sig. Da sagde Kong Didrik af Bern: „Du gode Ven! vend tilbage, og lad os begge drage hjem sammen,

og jeg skal understøtte dig saa, at du skal faae Fred af Konning Attila; og om det gaaer saa ilde, at du ei faaer Fred, da skulle jeg og mine Mænd følge dig hjem i dit Rige." Men Didrik Valdemarsøn vilde aldeles ikke indlade sig derpaa, og de gik sammen og sloges med megen Vrede. Da gav Didrik af Bern sin Ravne et stort Slag paa den høire Side over Halsen, saa at Hovedet fløi af til venstre Side.

283. Kong Didrik gik derpaa til sin Hest, og holdt sin Ravnes Hoved i Haanden, og bandt det ved sin Sadelrem, og red nu til Vilkineborg, hvor han traf den samme Frue, som før havde tilbudet ham at forbinde hans Saar. Nu tog han mod hendes første Tilbud, og lod hende forbinde hans Saar, og medens hun gjorde dette, havde han kastet et Klæde over sin Ravnes Hoved, for at hun ei skulde see det. Da kom Jarlen, hendes Fader, til, og spurgte, hvad det var for en Mand, der var hos hans Datter. Kong Didrik svarede: „Jeg veed ei, om jeg skal sige eder Sandheden om mit Navn, thi hvis det er saa som mig aner, da har jeg her mistet een af mine Frænder, men dog, hvordan det nu end gaaer, skal jeg sige eder mit sande Navn: Jeg hedder Didrik af Bern, Konning Ditmars Søn." Da Jarlen hørte dette, bød han med stor Høflighed Didrik til sig om Aftenen. Denne modtog Indbydelsen, fordi han baade var saaret og træt, og han var der i god Behandling den Nat. Men det traf sig saa, at Didrik og Jarlens Datter laae i een Seng om Natten. Da det nu blev Dag, gik Jarlen til sine Mænd, og spurgte dem til Raads, hvad han skulde byde Kong Didrik for sin Frænde, hvad der kunde anstaae sig for

ham at modtage. Da svarede ham en Ridder, som var Sifkas Frænde: „Nu er Didrik kommen her, ganske saaret; lad os derfor tage vore Vaaben og dræbe ham, og behøve vi da aldrig siden at frygte ham; men lade vi ham nu fare bort, da kan det hænde sig, at han en anden Gang ødelægger vor Borg og dræber alle sine Uvenner; thi saa grum er han, at han skaaner ingen Ting, om endog mindre Fornærmelse er skeet ham, end nu." Da svarede Jarlen: „Om vi dræbe Konning Didrik her, da kunne vi vente os Ufred af Konning Attila, saasnart han spørger, at Konning Didrik er dræbt, og han er en altfor mægtig Mand, til at vi da kunne holde vor Stad imod ham." Da svarede en anden Høvding: „Lad os heller tage et andet Raad, lad os gjøre et anseeligt Gjæstebud og give ham gode Gaver i Guld og Sølv og mange Riddere til at følge ham hjem til Susa, og det vil han optage vel, saa brav en Mand er han."

284. Dette Raad fulgte Jarlen, og lod nu anrette til et kosteligt Gilde for Kong Didrik, som dvælede der mange Dage. Jarlen lod nu sine syv bedste Riddere iføre sig Purpurklæder og alskens kostbare Smykker, gik for Kong Didrik, og sagde: „Herr Konning Didrik! disse syv Riddere vil jeg give eder til Tegn paa mit Ønske, at maatte hædres med eders Gunst." Men Kong Didrik takkede ham meget derfor, og optog vel al den Hæder, som Jarlen viste ham. Da sagde Jarlen: „En Bøn har jeg at gjøre eder, Herre! som jeg gjerne ønsker, at I vil opfylde mig." „Ei kan jeg tilstaae det," svarede Kongen, „før jeg veed, hvad du *vil* bede om; men for din Velvillighed

imod mig er jeg skyldig at gjøre hvad du beder om." „Jeg vilde gjerne," sagde da Jarlen, „at I tilgiver mig det, at jeg dræbte eders Frænde Fredrik efter Sifkas Anstiftelse, og vist nok skulde jeg ei have gjort det, om jeg havde vidst Sagens Sammenhæng." „Vist skal jeg eder den Sag tilgive," svarede Didrik, „thi du har behandlet mig hæderlig og givet mig anseelige Gaver; men om du ei havde saa gjort, da vilde jeg vist nok have hævnet min Frænde." Da nu Kong Didrik var kommen til sin Hest, gik Jarlen til ham, tog Klædet af, som laae over Sadlen, og kjendte Hovedet, og havde nu fuld Vished om, hvorledes Kong Didriks og Didrik Valdemarsøns Skifte var gaaet af. Derefter sprang Didrik paa sin Hest, og med ham de syv Riddere, og han red nu hjem til Susa. Da gik Dronning Erka imod ham, og troede, at Didrik Valdemarsøn fulgte med ham, og hun blev glad. Men Didrik tog sin Navnes Hoved, og kastede det for hendes Fødder. Nu græd Dronning Erka, og græmmede sig over, at saa mange af hendes Frænder mistede deres Liv for hendes Skyld. Derpaa gik Kong Didrik til sin Seng, og laae syg af sine Saar, ligesom før han gjorde denne Færd. Og de syv Riddere bleve vel modtagne, og de tjente ham med megen Kunst og Behændighed.

285. Nu staaer til at fortælle om Kong Attilas Færd, at han havde brændt store Borge i Kong Valdemars Rige. Da nu Kong Valdemar spurgte Ufred, sendte han Bud over hele sit Rige, og lod blæse i alle sine Lurer, og bød, at alle Mænd skulde komme til ham, som torde slaaes og kunde føre Skjold. Kong

Valdemar var nu færdig til at rykke mod Kong Attila, og han havde da ei mindre Hær end ti tusinde Riddere foruden meget andet Mandskab, og han drog nu frem, til han traf Kong Attila. Da disse to Konger stødte sammen, kom det til et haardt Slag; de sloges længe med megen Tapperhed og Manddom. Fremmerst i Fylkingen red Kong Attila, og holdt selv sit Banner i Haanden, og kæmpede med megen Hidsighed. Men i den anden Fylking red Hildebrand, og holdt Kong Didriks Banner i Haanden, og stred paa det tapreste; og for hans Slag maatte mangen Mand falde i Kong Valdemars Hær. Det samme gjorde ogsaa Markgrev Rodingeir. Kong Valdemar red nu frem paa det djærveste, og opmuntrede Russerne, og lod blæse i mange Lurer, og der blev nu stor Larm af Russernes Raab og Hidsen. Og nu faldt mange af Hunernes Hær, og saaledes endte deres Skifte sig, at Kong Attila undflyede med hele sin Hær, efterat han i Forveien havde af sine Mænd mistet ei færre end ti hundrede. Da Markgreven og Hildebrand saae, at Kong Attila flyede, da mindedes Hildebrand, hvor tapre Omlungerne vare i Kamp, og bød dem gaae mandigen frem, og det samme gjorde Markgreven ved sin Hær, og de opmuntrede hinanden, og fortsatte Slaget paa det mandigste, saa at de i kort Tid havde fældet ti hundrede Mand. Det traf sig saa, at en græsk Jarl af Kong Valdemars Hær kom imod dem, og han stak til Hildebrand saa haardt med sit Spyd, at Hildebrand faldt af Hesten til Jorden. Da Markgreven saae dette, at Hildebrand var falden, eggede han sine Mænd og Omlungerne, at de skulde gange frem, at hjælpe Hil-

debrand at undkomme. Selv red Markgreven til, hvor Hildebrand laae, fik fat i hans Hest, og hjalp ham op, og da han kom paa sin Hest, kæmpede han paa det allertapreste, og red nu haardt frem, og stred en Stund med megen Mandighed. Træfningen endtes dog med, at Hildebrand undflyede, fordi han havde med saa stor Overmagt at gjøre, at han ikke kunde holde Stand, og han havde da mistet hundrede Mand af Ømlungerne. Ogsaa Markgreven mistede ei færre Mænd, men undkom dog selv fra Striden. Og med Ufeier og Vanære maatte de saaledes denne Gang drage hjem til Susa til Kong Attila.

286. Da de nu kom hjem, gik Hildebrand dertil, hvor Kong Didrik laae syg af sine Saar, og sagde: „Jeg er glad, fordi jeg seer, at du er i Bedring, men gladere vilde jeg være, om du var vaabenfør." Kong Didrik spurgte da Hildebrand, hvad Hændelser der havde mødt dem paa deres Færd i Rusland. Nu svarede Hildebrand: „Ja! der er noget at tale om; du har ofte sagt, at Konning Attila var særdeles tapper og djærv i Kamp, men jeg agter ham nu ikke for nogen Kæmpe eller Helt; snarere tykkes det mig, at han i Feighed skal lede om sin Lige; thi da vi kom ind i Rusland, da kom imod os Konning Valdemar, og da vi vare færdige til Kamp, da ginge Russerne imod os med megen Tapperhed, men da Kampen var paa det haardeste, og vi skulde bedst til at falde an, da flyede denne hin onde Hund, Konning Attila, og lod sin Bannerstang falde, og tog hele Hunernes Hær med sig. Jeg mindedes da, hvor megen Fortrøstning jeg havde der, hvor Ømlungerne vare, og det samme gjorde

Markgreven. Thi red jeg da frem igjennem Rusfernes Hær tre Gange, og fældte der mange Russer, indtil een af Konning Valdemars Jarler kom imod mig, og stak til mig, saa at jeg faldt af min Hest til Jorden; men det har vi at takke Markgreven for, at jeg undslap, thi han hjalp mig paa min Hest. Saaledes have vi da faaet Ufeier og Vanære i Rusland." „Mester Hildebrand!" svarede derpaa Kong Didrik, „hold op, og sig mig ei meer om eders Færd, thi den er falden meget slet ud, men jeg haaber, at jeg vil komme mig og blive helbredet af mine Saar; og, om saa skeer, da skulle vi end komme i Rusland, og før vi atter drage derfra, da skulle vi prøve, hvo der flyer først, Konning Valdemar eller vi; og ei skulle Russerne længer broute af, at de have mere Lykken med sig end Hunerne eller Omlungerne." Men før et Halvaar var omme, fra denne Tid at regne, var Kong Didrik helbredet.

287. Det skete en Dag, at Didrik kaldte Kong Attila til Samtale med sig, og talte saa: „Mindes du, Herre! hvor megen Vanære du fik sidste Gang i Rusland af Konning Valdemar? Har du nu Lyst at hævne dig eller lade det blive derved?" „Tilvisse," svarede derpaa Kong Attila, „vil jeg ei lade det blive derved, hvis jeg faaer Hjælp af dig, og jeg venter, at du vil kunne yde mig Bistand, nu som før, ved din Tapperhed og Manddom." Nu svarede Kong Didrik: „Tilvisse skal jeg yde dig Bistand! Om du vil følge mit Raad, da skal der nu samles en Hær over hele dit Rige, og nu skulle vi ei hvile igjen, før enten Konning Valdemar flyer sit Rige eller undgjelder med sit Liv, eller, hvad der skal være det tredie Vilkaar, vi ei mere ville

komme tilbage." Kong Attila lod nu sende Bud over hele sit Rige, at hver Mand skulde komme til ham, som vilde yde ham *Hjælp i Kampen*. Og nu fik Kong Attila i søie Stund meget Mandskab, ei færre end ti tusinde Riddere og meget andet Folk. Han rykkede da med denne store Hær ind i Rusland og Pulineland, og brændte Borge og Kasteller, hvor han foer frem. Omsider kom Kong Attila med sin Hær for den Borg, som hedder Palteskia[1]. Denne Stad er saa stærk, at de næsten ikke vidste, paa hvad Maade de skulde faae den indtaget; der var stærke Steenmure og store Kasteller, en bred og dyb Grav, og i Staden var en stor Besætning, og Stadens Beboere frygtede kun lidet Kong Attilas Hær. Men da Attila saae, hvor vanskelig den vilde være at indtage, lod han slaae Leir omkring den, og fordeelte Hæren paa tre Steder; under sit Banner satte han ti tusinde Riddere og meget andet Mandskab; men andre ti tusinde Riddere foruden andet Mandskab, dobbelt saa talrigt, lagde han paa et andet Sted, og derover satte han Didrik af Bern; og paa det tredie Sted lagde han ti tusinde Riddere til at følge Markgreven, og med ham var desuden en talrig Hær af Partigængere. Hver af disse Høvdinger opslog nu med sine Riddere Leir mod Borgen, og i mange Dage strede de, og udøvede mangen Stordaad, og paa begge Sider mistede de mange Mænd. Om denne Stad laae de i tre Maaneder.

288. Kong Didrik kaldte da Kong Attila til Samtale med sig, og talte saa: „Herre!" sagde han, „ei ville vi længer være her paa dette Sted med hele

[1]) Polotsk; jfr. 45 Cap.

vor Hær. Nu ville vi, Herre! eet af to, enten at I rider med eders Fylking ind i Rusland paa een Kant, og ligesaa Markgreven paa en anden, medens vi vedblive med vor Fylking at holde denne Stad indsluttet, saa længe til den giver sig i vor Magt, eller ogsaa, hvis I heller saa ønske det, at I bliver her tilbage, og vi drage det andet Sted hen." Kong Attila svarede med Høflighed herpaa, men betænkte, at Didrik maaskee nu ene vilde have Æren for Stadens Indtagelse, som ogsaa at en stor Deel af Borgmuren allerede var ødelagt ved de Valslynger, der Dag og Nat havde været anvendte mod Borgen, hvoraf der i hver Fylking vare mange, og som vare saa store, at ei færre end hundrede Mand behøvedes til at betjene een. Han frygtede desuden for, at det skulde hændes, naar han blev ene tilbage med sin Fylking, at Kong Valdemar vilde komme ham i Ryggen med den talrige Hær, han, som Rygtet berettede, havde sammentrukket, og da havde han ingen Bistand at vente fra Kong Didrik og Markgreven. Derfor svarede han nu: „Gode Ven! saa meget har jeg bestræbt mig for at vinde denne Stad, at jeg nu ikke vil drage herfra, førend mit Banner er baaret over denne Borgs Bastioner. Ogsaa vil jeg bede dig og Markgreven, at I heller ikke drage bort, thi ofte have vi paa vore Toge i Rusland maattet bukke under for Landsfolkets Overmagt. Nu derimod have vi saa stor en Hær, at intet Vanheld kan møde os, saalænge vi blive forenede." Da svarede Kong Didrik: „Seent faae vi Rusland indtaget, om vi ligge her tre om een Borg. For vovede vi os dog mod Russerne med en ei større Hær end ti hundrede Mand, istedenfor at vi

nu have tredive tusinde Riddere foruden meget andet Mandskab, og da skiltes vi dog saa fra dem, at de maatte see over to tusinde af deres Brødre falde for vore Hænder. Bliv derfor kun tilbage, Herre! med eders Hær, og Markgreven med sin Trop, men jeg vil med min Fylking ride videre omkring og opsøge flere Steder, thi nu skal Seiren være hos Hunerne." Og deri indvilgede de.

289. Kong Didrik tog da sine Telte op, og rykkede med hele sin Hær ind i Rusland, og hvor han foer frem, ødelagde han Borge og Kasteller, og dræbte mange Mennesker. Nu kom han for den Stad, som hedder Smalensk, og der leirede han sig omkring Staden med sin Hær, og holdt mange Træfninger med Borgmændene. Men efterat syv Dage vare forløbne fra den Tid han kom til Borgen, da drog Kong Valdemar frem med Russernes Hær, der talte ei mindre end tyve tusinde Stridsmænd. Kong Didrik lod da blæse i alle sine Lurer, og bød Omlungerne og Hunerne væbne sig, springe paa deres Heste og ride imod Kong Valdemar, og han sagde, at denne Dag skulde Kong Valdemar flye eller naae sin Bane, eller ogsaa Kong Didrik selv, som det tredie Vilkaar, falde med hele sin Hær. Nu red Kong Didrik fremmerst i Fylkingen, og med ham hans Frænde Ulfard og Mester Hildebrand og hans gode Ven Vildifer, og der blev nu et haardt og langvarigt Slag. Kong Didrik red midt ind i Russernes Hær, og hug ned til begge Sider Mænd og Heste, og fældte den ene ovenpaa den anden, og hans Kæmper fulgte ham paa det mandigste, og alle Omlungerne vare muntre, og strede med megen Hidsighed hele denne

Dag. Didrik foer frem i Hæren, som en Ulv i en Dyreflok, og alle ræddedes for hans Vaaben, men selv var han blodig overalt, og ligesaa hans Hest. Omsider traf han for sig selve Kong Valdemars Banner og Fylking, og derimod red han paa det djærveste, og hug ham, som førte Banneret, Banehug, saa at Banneret faldt til Jorden; dernæst hug han selve Kong Valdemar Banehug, hvorefter stort Gny opstod blandt Ømlungerne og Hunerne, som eggede hverandre frem, saa at Russerne faldt i hundredeviis. Da flyede Russerne efterat deres Landsmænds Lig laae dyngeviis paa Valpladsen. Men Ømlungerne og Hunerne kæmpede hele Dagen, og dræbte hver Mand, som de kunde indhente, og kun faa undslap.

290. Tre Dage efterat Kong Didrik var reden bort, gjorde Kong Attila saa kraftigt et Anfald paa Borgen med Valslynger og Laasbuer, at de endte med at faae Staden indtaget. Samme Dag ginge Hunerne ind i Borgen med hele deres Hær, og dræbte mange Mennesker, og gjorde et stort Bytte, og siden jævnede de næsten hele Staden med Jorden, og af den Daad, der da udførtes, kunne de, som komme i denne Stad, endnu see Spor.

291. Derefter rykkede Kong Attila med sin Hær op i Rusland, og nu var Kong Didrik kommen tilbage til Smalensk, da kom Kong Attila did, og Kong Didrik fortalte ham nu de Hændelser, som vare indtrufne. I denne Stad var Kong Valdemars Broder Iron Jarl. Han gik paa Raad med sine Mænd: „Saa synes mig," sagde han, „som vi have to Vilkaar for Haanden, det ene er, at vi stride mod Konning Attila,

saalænge vi kunne, skjønt det er at vente, at vi ei kunne staae imod deres Overmagt, men blive nedlagte; men det andet Vilkaar er, at vi overgive os selv og Staden i Kong Attilas Vold." Iron Jarl afførte sig nu sit Fodtøi, og aflagde hele sit Harnisk, og det samme gjorde ogsaa alle Russernes Høvdinger, hvorpaa de ginge barfodede og vaabenløse ud af Borgen, og viste paa den Maade, at de vare overvundne, og denne Dag blev Russernes Kongers Herlighed og Vælde overgivet i Kong Attilas Haand. Kong Attila overlagde nu med Kong Didrik, om han skulde give denne Jarl Fred. „Det er mit Raad," sagde Kong Didrik, „at I give Jarlen og hans Mænd Fred, thi da kommer han i eders Vold og med ham vil hele hans Rige komme under eder. Det byder desuden eders Heltemod og Hæder, at I ei dræbe ham, nu han ei har Vaaben at værge sig med, og derved kan I ogsaa bedst blive Herre over hele Russernes Rige." Da sagde Kong Attila: „Om I vil os tjene med Troskab, da skal I det erklære paa eders Tro, og da vil vi vel efter Konning Didriks og andre Høvdingers Raad, tilstaae eder Fred, som ogsaa alle eders Mænd, der ere komne i vor Vold." Iron Jarl svarede paa denne Maade: „Herr Kouning Attila! Om vi havde saa meget Mandskab, at vi kunde forsvare Staden, da ginge vi ei i eders Vold, men nu maa I gjøre med os hvad I vil; og fordi Russernes de største Høvdinger alle ere døde, skulle vi tilvisse i vor Tjeneste og Lydighed mod eder vise os med Troskab." Derpaa opløftede Kong Attila Iron Jarl, og satte ham blandt sine Fortrolige.

292. Kong Attila kaldte nu Kong Didrik og

mange andre Høvdinger til en Raadsforsamling, at raadslaae om Bestyrelsen af hele dette Rige, som de nu havde indtaget. Efter Kong Didriks og andre Høvdingers Raad satte Kong Attila Iron Jarl til Høvding i Rusland, at styre dette Rige og dømme efter Landsloven, imod at yde Skat til Kong Attila og vise ham Hyldest og Ærbødighed, samt sende ham Hjælpetropper, naar han behøvede det.

Nittende Fortælling.

Didriks Tog mod Ermenrik.

293. Kong Didrik af Bern kom til Susa, da han flygtede fra sit Rige for sin Farbroder Kong Ermenrik; og da var med ham hans Broder Detter, der var een Vinter gammel, da han kom til Susa, og havde nu opholdt sig der tyve Vintre hos Attila. Han var i alle Henseender den kraftfuldeste blandt unge Mænd, og blandt sine Jævnaldrende fandt han ikke sin Lige i Styrke og Skjønhed og alskens legemlige Fuldkommenheder. Kong Attila havde to Sønner, den ene hed Erp, den anden Ortvin. Disse tre Drenge vare alle lige gamle, og saa meget elskede de hverandre, at de neppe kunde være adskilte. Dronning Erka elskede sine Sønner høit, og ei mindre elskede hun Detter, og det samme gjorde ogsaa Kong Attila. Og de havde alle Menneskers Berømmelse i Huneland.

294. En Dag gik Kong Didrik ind i den Hal, som Dronning Erka eiede, og hvori hun sad med sine

Tjenestekvinder. Hun stod da op mod Kong Didrik, modtog ham vel, og lod tage en Guldskaal og fylde med Viin, og bød ham den med de Ord: „Velkommen, gode Herre! sid og drik med mig! Kan du vel fortælle mig nogen ny Tidende?" Kong Didrik var da beklemt af Sorg, saa begge hans Øine løb over i Vand, og han svarede saalunde: „Frue! jeg kom fra min Gaard, og hid havde jeg et skjelligt Ærende; ingen ny Tidende kan jeg fortælle, men dog kan jeg sige en Tidende, som dog nu er gammel; jeg mindes nu, hvorlunde jeg mistede mit Rige, og min hin gode Borg Bern, og hin rige Ravenna, hvorefter jeg kom i Konning Attilas Vold og Miskundhed, og i samfulde tyve Vintre har jeg maattet undvære mine Eiendomme, og Tanken herom harmer mig saare. Dette vil jeg nu andrage for eder og for alle Huner, saa at det skal spørges vidt og bredt i hele Huneland."

295. Dronning Erka svarede nu: „Gode Herr Konning Didrik! det er en stor Tidende, som I nu mindes, og ei er det at undre over, at den kommer eder ofte i Hu. I har længe været i vort Rige og viist os megen Hæder, men I har mistet et stort Rige for ederes Frænde Konning Ermenrik; men om I vil mindes eders Rige og ride did, og forsøge om I kan vinde det tilbage, da er det tilbørligt, at Hunerne understøtte eder med Hjælpetropper, og til at yde denne Bistand skal jeg være den første; det skal I nu høre, hvad jeg skal bidrage til denne Færd: jeg vil nemlig overdrage eder mine to Sønner Erp og Ortvin og dertil ti hundrede Riddere, og desuden skal jeg bede Konning Attila at yde eder Hjælp." Derpaa svarede Kong

Didrik, og bød Dronningen modtage Forsikring om hans Erkjendtlighed. Dronning Erka stod da op, og gik til den Hal, hvor Kong Attila sad. Med hende fulgte Kong Didrik. Men da Dronningen kom for Kong Attilas Høisæde, modtog han hende vel, lod skjenke for hende en Guldskaal med Viin, gav hende den, bad hende sætte sig hos ham, og spurgte, om hun tyktes at have noget Ærende. Da svarede Dronning Erka: „Herre!" sagde hun, „jeg har et skjelligt Ærende til eder; thi Konning Didrik har andraget for mig en Tid, hvorlunde han blev dreven ud af sit Rige, og hvorlunde han mistede sine Borge Bern og Ravenna og alle sine Eiendomme, over hvilke nu hans Uvenner raade. Dette græmmer han sig nu meget over, og han vil nu drage tilbage til sit Rige og hævne sig, hvis han faaer Bistand af eder. Konning Didrik har opholdt sig længe i Huneland, været i mangen Fare i Slag og i Enekampe og udstaaet megen Nød for eders Skyld. Han har ogsaa viist eder megen Hæder. Nu skylde I derfor at lønne ham det og give ham af eders Land en Hær til at vinde sit Rige!"

296. Kong Attila svarede da i Vrede, og ilde tyktes det ham, at han blev bedet om dette. „Hvis Konning Didrik," sagde han derfor, „vil have Hjælp til at vinde sit Land, da maa han selv bede derom, og ei være saa stolt at forlange, at vi skulle tilbyde ham den." Da svarede Dronningen: „Didrik kunde vel udføre dette Ærende, og hverken Stolthed eller Hovmod er Aarsag i, at han ei talte selv sin Sag, men derfor talte jeg heller end han, fordi han troede, at du da bedre vilde optage hans Andragende, end om

han talte ene derom; jeg vil give ham til Hjælp begge mine Sønner og ti hundrede vel væbnede Riddere; og nu maa du sige, hvad du vil tilstaae." Da svarede Kong Attila: „Frue! vist siger du sandt, at Konning Didrik af Bern har længe været hos os, og gjort os meget godt og meget styrket vort Rige, siden han kom i vort Land, og vist er det tilbørligt, at vi give ham Hjælp, til at han kan faae sit Rige tilbage; og fordi I udfører hans Ærende, skal det da ogsaa tykkes mig bedre at gjøre dette, baade for hans Skyld og for eders Bøn. Nu! har I tilstaaet ham eders Sønner og ti hundrede Mand, da skal jeg tilstaae ham min Mand Markgreven, og med ham tyve hundrede Riddere, alle vel udrustede." Da sagde Kong Didrik til Kong Attila: „Nu gaaer det, som jeg ventede, at Dronning Erkas Bistand vilde blive mig til meget Gavn, og for dette dit Tilbud yder jeg dig min Tak og beder Gud lønne dig derfor; thi nu hindrer intet mig mere." Denne Hær udrustedes siden den hele paafølgende Vinter, og ei saae man noget Arbeide at gaae saa rask og flittig fra Haanden i Huneland, som at gjøre Sværde og Spyd, Hjelme og Brynjer og alskens Harnisker; og tidlig om Vaaren samledes i Susa den Hær, som skulde drage med Kong Didrik, at vinde hans Rige tilbage.

297. Da Hæren nu var færdig, traf det sig en Dag, at Kong Attilas Sønner Erp og Ortvin og Junker Detter og med dem mange unge Mænd sade i en Æblehave; da kom Dronning Erka, faldte paa sine Sønner og sagde: „Mine kjære Sønner! nu skal jeg udruste eder til denne Færd med Konning Didrik, hvorved han skal vinde sit Rige igjen." Hun lod dem der-

U 2

paa give Brynhoser, med hvilke de væbnede sig; og dernæst lod hun tage to Brynjer, hvide som Sølv, hvilke de trak paa sig; de vare haarde som Staal og meget sirede med røden Guld. Nu lod hun bringe dem to Hjelme, blanke som et Sværd, og alle Naglerne, som sade i dem, vare forgyldte. Da de havde spændt Hjelmene paa sig, lod hun bringe dem to Skjolde, begge tykke og malede med rød Farve og mærkede med en forgyldt Bannerstang. Men de havde ikke Fugle eller Dyr paa deres Vaaben, fordi de, for deres Alders Skyld, endnu ikke vare slagne til Riddere. Dronning Erka sagde da grædende: „Nu har jeg udrustet begge eder, mine Sønner! til Kamp, og troer jeg, at ei skulle tvende Kongesønner være bedre udrustede. Værer I nu saa brave og tapre, som eders Vaaben ere stærke; og saa meget som jeg ønsker, at I komme uskadte hjem, skal dog intet glæde mig mere, end at I vise eder som tapre Helte, naar I komme i Kamp."

298. Nu kaldte Dronningen paa sin Fostersøn Detter, slyngede begge sine Arme om hans Hals, kyste ham, og sagde: „Min kjære Fostersøn Detter! see her nu mine Sønner, som jeg har udrustet til Kamp, at følge Konning Didrik; og du og han skulle kæmpe for eders eget Rige. I tre Ynglinge have elsket hverandre saa, at I ingensinde kom til en Leg, hvor I ikke stode hverandre bi; nu fare I til den første Hærfærd, følges nu vel ad, og hjælper hverandre i denne Leg, hvortil I nu vandre!" Da svarede Detter: „Frue! nu ere dine Sønner udrustede til Kamp; hjælpe saa Gud mig, at jeg kan føre dig begge dine Sønner uskadte tilbage;

men om de falde i Slaget, da skal jeg ei komme tilbage, og ei skal du det spørge, at jeg da lever, naar de ere døde." Hun bad ham holde sit Ord, og sagde: „Gud lønne dig derfor, om du det vel udfører!" Hun lod give ham Hoser af haarden Staal og tillige en god Brynje; den var hvid og haard og dobbelt og overalt indlagt med meget Guld. Han iførte sig den. En Ridder bragte ham en Hjelm, som Dronning Erka havde ladet gjøre; denne Hjelm var besat med de kostbareste Stene. Skjoldet, som hun bragte ham, var haardt og stærkt og belagt i Midten med Guld og mærket med en Løve. Og saaledes vare nu de tre Svende væbnede; og saa er sagt i gamle Sagaer, at ingen saae nogensinde Kongesønner prægtigere udrustede, heller ikke mere Guld og kostbarere Stene end paa disse Svendes Harnisker.

299. Nu var i Susa megen Gny og Allarm af Vaabnene og af Folkenes Raab og Hestenes Vrinsken; og hele denne Stad var saa fuld af Mænd og Heste, at ingen kunde komme frem, hvorhen han agtede sig, om han end vilde gaae, og ingen kunde her høre den andens Tale, hvis han ikke stod tæt ved Siden af ham og raabte ham ind i Øret. Kong Attila steg da op paa et Taarn, og raabte høit: „Hører paa mig, alle Mænd! og giver mig Lyd, medens jeg fremfører mit Ærende!" Og nu talte han: „Saa synes mig nu, som her maa være sammenkommen en stor Hær af Mænd og mange kostelige Høvdinger. Nu skulle I fare saa med denne Hær, som jeg byder eder: Konning Didrik skal drage ene med sin Hær; men min Mand Markgreven skal drage med den anden Flok, som jeg overdrog Kon-

ning Didrik; og nu alle de Mænd, som her ere sammenkomne, og ei ere talte, de skulle følge mine Sønner og Junker Detter." Og alle erklærede, at det skulde skee, som Kongen bød. Markgreven red derpaa først ud af Susa med sin Fylking, og hans Hær var vel udrustet. Dernæst sprang paa deres Heste Junkerne Erp og Ortvin, og i deres Fylking var Hertug Rødung af Valkaborg, der førte Detters Banner; sammesteds var ogsaa den tapre Ulfard, Kong Didriks Frænde, og der var den mægtige Hjalprik, Detters Frænde. Og da han, iført sine Vaaben, sprang paa sin Hest, da sagde Dronning Erka: „Gode Ven, Hjalprik! I din Varetægt overdrager jeg mine Sønner; lad dem ride ved dig, naar de komme i Kamp." Han svarede: „Frue! det vil jeg eder sværge ved Gud, at aldrig kommer jeg hjem af denne Kamp, om jeg mister dine Sønner." Da talte Dronning Erka, og bad ham vel udføre sit Løfte, og gav ham meget Guld. Hertug Rødung red nu ud af Susa og alle de tre Junkere og de gode Riddere Hjalprik og Ulfard og hele deres Hær. Nu sprang Kong Didrik paa sin Hest Falken, og Mester Hildebrand førte Kong Didriks Banner, og red foran Kong Didrik, og næst efter ham Vildifer og hele den Hær, som fulgte Didriks Banner. Og i disse trende Afdelinger taltes nu ei mindre end ti tusinde Riddere foruden en talrig Hær af andet Mandskab.

300. De fore nu deres Vei, og intet er at fortælle om dem, medens de droge frem. Da Kong Didrik var kommen et Stykke fremad paa Veien, kaldte han til sig to af sine Løbere. Han sagde, at de skulde ile saa stærk de kunde Dag og Nat, lige til de naaede

til Kong Ermenrik, og da sige, at Kong Didrik og hans Broder Detter nu vilde ride hjem til Omlungeland til deres Rige med en væbnet Magt. Og om Kong Ermenrik vilde værge Landet, skulde han komme imod dem ved Gransport[1] med sin Hær. Disse to Mænd fore da afsted med deres Ærende, og ei traf de Kong Ermenrik før i Romeborg. Da sagde den, som skulde frembære Ærendet: „Hør du Konning Ermenrik! Vist er du en troløs Forræder; men nu have Konning Didrik og hans Broder Detter samlet en Hær over hele Huneland, og der ere med dem to af Konning Attilas Sønner, og nu ville de hævne det, at du skændigen tog deres Rige fra dem; kan hændes, at de nu faae dig gjengjeldt for din Troløshed; thi hele denne Vinter have de været sysselsatte med at udruste denne Hær, og ere nu paa Veien hid. Men om du vil værge dit Rige, kom da imod dem ved Gransport. Saaledes har han sendt os, at forkynde dig Krigen, thi ei vilde han stjæle sig paa dig." Da Kong Ermenrik havde hørt denne Tidende berettet, lod han tage frem to gode Heste og gode Klædninger til to Mænd, og lod give disse Mænd, som havde fremført Krigsforkyndelsen, og bad dem ride hjem og have hans Venskab for denne Ordsending: „thi kun lidet," sagde han, „frygter jeg Hunernes Hær, naar de ei komme uforvarendes over os." Derefter rede Sendemændene bort. Men Kong Ermenrik sendte Bud over hele sit Rige, at til ham skulde komme hver Mand, som var saa øvet i Kampfærd eller saa gammel, at han forstod vel at ride

[1]) Gransport eller Grønsport maa have ligget ved Mosel, jfr. 313 Cap.

og bære sine Vaaben. Og dette Opbud gik i tre Dage og tre Nætter; og da den Tid var forløben, da vare sytten tusinde Riddere sammenkomne, alle vel udrustede til Kamp, og af dem var Hertug Vidga Velentson af Fritila den første Mand. De vare alle udrustede med stærke Hornbuer og sorte Hjelme og hvide store Spangebrynjer[1]. Da talte Vidga til Kong Ermenrik: „Her ere nu komne alle mine Mænd; ei kunde jeg samle større Hær i saa kort en Tid, og alle disse ere nu beredte til at slaaes med Hunerne; men ei er jeg beredt til at slaaes med Konning Didrik og hans Broder Detter; men dog vil jeg lade det skee, som I vil."

301. Nu var der megen Allarm og Raaben og Vaabenbrag og Hestevrinsken i hele denne Borg. Kong Ermenrik gik nu op i det høieste Taarn, og raabte, at nu skulde alle give Agt paa hans Tale: „Min gode Ven Sifka!" saa talte han, „du skal føre mit Banner og min Huustrop og ei mindre Hær end sex tusinde Riddere, men naar du kommer i Træfning, da skal du møde Konning Didrik af Bern, og alle I Mænd skulle angribe ham og hans Fylking, og det vilde være mandigt, om du slutter denne Kamp saalunde, at du bærer hans Sværd i din Haand." Og endnu raabte han: „Min kjære Frænde Reinald, dig sætter jeg til Hertug over fem tusinde Riddere, og den Hær skal du styre mod Hunerne, saaledes at Markgreven falder for dit Sværd. Og hør saa, du gode Ven Vidga, du min hin bedste Hertug! du skal have i din Fylking sex tusinde Riddere, som alle ere tilbøielige til at kæmpe mod Hunerne; og ei maa du komme tilbage til Romeborg

[1]) d. e. Pladebrynjer.

med Usejer. Jeg vilde gjerne, at Didrik og hans Broder Detter, som nu hærje paa mit Rige, maatte falde i denne Kamp; men fremfor alt maa I aldrig lade Konning Attilas Sønner komme tilbage med Livet. Nu give Gud eder Seier i denne Færd, haver Held med eder, og værer tapre og brave Helte! derfor skulle I have fager Hæder og megen Berømmelse!" Da svarede Vidga, og sagde, at han var heelt færdig til at stride mod Kong Attilas Sønner: „men, om jeg maa raade," sagde han til, „skal ingen Skade tilføies Konning Didrik."

302. De sprang dernæst paa deres Heste, og rede med Skrigen og Raab og Luregang ud af Borgen. De droge nu Veien nordpaa over Mundia, og standsede ei deres Færd, førend de kom til den Stad, som hedder Gransport; og der traf de for sig Kong Didrik af Bern med sin Hær. Omlungerne opsloge nu deres Leir sønden for Aaen, men Hunerne havde slaaet deres norden for samme, og der laae de nu den Nat. Om Natten var Mester Hildebrand Kong Didriks Vagtmand. Da nu alle Mand vare indsovede i Teltene, red Hildebrand eensom ned langs Aaen, indtil han fandt et Vadested, hvor han red over den. Da kom en Mand imod ham, men det var saa mørk Nat, at ingen af dem kunde see den anden, før de stødte sammen. Da sagde Hildebrand: „Hvo er du Ridder, som lader saa uhøflig og rider saa heftig?" Reinald svarede: „Ei behøver jeg at sige dig mit Navn, uden jeg vil, fordi du rider eensom ligesom jeg, og ei behøver jeg at spørge dig om Navn; thi, skjønt jeg ei saae dig i tyve Vintre, kjender jeg dog, at du er Mester Hildebrand."

Han svarede derpaa: „Vistnok er jeg Hildebrand, Konning Didriks bedste Ven; for intet Menneske vil jeg det fordølge, at jeg er hans Ven, og vær du nu velkommen, Reinald! og giv mig Efterretning om eders Hær." „Det er den første Efterretning," svarede han, „som jeg har at give eder, at over Hæren er en Hertug Vidga, eders gode Ven, en anden er Sifka, eders største Uven; og saa lønlig red jeg bort fra vore Telte, at alle troe, at jeg sover paa mit Leie, thi jeg vilde ride til Konning Didrik, om jeg ei havde truffet dig, og give eder Efterretning; thi det ønsker jeg, at det vil gaae ham vel, men slaaes ville vi dog i Dag, og maa jeg da staae mine Mænd bi, men dog vil jeg ikke skjule for Konning Didrik, hvad han ønsker at vide om vor Færd."

303. De rede nu op med Aaen, og talte med hinanden; og nu stod Maanen op, og det blev saa lyst, at de kunde see over begge Hære. Da sagde Hildebrand: „Hvor er Sifkas Telt? han er vor største Fjende; nu kunde jeg tilføie ham noget Ondt, hvis du ikke vil forhindre det." „Der kan du see," svarede Reinald, „et guult Telt og ovenpaa Stangen tre store Guldknappe. Dette Telt vil du godt kunne kjende, det eier Konning Ermenrik, deri ligger Sifka; men om jeg end ikke hindrede dig, saa vil du dog ikke kunne gjøre ham Skade dennesinde, saa stor en Hær ligger der omkring ham." Da sagde Hildebrand: „Hvor er Vidga, vor bedste Stalbroder, med sin Hær?" „Du kan see et grønt Telt," svarede Reinald, „og oppe paa Stangen en stor Sølvknap; deri sover Vidga og mange Ømlunger; og det have de svoret, at i Dag skulle de kløve mangen Hjelm, som Hunerne ville sætte paa deres

Hoveder, og det faae de vel ogsaa udført." „Hvo eier det sorte Telt?" spurgte Hildebrand fremdeles. „Der seer du mit Telt," svarede Reinald; „der sove mine Mænd." Da sagde Hildebrand: „Nu har du gjort vel, at du gav mig Underretning om, hvo der ligge i hvert af eders Telte; nu skal jeg igjen sige dig, hvorlunde vi have fordeelt vor Hær."

304. De rede nu op langs Aaen, og da rede fem Riddere imod dem, det var Omlunger af Siffas Hær og hans Vagtmænd. Disse fem rede djærvt ind paa dem, og troede, at det var Huner, som fore paa Speideri i deres Hær; de trak derfor deres Sværde, og vilde dræbe dem. Nu trak ogsaa Hildebrand sit Sværd paa det djærveste, og red imod dem. Da tog Reinald Ordet, og bad dem ikke ride saa haardt til: „Denne Mand fulgte mig hid," sagde han, „og er min Mand." Imidlertid tyktes dog Mændene at kjende, at det var Mester Hildebrand, hvorfor de hug haardt til i hans Hjelmhat, saa den gik sønder, men ikke bed det i Hjelmen. Hildebrand hug derpaa med sit Sværd til een af dem i hans Hjelm over Halsen, saa at Hovedet fløi af, og han faldt død af Hesten; og derefter skiltes de, thi Reinald vilde ikke, at de sloges. Reinald og Hildebrand rede derpaa, som de havde besluttet, og Vagtmændene droge deres Vei.

305. Da Reinald og Hildebrand kom til Aabredden ligefor Hærene, da tog Hildebrand til Orde: „Der kan du see et Telt med fem Stænger og Guldknap paa hver Stang, det er let at kjende, det er Konning Didriks Telt; og der kan du see paa høire Side et rødt Telt af rødt Silke, det er med ni Stænger og Guld-

knap paa hver Stang, det er Konning Attilas Telt; der ere hans Sønner og Junker Detter, Konning Didriks Broder, og nu vil han hævne sin Beskæmmelse." „Der paa venstre Side," vedblev Hildebrand, „kan du see et grønt Telt, det eier Markgreven, og han vil yde Detter og Konning Didrik Bistand. Nu har jeg sagt dig, hvorlunde vore Telte ere ordnede, og det skal Sifka mærke, at Konning Didrik vil lade bære sit Banner imod ham." Da sagde Reinald: „Sifka har besluttet at stride mod Konning Didrik, men mit Banner skal føres imod Markgreven; ham følge Huner, de ere ikke vore Venner; men da kommer vor Ven Vidga til at stride mod Detter og Konning Attilas Sønner, dog vil han kun nødig stride mod Detter for Konning Didriks Skyld, men det maa nu dog saa være." Nu kyssedes de, og bøde hinanden Farvel. Hildebrand red derpaa hjem til sine Telte.

306. Da Reinald kom til sit Telt, traf han der Sifka med mange Mænd, fuldt beredte til Strid. Denne havde spurgt om Hildebrands Færd, og agtede at ride efter ham, for at dræbe ham. Da sagde Reinald til Sifka: „Vil du ride efter Hildebrand, og med dit Mandskab dræbe ham, min gode Ven, da vil jeg i kort Tid faae ikke mindre Mandskab end du har, og da skal du slaaes med mig forend med ham, og venter jeg, at du da vil komme til at miste mangen Mand, før du naaer Hildebrand; og dog kan man snarere vente, at han dennesinde rider sin Vei, hvor ham lyster, hvad enten du saa rider efter ham eller ei." Da sagde Sifka: „Hvi vil du, Reinald! vorde Konning Ermenriks Uven og tage vore Fjender i Forsvar?"

Han svarede: „Ei vil jeg være Konning Ermenriks Uven, han som satte mig til Høvding paa dette Tog, men jeg skal yde eder Bistand, om I end stride mod vore Frænder og Venner; men det kan jeg ikke tilstæde, at I dræbe Hildebrand. Desuden saa hændes det vel, at I paa denne Dag faae fuldgod Leilighed til at træffe Hildebrand, naar han kommer med sine Mænd. Dog! jeg vil ikke hindre nogen i at ride efter ham, thi jeg veed, at han vel forstaaer at føre sit Værge." Ved dette tabte Sikka imidlertid Lysten til at forfølge Hildebrand. Denne kom i Dagningen til Kong Didriks Telt, og fortalte ham alt, hvad han var bleven vaer; men Kongen roste hans Færd, og sagde, at han i Mandighed endnu var sig selv lig.

307. Men da nu Morgenen indfandt sig, og det var blevet lyst, stod Kong Didrik op, og lod blæse i alle sine Lurer, og strax lod ogsaa Junker Detter blæse i sine Lurer, og ligesaa Markgreven. Alle stode da op, og væbnede sig. Og saasnart de kom paa deres Heste, red Mester Hildebrand foran, og bar i sin Haand Kong Didriks Bannerstang, og strax efter ham Kong Didrik og alle hans Mænd; de rede til det samme Vadested, hvorover Mester Hildebrand før var reden. Da Ømlungerne saae dette, lod Sikka blæse, og da Vidga og Reinald hørte det, lode de ogsaa blæse i alle deres Lurer, at Folkene skulde væbne sig og gjøre sig færdige til Kamp. Og nu sprang Vidga paa sin Hest Skemming, iført alle sine Vaaben, og var saaledes færdig til Kamp, og ligeledes Reinald med sin Hær. Valter af Vaskasteen var nu kommen paa sin Hest, og førte i sin Haand Kong Ermenriks Bannerstang. Dette

Banner var paa den Maade gjort, at Bannerets yderste Farve var sort som en Ravn, den anden Deel derimod var silkefarvt som Guld, den tredie Deel var grøn som Græs; og udentil paa Banneret var syet halvfjerdsindstyve Klangbjældre, og Banneret ringede og lød, saa at man kunde høre det over hele Hæren, saasnart det gyngede sig i Hestens Fart eller flagrede for Vinden. Og derefter red Sifka med hele sin Fylking med sex tusinde Riddere og en stor Mængde Sergenter eller Ridderknægte. Kong Didrik saae nu, hvor Kong Ermenriks Banner var, og vidste, at Sifka fulgte det, thi raabte han, at Mester Hildebrand skulde føre hans Banner derimod. Dette var gjort af hvidt Silke, og deri var mærket med Guld en kronet Løve, og derpaa var ogsaa Klangbjældre, ei færre end tresindstyve. Dette Banner havde Dronning Erka ladet gjøre, og gav det til Kong Didrik. Reinald red nu ogsaa med sin Trop; hans Banner var gjort paa denne Maade: det var rødt som Blod og foroven mellem Flaget og Spydet[1] vare tre Knapper af Guld. Han rykkede frem med sine Mænd mod Markgreven. Dernæst red Vidga frem med sin Hær; hans Banner bar den stærke Runga, hvem ingen Rise overgik i Styrke; dette Banner var sort, og med hvidt Silke var mærket i det Hammer og Tang og Ambolt. Herimod red Hertug Rødung, der bar i sin Haand et hvidt Banner, mærket med en gylden Løve. Dette Banner gav Dronning Erka Junker Detter, og det fulgte ogsaa begge Kong Attilas Sønner og den gode Ridder Hjalprek, som var den standhaftigste blandt Mænd; deres Skare var heelt udsiret

[1]) eller maaskee: oppe midt over Spydet.

med Guld, saa at det lyste fra den, som man kunde see en Lue.

308. Nu rede disse trende Fylkinger sammen. Kong Didrik red frem paa sin Hest Falken, og nedhug til begge Sider Mænd og Heste, og fældte den ene oven paa den anden, hvor han kom frem; og foran ham red Mester Hildebrand med sit Banner, og dræbte mangen Mand med sin ene Haand, og deres Stalbroder Vildifer fulgte ham mandigen. Denne Træfning var meget haard, og der faldt mange Omlunger for Sifka. Nu raabte Didrik høit, og eggede sine Mænd frem med de Ord: „Frem haardt, vore Mænd! og kæmper nu med megen Heftighed og Manddom! I have ofte stredet med Russerne og Vilkinemændene, og da finge vi stedse Seier. Nu søge vi vort Rige, og komme vi da til Anseelse, om vi erholde det." Og derefter blev denne Kamp dobbelt saa hidsig; og nu red Kong Didrik frem midt i Sifkas Fylking, og dræbte mangen Mand, og han red derpaa igjennem Fylkingen og en anden Vei tilbage. Alle ræddedes for ham, og ingen mægtede at staae for hans Hug, og allerede havde han dræbt utallige Mænd. Et andet Sted i Midten af Omlungernes Fylking red Vildifer frem, og for ham faldt Omlungerne, og hvor han kom i Hæren, der beholdt ingen Mand sin Hest og Vaaben for ham, og nu havde hañ dræbt mange Høvdinger, men var endnu ikke saaret. Dette saae Hertug Valter af Vaskasteen, hvor megen Skade Vildifer tilføiede Omlungerne, og at de flyede for ham, hvor han kom frem, og han red da mod ham paa det hidsigste, og satte Bannerspydet for hans Bryst, saa at det gik ud gjennem Skuldrene, men da sønderhug

han Spydskaftet og red mod Valter, og hug ham over Laaret ved Sadlen, og sønderhug Brynjen, saa at Sværdet fæstede i Sadlen, og hver af dem faldt til sin Side af Hesten til Jorden. Og da Sifka saae, at hans Banner var faldet, og at dræbt var den største Kæmpe Valter, vendte han sin Hest, og flyede bort, og efter ham hele hans Hær; men Kong Didrik og hans Mænd satte efter de Flygtende, og dræbte mangen Mand, og forfulgte dem længe, og skiltes ei fra dem, førend en stor Deel af denne Hær var falden, og det var en lang Vei, Kong Didrik red, før han skiltes fra dem, for igjen at vende tilbage.

309. Nu saae Vidga, at Sifka og alle hans Mænd flyede, og han vidste nu, at ei finge Ømlungerne Seier, om det gik andensteds som her; derfor red han frem paa det mandigste, og saae, hvor Hertug Rødung red og havde dræbt mangen Mand. Vidga red imod ham, og da de mødte hinanden, kom det til en meget skarp Strid, og de skilte deres Enekamp med, at Vidga svang sit Sværd Mimung i Veiret, og hug Bannerstangen sønder, og fældte Banneret til Jorden, og i det samme gav han ham et andet Slag paa Halsen, saa at det tog Hovedet af. Da Junkerne saae dette, sagde Ortvin til sin Stalbroder Hjalprik: „Kan du nu see, hvorledes den onde Hund Vidga gjør vore Mænd Skade, og nu har han dræbt vor Hertug Rødung; lad os derfor ride mod ham, og ei fare saa længer, thi vi have jo nok af raske Helte."

310. Da red Ortvin tilligemed Hjalprik paa det mandigste frem imod Vidga, og imod dem den stærke Runga, og deres Træfning blev frygtelig haard, men

den endtes med, at Ortvin og hans Stalbroder faldt døde til Jorden. Men da Erp og Detter bleve dette vaer, rede de paa det mandigste frem, og Detter og Runga stredes med stor Hidsighed, og Detter hug et stort Hug paa hans Hjelm, saa at Hjelmen og Hovedet kløvedes, og Sværdet standsede i Axlerne, og Runga faldt død til Jorden. Og i det samme havde Vidga dræbt Erp. Da Detter saae, at begge Junkerne Erp og Ortvin vare dræbte, red han meget vred imod Vidga, og vilde nu lade sit Liv eller hævne sine Fostbrødre; og han tildeelte Vidga mange haarde Slag. Da sagde Vidga: „Er du der, Detter, Konning Didriks Broder! rid bort andenstedshen, og slaaes med andre Mænd, thi for hans Skyld vil jeg ikke gjøre dig Skade." Da svarede Detter: „Det veed Gud, fordi mine Junkere Erp og Ortvin ere faldne, og du, hin onde Hund! haver dem begge dræbt, da vil jeg vist ei leve, uden jeg faaer dem hævnet, og enten skal du fælde mig død af min Hest, eller jeg skal være din Banemand." Nu hug han end langt stærkere, og faldt an paa det heftigste. Da sagde Vidga: „Det veed Gud med mig, at jeg for din Broders, Konning Didriks, Skyld kun nødig vorder din Banemand!" Da hug Detter af alle Kræfter til Vidga i hans Hjelm. Men denne Hjelm var saa haard, at intet Staal var haardere. Sværdet sprang da fra Hjelmen ned foran Sadelbuen, saa at det aftog Hestens Hoved, og der lod Skemming sit Liv. „Det veed Gud," sagde Vidga, „at jeg nu, skjønt nødig, maa gjøre, hvad aldrig var mit Ønske, at dræbe dig; thi saa meget Under og Nød er mig hændet, at mit eget Liv ellers staaer i Fare."

Og nu tog Vidga med begge Hænder om Fæstet paa sit Sværd, og hug saa fast paa Detters Ryg, at Sværdet sønderbed Brynjen og Bugen, og han faldt i to Stykker til Jorden. Og derefter blev en haard Kamp, og Vidga dræbte mangen Mand, men han mistede ogsaa mangen een af Ømlungerne.

311. Den gode Ridder Ulfard kæmpede hele Dagen med megen Heftighed, og ved hans Side stred Markgreven. Langt red han frem i Ømlungernes Hær, og nedhug til begge Sider Mænd og Heste; og ham fulgte Markgreven paa det tapreste. De dræbte en stor Mængde Mennesker, og ingen Skare holdt Stand for dem. Ligesaa stred den dygtige Ridder Reinald med megen Hidsighed, og nedhug Huner hele denne Dag, og fældte den ene ovenpaa den anden, saa at hele hans Brynje og Hest var farvet i Blod; han saae nu, hvor megen Skade hans Frænde Ulfard tilføiede Ømlungerne, og at hans Mænd flyede for Markgreven og Ulfard. Reinald red da paa det mandigste imod dem med megen Heftighed, og satte sit Glavind for Ulfards Bryst, saa at det gik gjennem Brynjen og Brystet og ud mellem Skuldrene, og han faldt død af Hesten. Markgreven, som var nær ham, optog da sit Banner, og red frem paa det tapreste, holdende selv Banneret, og han hug med sit Sværd over Halsen paa den Ridder, som bar Reinalds Banner, saa at Hugget tog Hovedet af, og skar Bannerstangen sønder, og Banneret faldt til Jorden. Og da Ømlungerne saae dette, at Reinalds Banner var faldet, og Sifka var flygtet, da flyede alle Ømlunger, men Reinald red ind paa Markgreven, og hug i hans Hjelm saa haardt, at han faldt

af Hesten, og tabte Bevidstheden, men siden undflyede Reinald, og søgte at sætte sig i Sikkerhed.

312. Nu kom en Ridder imod Kong Didrik, og sagde: „Herre! Jeg kan sige dig en sørgelig Tidende, som desværre er sand. Hin onde Hund Vidga dræbte først din gode Hertug Rodung og dernæst dine Junkere Ortvin og hans Broder Erp og tillige din gode Ven Hjalprik; og nu er din Broder Detter ogsaa dræbt, og alt dette har hin onde Hund Vidga gjort; rid tilbage, Herre, og hævn dem!" Da svarede Kong Didrik: „Hvad Sag gav Gud mig, da han lod komme saadan en Ulykkes-Dag over mig, at intet Vaaben bed fast paa mig i Dag, men mine Junkere ere døde og min Broder, og om end hans Tab gaaer mig til Hjerte, kunde jeg dog vel bære det, naar kun mine Junkere end levede, thi fra denne Dag kan jeg ei komme til Huneland, og derfor vil jeg nu døe eller hævne mine Junkere!"

313. Didrik vendte da sin Hest Falken tilbage, og slog den stærkt med Sporerne, og ham fulgte nu hele hans Hær; og saa stærkt red han, at ingen kunde følge ham, og han red hen, der hvor Kampen stod, og saa vred og harmfuld og grum var han, at brændende Ild fløi ud af hans Mund, og ingen Ridder var saa djærv, at han torde stride mod ham. Da nu Vidga saae dette, flyede han som de andre med den Hest, som Detter havde eiet, og red ned langs Aaen Musalaa[1], men Kong Didrik red efter ham. Og nu raabte Kong Didrik paa Vidga, og sagde: „Du hin onde Hund! bi efter mig, jeg vil hævne min Broder,

[1]) sandsynlig Mosel.

som du dræbte, og ei skal du længer leve, om du tør slaaes med en eenlig Mand." Men Vidga lod, som han hørte det ikke, og red nu paa det allerilsomste. Og end raabte Kong Didrik anden Gang, og bad ham bie, om han torde, og sagde at dette var Skam, at flye for en eenlig Mand, som vilde hævne sin Broder." Da svarede Vidga: „Jeg dræbte din Broder nødig, og ei havde jeg dræbt ham, om jeg ellers havde kunnet beholde mit Liv, og om jeg kan bøde dig dette med Guld og Sølv, da vil jeg vist bøde det." Og nu red han alt hvad hans Hest kunde fare afsted, men Kong Didrik satte efter ham, og da de nu kom ned til Søen, sprang Vidga ud i den. Didrik var da kommen ham nær, og skød sit Spyd til ham, og i det samme sank Vidga i Søen, men Spydskaftet stod tilbage, hvor det havde truffet i Jorden i Aaens Munding; og der saaes dette Spydskaft endnu i mange Tider derefter.

314. Nu red Kong Didrik tilbage, hvor Kampen havde staaet. Der saae han da falden mangen Mand, Ven og Frænde. Han kom derhen, hvor hans Broder laae. Da sagde han: „Der ligger du, Broder! det er mig en stor Sorrig, at du er saa faren bort." Og han tog hans Skjold op, og bortkastede det Skjold, som han selv bar, da det var saa ilde tilredt af de mange Hug, at han ei kunde bruge det. Og nu gik han hen, hvor hans Junkere vare faldne med deres fortrinlige Brynjer, og da sagde Kong Didrik: „Mine kjære Herrer! Det er mig den største Sorrig, at jeg har mistet eder to, og hvorlunde kan jeg nu fare hjem til Susa; og det veed Gud med mig, at heller vilde jeg have haft store Saar selv, naar I kun vare uskadte."

Og nu gik Didrik bort, og alle hans Mænd samlede sig om ham. Da sagde Didrik: „Hør nu, Markgreve! bær du min Hilsen hjem til Huneland til Attila og Dronning Erka; aldrig mere vil jeg komme der, saa mangen god Helt som Konning Attila har mistet for min Skyld." Da svarede Markgreven og mange andre Høvdinger: „Ei skal du saa gjøre; det kan ofte hændes i Kamp, at Høvdinger miste deres kostelige Helte, men faae dog selv Seier, saaledes som det er gaaet her, og ei skal du lade Modet falde, om du end har mistet dine Junkere; vi skulle nok bede Dronning Erka, at hun skal give sig tilfreds, om hun end har mistet sine Sønner, og vi skulle alle hjælpe til, at Konning Attila ei skal mindre være din Ven end tilforn." Hertil svarede Didrik, og udlod sig med, at han aldrig vilde fare hjem efter denne Sagernes Vending: „fordi jeg lovede Dronning Erka det," føiede han til, „at jeg skulde bringe hende begge hendes Sønner, og det har jeg nu ikke udført." Da gik alle Høvdinger og Riddere til Kong Didrik, og sagde: „Gode Herre Konning Didrik! drag hjem med os til Huneland. Vi skulle hjælpe, saa at Konning Attila og Dronning Erka ei skulle være mindre dine Venner end tilforn. Men vil du ei drage tilbage til Huneland, da ville vi alle følge dig, om du endnu engang vil stride mod Konning Ermenrik, og søge at vinde dit Rige tilbage." Da svarede Kong Didrik: „Det vover jeg vist ei, at rykke længer frem med Konning Attilas Hær, saa ilde det er gaaet mig, og heller vil jeg drage hjem med eder." Og nu droge de hjem til Huneland til Kong Attila.

315. Da nu Kong Didrik kom hjem til Susa, gik han til et Huus, og vilde paa ingen Maade gaae til Kong Attila. Markgreven gik nu ind i Kong Attilas Hal og for Kongen, og sagde: „Hil være eder, Konning Attila!" „Velkommen, Markgreve!" svarede Attila, „hvad Tidende kan du fortælle mig om eders Færd; lever Konning Didrik, og have Hunerne faaet Seier eller ei; hvordan er det gaaet eder, vel eller ilde?" „Konning Didrik lever," svarede Markgreven, „og Hunerne have seiret i Kampen, og dog er det gaaet os ilde, fordi vi have mistet vore Junkere Erp og Ortvin." Da Dronning Erka hørte dette, græd hun, og ligesaa næsten alle de, der vare inde i Hallen. Da sagde Kong Attila: „Hvo ere faldne af Hunerne med mine Sønner?" Da svarede Markgreven: „Mange kostelige Helte, den første Mand Detter, Konning Didriks Broder, og din gode Ven, Hertug Rødung, Hjalprik og Vildifer og Ulfard og mange andre Helte og store Høvdinger. Dog have Omlungerne mistet for os dobbelt saa mange Mænd, men paa Flugten undkom den største Deel af Konning Ermenriks Hær." Da sagde Kong Attila: „Lad os mandigen modtage denne Tidende; de maa falde, som ere bestemte til Døden, og ingen Mand frelser enten gode Vaaben eller megen Styrke, naar han dog skal døe, og dette viste sig fuldelig i denne Færd, thi uagtet de fortrinlige Vaaben, hvormed mine Sønner Erp og Ortvin og deres Fostbroder Detter vare udrustede, saa ligge de dog nu der alle døde." „Hvor er nu min gode Ven Konning Didrik?" spurgte Kongen. Da svarede en Gaardskarl: „I et Stegerse sidder Konning Didrik tilligemed Mester Hildebrand, af-

førte deres Vaaben, og ei vil han komme for eders Aasyn, saa ilde er han tilmode over, at han har mistet eders Sønner." Da sagde Kong Attila: „Kald nu min gode Ven Konning Didrik ind!" Da ginge to Riddere hen, hvor Kong Didrik sad, og bade ham gaae ind for Kong Attila, og sagde, at de vare sendte efter ham. Kong Didrik sagde, at han var altfor bekymret i Sindet, til at han vilde komme for noget Menneske. Ridderne ginge tilbage, og berettede Kong Attila, at Kong Didrik var saa ilde tilmode, at han ikke vilde komme for hans Aasyn.

316. Dronning Erka stod nu grædende op, og med hende mange af hendes Hofkvinder, og gik hen, hvor Kong Didrik sad; og da hun kom i Huset, talte hun til Kong Didrik: „Gode Herre!" sagde hun, „hvorlunde værgede sig mine Sønner, før de faldt?" Da svarede Kong Didrik med stor Sorg: „Frue! vist vare de brave Helte, og de værgede sig vel, og ingen af dem vilde skilles fra de andre." Da gik Dronningen til ham, og slyngede sine Arme om hans Hals, og kyste ham. „Gode Ven, Konning Didrik!" sagde hun, „gak nu ind med mig i Konning Attilas Hal, og vær velkommen og munter! Ofte er det gaaet saa som nu, at de Mænd finge Bane i Kampen, hvem Skjæbnen havde Saadant bestemt; og de, som beholde Livet, maae dog vedblive at sørge for sig selv; ei nytter det at begræde døde Mænd; Herre! vær nu munter og glad og velkommen hos Konning Attila, og gak ind med mig!" Kong Didrik stod da op, og gik ind med Dronning Erka i Hallen; men da han kom for Kong Attila, stod Kongen op, og bad Kong Didrik være velkommen,

kyste ham, og sagde, at deres Venskab nu ei skulde være mindre end tilforn, og bad ham sidde hos sig. Og dette tog Didrik gjerne imod, og han var nu hos Kong Attila i lang Tid.

317. To Vintre efterat Slaget stod ved Gransport blev Erka syg, og denne Sygdom var farlig, saa at enhver kunde see, at hun vilde ikke have længe tilbage, om Sygdommen ei lindredes noget, saa voldsom var den. Hun sendte da Bud til Kong Didrik, og bad ham komme til sig, og da han spurgte Dronningens Svaghed, drog han strax til hende. Da sagde Kong Didrik: „Det vil blive for alle den største Sorrig, om du maa bukke under for denne Sygdom, og derved vil Huneland lide et betydeligt Skaar, om en saa dyrebar Kvinde døer bort; og det veed Gud, at hvis saa skeer, da mister jeg een af mine bedste Venner." Og nu sagde Dronning Erka: „Herre Konning Didrik! du har været vor og Konning Attilas store Ven, og meget har du styrket vort Rige, og for meget Godt have vi dig at takke, og nu kan det hænde sig saa, at denne Sygdom afbryder vort Venskab; thi vil jeg nu, at du modtager af mig Vennegaver; jeg vil give dig femten Mark Guld i et Bæger og tillige en heel Klædning, skaaren af Purpur, saa at ingen eier et kostbarere Klædemon." „Dette skal," sagde hun, „være din Hædersklædning. Jomfru Herad[1], min Frænke, hende vil jeg dernæst give dig, og vær du saa hendes Formynder!" „Gode Fru Erka," sagde Kong Didrik, „vistnok er din Sygdom farlig; meget Venskab viser du os nu som før, og at miste dig er for Konning

[1]) see 80 Cap.

Attila større Tab, end om han mistede den største Deel af Huneland." Da var Kong Didrik saa sorrigfuld, at han ikke kunde tale mere, og han græd som et Barn, og gik bort. Og endnu sagde Dronning Erka: „Hvor er min gode Ven Mester Hildebrand?" „Her er jeg," sagde han, og gik hen til hende. Hun tog da den bedste Guldring af sin Haand, og gav ham den, sigende, at de skulde skilles vel, og atter findes. Da sagde Hildebrand: „Frue! Gud lønne dig for denne Gave og mange andre, som du før har givet mig, og for alt det Venskab, som du har udviist mod mig og Konning Didrik." Og nu græd Hildebrand og alle de, som vare tilstede. Dronning Erka sagde derpaa til sine Riddere: „Kalder Konning Attila skyndsomt til mig!" Og da disse Riddere havde berettet hendes Ærende, stod Kong Attila op, gik til Dronningen, og spurgte, hvad Ønske hun havde til ham. Hun svarede: „Hin mægtige Konning Attila, nu kan hændes, at vi skilles, og da er du uden Kone, og det ønsker du vel ikke; søg dig derfor en god og dyrebar Kone, som det anstaaer dig; men om du tager en ond Kone, da kommer du og mange andre til at undgjelde det. Gode Herre Konning Attila! tag dig ei en Kone af Niflungeland og ei af Aldrians Slægt; thi om du gjør det, da kommer du derfor til at undgjelde, og af ingen Ting vil der opstaae saa meget Ondt for dig alle dine Dage og for dine Børn, som deraf, hvis du saaledes handler mod mit Ønske." Og da hun havde dette talt, vendte hun sig om, og endte sine Dage. Da nu Dronningens Endeligt spurgtes, sørgede og græd over hende hvert Barn og hvert Menneske i hele Huneland og mange

andre Steder, og det sagde alle, at aldrig kom til Huneland en dyrebarere Kvinde eller een, som havde gjort flere Godt end Dronning Erka, og tillige, at ingen Kvinde i Huneland havde saa mange Mennesker begrædt.

318. Kong Attila lod for Dronning Erkas Lig anrette en hæderlig Begravelse, og hun blev jordet foran Borgmuren, og over hendes Grav stode Kong Attila og Kong Didrik og alle de dyrebareste Mænd, som vare i Susa, og alle fældede paa ny Taarer over hendes Død.

Tyvende Fortælling.

Sigurd Svends Endeligt.

319. En Borg i Niflungeland hedder Verminza[1]. Derover herskede Kong Gunnar og med ham hans Broder Høgne og den tredie, deres Svoger, som har været den navnkundigste af alle Konger og Høvdinger baade i Sydlandene og Nordlandene. Denne Berømmelse skaffede ham hans Styrke og alskens legemlige Fuldkommenheder, hans Høimod, Klogskab og Fremviisdom; det var nemlig Sigurd Svend, som havde tilægte Gudrun, Kong Aldrians Datter og Søster til Kong Gunnar, som havde den mægtige og fagre Brynhild Budles Datter tilægte. Og fra den Tid Sigurd havde faaet Gudrun, var deres Rige i megen Anseelse, da der vare samlede saa mange Kæmper, for hvem alle frygtede, og de eiede mere Guld og Sølv end andre

[1]) d. e. Worms.

Konger. De vare gavmilde, men grumme mod deres Uvenner, men indbyrdes vare de saa gode Venner, som om de alle vare Brødre. Og Sigurd Svend var i alle Henseender deres Overmand. Hans Hud var saa haard som en Vildgalts Skind eller Horn, og ikke kunde Vaaben bide paa ham uden midt imellem Skuldrene, hvor hans Hud var som andre Menneskers.

320. Det hændte sig nu engang, at Dronning Brynhild gik igjennem sin Hal, og der sad Gudrun, Sigurds Dronning. Da tog Brynhild til Orde: „Hvi er du saa stolt, at du ei staaer op for mig." Da svarede Gudrun: „Ei haaber jeg, at der skal findes nogen Dronning i Verden, som jeg behøver at vise Ærbødighed, da jeg har faaet den Konning, som er navnkundigst i al Verden." Da svarede Brynhild: „Med Svig kom du til Sigurd, men jeg skal dog herske over dig, og dernæst skal du løbe som en Hind gjennem Skoven efter din Huusbond Sigurd Svend; thi dertil er du bedre, end til at være Dronning i Niflungeland." Gudrun svarede: „Hvi bebreider du mig nu, og anfører det til min Forhaanelse og Skam, hvad jeg troede skulde være til min Ære og Hæder, at Sigurd Svend er min Mand; du har her begyndt en Leg, saa at du vel ønsker, vi tales flere Ting ved, hvad dig kan være enten til Ære eller Vanære. Svar mig paa et Spørgsmaal, som jeg vil gjøre dig: Hvo tog din Uskyld, eller hvo var din første Mand?" Da svarede Brynhild: „Der har du gjort mig et Spørgsmaal, som jeg vel veed at svare paa, og mig er til ingen Vanære: Hin mægtige Konning Gunnar kom til min Borg og med ham mange Høvdinger, og med mine

Venners Raad tog jeg ham til min Mand, eftersom Sigurd ved Svig var mig berøvet, og med Konning Gunnar drog jeg hjem til Niflungeland, og det vil jeg ei skjule for dig og ei for nogen anden, at han er min tidligste Mand og min Huusbonde." Da svarede Gudrun: „Nu lyver du, som jeg ventede; den Mand, som første Gang tog din Uskyld, hedder Sigurd Svend." Da svarede Brynhild: „Jeg var aldrig Sigurd Svends Kone, og han aldrig min Huusbonde." „Til Beviis paa, hvad jeg siger," sagde Gudrun, „fremfører jeg her denne Guldring, som han tog af dig, da han havde taget din Uskyld. Denne samme Ring tog han af dig, og gav mig." Og da Brynhild saae denne Guldring, kjendte hun den, og kom nu i Hu, hvorledes det var gaaet, og nu fortrød hun bitterlig at have begyndt en Strid i saa manges Paahør, og hvis Ende blev, at Ting, som før vare skjulte, kom til almeen Mands Kundskab. En forfærdelig Grumhed nærede hun derover mod Sigurd, fordi han saa ofte og saa bitterlig havde sveget hende, og hun gik derpaa ud af Borgen.

321. Hun saae nu tre Mænd komme ridende til Borgen; det var Kong Gunnar, Høgne og Gernoft, og hun gik imod dem, og græd bitterlig, og sønderrev sine Klæder. De havde om Dagen redet i Skoven, at jage Dyr. Da de nu saae Brynhild, hvorledes hun teede sig, og de ei vidste, hvad hun harmede sig over, standsede de deres Heste. Da sagde Dronningen: „Hin mægtige Konning Gunnar! jeg gav mig i din Vold, og forlod mit Rige og mine Venner og Frænder, og alt dette gjorde jeg for din Skyld. Enten skal du eller

en anden Mand nu hævne min Beskæmmelse; og vil du nu ei hævne min, da maa du dog hævne din egen. Sigurd Svend har aabenbaret eders Hemmelighed og fortalt sin Kone Gudrun alt, hvorlunde du betroede dig til ham, saa at du overdrog ham at tage min Uskyld, da du selv ikke mægtede det. Dette samme bebreidede Gudrun mig i Dag i alles Paahør." Da svarede Høgne: „Du hin mægtige Dronning Brynhild! græd ei længer, tal ei derom, og lad som dette ei er skeet!" „Ja det kan jeg vel godt lade," svarede Brynhild; „Sigurd Svend kom til eder som en fremmed Vandringsmand, men nu er han saa stolt og saa mægtig, at det ei vil vare længe, før alle I ville tjene ham, og saa kom han første Gang til mig, at han ei kjendte sin Fader eller Moder og ingen af sine Ætmænd[1]." „Frue!" sagde derpaa Kong Gunnar, „ei skal du græde; Sigurd Svend skal ei længer være vor Herre, og min Søster Gudrun skal ei være din Dronning." Hun standsede da sin Graad, og Kong Gunnar red med alle sine Brødre til Borgen, og gik ind i Hallen, hvor hans Mænd toge imod ham. Og Kong Gunnar, ligesom ogsaa Høgne og Gernost lode som de intet havde spurgt, og det samme gjorde ogsaa Brynhild. Kong Sigurd var reden ud i Skoven, at jage Dyr og more sig med sine Riddere, og var ikke hjemme paa den Tid.

322. Faa Dage derefter kom Kong Sigurd Svend hjem med sine Mænd, og da han kom i Hallen, stod Kong Gunnar op, og modtog sin Svoger venlig, og det samme gjorde ogsaa hans Brødre Høgne og Gernost, og alle de som vare derinde; og denne Aften drak de,

[1]) jfr. 148 Cap.

og vare meget muntre. Ogsaa Dronning Brynhild var meget munter. Kort efter sagde Høgne til Kong Gunnar: „Herre! naar vil du ride i Skoven, at jage Dyr med os alle tilsammen?" Kongen svarede, at han vilde ride ud, saasnart det en Dag blev godt Veir. Efter nogle Dages Forløb gik Høgne til Stegerset, og sagde hemmelig til Kokken: „I Morgen tidlig skal du have vor Mad færdig, og alle Retter skal du gjøre saa salte, som det er dig muligt, og bære for Sigurd Svend alt, hvad der er salt!" og derefter gik han bort, og raabte til sin Mundskjenk og sagde: „Naar vi spise i Morgen tidlig, skal du skjenke langsomt for os;" og derpaa gik Høgne tilbage.

323. Aarle om Morgenen vilde Kong Gunnar og Høgne ride ud, at jage Dyr. De gik først til Bords, og spiste. Da kom Sigurd Svend did, og sagde til Kong Gunnar: „Hvi spiser du saa tidlig; vil du ride ud?" „Vi ville ride ud," svarede Kongen, „at jage Dyr og more os; vil du drage med os eller blive hjemme?" „Herre!" svarede derpaa Sigurd, „vil du ride ud, at jage Dyr, da vil jeg vist følge dig." Da sagde Kong Gunnar: „Gak da til Bords, og spiis!" Og saa gjorde han, men Kokken og Mundskjenken havde ganske gjort, som Høgne havde budet dem. Da de havde spiist, vare deres Heste færdige, og de rede nu ud i Skoven, og satte efter Dyrene, og sloge deres Hunde løs. Men saasnart Sigurd Svend var reden ud, gik Gudrun til sin Seng, og lagde sig ned at sove, fordi hun var saa fuld af Had imod Brynhild, at hun ikke vilde sidde hos hende, og ei med hende dele nogen Skjemt. Høgne red noget senere fra Borgen end de

andre, og havde talt en lang Tid med Dronning Brynhild, og i denne Samtale bad Brynhild Høgne, at han skulde mage det saa, at Sigurd Svend maatte omkomme om Dagen, saa at han ikke kunde komme hjem om Aftenen, og derfor vilde hun lønne ham med Skjenk af Guld og Sølv og andre Kostbarheder. Men Høgne svarede, at Sigurd Svend var saa stor en Kæmpe, at det ei stod i hans Magt, men lagde dog til, at han vilde prøve det, om det vilde lykkes. Og derefter red Høgne ud i Skoven, men Dronningen bad ham fare vel og holde sit Ord. De satte nu efter Dyrene, og fore frem som gode Jægere, men stundum løb de, men Kong Sigurd var den forreste af dem, nu som ellers altid. De havde nu dræbt en Vildgalt, som de længe havde sat efter. Da Hundene havde faaet Bid paa den, skød Høgne med sit Spyd Vildgalten død paa Stedet; og over den stode de nu alle, og skare Svinet op, toge Indvoldene ud og gave Hundene, og det blev dem da saa varmt, at de næsten troede de skulde omkomme af Hede. De gik derfor til en rindende Bæk, og Kong Gunnar lagde sig ned og drak, og Høgne ligeledes paa den ene Side af sin Broder. Og da kom Sigurd Svend til, og lagde sig ned til Bækken ligesom de andre. Og da Høgne havde drukket, stod han op, og tog sit Spyd med begge Hænder, og stak det mellem Skuldrene paa Kong Sigurd Svend, saa at det gik igjennem hans Hjerte og ud af Brystet. Da Sigurd Svend fik dette Stik, sagde han: „Den Gjerning, som du nu bedrev, havde jeg ikke ventet af min Svoger, og hvis jeg havde vidst dette, medens jeg stod paa mine Fødder, da skulde mit Skjold have vordet sønder-

hugget, min Hjelm splintret, og mit Sværd brudt, før Banesaar jeg skulde have faaet af dig; og endda venter jeg, at I alle skulde have ligget døde, før jeg var fældet." Og derpaa endte Sigurd Svend sit Liv. Da sagde Høgne: „Hele denne Dag have vi jaget efter en Galt, og vi fire finge den neppe fældet, men nu paa en kort Stund har jeg ene fældet en Bjørn og en Bøffel, og vanskeligere skulde det endnu have været for os fire, at angribe Sigurd Svend, naar han havde været beredt, end at dræbe en Bjørn og en Bøffel." Kong Gunnar sagde: „Vist har du vel jaget, og denne Bøffel skulle vi føre hjem til min Søster Gudrun, hvorsomhelst hun er."

324. Og nu toge de Sigurd Svends Lig, og droge det hjem til Borgen. Da stod Brynhild oppe paa Borgen, og saae, at Kong Gunnar og Høgne og Gernost rede til Borgen, og tillige, at de førte Sigurd Svend død med sig. Hun gik ud imod dem, og sagde, at de havde været særdeles heldige paa deres Jagt. Hun bad dem bringe ham til Gudrun med de Ord: „Hun sover i sin Seng, lad hende nu favne ham. Det har nu Sigurd naaet, hvad han og de begge have fortjent." De bare nu Liget op paa Loftssalen, men da den var lukket, maatte de bryde Døren op. De kastede derpaa Liget op i Sengen i Gudruns Favn; og hun vaagnede, og saae Kong Sigurd død ved sin Side. Da talte Gudrun til Sigurd: „Ondt tykkes mig dit Saar; hvor fik du det? her staaer dit gyldne Skjold, og ei er det sønderhugget, og ligesaa din Hjelm, hvi er du saalunde saaret? med Svig maa du være myrdet; vidste jeg, hvo der havde gjort det, da skulde jeg det

gjengjelde." Da svarede Høgne: „Ei blev han myrdet, vi joge en Vildgalt, og denne samme Vildgalt gav ham Banesaar." Da svarede Gudrun: „Denne samme Vildgalt har du været, Høgne! og ingen anden;" og end græd hun bitterlig. De ginge nu bort fra Loftsalen og ind i Hallen, og vare nu muntre, og Brynhild ei mindre. Dronning Gudrun kaldte paa sine Riddere, og viste dem Kong Sigurds Lig, og de beredte paa det hæderligste om det. Men da denne Tidende spurgtes, at Sigurd Svend var dræbt, da tilstod hver Mand, at nu ei fandtes mere i Verden, ei heller vil siden blive baaren en saadan Mand i Hensyn til Styrke og Færdighed i Hofværk, Ridkjærhed og Mildhed, hvori han overgik alle andre, og hans Navn vil aldrig udslettes i den tydske Tunge, ei heller forglemmes blandt Nordboer. Kort efter døde Dronning Brynhild.

Een og tyvende Fortælling.

Fasolds og Ditlev Danskes Død.

325. Kong Hernit i Vilkineland[1] var en mægtig Mand og stor Høvding i alle Henseender, saa at han bar Fortrinnet for alle Konger. Hans Kone var Ostansia, en Datter af Kong Runa af Østerrige. Hendes Stedmoder var saa trollekyndig, at hun forgjorde hende i hendes Barndom, og meddeelte hende sin Trolddoms-Kunst, saa at hun blev ligesaa trollekyndig

[1]) jfr. 270 Cap.

som hendes Stedmoder før hende. Ikke destomindre var Ostansia den skjønneste og viseste blandt Kvinder, men dog var hun meget ondskabsfuld. Desuagtet elskede Kong Hernit hende meget.

326. I den Tid herskede over Bertangeland Kong Isung hin Stærke med sine Sønner[1]. Han var en erklæret Fjende af Kong Hernit, og havde stedse ydet Kong Attila Bistand, og gjort Vilkinemændene meget Ondt. Kong Hernit vilde gjerne hævne sin Faders, Kong Osantrix's, Drab, først paa Kong Attila eller Kong Didrik og dernæst paa Kong Isung, som han troede var fornemst Aarsag i Kong Osantrix's Drab[2]. Kong Hernit samlede sig derfor en Hær, og drog med den, til han kom til Bertangeland til Kong Isungs Rige; der brændte han og dræbte Indbyggerne og gjorde stort Bytte. Kong Isung og hans Sønner bleve ei vaer, hvad Kong Hernit gjorde. Men da denne havde gjort saa stort Bytte, og havde draget saa vidt om i Bertangeland, som han vilde, drog han igjen hjem, uden at have mistet en eneste Mand.

327. Omsider spurgte Kong Isung og hans Sønner, hvad Kong Hernit, deres største Uven, havde gjort. De samlede da en Hær over hele deres Rige, og droge efter Kong Hernit, og vilde hævne sig. Han sendte Bud til sine gode Venner Ditlev Danske og Fasold hin Stolte. De toge vel imod denne Ordsending, og droge med deres Mænd Kong Isung imøde. Derpaa fore de alle tilsammen ind i Vilkineland, brændte Borge og store Herreder og dræbte mange Mennesker,

[1]) jfr. 202 Cap. [2]) I det foregaaende mældes intet om Isungs Deeltagelse i disse Krige; jfr. 113, 270 Cap.

og hvor de fore frem, der flyede alt, og ingen Mand dristede sig til at skyde et Spyd imod dem. Alle flyede, nogle til Skovene, andre til Skibe, andre til ubeboede Heder; nogle flyede dog til Kong Hernit, og berettede ham denne Tidende, at kommen var i hans Rige Kong Isung af Bertangeland med sine Sønner og med ham Ditlev Danske og Fasold hin Stolte, og i alt havde de fem tusinde Riddere, og ingen Fylking stod for dem, og ingen Kæmpe torde oppebie dem. Ved denne Tidende blev Kong Hernit vred; han sendte Bud over hele sit Rige, at alle Vilkinemænd skulde komme til ham og værge hans Land. Denne Tidende tyktes alle frygtelig, at stride mod saadanne Kæmper, som nu vare komne i Vilkineland.

328. Nu samledes en stor Hær om Kong Hernit. Hans Kone Ostansia foer ud og rørte sin Gand, eller som vi udtrykke det, hun drog ud at hexe, som det var Brug i den gamle hedenske Tid, at trylleskyndige Kvinder, som vi kalde Valaer eller Vølver, gave sig af med at hexe. Saa meget virkede hun ved sit Hexeri og Troldskab, at hun tryllede til sig alskens Dyr, baade Løver og Bjørne og store flyvende Drager; dem tæmmede hun alle, saa at de adløde hende, og hun kunde hidse dem paa sine Fjender. Saa berettes i tydske Kvad, at hendes Hær var sammensat af lede Djævle, og at hun selv havde paataget sig en flyvende Drages Skikkelse. Kong Hernit rykkede med sin Hær imod Kong Isung, og der hvor de mødtes kom det til et haardt Slag. Kong Isung og hans Sønner ginge med deres Banner haardt frem, og dræbte mangen Mand, og nedhug til begge Sider Mænd og Heste, og

Hæren faldt for dem, hvor de rede frem. Paa et andet Sted fremred Ditlev Danske, og han tilføiede mangen Mand Banesaar. Og den tredie Fylking førte Fasold hin Stolte; han stred hele Dagen med stor Hidsighed, og skilte mangen Mand ved sin Hest, saa at de aldrig saae hinanden mere. Som Axene falde paa Ageren, naar de meies, saa faldt paa den Dag Vilkinemændene.

329. I det samme kom Ostansia til med sin Flok, som hun ved sin Trolddom havde sammendraget. Dragerne fløi over Hæren, og dræbte Folkene med deres Kløer og Gab, og Løverne baskede og bede, og ligeledes Bjørnene, og selve Ostansia fløi som en Drage over Hæren, og hidsede alle Dyr og Drager til at slaaes. Kong Isung og hans Sønner saae nu, hvorlunde denne onde Flok gjorde dem megen Skade; han gav da sin Hest af Sporerne, og spændte sit Spydskaft fast, der var den ene Deel af et i tre lige Dele spaltet Asketræe, og saa høit som dette var, saa høit var ogsaa Skaftet. Da han nu saae, hvor den onde Drage fløi, der af dem alle var den største og skrækkeligste, da stød han Spydet efter den. Men Dragen saae, hvorlunde dette store Spyd fløi mod den, og dukkede sig, saa at han stød feil af den, og derpaa slog Dragen ned paa Kongen, og greb ham med sit Gab og Kløer, saa at den dræbte og slugte ham. Dette saae den ældste Kongesøn, som var den stærkeste af dem; han stak da Dragen med sit Spyd gjennem Foden op i Livet; men den vendte sig ved Stikket, og greb ham med begge sine Kløer saa fast, at de gik igjennem Bugen, og han paa den Maade blev dræbt, dog havde han tilforn

dræbt en Løve og en Bjørn. Den yngste Kongeson Lorantin havde imidlertid dræbt en Løve, og endnu saarede han en Drage tildøde, men denne Drage gav ogsaa ham sit Banesaar med sine Kløer. Saalænge stod denne Kamp, at Løverne og Dragerne havde næsten alle ladet deres Liv for Isungs Sønners vældige Hug. Men nu var ogsaa Kong Isung død tilligemed alle hans Sønner for Dyrene og Dragerne, og intet uden Ostansias Trolddom havde formaaet at seire over dem.

330. Fasold hin Stolte lod bære sit Banner midt frem i Vilkinemændenes Hær imod Kong Hernit, og der opstod en haard Kamp mellem begge disse tvende Høvdinger. Fasold havde med sin ene Haand dræbt mange hundrede Vilkinemænd, saa at han var meget saaret og træt af Kampen. Kong Hernit red da mod ham, og stak til ham med sit Glavind i hans Bryst, saa at det gik ud mellem Skuldrene, og han faldt død af sin Hest. Dog var den største Deel af hans Hær forud falden. Dette saae Ditlev Danske, der hvor han stred, og havde fældet Vilkinemændene, saa at Ligenes Dynge ei laae lavere, end hans Sadel ragede i Veiret. Han havde ogsaa mistet næsten alle sine Mænd, og selv var han meget haardt saaret, men ikke desto mindre red han djærvelig ind i Vilkinemændenes Hær, for at hævne sin kjære Ven Fasold. Han slog da sin Hest med Sporerne, og stak sit Spyd til Kong Hernit i hans Skjold, saa at det tog Skjoldet og hans dobbelte Brynje sønder, gik ind under Armen, og sønderskar Skuldrene lige igjennem ved Skulderbladet, saa at Kongen faldt af Hesten til Jorden. Ditlev Danske dræbte der med sit Sværd mangen god Mand over Kong

Hernit, og mange flyede, og kun faa stode tilbage. Da fløi den værste Drage over Ditlev med gabende Mund, og vilde tilføie ham Bane. Ditlev stak med sit Glavind op igjennem Dragens Mund, saa at det gik ud ved Halsen; men Dragen spændte ham med sine Kløer, og slog ham med Vingerne, og lod sig falde heelt ned over ham, og saaledes fik Ditlev Danske Bane og Hesten under ham. Og da alle Kæmperne af Bertangehæren vare faldne, holdt Vilkinemændene ei op, førend hvert Menneskes Barn af Bertangehæren var dræbt.

331. Vilkinemændene fandt deres Herre Kong Hernit haardt saaret af store Saar; de bare ham da med sig, og lode komme de bedste Læger, som vare i Vilkineland, at læge ham. Da Kong Hernit var kommen hjem i sin Borg, var hans Kone Ostansia syg. Da mærkede Kong Hernit, hvorfra den Bistand var kommen, som Dragerne og Dyrene havde ydet ham, og hvor tryllekyndig hans Kone var; og tre Dage derefter døde hun med liden Berømmelse. Kong Hernit blev igjen helbredet af sine Saar, og styrede nu sit Rige, saaledes som fortælles i hans Saga, og udførte mange store Bedrifter, medens han var Konge i Vilkineland; og om ham er en stor Saga, uagtet der nu her ikke bliver talt mere om hans Hændelser.

To og tyvende Fortælling.

Gudruns Hævn.

332. Kong Attila spurgte nu, at Kong Sigurd var død, og at hans Kone Gudrun, som i Skjønhed og Forstand bar Fortrinet for de fleste Kvinder, endnu levede. Han havde nu ingen Kone; thi sendte han derfor Bud efter sin Frænde Osid, at han skulde komme til ham. Og da Hertugen spurgte, at hans Frænde Kong Attila vilde tale med ham, drog han til Susa, og med ham tredive Riddere. Kong Attila modtog ham meget vel, og sagde, at han havde sendt ham Bud, og vilde, at han skulde drage til Niflungeland. Kong Attila vilde beile til Gudrun, Kong Gunnars Søster, som Sigurd Svend havde haft tilægte. Hertug Osid sagde, at han vilde drage, hvorhen Kongen vilde sende ham. Osid beredte sig til denne Færd med megen Anstand og Pragt, og havde tresindstyve af de beleveste Riddere og mange vel udrustede Svende med sig. Han fortsatte Reisen, til han kom til Niflungeland, og traf Kong Gunnar i Vermintsa, hvor han blev vel imodtagen, og dvælede nogle Dage. En Dag bad han Kong Gunnar tilligemed Høgne og Gernost at træde sammen med ham til en Samtale. Og da de vare komne til Mødet, tog Hertug Osid til Orde: „Konning Attila af Susa sender Konning Gunnar og hans Brødre sin Hilsen; Konning Attila ønsker sig tilægte eders Søster Gudrun med saa meget Gods, som det sømmer eder at sende ham, og han vil være eders Ven; men før jeg drager herfra igjen, vil jeg

høre mit Ærendes Udfald, hvorlunde det skal være." Kong Gunnar svarede nu: „Konning Attila er en mægtig og stor Høvding; ville mine Brødre som jeg, da skulle vi ei afslaae dette Giftermaal." Da svarede Høgne: „Saa synes mig, som det maa være os stor Hæder, at Attila faaer vor Søster, thi han er den mægtigste af alle Konger. Derved ville vi blive større Mænd, end vi nu ere, men dog komme vi først til at foredrage Sagen for hende; thi hendes Sind er saa stolt, at ei vil Konning Attila, og ei nogen i Verden, faae hende uden hendes Villie." Gernost bad dem raade, og tyktes at det var godt, saaledes som dem syntes. Nu droge Kong Gunnar og Hertug Osid til Gudrun, og Kong Gunnar fortalte denne Tidende, og spurgte, hvorlunde hun syntes om dette Giftermaal; men hun sagde, at hun ikke torde nægte at tage Kong Attila til sin Mand, saa mægtig en Konge var han, og saadan en Mand var sendt at udføre hans Ærende, at hun vilde heller sige ja end nei dertil. Og siden underhandlede hun og Hertugen og Brødrene om denne Sag, saa at dette Giftermaal blev besluttet. Og derefter beredte Osid sig til at ride hjem. Og da han var heelt færdig, tog Kong Gunnar et guldbeslaaet Skjold og den Hjelm, som Sigurd Svend havde eiet, tilligemed de fortrinligste Vaaben, hvilket alt han gav til Hertug Osid. Og de skiltes derpaa ad som gode Venner. Hertugen drog hjem til Huneland, og gav Kong Attila Beretning om hele sin Reise. Kongen takkede ham meget, og sagde at hans Reise havde haft det heldigste Udfald.

333. Kort derefter beredte Kong Attila sig til

Reisen tilligemed Kong Didrik, og de droge til Vermintsa; der blev da holdt et anseeligt Gilde, paa hvilket Gudrun blev gift med Kong Attila. Efterat Gildet var forbi, red Kong Attila bort. Og ved Skilsmissen gav Kong Gunnar Kong Didrik Hesten Grane, som Kong Sigurd Svend havde eiet, og Sværdet Gram gav han Markgreven, men Kong Attila gav han saa meget Sølv, som ham vel anstod. Og derpaa skiltes de som gode Venner. Kong Attila red med Kong Didrik hjem til sit Rige, og passede det en Stund; men hans Kone Gudrun begræd hver Dag sin kjære Mand Sigurd Svend

334. Da syv Vintre vare forløbne, efterat Gudrun var kommen til Huneland, skete det en Nat, at hun talte til Kong Attila: „Herre! det er mig en stor Sorrig, at jeg i disse syv Vintre aldrig har seet mine Brødre, naar agter du vel at byde dem her hjem? Jeg kan fortælle dig en Tidende, som du maaskee allerede før har hørt, at Konning Sigurd Svend var saa rig paa Guld, at ingen Konning i Verden eiede saa meget, og det have mine Brødre, og ei ville de unde mig saa meget som en Penning deraf, skjønt det tykkes mig rimeligere, at jeg som hans Kone fik dette Gods; og det skal du vist vide, at om jeg faaer det, da skal du eie det alt i Forening med mig." Kongen tænkte over dette, og vidste at det forholdt sig saa, men Kong Attila var meget gjerrig, og det tyktes ham ilde, at han ei havde faaet Niflungeskatten; derfor svarede han saalunde: „Jeg veed, Frue! at Konning Sigurd eiede meget Guld; først det, som han tog under den store

Drage, som han dræbte[1]; dernæst det, som han vandt paa Krigstoge, og tillige det, som hans Fader Konning Sigmund havde eiet; og alt dette maae vi nu undvære, men dog er Konning Gunnar vor bedste Ven. Nu vil jeg, at du byder dine Brødre her hjem, som du ønskede, og skal jeg da intet spare, for paa det anseeligste at anrette et Gilde." Dermed sluttede de deres Tale for den Gang. Kort Tid derefter lod Gudrun fem Udsendinge kalde til sig; hun berettede dem sit Ærende, og sagde at hun vilde sende dem til Niflungeland; „og til denne Færd," vedblev hun, „skal jeg udstyre eder med Guld og gode Heste og kostbare Klæder." Hun beredte derpaa deres Færd paa det anseeligste, og gav dem med Kong Attilas og sit eget Indsegl. Disse Mænd droge deres Vei til Niflungeland, og traf Kong Gunnar i Vermintsa. Han tog vel imod sin Svoger Kong Attilas Udsendinge, og de nøde der god Behandling. Nu stod han op, som skulde frembære Ærendet, og gik for Kong Gunnar, og sagde: „Konning Attila af Susa og hans Kone Gudrun sender Hilsen til Konning Gunnar og hans Brødre Høgne og Gisler og Gernost, og til alle deres og hendes Venner. Vi ville byde eder hjem til Høitid og Venskabs-Gilde i vort Land. Konning Attila er nu gammel, og det er ham besværligt at styre sit Rige, og hans unge Søn Aldrian er kun faa Vintre gammel. Nu synes os, som I med eders Frænder monne være meest berettigede til at styre dette Rige, saalænge han ei for sin Alder er i Stand til selv at passe sit Rige. I kunne derfor nu komme efter vor Ordsending og gaae paa Raad med

[1]) jfr. 146 Cap.

os om Landets Styrelse, hvad Beslutning vi i denne Henseende bedst kunne tage. Og kunne I føre med eder saa mange Mænd, som eders Hæder fordrer. Lever vel!"

335. Da nu Kong Gunnar havde læst dette Brev, kaldte han paa Høgne, Gernost og Gisler. Dem foredrog han Sagen, og spurgte, hvad Beslutning man skulde tage. Da svarede Høgne: „Det kan være, Herre! at du vil drage til Huneland til Konning Attila, men hvis du drager did, da vil hverken du eller nogen af dem, som følge dig, komme tilbage; thi vor Søster Gudrun er en trolos og snedig Kone, og det kan hændes, at hun pønser paa Svig imod os." Da svarede Kong Gunnar: „Konning Attila har sendt mig Bud med Venskab, at jeg skal komme til Huneland, og disse Mænd fare med Sandhed. Men hvad det Raad angaaer, Høgne! at jeg ikke skal drage did, da er det ligesom det, din Moder pleiede at give din Fader, hvoraf Udfaldet gjerne var, at det sidste blev værre end det første. Derfor vil jeg nu ei følge dette dit Raad, men for vist vil jeg reise til Huneland, og venter jeg, at jeg kommer tilbage, om saa jeg ønsker, og at hele Huneland, før jeg drager bort, vil være overgivet i min Vold; men du, Høgne! kan følge mig, om du vil, eller sidde hjemme og passe dit Rige, om du ei vover at reise." Da sagde Høgne: „Ei taler jeg dette, fordi jeg er mere bange for mit Liv, end du for dit, og ei frygter jeg for Strid mere end du, men med Sandhed vil jeg sige dig, at, om du drager til Huneland, da vil, hvad enten du drager med mange Mænd eller med faa, ikke een komme med Livet tilbage.

Men er det din faste Villie at drage til Huneland, da vil jeg heller ikke blive tilbage. Mindes du dog ikke, hvorlunde vi skiltes fra Sigurd Svend, men om du nu ei mindes det, da monne vor Søster Gudrun det mindes; og hun skal minde dig om det, naar du kommer til Susa." Da svarede Kong Gunnar: „Uagtet du er saa bange for din Søster Gudrun, at du for hendes Skyld ikke tør reise, saa vil jeg dog alligevel drage did." Høgne blev nu vred over, at hans Mødrene saa ofte blev ham bebreidet, thi stod han op, og gik ind i sin Frænde Folkers Hal, og sagde: „Du skal drage med os til Huneland, som Konning Gunnar har besluttet efter Gudruns Ordsending; og med os skulle fare alle vore Mænd, og væbne sig paa det raskeste, men kun de ene skulle drage med os, som have Mod til Strid."

336. Dronning Oda, Kong Gunnars og Gislers Moder, gik til Kong Gunnar, og sagde til ham: „Herre! jeg har drømt en Drøm, som du skal høre: I Drømme syntes jeg at see vort Land blottet for Fugle, og Huneland derimod fuldt af Fugle, som alle vare døde; nu hører jeg, at I have besluttet at drage til Huneland, men af denne Færd, aner jeg, vil komme Ulykke baade over Niflungerne og Hunerne; og det kan man være sikker paa, om I drage did, at mange da ville lade deres Liv. Gjør derfor, hvad bedre er, Herre! drag ei, thi kun Ondt allene vil følge af denne Færd." Da svarede Høgne: „Konning Gunnar har nu besluttet denne Færd, og ei bekymre vi os om I gamle Kvinders Drømme; kun lidet Godt vide I." „Kong Gunnar," svarede Dronningen, „maa raade

for sin Færd, og ligesaa du, Høgne! men min unge Søn Gisler, han skal blive hjemme." „Ja!" sagde Gisler, „hvis mine Brødre drage bort, vil jeg ei blive siddende hjemme;" og han tog sine Vaaben.

337. Kong Gunnar sendte Bud over hele sit Land, at til ham skulde komme alle de Mænd, som vare de raskeste og tapreste og ham mest hengivne. Og da Udrustningen til denne Færd var heelt færdig, havde Kong Gunnar ti hundrede brave Mænd, vel udrustede med hvide Brynjer, blanke Hjelme, skarpe Sværde, hvasse Spyd, nye Skjolde og hurtige Heste; og der sad hjemme mangen fager og dyrebar Kone efter sin Huusbonde, sin Søn og sin Broder. Derpaa tog Høgne Kong Gunnars Banner i sin Haand. Kong Gunnar havde til Mærke paa hele sin Rustning en gylden Ørn med Krone; ogsaa Høgne bar en Ørn paa sit Harnisk, men uden Krone. Gernost og Gisler havde røde Skjolde, mærkede med en gylden Løve, og samme Mærke havde hele deres Harnisk, og deraf kunde man kjende dem, hvor de rede. Niflungerne begave sig nu paa Reisen, og fortsatte den, til de naaede Rinen, der hvor Dyna[1] og Rin forene deres Strømme; og der hvor Floderne støde sammen, er bredt over, men de fandt intet Skib; de forbleve der da om Natten i deres Telte.

338. Om Aftenen efter Maaltidet sagde Kong Gunnar til Høgne: „Bestem nu, hvo blandt vore Mænd der skal holde Vagt." „Sæt du dem," svarede Høgne, „som dig synes, op langs Floden, men nedenfor Hæren vil jeg selv være Vagtmand, thi da

[1]) her menes formodentlig Mayn.

kunne vi see til, om vi kunne faae noget Skib." Da nu Folkene gik til Sengs, tog Høgne alle sine Vaaben, og gik langs ned med Floden, og da det var meget maanlyst, kunde han let finde sin Vei. Høgne kom da saaledes til et Vand, som hed Møre[1], og saae nogle Mennesker ude i det, og deres Klæder ligge ved Vandet mellem Floderne; han tog da og skjulte Klæderne; men det var ikke andre Mennesker end saadanne man kalder Havfruer, hvis Natur er saaledes beskaffen, at de opholde sig i Søer og Vande. Disse Havfruer vare farne ud af Rinen hen i dette Vand, for at more sig. Nu raabte een af Havfruerne paa Høgne, og bad ham give hende hendes Klæder. Da sagde Høgne: „Siig! skulle vi komme over denne Flod frem og tilbage! og hvis du ei siger det, som jeg spørger dig om, faaer du aldrig dine Klæder." „Ji ville komme over denne Flod," svarede hun, „men aldrig tilbage, og dog vil det koste dig megen Møie forinden." Da trak Høgne sit Sværd, og hug Havfruen midt over, og ligesaa hendes Datter.

339. Og end gik Høgne langs med Floden en Tid, da saae han midt ude paa Floden et Skib, hvorpaa var en Mand, hvem han raabte paa, og bad at roe til Land til en Elsungs Mand. Denne Benævnelse brugte han nemlig, fordi de nu vare komne i Elsung Jarl hin Unges Rige, og han troede, at Skibsmanden da hurtigere vilde roe til ham end ellers. Da sagde Skibsmanden: „Ei søger jeg heller en Elsungs Mand end en anden, og vil jeg vist ei roe over uden Betaling." Da tog Høgne sin Guldring, holdt den

[1]) Møre; sandsynlig er dette Navn ved en Skrivefeil fremkommet af Mœn, Mayn.

op, og sagde: „See her, gode Ven! Skibsleien, her er en Guldring, den giver jeg dig, om du vil sætte mig over." Og da Manden saae, at der blev budet ham Guld, da tænkte han paa sin fagre Kone, med hvem han nylig var bleven gift, og som han elskede høit og gjerne vilde bringe i Gave en Guldring. Han lagde nu derfor Aarerne ud, og roede til Land. Høgne steg derpaa i Skibet, og gav Færgemanden sin Guldring. Da vilde Færgemanden roe tilbage over Floden; Høgne derimod bød ham roe op langs Landet, men Færgemanden vilde ei roe. Høgne sagde da, at han skulde roe, hvad enten han vilde eller ei. Nu blev Færgemanden bange, og roede som Høgne vilde, indtil de kom til Niflungerne.

340. Kong Gunnar og hele hans Hær var nu paaklædt, og havde allerede faaet et lidet Skib, der laae ganske seilklart. Paa dette lille Skib vare nogle gangne om Bord, men neppe havde de sat fra Land, før Skibet fyldtes med Vand og kantrede med dem, saa at de kun med yderste Besværlighed naaede Land. Men da Høgne nu kom til dem med dette store Skib, bleve Niflungerne glade. Kong Gunnar steg da paa Skibet, og med ham en Mængde Riddere, og de roede midt ud paa Floden. Høgne roede saa stærkt, at han i eet Drag brød begge Aarerne sønder tilligemed Robrætterne, og udbrød: „Aldrig trives den Mand, som gjorde saadant Rotøi." Han blottede dernæst sit Sværd, og hug Hovedet af Baadsmanden, som sad foran ham paa Brættet. Da sagde Kong Gunnar: „Hvi bedrev du denne onde Gjerning; hvad havde han vel forskyldt?" Da sagde Høgne: „Jeg vil ei, at der skal

gaae Bud foran os til Huneland om vor Færd, og denne kan nu ikke fortælle derom." Da sagde Kong Gunnar med Vrede: „Kun Ondt gjør du nu, som altid tilforn, og aldrig er du glad, uden naar du gjør Ondt." „Hvi skal jeg nu spare at gjøre Ondt," sagde Høgne, „medens vi drage did, da jeg dog veed, at ikke en Moders Sjel kommer tilbage fra vor Færd." Som Kong Gunnar nu styrede, brast Styretøiet sønder, og Styret gik løs, saa at Skibet strøg baade for Strøm og Veir. Høgne sprang da iilsomt tilbage, og traf meget haardt i Styrebaandet, og da han havde istandsat Rotræerne og faaet Styret igjen sat i Lave, var der ikke langt til Land; men i det samme væltede Skibet, og saaledes kom de til Land, at alt, hvad der var inden Borde, blev vaadt. De trak nu Skibet op paa Land, og bødede paa det, hvor det gjordes nødig, og siden satte de hele Hæren over derpaa. Dernæst droge de Veien frem hele den Dag, og om Aftenen lagde Hæren sig ned, men Høgne holdt Vagt.

341. Da alle vare indsovede, gik Høgne ene paa Speideri et godt Stykke fra Hæren. Han kom til et Sted, hvor han traf paa en Mand, der laae og sov. Denne Mand var væbnet, og havde lagt sit Sværd under sig, dog saa at Hjaltet ragede frem. Høgne tog og trak Sværdet ud, og kastede det fra sig. Dernæst stødte han med sin ene Fod paa Mandens Side, og bad ham vaagne; Manden sprang da op, og greb efter Sværdet, men savnede det, og sagde: „En Ulykke komme over mig for denne Søvn, som jeg nu sov; for den mistede jeg mit Sværd, og ilde vil min Herre tykkes at hans Rige vogtedes, da jeg saaledes sov."

Nu saae han, hvor Hæren var kommen, og da sagde han endnu: „En Ulykke komme over mig til Straf, fordi jeg lod mig overvælde af denne Søvn, saa at imidlertid en heel Hær er kommen i min Herre Markgreve Rodingeirs Land. Jeg havde nu vaaget tre Nætter, og tre Dage tilforn, og derfor faldt jeg i Søvn." Da Høgne nu fandt, at han var en brav Mand, sagde han til ham: „Jeg skal skaffe dig din Hest og dit Sværd;" og saa gjorde han, og end sagde han: „Du brave Helt! See her min Guldring, den vil jeg give dig for din Manddom, og du skal den bedre nytte end han, til hvem den før blev givet." Nu svarede denne Mand: „Hav megen Tak for denne Gave, først fordi du gav mig mit Sværd, siden for din Guldring." Høgne sagde endvidere: „Ikke skal du være bange for denne Hær, om du vogter Markgreve Rodingeirs Land; thi han er vor Ven, og for denne Hær raader Konning Gunnar. Siig mig, brave Mand! Hvor viser du os til Herberge i Nat, og hvad hedder du?" „Jeg hedder Ekkihard," svarede han, „og det undrer mig, hvi du drager saalunde frem. Du er Høgne, Aldrians Søn, som dræbte min Herre Konning Sigurd Svend. Og vogt du dig, medens du er i Huneland, du har der mange Avindsmænd; men ei kan jeg vise dig til bedre Natteherberge end til Bakalar til Markgreve Rodingeir, han er en brav Mand." Da sagde Høgne: „Den Vei har du os viist, som vi tilforn havde besluttet at tage, rid nu hjem, og siig, at vi ville komme der, og læg til, at vi ere meget vaade."

342. Nu skiltes de, og Ekkihard red hjem, men

Høgne til sine Mænd, og fortalte Kong Gunnar dette, og bad ham paa det hurtigste at staae op og ride til Borgen; og saa gjorde de. Ekkihard red hjem til Borgen, og da han kom i Hallen, havde Markgreve Rodingeir spiist, og vilde til at sove. Da fortalte Ekkihard ham, hvorlunde han traf Høgne, og at Kong Gunnar var kommen der med en stor Hær og vilde ride did. Markgreve Rodingeir stod da op, og kaldte paa sine Mænd, og bad dem iføre sig deres Vaaben og berede sig paa det anseeligste og ligesaa ordne hans Huus. Markgreven lod tage sine Heste, og vilde ride imod dem. Hans Mænd kom da i meget Arbeide. Men som Markgreve Rodingeir red ud af Borgen, da kom Kong Gunnar med hele sin Hær imod ham. Markgreven tog vel imod Niflungerne, og bød dem at drage med ham, hvilket Kong Gunnar med Glæde tog imod, og Høgne takkede Ekkihard meget, for at han havde saa vel udført hans Ærende.

343. Niflungerne kom nu til Markgreve Rodingeirs Gaard, og stege af deres Heste, som Markgrevens Mænd toge imod. Markgreven lod nu gjøre Ild to Steder ude i Gaarden, da de vare vaade. Ved den ene Ild sade Kong Gunnar og Høgne og deres Brødre og nogle af deres Mænd, men nogle sade ved den anden Ild. Men de, som vare tørre, fulgte Markgreve Rodingeir ind i Hallen, og han gav dem Plads paa Bænken. Niflungerne afførte sig nu deres Klæder. Da sagde Markgreve Rodingeirs Kone Godelinda, som var en Søster til Hertug Rodung, der faldt ved Gransport [1]: „Niflungerne have ført hid

[1]) jfr. 309 Cap.

mangen hvid Brynje og haard Hjelm, mangt et skarpt Sværd og nyt Skjold, men det harmer mig mest, at Gudrun hver Dag begræder sin Mand Sigurd Svend." Da Ilden var antændt, gik Kong Gunnar og hans Brødre ind i Hallen efter Markgreve Rodingeir, og sade der om Aftenen i den kjærligste Behandling, og drak Viin. Dernæst gik de til Sengs. Markgreve Rodingeir laae i sin Seng hos sin Kone, og talte med hende. Da sagde Markgreve Rodingeir: „Frue! Hvad skal jeg give Konning Gunnar og hans Brødre, som kan være sømmeligt for dem at modtage?" Hun svarede: „Den Beslutning, som du tager, skal ogsaa være min." „Jeg vil sige dig," sagde Markgreven, „om du vil som jeg, da vil jeg give Junker Gisler min Dotter som den første Gave." „Det er vel," svarede Godelinda, „at du giver Gisler vor Dotter, hvis han vil komme til at leve med hende, men det frygter jeg for." Da det var lys Dag, stod Markgreven og Niflungerne op, og klædte sig paa. Markgreven bad dem forblive hos ham nogle Dage, men Niflungerne vilde drage afsted. Da sagde Markgreven, at han vilde drage med dem med sine Mænd, hvorpaa de gik til Bords, og drak god Viin, og vare meget muntre. Markgreven lod nu indbære en Hjelm, beslaaet med røden Guld og besat med kostbare Stene, og gav den til Kong Gunnar. Kongen takkede ham meget for den, og holdt den for en stor Kostbarhed. Derpaa tog Markgreven et nyt og vel arbeidet Skjold, og gav det til Gernost. Siden tog Markgreven sin Datter, og gav hende til Junker Gisler, og sagde: „Gode Herre Gisler! Denne Mø vil jeg give dig til Ægtekone, om

du vil tage hende. „Gjerne modtager jeg hende," svarede Gisler, og takkede ham meget for hans Gave. End sagde Markgreven: „See her, Junker Gisler! et Sværd, som jeg vil give dig, det hedder Gram, og det har Sigurd Svend eiet." Ogsaa for denne Gave takkede Gisler, og for al den Hæder, som han beviste ham paa denne Færd. Derpaa henvendte Markgreve Rodingeir sig til Høgne: „Gode Ven!" sagde han, „hvilken af de Kostbarheder, du her har seet, ønsker du dig?" „Mig synes," svarede Høgne, „som her hænger et Skjold, der er mørkeblaat af Farve, stort og stærkt og har udstaaet svære Hug, dette Skjold ønsker jeg mig." Da svarede Markgreven: „Det passer sig vel, thi dette Skjold bar Hertug Rodung, og han fik store Hug under Mimungs Eg af hin stærke Vidga, før han faldt, og det skal nu være givet Høgne." De takkede nu Markgreven meget for deres gode Modtagelse, og efterat de havde spiist, lode de deres Heste trække frem, og gjorde sig dernæst færdige til Reisen tilligemed Markgreven og med ham syv af de raskeste Riddere, og de rede dernæst ud af Borgen. Da de vare færdige, ønskede Fru Godelinda dem at fare vel og lykkelig og at komme med Anseelse tilbage.

Tre og tyvende Fortælling.

Niflungernes sidste Kamp.

344. Intet fortælles nu om Niflungernes Færd, før den Dag de rede til Susa. Det var da vaadt Veir og

stor Storm, og de vare alle vaade. Og da de kom til den Borg, som hedder Sporta, red der en Mand imod dem, som var udsendt af Kong Attila, og skulde drage til Bakalar og byde Markgreven til Gildes. Markgreve Rodingeir red just foran Hæren med sine Mænd; og da de nu kom sammen, spurgte Markgreven: „Hvad Nyt er der nu i Susa?" „Det er det Nyeste i Susa," svarede Manden, „at Niflungerne ere komne i Huneland, og Konning Attila bereder et Gilde for dem, men jeg er sendt til dig, at byde dig til Gildes, men nu vil jeg følge tilbage med eder, da jeg har faaet mit Ærende udført," og saa gjorde han, og red nu med Markgreven. Da spurgte Markgreven Manden: „Hvor stort et Gjæstebud agter Konning Attila at gjøre, og hvor mange Mænd at indbyde dertil." „Mig synes," svarede den Udsendte, „at der allerede i eders Følge er et ikke ringe Antal Mænd; Konning Attila har budet mange Mænd til sig til Gjæstebudet, men Dronning Gudrun har stævnet did dobbelt saa mange af sine Venner, og hun samler over hele sit Rige alle de Mænd, der ville yde hende Hjælp, og der ere gjorte saa store Anrettelser til dette Gjæstebud, som om der skulde komme en overordentlig stor Mængde Mennesker, og Gildet tillige vare længe." Markgreven bød nu denne Mand ride til Borgen, og sige at Niflungerne nu vare komne. Han red da til Kong Attila, og bragte ham denne Tidende. Kongen sendte da Bud over hele Borgen, at hvert Huus skulde beredes, og i nogle skulde der gjøres store Ildsteder. Dernæst talte Kong Attila til Kong Didrik, og bad ham at ride ud imod dem. Saa gjorde han,

og da de mødtes, modtoge de hverandre med Glæde, og rede alle sammen til Borgen.

345. Gudrun stod i et Taarn, og saae sine Brødres Færd, og saae der mangt et nyt Skjold, mangen fager Hjelm og hvid Brynje og mangen dyrebar Helt. Da sagde Dronningen: „Nu staaer Sommeren i sin fagreste grønne Dragt, og der komme mine Brødre med mangt et nyt Skjold og mangen hvid Brynje, og desto mere synes mig nu, at Sigurd Svends dybe Saar harme mig;" og hun græd bitterlig, og gik imod Niflungerne, bød dem velkommen, og kyste dem alle. Borgen var nu næsten fuld af Mennesker og Heste, da der alt tilforn vare saa mange hundrede, at man ei kunde tælle dem.

346. Kong Attila tog vel imod sine Svogre, og de bleve fulgte ind i de Haller, som forud vare indrettede, og Ild blev antændt for dem. Men Niflungerne hverken aftoge deres Brynjer, eller lagde Vaabnene fra sig. Dronningen kom nu ind i Hallen til sine Brødre. Hun saae, hvorledes de hvide Brynjer skinnede frem, naar de løftede deres Kjortler. Saasnart Høgne saae sin Søster Gudrun, tog han strax sin Hjelm, satte den paa sit Hoved, og spændte den fast, og ligesaa gjorde Folker. Da sagde Gudrun: „Hil være dig, Høgne! Har du medbragt til mig noget af Niflunge-Skatten, som Sigurd Svend eiede?" „Jeg bringer dig en stor Uven," svarede Høgne; „ham følger mit Skjold og min Hjelm og mit Sværd, og derfor lod jeg ei min Brynje blive hjemme." Da sagde Kong Gunnar: „Fru Gudrun, vor Søster, gak hid, og sid her!" Nu gik Gudrun til sin unge Broder Gisler, kyste ham, og

satte sig mellem ham og Kong Gunnar, og hun græd bitterlig. „Hvi græder du, Frue!" spurgte da Gisler. „Det kan jeg dig vel sige," svarede hun, „mig harmer meget de store Saar, som Sigurd Svend fik imellem sine Skuldre, skjønt intet Vaaben havde fæstet i hans Skjold." Da svarede Høgne: „Tal nu ei længer om Sigurd Svends de dybe Saar. Saa kjær som han var dig før, saa kjær være dig nu Konning Attila. Denne er en dobbelt saa mægtig Mand, og Sigurd Svends Saar mægte vi dog ikke at læge." Da stod Gudrun op, og gik bort.

347. Kong Didrik af Bern kom da til, og sagde, at Niflungerne skulde gaae til Bords, og ham fulgte Kong Attilas Søn Aldrian; men Dronningen tog Drengen i sin Favn, og bar ham ud. Saa gode Venner vare Kong Didrik og Høgne, at de Haand i Haand forlode Hallen, og vandrede saa, til de traadte ind i Kongehallen, men i hvert Taarn og paa hver Muur stode anseelige Kvinder, og vilde see den over alle Lande saa navnkundige Høgne. Niflungerne kom da til Kong Attilas Hal.

348. Kong Attila sad nu i sit Høisæde. Paa sin høire Side satte han sin Svoger, Kong Gunnar, og dernæst Junker Gisler, saa Høgne, saa Gernost, saa Folker; paa venstre Side af Kong Attila sad Kong Didrik, saa Markgreve Rodingeir, saa Mester Hildebrand. Alle disse sade i Høisædet hos Kong Attila; og saaledes havde de anseeligste Høvdinger nu faaet Plads i denne Hal. Om Aftenen blev den bedste Viin baaren frem, og intet Gilde var i Tilberedelser og alle gode Sager kosteligere, og alle vare muntre og glade.

Og der var nu kommen saa stor en Mængde Mennesker sammen i Borgen, at næsten hvert Huus var fuldt. Den første Nat sov de alle i god Ro og paa godt Leie. Da det blev Morgen, og man stod op, kom Kong Didrik og Hildebrand til Niflungerne. Kong Didrik spurgte nu, hvorledes de havde sovet. Høgne tog da Ordet, og sagde, at han havde sovet vel, men dog var han i sit Sind saare ilde stemt. Da svarede Didrik: „Gode Ven! vær munter og glad og velkommen hos os, men vaer dig her i Huneland, thi din Søster Gudrun begræder endnu Sigurd Svend, og du behøver at tage dig i Agt i alle Henseender, før du kommer hjem. Da Niflungerne vare paaklædte, gik de ind i Gaarden, og paa den ene Side af Kong Gunnar gik Kong Didrik, men paa den anden Side Mester Hildebrand; men med Høgne gik Folker, og nu vare alle Niflungerne standne op, og gik omkring i Borgen, at more sig. Kong Attila stod da op, og gik ud paa Svalen, og saae, hvor Niflungerne gik, og hvorledes mange Mennesker stimlede til, for at see deres Optog; og alle spurgte de mest om, hvor Høgne var. Nu blev Kong Attila vaer, hvor Høgne og Folker gik, og deres Rustning var ei ringere end Kong Gunnars, og saa side Hjelme bare de, at Kong Attila ei nøie kunde skjelne Høgne fra Folker, thi spurgte han, hvo de vare, der gik med Kong Gunnar og Didrik. Da svarede Hertug Blodlin: „Det tykkes mig at være Høgne og Folker." Da sagde Kong Attila: „Vel maatte jeg kjende Høgne, efterdi han var hos mig en Tid, og jeg og Dronning Erka sloge ham til Ridder, og vistnok var han da vor Ven." Høgne og Folker gik nu ud af

Borgen med Armene om hinandens Skuldre, og da de der saae mange anseelige Kvinder, toge de Hjelmene af, for at de kunde see dem. Høgne var let at kjende; han var smal om Midie og bred om Skuldre, havde et langt Ansigt, der var blegt som Aske, eet meget fyrigt Øie, og han var den mandigste blandt Mænd. Niflungerne gik nu med hele deres Hær ud omkring Borgmuren, og morede sig, men Kong Didrik gik hjem til sin Gaard.

349. Kong Attila saae nu, hvor stor en Mængde Mennesker her var kommen sammen, og at han ikke kunde faae Plads til dette Folk i een Hal. Men da Veiret var godt, og Solen skinnede fagert, lod han anrette til Gildet i en Æblehave. Medens dette gik for sig, gik Dronningen hen i Kong Didriks Hal til Enetale med ham, og sagde grædende: „Gode Ven, Konning Didrik! Nu er jeg kommen, at søge dine oprigtige Raad; thi vil jeg dig bede, at du yder mig Hjælp til at hævne min største Sorrig, at Sigurd Svend blev dræbt. Paa Høgne og Gunnar og de andre Brødre ønsker jeg at hævne hans Drab, og vil du dertil staae mig bi, Herre! da vil jeg give dig saa meget Guld og Sølv, som du ønsker, og tilmed vil jeg yde dig Hjælp, om du vil ride over Rinen og hævne dig paa Sifka og Konning Ermenrik." Da svarede Kong Didrik: „Frue! det vil jeg vist ei gjøre, og hvo som det gjør, vil gjøre det imod mit Raad og Villie, thi de ere mine bedste Venner, og heller vil jeg gjøre dem Gavn end Skade." Da gik hun grædende bort hen i den Hal, hvor Hertug Blodlin var, og sagde: „Herr Blodlin! vil du yde mig Hjælp til at hævne

min Sorrig? Nu mindes jeg med Græmmelse, hvorlunde Niflungerne behandlede Sigurd Svend, og det vil jeg hævne, om du vil yde mig Hjælp, og da vil jeg give dig et stort Rige, og hvad du ellers beder om." Da svarede Blodlin: „Frue! om jeg gjør det, som du beder om, da vil jeg derfor faae megen Utak af Konning Attila, eftersom de ere hans gode Venner!" Nu gik Dronningen til Kong Attila, og sagde til ham: „Herr Attila! hvor er det Guld og Sølv, som mine Brødre have ført dig?" Kongen svarede, at de havde ikke ført ham enten Guld eller Sølv, men at han dog vilde modtage dem vel, da de havde besøgt ham. Da sagde Dronningen: „Herre! Tanken om Sigurd Svends Mord græmmer mig til det Inderste, men hvo uden dig vil hævne min Beskæmmelse. Gjør nu efter mit Ønske, og hævn mig, da skal Niflungernes Skat og hele deres Land vorde dit." Da svarede Kongen: „Frue! hold op, og tal ei Sligt! hvi skulde jeg svige mine Svogre, da de ere komne hid paa min Indbydelse." Da gik Dronningen bort, og hendes Græmmelse steg nu til det Høieste. Kong Attila gik derpaa ud i Æblehaven, hvor Gildet skulde holdes, og kaldte paa de indbudne Gjæster, hvorpaa de alle forsamlede sig.

350. Nu sagde Dronningen til Niflungerne: „Giver mig nu eders Vaaben at gjemme; thi her skal ingen bære Vaaben. Jeg see jo vel, at saa gjøre Hunerne." Da svarede Høgne: „Du er en Dronning; hvi vil du tage Mænds Vaaben, og det lærte mig min Fader, at jeg aldrig skulde betroe mine Vaaben til en Kvinde, og saalænge jeg er i Huneland, slipper jeg

aldrig mine Vaaben." Nu satte Høgne sin Hjelm paa, og bandt den saa fast, det var ham mueligt. Og de saae da, hvor vred Høgne var, og ingen vidste, hvad Grunden var dertil. Da svarede Gernost, at der vel maatte være Svig paa Færde; „thi Høgne var aldrig," sagde han, „i god Lune, siden vi begave os paa denne Reise, og kan det maaskee hændes, at han denne Dag kommer til at prøve sin Mandighed;" fremdeles, at Høgne maatte have vidst forud, hvad Ende Niflungernes Reise vilde tage. Derpaa satte han sin Hjelm paa, og spændte den fast, og gik ind i Æblehaven.

351. Kong Attila saae, at Høgne spændte sin Hjelm fast, og spurgte Didrik af Bern, hvo det var, der satte Hjelmen paa. Da svarede Kong Didrik: „Det forekommer mig, som det er Høgne og hans Broder Gernost; de ere begge brave Mænd, men ere her i et fremmedt Land." „Men," vedblev Kongen, „med megen Vrede gjøre de dette." Da svarede Kong Didrik: „Vist ere de brave Mænd, og er det sandsynligt, Herre! at du i denne Dag vil faae at see Prøver derpaa, hvis det gaaer, som jeg aner."

352. Nu stod Kong Attila op, og gik imod Kong Gunnar og Gisler, og tog med sin ene Haand Kong Gunnar, med den anden Gisler i Haanden, og indbød dem tilligemed Høgne og Gernost og Folker at tage Sæde hos ham. Paa sin venstre Side satte han Kong Didrik og Markgreve Rodingeir og Hertug Osid. Denne bød Kongen at ordne Mændene, som ham syntes bedst. En stor Ild var anrettet i Haven, og rundt om den vare satte Borde. Alle Niflungerne vare nu komne ind i Haven med deres blanke Hjelme og hvide Brynjer,

men deres Skjolde og Glavind havde de givet fra sig at forvares, og til at passe dem havde de sat tyve Riddere, som tillige skulde give dem Efterretning, om der var Svig i Gjæring. Dette var saa foranstaltet efter Høgnes og Gernosts Raad. Folker sad hos Kong Attilas Søn Aldrians Fosterfader. Dronning Gudrun lod sætte en Stol lige overfor Kong Attila, og derpaa sad Hertug Blodlin. Imidlertid gik Dronningen til Ridder Irung, som var Høvding over de andre Riddere, og tiltalte ham med de Ord: „Gode Ven Irung! vil du hævne min Beskæmmelse? thi hverken Konning Attila, ei heller Konning Didrik, eller nogen anden af vore Venner, til hvem jeg har henvendt mig, vil give mig Hjælp." Da svarede Irung: „Frue! hvad er det, du vil have hævnet, og hvi græder du?" „Sigurd Svends Mord," svarede derpaa Dronningen, „svæver idelig for mine Tanker; ham ønsker jeg at hævne." Derpaa tog hun hans guldbeslaaede Skjold, og vedblev fremdeles: „Gode Ven Irung! vil du hævne min Beskæmmelse, da vil jeg give dig dette Skjold saa fuldt af røden Guld, som du kan fylde det, og desforuden mit Venskab." „Frue!" svarede Irung, „det er meget Gods, som du der byder mig, men dog er dit Venskab mig endnu mere værd;" og han stod dernæst hurtig op, iførte sig sine Vaaben, og kaldte paa sine Riddere, og bad dem ligeledes at væbne sig; og han havde i alt hundrede Riddere. Han satte nu sit Banner op; da sagde Dronningen, at han skulde først dræbe deres Svende, og ikke lade nogen, som var udenfor Haven, komme ind i den; heller ikke nogen, som var i Haven, slippe ud med Livet.

353. Dronningen gik dernæst ind i Haven, hvor Gildet holdtes, og satte sig i sit Sæde. Nu løb hendes Søn Aldrian til hende, og kyste hende. Da hviskede hun Drengen lydelig i Øret: „Min kjære Søn! vil du være dine Frænder lig, og har du Mod dertil, da skal du gaae til Høgne, og, naar han rækker sig frem over Bordet, og tager Mad af Fadet, hæv da din knytte Næve, og slaa ham saa haardt du formaaer paa Kinden, saa at du viser dig som en brav Karl." Strax løb Drengen hen, hvor Høgne sad, og, da denne bøiede sig frem over Bordet, slog Drengen med sin Næve paa hans Kind, og dette Slag var vældigere, end man kunde vente det af saa ung en Dreng, thi Blodet strømmede af Høgnes Næse ud over Bordet. Da tog Høgne med sin venstre Haand i Drengens Haar, og sagde: „Dette har du ei gjort af egen Drift, og ei heller efter Konning Attilas Raad, men snarere efter din Moders; dog! denne Gjerning skal blive dig til liden Baade;" og han tog derpaa med sin høire Haand om Fæstet paa sit Sværd, drog det ud af Skeden, og afhug Drengens Hoved, og kastede det mod Dronningens Bryst med de Ord: „I denne Æblehave drikke vi god Viin, men den komme vi til at kjøbe dyrt; see, det er noget, jeg skylder dig, min Søster!" Og end hug han over Folkers Hoved til Drengens Fosterfader, saa at hans Hoved fløi af, og dertil sagde han: „Nu betaler jeg dig, hvad du har fortjent, fordi du saa slet passer denne Dreng!" Da sprang Kong Attila op, og raabte: „Stander op, alle Huner og alle mine Mænd! og dræber Niflungerne!" Og nu sprang op hver Mand, som var i Haven. Da blottede Niflun-

gerne deres Sværde. Paa Dronningens Raad vare raae og bløde Oxehuder udbredte foran Haveporten. Som nu Niflungerne løb ud af Haven, faldt de paa Huderne, og der fandt mange deres Død, thi Irung stod der med sine Mænd, og dræbte mangen brav Mand. Ogsaa Niflungerne dræbte mange, og i hundredeviis laae døde Kroppe paa Valpladsen i Haven.

354. Da Niflungerne mærkede, at de mistede dem af deres Mænd, som kom ud af Haven, vendte de tilbage, og gjorde anden Gang Anfald, og sloges med Hunerne i Haven, og standsede ei, før de havde dræbt hver Mands Barn af Hunerne, som ei undkom ved Flugten. Kong Attila stod oppe i et Kastel, og eggede sine Mænd til Fremgang mod Niflungerne, men Kong Didrik gik til sin Gaard og græmmede sig over, at saa mange af hans Venner skulde skille sig ad, og drage Sværdet mod hinanden. Dronningen derimod var hele Dagen virksom med at tage frem Brynjer og Hjelme, Sværde og Skjolde, saa mange Kong Attila eiede, for dermed at væbne dem, som vilde slaaes; og stundum gik hun ud i Borgen, og eggede til Fremgang, og raabte, at hver Mand, som vilde have Guld og Sølv, skulde nu kuns gaae rask frem og dræbe Niflungerne. Og dette gjorde hun hele Dagen.

355. Nu blev der en haard Kamp, i det Hunerne angrebe Haven, men Niflungerne forsvarede den[1]. Paa begge Sider blev der et stort Mandefald,

[1]) En Afskrift tilføier, at Stedet, hvor Kampen stod, kaldes Høgnagard eller Høgnes Have; i Peringskjolds Udgave kaldes det Holmgaard, og der tilføies: „og saa hedder det end i Dag Niflunge-Holmgaard."

dog faldt der dobbelt saa mange Huner, men Folk dreve til fra Herrederne og Borgene, saa at Hunerne nu havde dobbelt saa stor en Hær som i Førstningen. Høgne sagde da til Kong Gunnar: „Mig synes som der af Huner og Niflunger ere mange faldne, men saa mange som vi have dræbt, saa drive der dog dobbelt saa mange til, ligesom vi slet intet bestilte, men Hunernes Hovedsmænd komme ikke nær, saa at vi næsten slaaes ene med Trælle. Det græmmer mig meget, at vi ei kunne komme ud af Haven, thi da kunne vi selv vælge, med hvem vi ville slaaes; og tydelig kunne vi nu see, hvad Udfald denne Leg vil faae, hvis det skal blive saaledes ved. Niflungerne ville falde, saalænge de ere mere udsatte for Spyd og Skud end for Sværdet, og ingen Heltedaad kunne vi udøve, om vi ei nytte vore Hugvaaben. Derfor er det nu mit Raad, at vi trænge ud af Haven." Men om Haven var en Steenmuur, der endnu den Dag i Dag er at see. Høgne og hans Stalbrødre løb da til den vestlige Side, hvor Steenmuren var sprukken meest. Niflungerne brøde derpaa Muren, og standsede ei, førend der var en Aabning paa den. Derigjennem sprang Høgne ud, men udenfor var en bred Gade med Haller paa begge Sider, saa at der ikke var meget rummelig Plads. Gernost og Gisler og mange Niflunger fulgte ham, og trængte frem mellem Husene. Da kom Hertug Blodlin imod dem, og der opstod en meget haard Kamp. Nu lode Hunerne blæse i alle deres Lurer, og raabe, at Niflungerne vare komne ud af Haven, og da strømmede alle Hunerne til, saa at hvert Stræde blev fuldt af Huner, og Niflungerne maatte overmandede rykke til-

bage i Haven, men Høgne drog op til en Hal, og støttede sin Ryg mod Hallens Muur, som var lukket og stærk. Han skød derpaa Skjoldet for sig, og nedhug med sin Haand den ene ovenpaa den anden; af nogle hug han Hænder og Fødder, af andre Hovedet, andre hug han midt over, og der var ingen af dem, som trængte ind paa ham, der jo fik tilstrækkelig Gjengjeld; og saa stor Trængsel var der omkring ham, at de, som bleve dræbte, neppe kunde falde, og saaledes værgede han sig med sit Skjold, at han fik intet Saar. Paa Niflungernes venstre Side stod Kong Didriks Hal, og der stod selve Kongen oppe i Skydehullerne med sit Mandskab fuldtvæbnet.

356. Gernost og Gisler og Folker dreiede fra Gaden ind under Hallen, vendte Ryggene til, og værgede sig mandigen, og dræbte der mangen Mand, og Hunerne trængte nu paa det heftigste ind paa dem. Da sagde Gernost til Kong Didrik: „Heller burde du nu gaae til med dine Mænd, og yde os Hjælp og ei tillade, at saa mange Mænd slaaes mod een." Da svarede Kong Didrik: „Gode Ven Gernost! det er mig den største Sorrig, at denne Storm begyndte, der vil koste mig saa mange gode Venner, men selv kan jeg intet foretage mig; thi ei vil jeg stride mod Hunerne og Konning Attila, min Herre, ei heller vil jeg gjøre Niflungerne Meen, som Sagerne nu staae." Kong Gunnar mærkede nu, at hans Brødre Høgne, Gernost og Gisler vare trængte ud af Haven, og tilmed at der var kommen Overmagt til Strid mod ham, og at alle nu vare flygtede fra ham tilbage i Haven. Hidtil havde han holdt Stand og forsvaret den østre Port,

foran hvilken Irung stod med sine Mænd. Da Kong Gunnar nu hørte, at Høgne behøvede Hjælp, da flyede han vester paa i Haven til den Udgang, som Niflungerne havde brudt paa Muren, og gik paa det raskeste ud med sine Mænd. Strax udenfor Haven stode Hunerne i fuld Væbning, og der blev en meget skarp Strid, og Kong Gunnar trængte haardt frem, og ingen af hans Mænd var saa stærk, at han kunde følge ham. Imod Kong Gunnar kom nu Hertug Osid, Kong Attilas Frænde, som var den største af alle Kæmper, og de stredes med megen Hidsighed i lang Tid, til det mørknede ad Nat. Men da nu Kong Gunnar var stædt ene i Hunernes Hær, og han havde med den største Kæmpe at gjøre, blev han overmandet og fangen, mistede sine Vaaben, og blev bunden. Da nu Hunerne havde vundet denne Seier, opløftede de et stort Krigsraab, og Attila og Dronningen raabte, at de ei maatte dræbe Kong Gunnar, men overlevere ham til dem. Osid førte Kong Gunnar for Kong Attilas Fødder, og han blev efter Dronningens Raad kastet i en Ormegaard, og der lod han sit Liv; og det Taarn, hvori dette skete, staaer midt i Susa.

357. Da Høgne og Gernost hørte, hvad Hunerne raabte, at de havde fanget Kong Gunnar, da blev Høgne saa rasende, at han sprang fra Døren ud paa Gaden, og hug til begge Sider, saa at intet kunde staae for ham. Da Gernost saae dette, iilte han ogsaa ud paa Gaden, og banede sig Vei til ham over Lig af Huner, dem han hug ned til begge Sider, saa hans Sværd ingensteds standsede, før det stødte mod Jorden. Og ham fulgte Junker Gisler, der med sit

Sværd Gram dræbte mangen Mand, og saaledes sloge de fra sig, at ingen stod for dem, og alle Hunerne flyede, og mange af dem bleve dræbte. Og nu kom Niflungerne ud af Haven paa Gaden, og opløftede et vældigt Krigsraab, og raabte, at Hunerne vare onde Hunde, og at de skulde flye, da Niflungerne nu vilde hævne sig. Og de løb nu heelt igjennem Borgen, og dræbte Folk, hvor de kom frem, og det var allerede ganske mørk Nat. Hunerne droge da til Kamp paa ny mod disse Sværme af Niflunger. Kong Attila drog op i sin Hal, og lukkede Muren efter sig, og værnede den, saa at Niflungerne der intet fik udrettet. Markgreve Rodingeir gik op i Kong Didriks Hal, og opholdt sig der om Natten hos ham. Hertug Blodlin gik ind i en Hal med sine Mænd, og Irung med sine. En Mængde Mennesker strømmede i denne Nat til Borgen. Det var nu ganske mørkt. Da lod Høgne blæse i sin Basun, og stævnede alle Niflungerne til sig; allerede var han kommen til Borgmuren, og derhen kom alle Niflungerne til ham. Da spurgte Høgne Gernost: „Hvor mange Mænd have vi mistet med Konning Gunnar, og hvor mange have vi end tilbage?" Gernost svarede, at dette var vel talt; „vi skulle nu," sagde han, „eftersee vore Mænd; og paa høire Side af Høgne skal Gisler staae med sit Banner, men mine Mænd paa hans venstre Side, og ud fra mig de Mænd, der have fulgt disse Bannere, som ere tilbage, og ud fra Gisler skulle de Mænd staae, som fulgte Konning Gunnars Bannere, og der skal tillige Folker have Plads." Og saaledes opstillede Niflungerne deres Mandskab. De talte nu efter, hvor mange Mænd de havde mistet, og

det beløb sig til tre hundrede Mænd, men syv hundrede vare endnu tilbage." Og da sagde Høgne, at, da de endnu havde meget Mandskab, skulde Hunerne end miste mange Mænd, førend Niflungerne alle maatte falde; og dette bekræftede de alle. Da sagde Høgne: „Var det nu Dag, som det er Nat, og kunde vi see at kæmpe, da skulde Seiren endnu blive vor. Nu har Kong Attila kun lidt mere Mandskab end vi, men bie vi til Dag, da frygter jeg for, at vi ingen Navnkundigheds Daad faae udøvet, før vi miste vort Liv, thi Landshæren vil strømme til, og da kunne vi ei staae os mod saa stor Overmagt, naar saa mange komme mod een; men det maae vi sørge mest over, at vi ei kunne faae Ild; thi da skulde vi endnu slaaes med Hunerne." Da drog Høgne bort med faa Mænd, til han kom til et Kokkenhuus, hvor de fik Ild, som de kastede i Huset, og brændte det op, og det blev da lyst over hele Borgen.

358. Da lode Niflungerne reise deres Bannere, og blæste i alle deres Basuner, og opløftede et stort Raab og Skrig over hele Borgen, og eggede Hunerne til at trænge ind paa sig, da de kom for Hallerne, men Hunerne bleve staaende i Skydehullerne, og skøde paa Niflungerne, og de igjen paa dem, men de vilde ikke stride før Dag; dog dræbte Niflungerne mange Mænd i denne Nat. Og da det dagedes, løb de Huner, som vare strømmede til fra Herrederne, op i Borgen, og blev der da en meget stor Hær.

359. Paa begge Sider satte de nu deres Bannere op, og dernæst kom det til den heftigste Kamp. Hunerne trængte mandigen frem, og den ene eggede den anden til at dræbe Niflungerne, og Dronningen

bød dem Guld og Sølv derfor. Hertugerne Blodlin og Irung vare begge denne Dag i Kampen, men Kong Attila lod sig ingensteds finde. Gernost lod sit Banner bære frem imod Blodlin, og disse to Fylkinger gik imod hinanden med megen Hidsighed. Gernost gik nu frem for alle sine Mænd, og hug til begge Sider af sig, og dræbte mangen Mand; og nu kom Hertug Blodlin imod ham, og de begyndte der en Enekamp, hvori vældige Hug uddeeltes, og saaledes kæmpede de i lang Tid, og Gernost holdt ei op, før han havde afhugget Blodlins Hoved; og da brystede Niflungerne sig af denne Seier.

360. Og da Markgreve Rodingeir hørte dette, blev han meget vred, og raabte til sine Mænd, at de nu skulde kæmpe og dræbe Niflungerne, og han lod bære sit Banner frem i Kampen, og Niflungerne faldt for ham. Nu gik Høgne ene frem i Hunernes Hær, og hug med sin ene Haand baade til høire og venstre, og fældte Huner frem foran sig, saa langt som hans Sværd kunde række, og mange nedstødte han med sit Spyd, saa at hans Arme bleve blodige til Skuldrene, og hele hans Brynje var som levret Blod; og saa langt var han nu kommen frem i Hunernes Hær, at han, da han nu næsten var træt, ikke vidste, om han kunde komme tilbage til sine Mænd, thi dreiede han om til en Hal, brød den op, og gik ind og vendte sig om til Døren, og blev staaende og hvilte sig. Markgreve Rodingeir gik nu haardt frem imod Niflungerne, og der blev en skarp Strid, og Hunerne trængte til Hallen, hvor Høgne var inde, men han værgede Døren, og dræbte mangen Mand. Da Dronningen nu saae, hvor

Høgne var, raabte hun høit til Hunerne, og bad dem at stikke Ild i Hallen, hvis Tag var af Træ, og saa blev gjort. Derpaa raabte Gudrun paa sin kjære Ven Irung: „Gode Ven!" sagde hun, „nu maa du trænge ind paa Høgne, thi han er indsluttet i et Huus; skaf mig nu hans Hoved, og jeg skal fylde dit Skjold med rødt Guld." Da vendte Irung sig til Hallen, som Dronningen bød, og allerede stod den fuld af Røg rundt om Høgne. Irung sprang ind i Hallen, og hug med sit Sværd til Høgne over hans Laar, saa at det tog Brynjen sønder og saa meget af hans Laar, som det største Stykke Kjød, der hugges til Kjedelen. Derpaa sprang Irung ud af Hallen. Nu saae Gudrun, at Høgne blødte, og gik til Irung, og sagde: „Min kjære Irung! nu har du saaret Høgne, men anden Gang vil du dræbe ham." Derpaa tog hun sin Guldring, og spændte den paa hans Hjelmbaand paa høire Side, og en anden Ring paa den venstre Side, og sagde: „Irung, brave Mand! skaf mig nu Høgnes Hoved, og du skal faae saa meget Guld og Sølv, som jeg formaaer at fylde i dit Skjold, og endnu ligesaa meget til." Og da sprang Irung anden Gang ind til Høgne. Saasnart denne blev ham vaer, vendte han sig imod ham, og stak sit Spyd under hans Skjold i hans Bryst, saa at det skar Brynjen sønder, og gik tværs igjennem Maven ud imellem Skuldrene, og fæstede i Steenmuren, ved hvilken Irung da segnede ned; og endnu den Dag i Dag kaldes denne Steenmuur Hirungs Væg. Da sagde han: „Havde jeg saa gjengjeldt Gudrun sin Ondskab, som jeg nu gjengjeldte Irung

mit Saar, da havde jeg nu ladet mit Sværd synge mandigen i Huneland.

361. I samme Stund skete store Hændelser. Markgreve Rodingeir trængte nu haardt frem, og dræbte Niflungerne, og imod ham kom Junker Gisler, og ingen sparede sine Vaaben. Gisler svang sit Sværd Gram, og det bed saa vel, at, hvorsomhelst det traf Skjold, Hjelm og Brynje, skar det dem sønder som Klæde. Der faldt nu Markgreven for Gislers Haand, efterat have faaet mange store Saar, hvilke han fik alle af det Sværd, han før gav Gisler i Venskabs Gave.

362. Nu trængte Gisler og Gernost saa haardt frem, at de kom ind i Hallen til Kongen, og dræbte der mangen Mand; ogsaa Folker trængte nu haardt og mandigen frem til det Huus, hvor Høgne var inde, og nedhug den ene ovenpaa den anden, saa at han aldrig traadte paa Jorden, før han havde bedækket den med en død Krop. Høgne saae da, hvor een af Niflungerne foer frem, for at komme til ham, og da spurgte han: „Hvo er denne Mand, der søger saa mandigen til mig?" Han svarede: „Jeg er Folker, din Spillemand. See Gaden, hvorlunde jeg har hugget." „Gud lønne dig derfor," sagde Høgne, „at du saalunde lod din Harpestreng synge."

363. Da nu Kong Didrik saae, at Markgreven var død, raabte han høit: „Nu er min bedste Ven Markgreve Rodingeir død; nu kan jeg ei længer være rolig; griber derfor til Vaaben, alle mine Mænd! thi nu vil jeg stride mod Niflungerne." Da gik Kong Didrik ned paa Gaden, og saa siges der i tydske Kvad,

at der var intet Tilholdsted for en feig Mand, hvor Kong Didrik og Niflungerne kom sammen til Kamp, og vide om i Hæren hørtes det, hvorlunde Ekkisax sang i Niflungernes Hjelme, og Kong Didrik var nu meget vred. Men Niflungerne værgede sig mandigen, og fældte mange Omlunger, Kong Didriks Mænd, men ogsaa mange Niflunger faldt i denne Kamp. Kong Didrik trængte nu saa haardt frem med alle sine Mænd, at den brave Helt Høgne af Troia[1] rykkede tilbage med sit hvasse Sværd, og søgte ind i Hallen til Gernost og Gisler, men Kong Didrik og Mester Hildebrand droge efter dem; og nu vare inde i Hallen Høgne, Gernost, Gisler og Folker. Kong Didrik gik ind i Hallen, og for ham stod Folker. Da sagde denne: „Nu kan man see, at du Niding agter at dræbe dine Venner, naar de ere mødige af Kampen og næsten overkomne af Træthed, og ville alle brave Mænd derfor kalde dig en slet Karl." Da hug Kong Didrik paa hans Hals, saa Hovedet fløi af, hvorpaa Høgne kom imod ham, og en Enekamp begyndte imellem dem. Og Mester Hildebrand trængte ind paa Gernost; og der opstod en haard Kamp, og Hildebrand tilføiede Gernost med sit store Sværd Lagulf store Slag, hvoraf han fik sin Bane, da Træthed allerede tilforn næsten havde faaet Bugt med ham. Nu var der altsaa ei flere inde i denne Hal end de fire: Høgne og Kong Didrik, Hildebrand og Gisler.

364. Kong Attila kom nu fra sit Taarn hen

[1]) I Nibelungenlied kaldes den Helt, med hvem Høgne her forverles, „af Tronege" hvormed vel menes Troneck ei langt fra Trier.

hvor de sloges. Da sagde Høgne: „Det er Helteværk, Konning Attila! at I giver denne Svend Gisler Fred. Han er uskyldig i Sigurd Svends Drab, og jeg ene gav ham sit Banesaar. Lad ei Gisler undgjelde det, og det er kun liden Heltegjerning for saadanne Kæmper, at dræbe ham, som næsten er overvunden af Træthed." Da sagde Gisler: „Tal ei saa, som om jeg frygtede for at værge mig. Det veed min Søster Gudrun, at, da Sigurd Svend blev dræbt, var jeg fem Vintre gammel og laae i min Moders Seng; men ei skøtter jeg om at leve ene, naar alle mine Brødre ere dræbte." Og nu trængte Hildebrand ind paa ham, men Gisler værgede sig mandig, og tilføiede Hildebrand mange og store Saar, men dog gik det, som man kunde vente, at Gisler segnede til Jorden, overvældet af store Saar.

365. Nu sagde Høgne til Kong Didrik: „Det synes mig nu, som vort Venskab, hvor stort det end har været, her maa opløses, og ei indseer jeg, hvorledes du kan vente Hæder af en saadan Enekamp med mig, der alt er modig og saaret. Havde jeg saaledes hvilet mig som du, da skulde du aldrig bære dit Legeme heelt herfra, og desuagtet opgiver jeg end ikke mit Liv for een Mand allene; lad os derfor ende denne Kamp med Manddom, og ingen af os skal bebreide den anden sin Æt." Men Kong Didrik svarede: „Ingen Mand beder jeg mig til Hjælp i denne Enekamp, og den vil jeg visnok vide at udføre med Behændighed og Manddom." De begyndte derpaa Enekampen, og sloges længe paa det djærveste, saa at man ikke kunde forudsee, hvem Seiren skulde tilhøre. Og saalænge stod denne

Kamp paa, at begge bleve modige og saarede. Derover blev Kong Didrik vred, da det harmede ham, at han saalænge skulde slaaes med een Mand, som forud havde stredet i tre Dage. Og nu sagde han: „Dette er vistnok en stor Skam, at jeg staaer her hele Dagen, og at en Alfesøn skal holde Stand imod mig." Da svarede Høgne: „Mon vel en Alfesøn skulde have værre Forhaabning end selve Djævelens Søn." Og ved disse Ord tændtes saaledes Didriks Vrede, at Ilden fløi gnistrende ud af hans Mund, hvorved Høgnes Brynje blev saa hed, at den brændte ham. Da sagde Høgne: „Nu kommer jeg til at overgive mine Vaaben, thi jeg brænder af mine Brynjeringe. Var jeg en Fisk, istedenfor at jeg er et Menneske, da vilde noget af mit Kjød være spiseligt." Derpaa tog Kong Didrik ved ham, og rykkede Brynjen af ham.

366. Dronningen tog nu, der hvor Huset var brændt, en luende Brand, og gik til sin Broder Gernost, og stak ham den i Munden, for at vide, om han var død, men hun forlod ham først, da han heraf var kvalt, og ligesaa gjorde hun med Gisler, som heller ikke tilforn var død. Kong Didrik saae nu, hvad Dronningen gjorde, og sagde til Kong Attila: „See nu, hvor denne Djævel Gudrun, din Kone, kvæler sine Brødre, de brave Helte, og see, hvor mange Mænd her have mistet deres Liv for hendes Skyld, og hvor mange brave Helte hun har voldt Døden af Niflungerne og Hunerne og Omlungerne, og det samme vil hun engang gjøre ved dig selv." Da svarede Kong Attila: „Vistnok er hun en Djævel; dræb du hende, og vist vil det være en god Daad; og om du havde gjort det

for syv Nætter siden, da vilde mangen dyrebar Mand, som nu er dræbt, have været frelst." Da løb Kong Didrik til Gudrun, svang sit Sværd i Veiret, og hug hende midt i Stykker.

367. Kong Didrik gik nu til Høgne, og spurgte, om han stod til at helbredes. Høgne sagde, at han vel kunde leve nogen Tid, men stod ikke til mere at helbredes. Kong Didrik lod da føre Høgne hjem i sin Hal, og Didriks Kone Herat forbandt hans Saar. Om Aftenen bad Høgne Kong Didrik at skaffe ham en Kvinde af god Æt, da han vilde hvile hos hende om Natten. Denne Bøn opfyldte Didrik ham. Efter tre Dages Forløb sagde Høgne til Kvinden: „Det kan nu hændes, at, naar nogen Tid gaaer hen, du føder en Søn ved mig, og denne Dreng skal hedde Aldrian, og her ere nogle Nøgler, som du skal passe paa og give denne Dreng, naar han bliver voxen. Disse Nøgler føre til Sigisfrod-[1] Kjælder, hvori Niflunge-Skatten er forvaret." Og herefter døde Høgne, og saaledes var nu alle de anseeligste Niflungers Levetid endt. I dette Slag vare faldne tusinde Niflunger og fire tusinde af Huner og Omlunger. Saa sige tydske Mænd, at intet Slag har været mere berømt i gamle Sagn end dette, og efter dette Slag har der været saa øde paa Mænd i Huneland, at der ei mere i Kong Attilas Tid har været mange tapre Helte at udvælge. Nu var det opfyldt, som Dronning Erka spaaede[2], at det vilde volde Kong Attila og alle Hunerne stor Ulykke, om han giftede sig i Niflungeland. Her kan man nu høre

[1]) Sigisfrod eller Sigfred, Sigurds tydske Navn. [2]) jfr. 317 Cap.

tydske Mænds Frasagn om, hvorlunde disse Begivenheder have tildraget sig, saadanne Mænds, som ere fødte i Susa, og mangen Dag have seet Staden endnu ubeboet. De samme kunne sige, hvor Høgne faldt, og Irung blev nedlagt, og vise Ormetaarnet, hvor Kong Gunnar fik sin Bane, og Haven, som endnu kaldes Nislunge-Haven. Og alt staaer endnu paa samme Maade, som den Gang Nislungerne dræbtes; den gamle Port, hvor Striden begyndte, og den vestre Port, som kaldes Høgnes Port, hvor Nislungerne brøde ud af Haven. Og flere Mænd, som vare fødte i Bremen og Mønsterborg, have fortalt dette, og skjønt ingen af dem kjendte til hinanden, fortalte de det dog alle paa een Maade, dog mest efter det der berettes i de gamle Kvad, der om dette Lands store Begivenheder ere forfattede i det tydske Tungemaal.

Fire og tyvende Fortælling.

Didriks Tilbagefærd.

368. Kong Didrik af Bern havde nu mistet mange dyrebare Mænd. Da taltes de begge ved, Kong Didrik og Mester Hildebrand. Kong Didrik begyndte: „Vist nok er det mig en stor Sorrig, at jeg har saalænge maattet undvære mit Rige, og at jeg har nu mistet alle mine Mænd. See nu her, hvorlunde mange af vore Venner ere dræbte: vor hin gode Ven Markgreven, Konning Gunnar af Nislungeland, Høgne af Troia, som have været vore trofaste Venner;

og det veed Gud, at heller vil jeg døe for mit Rige, end jeg skal opleve min Alderdom her i Huneland, og allerede altfor længe have vi tjent Konning Attila." „Herre!" svarede da Hildebrand, „vi have været længe fra vort Rige og have mistet meget, og deri vil jeg være enig med dig, heller at døe i Omlungeland end at henleve en uhæderlig Alderdom i Huneland." Derpaa sagde Kong Didrik: „Hvad har du nu spurgt om min Borg Bern? Hvo hersker over den?" „Bestemt veed jeg ikke," svarede Hildebrand, „hvo der hersker over den, men det har jeg spurgt, at der skal herske en Hertug, som hedder Alibrand, som maa være min Søn, og tillige fortælles det, at han er en stor og drabelig Mand. Det kan hændes, at min Kone Oda har været frugtsommelig, da jeg drog bort fra Bern, og at han saa siden er født." Da sagde Kong Didrik fremdeles: „Er din Søn Hertug over min Borg, da vil det være os en stor Lykke. Han vil modtage os vel, om han er os tro, som du har været." Hildebrand sagde da: „Herre! hvad Beslutning vil du i den Henseende tage?" Herpaa tog Kong Didrik saaledes til Orde: „Ei kunne vi nu faae en Hær til at drage med os til Omlungeland, saa øde her er blevet paa Folk. Konning Attila kan nu ikke give os sine Hovdinger til at indtage vort Rige. Jeg vil derfor drage lønligen til Omlungeland, og gaaer det da saa vel, at jeg kommer der, skjønt ei med flere Mænd end vi to tilsammen ere, vil jeg dog sværge paa, at jeg ei anden Gang kommer ud af Omlungeland." Nu spurgte Hildebrand: „Skulle vi tale noget om dette for Konning Attila?" „Dette har jeg nu saa fast besluttet," svarede Kong Didrik, „at jeg vil drage

hjem, hvad enten Konning Attila tykkes vel eller ilde derom. Og derfor skal det holdes skjult for Konning Attila, og for enhver anden, indtil vi ere reisefærdige."

369. Og endnu sagde Kong Didrik: „Fru Herat skal fare med os, om hun vil, gak derfor hen, og siig hende det!" Hildebrand gjorde saa, og sagde hende, hvad Kong Didrik havde besluttet. Fru Herat sagde, at hun vilde høre det af Kong Didrik selv; hvilket Hildebrand berettede Kongen, som nu selv gik til Fru Herat, og sagde: „Vil du drage hjem med os til Omlungeland, da jeg agter at vinde mit Rige tilbage? Mester Hildebrand følger med mig. Jeg har nu været borte fra mit Rige i to og tredive Vintre." Da svarede Herat: „Herre! gjerne vil jeg dig følge, og det vil vist Gud, at du faaer dit Rige. Der vil ingen Dag komme, paa hvilken jeg vil være saa glad, som naar du faaer din Herlighed tilbage." „Gjør dig da snart færdig," sagde Kongen, „i denne Aften skulle vi ride bort fra Susa." Hun svarede, at det saa skulde skee.

370. Og om Aftenen samme Dag havde Hildebrand sadlet deres tre Heste, og den fjerde Hest havde han læsset med deres Klæder og deres Guld og Sølv. Da de nu havde løftet Herat op paa hendes Hest, og ligeledes Bylterne, sagde Hildebrand: „Mon du saaledes vil reise bort, Herre! uden først at tale med Konning Attila?" Kong Didrik svarede: „Du og Herat skulle ride i Forveien ud af Borgen, men jeg vil gaae til Konning Attila." Kong Didrik gik da op i den Hal, hvori Kong Attila sov, og sagde til Vagtmændene, at han vilde besøge Kongen. Vagtmændene lode Kong

Didrik gaae, hvor han vilde. Kong Didrik gik ind i Hallen, hvor Kong Attila sov, og vakte ham. Da Kong Attila saae, at Kong Didrik var kommen eensom, sagde han: „Velkommen! Konning Didrik, kjære Ven! Hvad vil du, hvi kommer du eensom i Vaaben?" Da svarede Kong Didrik: „Herre! gak eensom med mig til en Enetale!" Kongen stod op, og gjorde saa. Da sagde Kong Didrik: „Mægtige Herre Konning Attila! jeg kan sige dig en Tidende: jeg har mistet min Borg Bern og hele mit Rige, og det har nu mine Uvenner. Nu græmmer jeg mig saa meget derover, at jeg kan ei længer lade Sagerne saa staae; jeg vil drage hjem til Ømlungeland, og skal jeg da faae mit Rige igjen, eller i andet Fald min Død." „Hvor ere dine Krigere," sagde Kong Attila, „og paa hvad Maade vil du vinde dit Rige, drag ei med Vanære her fra os, og hvorlunde har du lagt denne Plan?" Kong Didrik svarede: „Jeg vil drage lønlig i mit Rige, og ingen Krigere har jeg til at tilbagevinde mit Land." Da sagde Kong Attila: „Min gode Ven, Konning Didrik! bliv endnu heller hos os en Tid; men om du ei vil det, da vil jeg give dig Hunernes Hær til at vinde dit Rige." „Herre Konning Attila!" svarede Didrik, „det gik, som jeg ventede af eder, at I vilde behandle os ædelt. Gud lønne eder derfor, men eensom og lønlig vil jeg drage, og Hildebrand med mig; ei vil jeg oftere ødelægge dine Mænd." Da gik Kong Attila ud med ham til Borgporten, og der skiltes de, og kystes, og nu græd Kong Attila, og var meget ilde tilmode over, at han skulde lade Kong Didrik drage bort fra sig med ikke større Hæder. Kong Didrik bad Kong

Attila og hans Rige være i Guds Varetægt, og sagde, at de endnu kunde træffes, og sprang dernæst paa Hestens Ryg, og de droge nu alle deres Vei. Mester Hildebrand red forud med Trosheſten. De dreiede ad den venstre Vei til Mundia, og Kong Didrik agtede at fortsætte Reisen Nætter og Dage, og de kom ei til Folk, og droge ikke til Borge.

371. En Nat kom de til Bakalar, og da sagde Kong Didrik, i det han vendte sin Hest mod Borgen: „Nu bedrøver du mig, Bakalar! formedelst din Herre Markgreven. Da jeg havde mistet mit Rige for min Farbroder, kom jeg her for Bakalar, og da kom imod mig Markgreven med sin Dronning Godelinda; hun gav mig en grøn Krigsfane, som blev mange Mænd til Bane. Nu sørger jeg meget over min gode Ven Markgreven. Var han her endnu i Live, da drog jeg ikke saa fra denne Stad uden at besøge ham." Da svarede Hildebrand: „Vist sagde du sandt, at Markgreven var en brav Mand; det forsøgte vi i Rusland, da jeg mistede min Hest, og han igjen hentede den til mig[1]." Derpaa droge de frem ad Veien, og rede, til de kom i Nærheden af Skoven Lutuvald, hvor de opholdt sig om Dagen, men Natten derefter rede de igjen videre.

372. Elsung Jarl hin Unge var dragen over Rinen med sine Riddere, og nu udspeidede han, at Kong Didrik red der. Han mindede sig nu, at den gamle Samson og hans Sønner Ermenrik og Ditmar havde dræbt hans Frænde Elsung Jarl af Bern hin Gamle og hin Skægside[2], og han syntes nu, at der

[1]) jfr. 285 Cap. [2]) jfr. 12 Cap.

var en god Leilighed til at hævne dette, hvorfor han red om i Skoven, og søgte efter dem. Da Solen var nærved at gaae ned om Aftenen, sagde Didrik, at de skulde gjøre sig færdige og ride deres Vei. Kong Didrik og Herat rede nu foran, men Hildebrand bag efter med Troshesten, og da han vendte sig om, og saae tilbage, blev han vaer, at megen Støv, som af mange Heste, stod op fra Veien. Han slog da Hesten, og red efter Kong Didrik, og sagde til ham: „Jeg seer en stor Støv af Heste stige op af Veien, og deri sees fagre Skjolde og hvide Brynjer, og de ride fast efter os. Da sagde Herat med grædende Taarer: „Jeg frygter, at det er eders Uvenner." Nu vendte Kong Didrik sin Hest om, og løftede Hjelmen op, og sagde: „Ja vistnok er det af Heste, den Støv reiser sig fra Veien, og jeg skjelner endog væbnede Mænd, i hvo de saa ere, der her fare saa vældigen frem. Hvo troer du det er, Mester Hildebrand?" „Ei venter jeg her, svarede han, „nogen Høvding, uden det skulde være Elsung, som er dragen over Rinen; og det mener jeg, at om det er ham, og han har spurgt om vor Færd, da kan det være, han vil træffe os." Da sagde Kong Didrik: „Ja! saa heftig ride disse Mænd til, som om de ville indhente os, men hvad skulle vi nu gjøre, enten undflye i Skoven og skjule os, eller stige af vore Heste og værge os?" Nu vendte Hildebrand atter sin Hest, og tog sin Hjelm af Hovedet, og saae hen, hvor disse Mænd rede, og sagde: „Herre! der ride to og tredive Mænd; lad os stige af vore Heste, og berede os. For dem ville vi ikke flye; det skal spørges i Huneland, at nogle af disse skulle falde under vore Hug, medens

andre af dem forskrækkede undflye." Han sprang da af sin Hest, og ligesaa gjorde Kong Didrik, og de løftede Herat ned, spændte deres Hjelme fast, og blottede deres Sværde. Da sagde Kong Didrik: „Visstnok er du en brav Mand, Hildebrand! Lykkelig er den, som har en saadan Svend paa sin ene Side, naar der skal strides. Fru Herat! græd ei, vær munter, indtil du seer os faldne; men jeg haaber det vil gaae bedre!"

373. Nu kom Elsung Jarl til dem med sine Mænd, og ved Synet af Fru Herat sagde Junker Omlung, der var Elsung Jarls Søstersøn og en meget drabelig Mand: „Ville I overgive Kvinden, da skulle I beholde eders Liv." Da svarede Hildebrand: „I anden Hensigt drog hun fra Susa med Konning Didrik, end for at fare med eder; og det ville vi ei." Da sagde een af Elsungs Mænd: „Aldrig hørte jeg en gammel Mand svare med større Dristighed og mere uforfærdet, og tillige med saadan Hovmod." „Saa ung som du er," svarede derpaa Kong Didrik, „saa røber dog din uforstandige Tale mere Barnagtighed. Under Hæder og mandig Stordaad ere hans Haar blevne graae; drist du dig derfor ikke oftere til at holde dig op over hans Alderdom!" Nu tog Omlung til Orde: „Overgiver eders Vaaben og eder selv i vor Vold! og hvis du ei vil det, tager jeg med min Haand i dit Skæg, saa at den største Deel skal følge bort med Haanden." „Lægger du Haand paa mit Skæg," svarede Hildebrand, „da vil du fortryde det; thi da skal min Arm før briste sønder, end du atter skal faae Brug af din Haand. Men hvo er eders Høvding?" Da svarede Ingram: „Hvor langt end dit Skæg er, saa er du dog fattig i

Kundskab, hvis ikke du kjender vor Jarl Elsung; men Daarer ere vi vist nok, at vi her saa længe holde stille for to Mænd, og lade dem vexle ligelig Ord med os;" hvorpaa Ingram i Vrede trak sit Sværd, og hug til Hildebrand i hans Hjelmhat, saa Sværdet bed igjennem Hjelmhatten, men indenfor den var Kong Didriks Hjelm Hildegrim, og mod den maatte Hugget standse. Men Kong Didrik havde den Hjelm, som Sigurd Svend havde eiet. Da trak Mester Hildebrand sit Sværd Gram, som Sigurd Svend havde eiet, og hug til Ingram i Hjelmen, saa at Hugget kløvede Hovedet med samt Bugen og Brynjen, og Sværdet standsede i den forreste Sadelbue, men Ingram faldt død til Jorden. Nu blottede Kong Didrik Ekkisax, og gav det første Slag til den forreste Ridder over Skuldren, saa at Armen fløi af tilligemed Siden, og han faldt død af Hesten; og det andet Slag gav han selve Jarlen under hans høire Arm, saa Hugget gik op igjennem Skuldren, og skar Armen af, og traf ham paa Kinden, saa at det sønderskar Kjævebenet med samt Kjævetænderne; og Jarlen faldt til venstre Side død af Hesten. Nu kom der en stor Rædsel over dem alle, og de ønskede sig da hjemme i Babilon[1], men da blev der en haard Kamp, og i et Øieblik havde Kong Didrik dræbt syv Riddere, og Hildebrand havde dræbt ni.

374. Nu trængte den unge Omlung ind paa Hildebrand, og slogs med ham, medens alle, som endnu vare tilbage, flyede for Kong Didrik. Hilde-

1) Maaskee saa kaldet af Baiern, hvor Elsung efter Nibelungenlied var Markgreve, eller maaskee en Forvexling med Abilon, en Abilons eller Omlungs Borg.

brand gav Omlung et Slag paa hans Hjelm, og for dette Slag faldt Omlung, og Hildebrand ovenpaa ham, og bød ham overgive sine Vaaben, for at beholde Livet. Da svarede Omlung: „Vist nok fortjente jeg ikke at leve, naar en saadan gammel Knark skal have overbundet mig, men dog vil jeg overgive mine Vaaben." Da bød Hildebrand ham staae op, og spurgte, hvo han var, og hvi disse Mænd havde stræbt dem efter Livet. Men Omlung svarede, at Elsung Jarl vilde hævne sin Frænde Elsung Jarl, som Kong Samson, Kong Didriks Frænde, havde dræbt. Nu sagde Kong Didrik: „Gode Ven Omlung! siig os, hvad Tidende du veed, og siden skal du og dine Ledsagere skjenkes Livet." Da sagde Omlung: „Gode Herre Konning Didrik! jeg kan sige dig en vigtig Tidende om din Farbroder Konning Ermenrik, han har nu været syg en Tid af et Brok, han havde faaet, hvorved hans Tarme og Ister vare sjunkne ned, og Sifka har givet det Raad, at man skulde gjøre et Snit og trække Isteren ud, sigende at det da vilde blive bedre. Dette blev ogsaa gjort, men nu er det dobbelt saa slet med ham som tilforn, og nu vide vi ei, om Kongen lever eller ikke." Da loe Hildebrand og Didrik, og takkede ham meget for hans Tidende. Alle de Riddere, som vare undkomne ved Flugt, droge nu tilbage, og fortalte, hvor de kom frem, at Elsung Jarl var død, og at faa af hans Mænd vare undkomne, og at dette havde to Mænd gjort, den ene var en gammel Mand, og den anden en før Mand. Og disse Mænd droge over Rinen Veien frem til Babilon. Og da de kom til Staden, havde de denne omtalte Tidende at fortælle. Da spurgte

Jarlens Raadgiver: „Hvo have vel gjort dette?" Ridderne svarede: „To Mænd have gjort det. Den ene af dem var usædvanlig gammel, og ei indseer jeg, hvi den Djævel havde naaet saadan Alder. En Djævel var han vist nok, og han havde Fanden selv i sin Haand; hvorfor intet kunde holde Stand imod ham. Hans graae Skæg var saa langt, at det dækkede hans Bryst." Imidlertid kom Ømlung hjem selv tolvte, og havde Jarlens Rustning med sig. Nu stod selve Raadgiveren op, og mange Riddere fulgte ham, og hilste paa Ømlung, og kaldte det en stor Lykke, at han var kommen tilbage. De spurgte nu, hvo disse to Mænd vare, som havde stredet med ham, fornemmelig, hvo den gamle og skægside var? „Denne hin Gamle, som I spørge om," svarede Ømlung, „er en brav Mand, som skjenkede mig Livet, da det stod i hans Magt at dræbe mig, det var Mester Hildebrand, og den forere Mand var Konning Didrik. Stædte i den yderste Nød maatte de værge sig; og det gjorde de med saadan Mandighed, at de, kun to, holdt Stand mod to og tredive, saa at vi mistede fjorten for deres drabelige Hug.

Fem og tyvende Fortælling.

Didriks og Hildebrands Modtagelse i Bern.

375. Kong Didrik sagde til Hildebrand, at de skulde ride sydefter over Mundiefjeld. Foran dem laae en Skov, i hvilken de rede ind, stege af Hestene, og toge

Bylterne ned. Kong Didrik og Fru Herat bleve nu tilbage i Skoven, medens Hildebrand red ud af den hen til en Borg, hvilken en anden Jarl, ved Navn Ludvig, eiede. Jarlen selv var nu gammel, men havde en ung Søn, der hed Konrad. Hildebrand traf i Skoven paa en Mand, som havde hjemme i Borgen, og han spurgte ham saalunde: „Hvo raader over denne Borg, som jeg seer her?" „For den raader," svarede Manden, „Hertug Ludvig og hans Søn Konrad." „Kan du sige mig," spurgte Hildebrand fremdeles, „hvo raader over Bern?" „Ja!" svarede han, „derover raader Alibrand, en Søn af den gamle Hildebrand." Da spurgte Hildebrand med et Smiil: „Hvor brav en Mand er Alibrand, og hvor drabelig er han i Strid?" „Alibrand," svarede Borgmanden, „er den største af alle Kæmper, og overgaaer alle Mænd i Mildhed og Velevenhed; dog er han grum og ivrig og ond mod sine Uvenner, og vil ikke taale, at nogen Mand ligner sig med ham." Hildebrand red nu med ham, og sagde fremdeles: „Du er ret en brav Mand. Hvad flere Tidender kan du sige?" Borgmanden svarede: „en betydelig Tidende er fortalt, den jeg venter er sand, at Konning Ermenrik skal være død." Da svarede Hildebrand: „Det er en stor Tidende, og den vil ikke tykkes god for hans Venner." De kom imidlertid nær ind til Borgen. Da sagde Hildebrand: „Vil du, brave Mand! udføre mit Ærende i Borgen, thi jeg vil nu ei fare længere dennesinde. Bed Junker Konrad komme til mig, eftersom han er lettere til Fods end hans Fader!" Borgmanden sagde, at han vilde udføre hans Ærende, og, da han kom ind i Borgen, gik han

til Konrad, og sagde til ham: „Junker Konrad! Her staaer udenfor Borgen en stor Mand med hvidt Skæg. Han bad mig at kalde paa dig, og gav mig sin Guldfingerring." Konrad var en nedladende Mand, som gjerne vilde gaae, naar Udlændinger sendte ham Bud. Han gik da ene ud af Borgen. Udenfor Borgporten stod Hildebrand, og bød den udkommende Mand velkommen, og spurgte, hvo han var. „Jeg hedder Konrad," sagde han, „og min Fader hedder Ludvig; men hvad er dit Navn?" Hildebrand svarede: „Jeg hedder Hildebrand Ylfinge-Mester, om du har hørt den Mand nævne før." Da gik Konrad til ham, og bød ham ret inderlig velkommen. Konrad sagde: „Gak med mig til min Fader. Vist skal du her være velkommen hos os!" „Jeg kan endnu ei fare med dig dennesinde," svarede Hildebrand, „men kan du sige mig nogen ny Tidende?" „Jeg kan sige dig en stor Tidende," svarede Konrad, „Konning Ermenrik er død." „Hvo bærer nu hans Krone?" spurgte Hildebrand endvidere. „Det bedrøver at nævne det," svarede Konrad, „det gjør den onde Hund Sifka Valerad." „Men hvad Tidende kan du os sige?" spurgte Konrad, „hveden kommer du?" „Ja det kan man vente," svarede Hildebrand, „at jeg kan sige dig det, som du ei tilforn har spurgt, at Elsung Jarl i Babilon er dræbt, og at Konning Didrik er kommen i Omlungeland." „Gud være lovet!" sagde Konrad, „thi din Søn Alibrand har sendt Mænd nordpaa til Huneland efter Konning Didrik, at han atter skulde komme til sit Rige, og Alibrand vil vist ikke overgive sin Borg eller nogen anden Stad i Omlungeland til Sifka. Før ville alle

Omlunger døe, end Sifka skulde komme til at raade i Bern. Hildebrand, brave Mand! drag nu derfor med mig ind i Borgen til min Fader!" „Jeg vil nu først ride ud i Skoven," svarede Hildebrand, „thi der venter Konning Didrik paa mig." Derpaa sagde Konrad: „Gode Ven! bi efter mig! jeg vil sige min Fader denne Tidende." Og nu gik Konrad ind i Borgen til sin Fader, og sagde: „Herre! jeg kan sige dig en stor og god Tidende. Konning Didrik af Bern er kommen i Omlungeland, og vor Frænde Hildebrand med ham, og denne er her udenfor Borgen, og bier efter mig." Men da Jarlen hørte dette, stod han strax op, og gik ud, og med ham mange Riddere, og da de kom ud af Borgen, traf de Hildebrand. Hertug Ludvig gik til ham, gjenkjendte ham, og sagde: „Mester Hildebrand! her skal du være velkommen hos os, og vises al den Hæder, som vi kunne yde dig; men hvor er Konning Didrik?" „Han er i Skoven tæt herved," svarede Hildebrand. Da bød Hertugen, at man skulde fremtage hans Heste, da han vilde ride ud, at tage imod Kong Didrik. Og det varede ikke længe, før der kom syv Borgmænd med Vogne, læssede med Honning og Viin og de bedste Levnetsmidler. Da lod Jarlen tage disse Vogne og kjøre ud i Skoven. De rede nu alle, til de traf Kong Didrik, som da just havde antændt en Ild. Hertug Ludvig og hans Søn Konrad stege da af deres Heste, gik hen for Kongen, og faldt begge paa Knæ, kyste hans Haand, og bøde deres Herre, Konning Didrik af Bern, velkommen, og tilbøde, at de selv vilde staae ham bi, i hvad han ønskede. Kong Didrik stod da op, tog dem i Haanden, og bød dem at

reise sig og tage Sæde hos ham. De spurgte dernæst hverandre om Tidender. Kong Didrik fortalte dem da om sin Reise, og Hertug Ludvig ham igjen alle de Tidender han vidste. Jarlen bød da Kong Didrik at drage hjem med sig; men Kongen sagde, at han vilde forblive i Skoven endnu i nogen Tid. „Men Hildebrand skal ride," sagde han, „at besøge sin Søn Alibrand." Hildebrand gjorde sig da færdig. Men Grunden til, at Kong Didrik ikke vilde drage til Borgen, var, at han havde gjort det Løfte, at han aldrig vilde komme i nogen Slags Bygning, før han kunde drage ind i sin egen Borg. Da nu Mester Hildebrand var heelt færdig, og Junker Konrad red paa Veien med ham, sagde Konrad til ham: „Naar du træffer din Søn Alibrand, tal da høflig til ham, og siig, at du er hans Fader, thi om du ei gjør saa, da vorder det din Bane." „Gode Ven!" sagde derpaa Hildebrand, „hvad kan du sige mig, hvorlunde jeg kan kjende min Søn fra andre Mænd?" „Han har en hvid Hest," sagde Konrad, „og Naglerne i Skoene ere af Guld; hans Skjold er hvidt som Snee, og paa det er malet en Borg. Ingen Mand i Ømlungeland er hans Lige; og nu er du gammel og vil ikke kunne staae for ham." Da loe Hildebrand, og sagde: „Om end min Søn Alibrand holder sig for at være en vældig Mand, og hans Overmod er saa stort, at han ikke vil lignes med nogen Mand, saa kan det dog være, hvor gammel jeg end er, at han kommer til at sige mig sit Navn, før jeg siger ham mit."

376. Nu red Hildebrand rask frem ad Veien, som gik til Bern, og da han nu var kommen saa vidt,

at han saae Staden, da kom en Mand ridende imod ham med to Hunde, og paa sin venstre Side havde han en Falk. Denne Mand var stor paa Hesteryggen, og sad med Anstand paa sin Ganger, han havde en hvid Hest, og hele hans Harnisk var hvidt, og paa det var mærket Bern med forgyldte Taarne. Hildebrand red imod Manden, og syntes at finde, at denne Mand ikke var mindre end han. Og da Alibrand saae en væbnet Mand ride imod sig, og at han red drabelig frem, og ikke kunde see, at han bøiede sig noget for ham, da blev Alibrand vred, i det han syntes, at denne vilde sætte sig i Ligning med ham. Han spændte da sin Hjelm fast, og skød sit Skjold for sit Bryst, satte sit Glavind frem, og slog sin Hest med Sporerne. Og da Hildebrand saae, hvorledes Alibrand havde gjort sig i Stand, holdt han sit Skjold for sit Bryst, og satte sit Glavind drabelig frem, slog sin Hest med Sporerne, og red imod ham. De rede nu sammen, og satte deres Spyd i hinandens Skjolde saa fast, at begge Skydskafterne brast sønder. Den Gamle sprang derpaa strax af Hesten, og trak sit Sværd; og ligesaa gjorde den Unge, hvorpaa de gik sammen, og sloges, til de begge vare trætte. Og da satte de deres Skjolde ned, og støttede sig paa dem. Da tog Alibrand til Orde: „Hvo er denne hin gamle Mand, som har staaet for mig en Stund; siig hurtig dit Navn, og overgiv dine Vaaben! saa skal du beholde dit Liv; men om du ei vil det, da skal det vorde din Bane." „Vil du vide mit Navn," svarede Hildebrand, „da kommer du først til at sige mig dit, hvis ikke, vil du komme til at overgive dit Sværd og dine Vaaben, før vi

skilles, og om du ei vil det med det Gode, da vil Noden dog tvinge dig dertil." „Da svang Alibrand sit Sværd i Veiret paa det drabeligste, og hug til den Gamle, og Hildebrand sparede ham heller ikke, saa der blev en haard Kamp, og de gjorde det andet Anfald dobbelt saa heftigt som det første. Og nu vare igjen begge trætte, og Alibrand satte sit Skjold ned, og vilde hvile sig, og ligesaa vilde Hildebrand. Da sagde Alibrand: „Vil du sige dit Navn og overgive dine Vaaben, saa skal du beholde dit Liv, men om du ei gjør saa, da skal du blive dræbt. Du vilde ei sige dit Navn, da vi mødtes, og da var det dig dog ingen Vanære, men nu skal du komme til at sige det med Usseier." Og nu blev den Unge allermeest rasende, og vilde for vist dræbe ham, og hug nu af alle Kræfter til den Gamle, men han værgede sig paa det allertapreste. Da sagde Hildebrand: „Er du noget i Slægt med Ylfingerne, da sig mig det, og da vil jeg give dig Fred, men om du ei er det, da dræber jeg dig." „Om du vil beholde dit Liv," svarede Alibrand, „da sig mig strax dit Navn. Ei er jeg Ylfing mere end du, og vistnok er du en Taabe, om end du er gammel, at du spørger mig om sligt. Og vidste du, hvo jeg er, da vilde du ei nævne min Fader Ylfing." De trængte nu paa det heftigste ind paa hinanden. Den Gamle gik ham ind paa Livet, og hug dygtige Hug, og nu slog han et Slag paa hans Laar, saa det tog Brynjen sønder, og Alibrand fik et stort Saar, saa at han neppe kunde staae paa sit Been. Da sagde han: „Der er nu mit Sværd; nu kan jeg ei længer staae for dig, thi du har Fanden i din Haand;" og han rakte derpaa Haanden

frem. Men den Gamle dreiede Skjoldet tilside, for at tage med Haanden imod Sværdet. Da hug Alibrand til den Gamle, uden at denne tænkte derpaa, og vilde afhugge Haanden; men den Gamle stød Skjoldet hurtig i Veiret, og sagde: „Dette Slag maa din Kone og ei din Fader have lært dig." Og den Gamle trængte saa fast ind, at den Unge faldt til Jorden, og den Gamle ovenpaa ham, og satte sit Sværd for hans Bryst, og sagde: „Siig mig i Øieblikket dit Navn og din Æt; ellers skal du miste dit Liv!" „Det siger jeg nu aldrig," sagde Alibrand, „thi ei skjøtter jeg nu om Livet fra denne Stund, da en saadan gammel Graagaas skal have overvundet mig." „Vil du beholde dit Liv," sagde Hildebrand endvidere, „da siig mig hurtig, „om du er Alibrand, min Søn, thi jeg er Hildebrand, din Fader." Da sagde den Unge: „Om du er Hildebrand, min Fader, da er jeg Alibrand, din Søn." Da stod Hildebrand hurtig op fra ham, og Alibrand ligesaa, og de kystes og kjendtes ved hinanden. Hildebrand blev nu meget glad ved sin Søn, og Alibrand ved sin Fader; og de sprang nu paa deres Heste, og rede hjem til Borgen. Nu spurgte Alibrand: „Hvor skiltes du ved Konning Didrik?" Hildebrand svarede, at de skiltes i Skoven, og at han vilde, at Alibrand skulde ride ud imod ham med alle sine Mænd.

377. De rede nu om Aftenen til Alibrands Moder. Hun gik imod dem, og saae sin Søn Alibrand blodig og saaret. Da hylede hun, og græd, og sagde: „Min kjære Søn! hvo gav dig dette Saar?" „Frue!" svarede Alibrand, „dette Saar maa jeg vel kunne taale,

omendskjønt det ei er lidet, thi det har min Fader givet mig; han rider her nu med mig." Da blev hun glad ved sin Søn og sin Mand, og gik imod ham, og der var megen Glæde paa begge Sider. Alibrands Moder forbandt nu hans Saar, og de spiste der om Aftenen, hvorefter de toge deres Heste, og rede til Bern. Vagtmanden var just kommen til, og vilde lukke Borgporten. Alibrand red da op i Borgporten, men Vagtmanden kjendte ham ikke, hvorfor Hildebrand red til, og stødte Døren haardt op. Og nu blev Vagtmanden vred, og hug med sit Sværd til Hildebrand, men han holdt sit Skjold imod, og blev ikke saaret. Men da Alibrand saae dette, blottede han sit Sværd, og hug Vagtmanden over Halsen, saa at Hugget tog Hovedet af. Da sagde Hildebrand: „Nu bedrev du en ond Gjerning, i det du dræbte sagløs Mand, thi dette Hug skadede mig ikke." „Det kan du takke din Brynje for," sagde Alibrand, „at det skadede dig ikke; havde den ei været, da havde jeg haft min Faders Drab at hævne, og da var Manden ikke sagløs." Dernæst rede de ind i Borgen, og der bleve de vel imodtagne. Alibrand sendte nu Bud over hele Borgen, og lod kalde alle de mægtigste Mænd, som vare i Staden, til sig. Da nu en stor Mængde Mennesker vare komne sammen i Kongens Hal, tog Alibrand til Orde: „Jeg kan sige eder en god Tidende, at Konning Didrik Ditmarsøn er kommen i Omlungeland, og gjør Fordring paa sit Rige. Nu skulle I tænke over, hvad Svar I ville give, og om I ville tjene Konning Didrik eller Sikka Balerad." Paa hans Tale svarede en Høvding saalunde: „Vidste vi, at Konning Didrik var kommen i

Omlungeland, og vi kunde ham finde, da veed jeg alles Villie her i Landet, at, eftersom de have værnet Riget i lang Tid mod Sifka og hans Mænd og saaledes ventet efter Konning Didrik, da ville nu alle heller døe med Konning Didrik, end at han ei skulde faae, hvad ham tilkommer." Ved denne Tale gave alle lydelig deres Bifald tilkjende, saa at alle de Tilstedeværende langt ud paa Natten raabte og takkede Gud for, at Kong Didrik var kommen i Omlungeland. Da svarede Alibrand: „Konning Didrik er tilvisse kommen i Omlungeland, og med ham er fulgt Hildebrand Ylfinge-Mester, der er min Fader, og han sidder nu iblandt os." Da raabte alle som een Mand, at Hildebrand skulde være velkommen. Nu sagde Alibrand: „Om I ville have Didrik til Konning, da skulle nu alle de bedste Mænd tage deres Heste og alle deres bedste Vaaben og ride ud imod ham."

378. Alle Ridderne gjorde sig nu færdige, og rede ud af Borgen, og med dem syv hundrede Mand. Og de fortsatte nu Reisen, til de kom til den Skov, hvor Kong Didrik og Hertug Ludvig vare. Mester Hildebrand og Alibrand og alle Ridderne stode af deres Heste, og bøiede sig for Kong Didrik. Kongen stod op imod dem, og kyste Alibrand, og der blev da et frydefuldt Møde. Derpaa steg Kong Didrik paa sin Hest, og de rede alle sammen ad Veien, som førte til Bern. Og da de kom i Nærheden af Staden, og Borgmændene saae Kong Didrik komme ridende, drog hele Folket ud imod dem med Spillemænd og alskens Lystighed. Da nu Kong Didrik kom for Bern, red Hildebrand med hans Banner og Alibrand paa den anden Side.

Alibrand red hen, og lagde sin Haand i Kong Didriks, og tog en liden Guldring, og gav ham med de Ord: „Mægtige Herre Konning Didrik! Siden din Frænde Konning Ermenrik døde, blev jeg sat over denne Stad, og tillige til at passe hele Ømlungeland, og saaledes kom dette Rige aldrig under Sifka. Denne lille Guldring vil jeg give eder, Herre! og derhos Bern og hele Ømlungeland, og mig selv og alle mine Mænd til din Tjeneste." Nu svarede Kong Didrik, og takkede ham meget derfor, og sagde, at han ved Venskab vilde lønne ham dette. Alle Ridderne bøde nu Kong Didrik Gaver; nogle store Gaarde, andre gode Heste eller Harnisker, og alle mægtige Mænd gave ham kostelige Klenodier. Der blev nu en glædelig Modtagelse, og Kong Didrik red ind i Bern til sin Gaard. Hertug Alibrand og Hildebrand førte ham til Høisædet, og denne Dag havde han ei færre end to hundrede Mænd til Bords. Kongen sendte nu Bud over hele sit Rige, og stævnede til sig alle dem, som raadede over Borge eller Kasteller eller Herreder. Hver Dag kom nu mange til Kong Didrik, og overgave ham Borge eller Kasteller eller andre Riger.

Sex og tyvende Fortælling.

Didriks Seier og Hildebrands Død.

379. Faa Dage derefter red Kong Didrik ud med en stor Hær. Til den Stad, som hedder Ran, stævnede han Folk til Thinge, og paa dette Thing fortalte han

dem den vigtige Tidende, at Sifka havde sammendraget en talrig Hær, og vilde drage ind i Ømlungeland, og indtage Landet. Kong Didrik spurgte nu Borgmænmændene, om de vilde have ham eller Sifka til Konge, og lagde til, at han vilde ei flye for Sifkas Hær. Men alle de tilstedeværende Borgmænd svarede, at de vilde tjene Kong Didrik, og heller døe med ham, end tilstaae Sifka en Penning. Da sagde Kong Didrik, at alle hans Mænd og alle de, som vilde staae ham bi, skulde væbne sig, og at han nu ikke vilde dvæle der nogen Nat, inden han traf Sifka. Kong Didrik red derpaa ud af Staden Ran, og havde nu otte tusinde Mand. Sifka var kommen med en Hær af tretten tusinde Mand for den Stad, som hedder Gregenborg. Kong Didrik rykkede nu imod dem, og Hildebrand red frem med Kongens Banner, og alle Mændene fulgte ham. I det samme indtraf en Hær paa syv tusinde Riddere fra Romeborg, som faldt Didriks Fylking i Ryggen. Og da Ømlungerne bleve dette vaer, vendte Didrik med sit Banner imod Romerne. Men Hildebrand og Ømlungerne rykkede frem mod Sifka. Hertug Alibrand red nu paa det djærveste mod Sifka ind under hans Banner. Og det første Slag gav han Bannerføreren over Haanden, saa at Haanden gik af, og Bannerstangen sønder, og Banneret faldt til Jorden; og da red Sifka imod ham paa det djærveste, og de tildeelte hinanden svære Hug, og deres Enekamp varede en Tid, indtil Alibrand fik Magt over ham, og Sifka faldt død af sin Hest. Da nu Romernes Konge var falden, opløftede Ømlungerne et vældigt Seierskrig, hvorefter Romerne overgave sig. Og da Kong Didrik

blev vaer, at Sifka var falden, og Alibrand kom til ham, da saae han, at der denne Dag var hændet ham en stor Lykke, og han sagde til Alibrand, at, havde han gjort dette ni Vintre før, vilde det have staaet bedre til med Ømlungernes Rige. Romerne sørgede ikke meget over deres Høvding, og de overgave sig alle i Kong Didriks Vold.

380. Med denne Hær red Kong Didrik nu frem ad Veien, som gik til Romeborg, og hvor han kom frem, overgav man Borgene og Kastellerne til ham. Han red med hele sin Hær ind i Romeborg og til den Hal, som Kong Ermenrik havde eiet, og satte sig i hans Høisæde; og der satte Hildebrand Kong Ermenriks Krone paa hans Hoved. Da gik alle Ridderne, som havde tjent Kong Ermenrik, til ham, og bleve hans Mænd, og alle gik ham til Haande i dette Rige, nogle fordi de ikke torde andet. Kong Didrik har opført store Værker, som endnu ere til at see, saasom: Badet, der kaldes Didriks Bad; og i Romeborg lod han støbe en Støtte af Kobber, der skulde forestille ham selv siddende paa sin Hest Falken. En anden Støtte lod han gjøre i Borgens nordre Ende; der staaer han i Taarnet og svinger sit Sværd Ekkisax mod Steenbuen, som gaaer over Aaen. Ogsaa mange andre Steder er der gjort Billeder efter ham. Kong Didrik satte Hertug Alibrand over Rana, og gav ham et stort Lehn i Ømlungeland.

381[1]. Silde i Kong Didriks Dage blev Arius's Kjætteri fordømt af de Kristne, og alle de, som havde haft Deel i Kjætteriet, omvendte sig til den

[1]) 382 Cap. i Peringskiolds Udgave.

rette Tro. Da gik ogsaa Kong Didrik og Mester Hildebrand tilligemed hele Romernes Rige over til Kristendommen, og Lungbardiet kristnedes nu paa ny. Kort Tid derefter faldt Hildebrand i en Sygdom. Denne Sygdom blev farlig, og Kong Didrik sad over ham. Da sagde Hildebrand: „Denne Sot har saaledes faaet Bugt med mig, at jeg troer, den fører mig til min Bane. Nu vil jeg derfor bede dig om, at du vil lade min Søn Alibrand nyde godt af vort Venskab, og ham vil jeg sende mine Vaaben, dem han skal bære, hvor du behøver hans Hjælp. Kort derefter døde Hildebrand, og da begræd Kong Didrik sin gode Ven Hildebrand, og han lod hans Lig vise al Hæder og foranstalte en anseelig Begravelse, og Hildebrand blev meget begrædt. Og i hele denne Saga er ingen Mand bleven berømmet saa meget som Hildebrand; især rostes han for den Troskab, han udviste mod Kong Didrik; hertil kom, at han var den tapreste blandt Mænd, fortrinlig i Kamp og meget gavmild. Og tydske Mænd fortælle, at han havde fyldt sine halvandet hundrede Vintre, da han døde, men i tydske Kvad siges, at han havde seet sine to hundrede Vintre. Hertug Alibrand tog da første Gang sin Faders Vaaben, og bar for Kong Didrik Sværdet Gram og Hjelmen, som Sigurd Svend havde eiet, foruden andre Vaaben, som hans Fader Mester Hildebrand havde baaret, og dem bar han i Hænde, hver Gang Kong Didrik skulde slaaes. Kort efter Mester Hildebrands Død faldt ogsaa Kong Didriks Kone Fru Herat i en Sygdom, og af denne Sygdom døde hun. Hun var en god Kone, beleven og venne-sæl, ligesom tilforn hendes Frænke Dronning Erka og

Markgreve Rodingeirs Kone Godelinda. Disse trende Kvinder have i alle Henseender været de bedste og gjæveste af alle de Kvinder, som ere omtalte i denne Saga.

Syv og tyvende Fortælling.

Didriks Kamp med Drager.

382. Kong *Hernit* i *Babilon* var en stor *Kæmpe*; hans Kone var Isold. Han var saa drabelig en Mand, at han intet Følge vilde have, naar han drog ud paa Dyrejagt. Han havde spurgt, at der i en Skov laae en Drage, som havde dræbt mange Mennesker og forskrækket endnu flere. Kong Hernit besluttede da, at ride ene ud i denne Skov, og enten vinde Navnkundighed, eller naae sin Død. Han red nu frem i Skoven Nat og Dag, og anden Dag hørte han noget Levende at røre sig foran ham i Skoven. Med megen Mandighed red han da frem. Da kom der en Fjende, og gjorde et heftigt Anfald imod ham; det var en Orm, baade tyk og lang, som havde et stort Gab og stærke Fødder. Kong Hernit red mod Dragen mere af Heftighed og Hovmod end af Forstand, thi denne Drage var saa stærk, at, saasnart de kom sammen, tog Dragen ham i sine Kløer, og fløi med ham hen i en dyb Dal, hvor der var et Bjerg, og i det en stor Grotte. Der havde Dragen tre Unger, for hvilke den kastede Kongen død, og de aade da hans Kjød, men Dragen skrabede alle hans Vaaben bort fra sit Leie.

383. Dette spurgtes vide omkring, at Kong Hernit var reden ud, uden at være kommen tilbage. Dette spurgte ogsaa de Røvere, som laae ude vidt omkring i Huneland; de samlede sig da sammen, og fik omsider saa stor en Hær, at de vare tre tusinde Røvere, med hvilken Hær de droge til Kong Hernits Borg, og vilde skaffe sig Gods, eftersom Riget nu var uden Konge. Kong Didrik red jævnlig ud at jage Dyr, og var reden langt ud i Skoven med sine Falke og Hunde. Da han fik Underretning om disse Røvere, og hvad de agtede at gjøre, vilde han træffe dem, og faae at vide, hvo de vare, og han brændte af Begjerlighed efter at udføre nogen ny navnkundig Daad. Og som han engang red omkring i Skoven, traf han et Sted en stor banet Vei foran sig, og kunde nu vide, at det havde været Røverne, der havde faret ad denne Vei. Han drog da frem ad Veien, og vilde indhente dem, og Røverne fore lige til de kom i det Land, som Kong Hernit havde eiet, men de vidste ikke, at Kong Didrik red efter dem. Kong Didrik var nu kommen saa nær, at han saae Røvernes Hær ved en stor Skov; da hørte han paa samme Tid en Slags Allarm i Skoven; det var at høre som megen Hylen og store Hug og megen Bragen. Her vilde han da ikke ride forbi, uden at faae at vide, hvad dette var. Han gav derfor sin Hest af Sporerne, og den var saa modig, at den gik overalt, hvor man vilde have den frem. Da han derpaa havde redet et kort Stykke frem i Skoven, saae han et underligt Syn, han saae nemlig en stor banet Vei, ad hvilken en Drage havde faret. Han red efter ad Veien, og da saae han Dragen paa det gruſomſte at slaaes med

en Løve; og det var dette, han havde hørt. Nu kom Kong Didrik i Hu, at han bar en Løve mærket paa sine Vaaben, og derfor besluttede han at hjælpe Løven. Han sprang da af sin Hest, trak sit Sværd paa det mandigste ud, ilte frem imod Dragen, og hug med sin ene Haand saa stort et Slag paa dens Ryg, at den segnede til Jorden; men nu kom det Kong Didrik til Skade, at han havde ladet Ekkisax ligge hjemme, thi dette Sværd bed ikke, men Hjaltet brast, og Klingen faldt ned paa den anden Side af Ormen. Da raabte Kong Didrik: „Hin hellige Gud! hjælp mig nu, og staa mig bi, og fra den Tid jeg troede med Sandhed paa dig, er dette min første Bøn, som jeg beder dig, frels mig nu, Gud min Herre! thi om du ei frelser mig, da mægter vist ingen at gjøre det;" og han greb derpaa til et stort Træ saa fast, at han rykkede det op med Rode. Men i det samme blev Dragen saa vred, at den tog Løven i sin Mund, og dernæst slog den sin Hale rundt om Kong Didrik, og bøiede Halen saa fast sammen om ham, at han intet kunde gjøre; og med alt dette hævede den sig op, og fløi til sit Leie, hvor dens Unger vare. Strax kastede den Løven for Ungerne, og de aade allesammen af den, og bleve da mætte. Da nu den store Drage var mæt, strakte den sin Hale ud, og da blev Didrik løs; men der var saa mørkt, at han ikke kunde see en Haand for sig. Han sprang da paa det hurtigste derhen, hvor han ventede, at Dyrene vare, og da kom han ned, hvor der laae nogle Klæder; han følte paa det, hvad det var, og da han tog Klæderne op, fandt han imellem dem et Sværd. Nu svang han Sværdet i Veiret, og hug saa haardt i Stenene, at der fløi Ild

af dem, saa at han kunde see rundt omkring i hele Grotten. Han saae da, hvor den gamle Drage laae og sov imellem sine Unger. Og nu vilde han enten vinde Hæder eller Død. Han traadte da op til Dragen, og hug den i Ryggen. Dette Sværd bed saa godt, at det skar Dragens Ryg sønder. Han forsøgte Sværdet anden Gang, og hug det ene Hug efter det andet, indtil Dragen var død. Han saae derpaa, hvor Ungerne laae, og han drog ikke bort derfra, før han havde dræbt dem alle. Og nu saae han, hvor der laae en heel Rustning, og han tog alle Vaabnene og Klæderne, og gik derpaa op af Dalen. Da saae han, hvorledes de Vaaben vare, som han havde fundet. Brynjen var hvid som Sølv, og Skjoldet belagt med Guld, endvidere var der en Hjelm, blank som Glas, i hvilken der sade fem Karfunkler, og hele Besætningen var af Ædelstene, og aldrig saae han flere Klenodier paa een Hjelm. Han satte den nu paa sit Hoved, og tog hele dette Harnisk, og væbnede sig dermed, og sagde: „Gud hjælpe den Mand, som har eiet disse Vaaben." Derefter gik han omkring i Skoven i lang Tid, og vidste ei, til hvad Side han skulde tage Veien. Da kom han omsider til et Sted, hvor han traf en Hest foran sig, der var sort af Farve, og sadlet, men Sadlen havde dreiet sig ned under Bugen. Denne Hest var fortrinlig god og skjøn, og tillige meget feed. Da Hesten blev en Mand vaer, løb den, men Kong Didrik løb efter den i lang Tid, og harmedes over, at han maatte løbe saa længe, og ei kunde faae fat paa den. Han klavrede da op i det høieste Træ, og hængte der sit Skjold og sin Hjelm Hildegrim tilligemed det Skjold,

som han havde taget, hvorpaa han igjen løb efter Hesten. Den løb nu ned i en Dal, og der fik han den fat i Halen, men Hesten hævede begge sine Bagbeen, og slog til ham. Da greb Kong Didrik med sin ene Haand om Hestens Fod, og rykkede saa haardt til, at Hesten styrtede, og han fik da fat om Hestens Hals, og holdt fast, og dette mægtede ikke tolv Mænd, at tage denne Hest. Hesten havde brudt begge Sadelbuerne, men der, hvor Gjorden havde ligget paa dens Ryg, var den blodig og saaret. Han dreiede derpaa Sadlen op, hvor brukken den end var, og hele denne Sadel havde været belagt med Guld. Derpaa red han hen, hvor han havde hængt sine Vaaben, og tog Hjelmen ned, men Skjoldet lod han hænge der, og vilde hente det en anden Gang, da han ikke ventede, at nogen vilde komme i denne Skov. Han red nu, til han traf paa en Sti, hvor der havde faret Folk før, og den fulgte han, til han kom ud af Skoven. Der stod nu for ham en Borg, og om denne Borg saae han en stor Hær ligge, og han formodede nu, at det maatte være Røverne, som han havde redet efter, og at dette maatte være den Borg, som Kong Hernit havde eiet.

384. I det samme stod Dronning Isold i det høieste Taarn, og saae en Mand komme ridende ud af Skoven, hvis Harnisk var heelt at see til som Guld, og hvis Hjelm skinnede som fem Stjerner, og hvis Vaaben vare belagte med Guld, der glindsede som luende Ild. Hun blev da glad, da hun kjendte Hesten og Rustningen, og tænkte, at det var Kong Hernit, der nu kom ridende hjem, efterat have udført nogen Navnkundigheds Daad. Hun gik derfor hurtig ned til

sine Mænd, og bød, at alle skulde væbne sig paa det hurtigste. „Jeg siger eder en god Tidende," sagde hun, „Herr Konning Hernit kommer ridende hid til Borgen, rider derfor paa det mandigste ud imod ham! thi han vil slaaes med denne Hær, om han end ingen Folk har med sig." Da toge alle Ridderne deres Vaaben og Heste og Kong Hernits Banner, lukkede Borgporten op, og rede ud imod Røverne. Og da Røverne saae dette, væbnede de sig, og sprang paa deres Heste, rede imod dem, og begyndte Striden. I det samme kom Kong Didrik til. Af Vaabnene syntes han at kjende, hvor Kong Hernits Banner var. Han red da djærvelig til, og hjalp Borgmændene, og de troede, at det var deres Herre Kong Hernit, og bleve derfor dobbelt saa dristige som tilforn, thi de vidste, at han var saa stor en Kæmper, at Bistand af ham var dem bedre end af hundrede Riddere. Kong Didrik red nu tilbage til Borgmændene, og de troede, at det var deres Herre Kong Hernit, indtil han tog Hjelmen af. Han havde da deels fældet deels drevet paa Flugt femten hundrede Mand af Røverne. Men da de saae hans Ansigt, syntes de ei at kunne vide, hvorfra denne Mand var kommen, saa stor og overordentlig var han, og ei var deres Herre Hernit saa stor en Mand. Da nu Dronningen blev vaer, at det var en anden Mand, gik hun med megen Bekymring og Sorg i Hjertet ud til denne Mand, og spurgte: „Gode Herre! Du maa ikke tage mig det ilde op, at jeg spørger dig, hvad dit Navn er, og hvilken din Beslutning, af hvad Værdighed du er, og hvor du fik min Herre Konning Hernits Vaaben?" Han svarede saalunde: „Hvi skal

eg skjule mit Navn for eder, da det dog er sandsynligt, at I have hørt det før; jeg har i lang Tid været nævnt Konning Didrik af Bern, men nu er jeg baade Konning over Bern og over Romeborg og mange andre store Borge, som I vel maae vide, om I end ei have seet mig. Men disse Vaaben tog jeg dybt nede i Jorden i en Skov, hvor der opholdt sig en forskrækkelig stor Drage, som maa have dræbt Konning Hernit, thi der laae hans Been og Rustning."

385. Da Dronningen hørte denne Tidende, gik hun til Kong Didrik, kastede begge sine Arme om hans Hals, og kyste ham, og bød ham være særdeles velkommen. Hun ledte ham frem til Kong Hernits Høisæde, og fremførte alle de mægtigste Mænd til at hædre og tjene ham. Kong Didrik var meget vel tilfreds hermed, og dvælede der en Tid. Han saae, hvor fager og viis denne Kvinde Isold var, og han syntes godt om hende, og vilde ægte hende, og da ogsaa de viseste Mænd raadede dertil, tog hun den Beslutning, at gifte sig med Kong Didrik. Der blev da anrettet et Gilde, paa hvilket Kong Didrik ægtede Isold. Og dernæst beredte han sig til Hjemfærden tilligemed sin Kone. I Borgen til at passe Landet satte han en Jarl, som hed Artus, der var en Søstersøn af Kong Isung af Bertangeland og Isolds Frænde. Kong Didrik red derpaa sin Vei. Mange troede nu, at Kong Didrik maatte være død, da de i saa lang Tid ikke havde spurgt til ham, og de rede vide om Land, at søge efter ham, indtil de spurgte hans Færd, og hørte, hvor stor Navnkundigheds Daad han havde udført. Kong Didrik drog med sine Mænd til Romeborg.

Otte og tyvende Fortælling.

Attilas Død.

386[1]. Efter Niflungernes Drab styrede Hunernes Konge Attila fremdeles sit Rige, og der opfødtes Høgnes Søn Aldrian, hvilken Søn Høgne havde med Høvdingen Ridder Irungs Datter. Og nu var denne Dreng tolv Vintre gammel, og Kong Attila elskede ham meget. Kongen havde selv en Søn, der ogsaa var tolv Vintre gammel, og een Kone opfostrede begge disse Drenge. Det hændte sig nu en Aften, at Kong Attila sad i sit Høisæde, og Aldrian stod foran ham med et Lys, og tæt ved var et Arnested, hvor Ilden gnistrede saa stærkt, at en Gløð sprang hen paa Aldrians Fod, og brændte igjennem Skoen og Strømpen, saa Foden brændte, men Aldrian mærkede ikke dertil, før en Ridder tog Gløden af ham. Da Kong Attila saae dette, sagde han: „Aldrian! hvad tænker du saa alvorlig paa, at du ei passer at tage Ilden af dig?" „Herre!" svarede Aldrian, „jeg tænkte paa, hvad der vel er af liden Betydning, at der nu staae foran dig Hvedesimler og alskens lækre Retter tilligemed den bedste Viin, men at den Tid vil komme, da du gjerne vilde tage til Takke med at æde Bygbrød og drikke Vand til, om du havde det." Da sagde Kongen: „Hvi tænker du saalunde; ofte har jeg i Krigsfærd været udsat for at tørste og hungre, men nu er jeg saa gammel og afkræftet, at det ikke er at formode, at jeg nu skulde komme saavidt paa Krigstoge, at jeg behøvede at drikke

[1]) 381 Cap. i Peringskolds Udgave.

Vand eller æde Byg." Engang var Kong Attila reden ud i Skoven med sine Mænd, at jage Dyr, da skiltes alle Mændene fra ham undtagen Aldrian. Aldrian sagde da til Kongen: „Hvor meget Gods troer du vel Sigurd Svend har eiet i Niflunge-Skatten?" „Det Gods," svarede Kongen, „som man kalder Niflunge-Skatten, er det meste Gods, der nogensinde, saa vidt vi veed, er kommet sammen paa eet Sted." „Hvo passer nu dette Gods?" vedblev Aldrian, „og hvad vil du give den Mand, som vil vise dig Niflunge-Skatten?" „Hvo der kunde gjøre det," svarede Kongen, „ham skulde jeg gjøre til saa stor en Mand, at faa skulde blive mægtigere." „Vil du gjøre ham saa stor, som du siger," sagde Aldrian, „da kan det hændes, at jeg kan være denne Mand." Da svarede Kongen: „At eie Niflunge-Skatten var vist nok en stor Lykke." „Vi to ville da ene ride derhen," gjentog Aldrian; hvortil Kongen svarede, at han vilde følge ham. „Dog for dennesinde," sagde Aldrian, „skulle vi ride hjem." Nogle Dage derefter vilde Aldrian og Kong Attila ride ud i Skoven, og ingen skulde følge dem. Ihvorvel Folk syntes underligt derom, rede de dog afsted, og ud i Skoven lang Vei, til de kom til et Bjerg. Da tog Aldrian en Nøgle, som passede til en Dør i Bjerget, hvilken han lukkede op; og han aabnede endnu en anden Dør og ligesaa en tredie. Derpaa gik Aldrian ind i Bjerget, og Kong Attila efter ham. Aldrian sagde da til Kongen, at Niflungernes Skat var der, og han viste ham nu Guld og Sølv og gode Vaaben, som Sigurd Svend og Kong Gunnar og Høgne af Troia havde eiet, og der vare alle deres

rørlige Eiendomme henbragte. Kong Attila betragtede dette Gods, men Aldrian gik videre ind omkring i Bjerget, og bad Kong Attila følge ham, da det vigtigste af Guldet var der. Da viste han ham det Gods, Sigurd Svend havde eiet, det var det vigtigste; og Kong Attila blev derover meget glad. Men Aldrian gik endnu rundt om i Bjerget og derpaa hen til Døren og ud af den, og laasede den. Da raabte Kong Attila: „Min gode Svend Aldrian! kom hid til mig!" Men Aldrian svarede: „Nu har du Guld og Sølv og gode Kostbarheder, men jeg har længe maattet leve uden at have noget Gods at raade over." Og han laasede alle Dørene, og kastede Stene og Grønsvær derover. Da tænkte Kongen over, hvad denne Svend havde gjort. Han kunde nu vide, at han vilde hævne sin Faders og alle Niflungernes Død. Tre Dage derefter kom Aldrian til Bjerget. Da havde Kong Attila hugget den ene Dør op, og raabte: „Gode Ven Aldrian! luk nu Hulen op, jeg vil give dig saa meget Guld og Sølv, som du vil eie, og sætte dig til Høvding over mit Rige, og bøde til dig for din Fader og dine Frænder, og jeg skal aldrig tilregne dig dette, hvad du her har gjort." Da svarede Aldrian: „Konning Attila! du tragtede meget efter Niflunge-Skatten, medens dine Svogre Konning Gunnar og hans Brødre levede. Nu er du bleven saa lykkelig, at du maa besidde det Guld og Sølv, som disse Konger have eiet. Og see! nu er den Tid kommen, da du vilde være glad ved at æde Brød og dertil drikke Vand." Da svarede Kong Attila: „I Sandhed! saa vilde jeg være, hvis det var nu her for Haanden." Men Aldrian gjentog: „Æd du nu det Guld og det

Sølv, hvorefter du saalænge har tørstet, thi andet faaer du ikke;" hvorpaa Aldrian lagde endnu flere Stene for Døren. Aldrian red derpaa sin Vei til Niflungeland til sine Frænder, og fortalte dem hele Tildragelsen om Kong Attilas Endeligt, og bad om Understøttelse til at faae Riget. De overgave ham strax Hovedborgen, og siden red han omkring i Riget, og underlagde sig hele Landet; og han raadede siden hele sin Levetid over dette Rige. Men Kong Attila sultede ihjel, og Niflunge-Skatten fandtes aldrig siden. Efter Kong Attilas Død underlagde Didrik af Bern sig hele Hunceland. Kong Didrik styrede nu sit Rige, indtil han blev gammel.

Ni og tyvende Fortælling.

Heimers sidste Bedrifter og Endeligt.

387. Heimer Studasſøn havde i lang Tid opholdt sig i ubeboede Skove, og derfra redet ind i Bygderne og gjort Skade i Landet. Sifka brændte hans Gaard, og dræbte hans Mænd, efterat have beleiret Gaarden Dag og Nat. Paa den Maade forløb de tyve Vintre, i hvilken hele Tid Kong Didrik var borte fra sit Rige. Da Heimer derefter spurgte, at Sifka var dræbt, gik det ham til Hjerte, at han havde gjort saa meget Ondt, og han vilde nu angre sine Synder. Han red derfor til et Munkekloster med alle sine Vaaben og sin Hest Rispa. Da han kom indenfor Klostermuren, spurgte en Munk om, hvo han var. Han sprang da af Hesten,

og bad dem kalde Abbeden til sig. Munkene sagde da til Abbeden, at en vel udrustet Mand var kommen der, og vilde tale med ham, og at de troede, at denne Mand vilde give sig i deres Selskab. Abbeden gik til Manden, og spurgte, hvo han var. „Jeg hedder Ludvig," svarede han, „og har min Slægt i Ovnlungeland. Men hvorfor jeg kom her, skulle I nu høre." Han tog da Skjoldet af sin Hals, og spændte Sværdet Nagelring af sig, Brynjen og Hjelmen aftog han ligeledes, og trak Brynhoserne af. Alle disse Vaaben lagde han ned for Abbedens Fødder, og selv kastede han sig ned, og sagde: „Herre! disse Vaaben og denne Hest og mig selv samt mine Klæder og det Løsøre, som jeg her har med mig, og som ei udgjør mindre end ti Pund, vil jeg for Guds Skyld hengive til dette Sted, og mig selv til Ordens-Levnet hos eder, og saaledes vil jeg bøde for mine Synder." Da sagde alle Munkene, at Gud vist havde indskudt ham dette, om han tilforn havde været Krigsmand og havde tjent Konger. Og paa hans Klæder saae de, at han havde været et Slags Hædersmand, men Munkene tyktes det dog mest værd, at han bragte saa meget Gods til Stedet, og de sagde til Abbeden: „Tag denne Mand op fra det Sted, hvor han ligger! thi han vil blive en Pryd for vort Kloster." Men Abbeden stod rolig, og betragtede Manden, og faldt i Forundring; thi det syntes ham, som denne Mand var meget drabelig, og han tænkte ved sig selv, at han ei vilde være lydig, naar han skulde være i Klostret, hvorfor han frygtede for at tage imod ham. Dog da alle Munkene heftig trængte derpaa, tog Abbeden, som syntes godt om Godset, Ludvig i Haanden,

ledte ham ind i Kirken og Koret, og førte ham til et Rum, hvor han anviste ham en Bænk at sidde paa. I dette Rum nedlagde han sine Stadsklæder, og tog sorte Klæder paa ligesom de andre Munke, og samme Dag blev han viet til Munk. Abbeden tog nu alt Godset og Harnisket, og kastede det til sin Eiendom, men Ludvig iagttog nu Klostrets Regel. Dog! havde Brødrene vidst, at det var Heimer Studasson, da havde de aldrig taget imod ham, om han end havde budet dem nok saa meget Guld og Sølv. Han tjente nu i dette Kloster en Tid.

388. Aspilian Rise eiede mange Borge i dette Land, Lungbardiet. Han var, som før er omtalt, stor og stærk, og ond at have med at gjøre; han havde med Uret tilegnet sig store Gaarde og Jorder, Guld og Sølv og gode Kostbarheder, thi da han var alle andre overlegen, torde de ikke nægte ham det, han vilde have. Der var nu en stor og indbringende Gaard, som Munkene eiede. Den tilegnede Aspilian Rise sig, og det syntes Abbeden meget ilde om, at han skulde miste sin Gaard; han sendte derfor Munke hen til Risen. Disse spurgte, hvad det skulde sige, at Aspilian tog deres Gaard. Risen svarede dem paa denne Maade, at han kun havde taget sin egen Gaard, og ei deres, og at han var mere berettiget til at eie den end de; men Munkene sagde, at denne Gaard var givet til Stedet for Guds Skyld. Risen svarede: „Jeg vil ende denne Sag med eder; vi skulle aflægge en Prøve paa, hvo der eier denne Gaard; I skulle stille en Mand frem, som drister sig til at slaaes med mig, og hvis jeg saa bliver den Tabende, da skulle I eie denne Gaard

foruden mange andre; men om jeg faaer Seier, da viser Gud derved, at han vil, at jeg skal beholde denne Gaard. Og saa byder jo Landsloven, at, naar to Mænd blive uenige om nogen Ting, da skal Sagen afgjøres ved Holmgang." Munkene kunde intet sige derimod, da Risen havde budet dem lovligt Søgsmaal. De droge da hjem, og fortalte Abbeden, hvorlunde Risen havde svaret dem. Denne Sag foredrog Abbeden for alle Munkene i Kapitlet, og sagde, at de kom til at miste deres Gaard, om de ei fik en Mand, der torde slaaes med Risen. Meget utilfredse herover sendte Munkene Bud vidt omkring, om der ikke skulde findes nogen, der vilde forhverve sig Gods og slaaes med Risen; men der fandtes aldeles ingen. Endnu engang foredrog de Sagen i Kapitlet, og vare meget bedrøvede derover. Da sagde Ludvig: „Hvad er det I kære, Munke! hvad gjør Aspilian eder?" Da svarede Abbeden: „Aspilian har taget vor Gaard, og byder os Holmgang, fordi vi gjøre Fordring paa den; men nu tør ingen slaaes med Risen, skjønt vi love det for Guds Skyld, at den, som gjør dette, skal vorde løs for alle de Synder, som han har skriftet." Da svarede Ludvig: „Jeg hengav mit Gods og mine Vaaben og mig selv til dette Sted for Guds Skyld. Nu vil jeg endnu gjøre dette, at slaaes med Risen. Giv mig derfor mit Sværd og min Rustning." Da anede Abbeden, at han maatte være noget Slags Kæmpe, og sagde derfor: „Dit Sværd vil du ikke kunne faae, det er sønderhugget, og deraf er gjort Dørhængsler her til Klosterkirken, og den anden Rustning er solgt paa Torvet, for at skaffe Penge ind til Stedet." Da sagde Ludvig: „I

Munke ere vise paa Bøger, men lidet vise paa Ridderskab; vidste I, hvor gode disse Vaaben vare, da havde I aldrig ødelagt dem." Og nu sprang han op til Abbeden, og tog i hans Kaabehætte med begge Hænder, og sagde: „Gal maatte du vist nok være, naar du, til at klinke din Kirkedør, ikke skulde have andet Jern end mit gode Sværd Nagelring, som har sønderskaaret mangen Hjelm ligesaa let som Klæde, og gjort mangen Risesøn hovedløs, det skal du nu undgjelde;" og han rystede da Hovedet med Kaabehætten saa haardt, at fire af hans Tænder gik løse. Da Munkene hørte Nagelring nævne, mærkede de, at det var Heimer Studassøn, hvorover de bleve meget bange, og de toge da en Nøgle, som førte til et stort Gjemme, hvor alle hans Vaaben vare. Een fremtog nu hans Sværd Nagelring, en anden hans Brynje og Brynhoser, den tredie Hjelmen, den fjerde Skjoldet, den femte Glavindet; og disse Vaaben vare alle passede saa vel, at de nu ei vare ringere, end da han gav dem fra sig. Nu tog Heimer Nagelring, og saae, hvor fagert dets Egge og Forgyldning luede, og han tænkte da paa, hvor megen Lid han kunde sætte til dets Eg, og derover foer snart Blodet ham i Kinderne, snart blev han igjen heel hvid og bleg, og taug en Stund, hvorpaa han spurgte efter sin Hest Rispa. Da svarede Abbeden: „Din Hest trak Steen til Kirken, og er nu for mange Aar siden død." Men Munkene sagde: „Vi skulle sende Bud over hele dette Rige, og lede efter en Hest, saa god som den kan faaes; her ere mange gode Heste paa Stedet, og du skal af dem faae den bedste." Munkene sendte da Bud efter de bedste Heste, og lode dem

bringe hjem til Klostret, kaldte dernæst Heimer til, at han skulde vælge sig een. Der vare mange Heste iblandt, som vare vel vante til Turnering. Heimer gik til een Hest, og slød med sin Haand paa Siden af den saa stærkt, at den strax faldt. Derpaa gik han til den, som de holdt for den dueligste, og trykkede med sin Haand paa dens Ryg, saa at Ryggen brødes; og han sagde da, at disse Heste ikke duede til noget, og bad dem bringe den bedste, de kunde faae. Da sagde Munkene, at man skulde tage og bringe ham den gamle og magre Hest. Dernæst blev da fremledt en Hest, som var meget stor, og saare gammel; denne Hest kjendte Heimer, at det var Rispa; han gik da til Hesten, og tog i Mannen, og rykkede af alle Kræfter, men Hesten stod rolig; derpaa tog han i Halen, og trak stærkt i den, men Hesten bevægedes ikke derved. Da loe Heimer, og sagde: „Nu er du her kommen, min gode Hest Rispa! og saa gammel og mager som du er, saa kjender jeg ingen Hest i Verden, som jeg heller vil have i Kamp end dig;" og da sagde Heimer til Munkene: „Tager nu Hesten, og giver den Korn!" Da blev Rispa ledet hen til Stalden, og der blev givet den Korn. I den Stald stod den syv Uger, og da var den saa glat og fed som da den var ung. Abbeden sendte derpaa Bud til Aspilian Rise, at, om han vilde slaaes, da skulde han komme ene til en Ø, og der skulde den Mand, som vilde slaaes med ham, komme imod ham. Da nu Aspilian spurgte dette, stod han hurtig op, og væbnede sig, og til at ride paa lod han berede en Aspandil, eller som man ellers nævner den Elefant. Munkene droge nu afsted, og Abbeden med dem,

og fulgte Heimer til Holmen. De toge da et Skib, og roede paa det ud til Øen.

389. Nu tog Heimer sin Hest Rispa frem, og spændte Sadel og Brynje paa den; derpaa iførte han sig sine Brynhoser og Brynje, satte Hjelmen paa sit Hoved, og gjordede sig med Nagelring, fæstede Skjoldet om sin Hals, og tog sit Glavind, og sprang paa Hesten uden at bruge Stigbøilen. Nu ønskede Abbeden Heimer, at det vilde gaae ham godt, og at Gud vilde hjælpe ham og yde ham Beskyttelse, og det samme Ønske frembare alle Munkene. Heimer red nu ud paa Øen, og imod ham Aspilian, og skiønt det var en frygtelig Sag at stride mod ham, red dog Heimer fast imod Risen, og bad nu Gud at hjælpe sig. Da raabte Risen: „Hvad er det for en lille Mand, som rider imod mig? Hvad vil du? Tænker du at slaaes med mig? Jeg sætter en Skam i at dræbe dig, far derfor hjem, og tag dig i Agt!" Da svarede Heimer: „Hør du hin onde Hund Aspilian! saa stor som du er, og saa lave og korte Been som jeg har, saa skal jeg dog vorde dig høi nok, før vi skilles, saa at du, hvor stor du end er, skal komme til at see op til mig; thi viid, du Rise! ei flyer jeg for dig ene, som Sagerne nu staae." Nu slog Heimer sin Hest, og red mod ham, og stak Spydet under Risens Arm, men saa gode vare hans Dækningsvaaben, at dette Stik skadede ham ikke. Da skød Risen sin Hellebarde imod ham, men Heimer heldede sig frem over Sadelbuen, og Hellebarden fløi over ham, og gik i Jorden, saa at intet af den stod op, og intet Menneske har siden fundet denne Hellebarde. Ved det store Stik, som Heimer gav Risen,

brast Spydskaftet i Stykker, men Heimer sprang af Sadlen, og kom staaende til Jorden, og greb nu om Haandfanget paa sit Sværd, og trak det i en Hast ud. Risen sprang da ogsaa ned, og blottede sit Sværd, svang det i Veiret, og hug til Heimer, men Heimer undgik Hugget, saa at Risen forfeilede ham, og hug i Jorden. Heimer dreiede sig derpaa hurtig, svang sit Sværd, og afhug Risens høire Haand ovenfor Sværdehjaltet, saa at Haanden og Sværdet faldt ned til Jorden, og strax derefter gav Heimer ham et andet Slag over Laaret, hvormed han skar Laarkjødet af langs ned med Benet; og saa sige tydske Kvad, at han skar saa meget af hans Laar, at een Hest ikke kunde drage mere. Nu saae Risen, at han maatte opgive Seiren, da han havde mistet sin Haand, og han havde nu faaet saa stort et Saar, at han ei anden Gang kunde stande for et saadant Hug. Han lavede sig derfor til at lade sig falde over Heimer, da han vidste, at denne vilde blive dræbt, om han kom under ham. Men saa fodhvas og djærv var Heimer, at, skjønt han saae, at Risen vilde falde ovenpaa ham, vilde han dog alligevel ikke undløbe, men sprang ind paa Risen, i det samme han faldt, og saa traf det sig, at Risens Been kom paa hver sin Side af Heimer, men Heimer stod uskadt imellem dem. Og han dreiede sig nu om, og hug derpaa det ene Hug efter det andet, saa at tilsidst hvert Lem laae for sig. Munkene, som passede Skibet, hørte da saa stort et Drøn, at Jorden skjalv under dem, og da de nu saae, at Risen var falden, opløftede de alle et Kyrieeleison[1], og lovede Gud for hans Jær-

[1]) d. e. Herre forbarm dig!

tegn, og kom ud paa Øen imod Heimer. Han red imod dem, og var ikke saaret. Derpaa steg han paa Skibet med sin Hest, og de fore i Land og hjem til Klostret, men Tidenden var allerede kommen hjem før dem. Abbeden gik nu imod Heimer, og med ham alle Munkene, og bare Skrinet og Helligdommene ud, og gjorde en anseelig Procession, og takkede Gud, for at han saaledes havde staaet dem bi. Heimer steg af sin Hest foran Kirkegaarden, men Abbeden og Prioren toge ham i Haanden, og førte ham saaledes i Kirken til sit Sæde, og Heimer iagttog Reglen endnu en Tid ligesom før.

390. Denne Tidende spurgtes nu vidt omkring, at Aspilian Rise var dræbt, og at en Munk havde gjort det. Men da Kong Didrik af Bern spurgte dette, fandt han det besynderligt, og tænkte over ved sig selv, hvem dog denne Munk kunde være, der havde udført saa stor en Heltedaad. Han mindedes nu, at alle hans Kæmper vare døde; kun vidste han ikke, hvor hans kjære Ven Heimer var kommen hen, thi om ham havde han aldeles intet spurgt, saa han ikke vidste, om han var død eller levende. Han tyktes, at denne Daad ikke kunde ligne nogen saa meget som Heimer, om han var i Live, men intet Menneske kunde sige ham, hvad der var blevet af Heimer. Kong Didrik red da til dette Kloster med sine Mænd, og kom der en Aften. Klostret hed Vadmeusan. Da han kom til Klostret, lod han Abbeden kalde til sig. Abbeden gik ud af Klostret, og modtog Kong Didrik vel, og spurgte, hvorhen han vilde reise. Kongen sagde, at han reiste i et skyldigt Ærende. Derpaa sagde Kongen til Ab-

beden: „Er her nogen Munk i dette Kloster, som hedder Heimer og er en Søn af Studas?" Abbeden svarede: „Jeg kan opregne Navnene paa alle de Munke, som ere i dette Kloster, men ingen af dem hedder Heimer." Derpaa sagde Kongen: „Da kommer I til at tillade mig, at gaae ind i Kapitlet og kalde alle Munkene til mig. I det samme gik ud af Klostret en Munk, iført sin Kappe og en sid Hat; han var bredskuldret, dog lav af Væxt, havde et bredt og sidt Skæg, der var graat som en Due. Denne Munk taug, og mælte ikke et Ord til Kong Didrik. Kong Didrik vendte sig mod Manden, og tyktes kjende, at det maatte være hans gode Stalbroder Heimer, og sagde: „Broder! vi have seet mange Vintre, siden vi skiltes som gode Venner, og saa skulle vi nu igjen findes. Du er jo Heimer, min kjære Ven." Da svarede Munken: „Heimer, som du begræder, ham kjendte jeg aldrig, og aldrig saae jeg ham; og ei har jeg været din Mand, saalænge som jeg har levet." Da svarede Kongen: „Broder! mindes du nu, hvorlunde vore Heste drak ved Frisia, saa Vandet svandt saa meget, at det endnu kan sees." Da sagde Heimer: „Ei kan jeg det mindes, at jeg har vandet Heste med dig, thi aldrig saae jeg dig før, saa vidt jeg kan huske." Da sagde Kong Didrik: „Vil du nu end ei kjendes ved mig, da kunde du dog kjende mig den Dag, da du forhen fulgte mig, da jeg blev dreven ud af mit Rige, og du drog hjem til Konning Ermenrik, og han drev dig fra sig i Landflygtighed; dette maa du vel kunne mindes, om du end siger, at du aldrig har seet mig." Da svarede Heimer: „Ei kan jeg det mindes, som du nu sagde. Jeg har hørt nævne

Konning Didrik af Bern og Konning Ermenrik af Romeborg, men andet kjender jeg aldeles ikke til dem." „Broder!" sagde Kong Didrik, „der faldt mangen Snee, siden sidst vi saaes; det kan du vel mindes, da vi rede til Gildes til Romeborg, hvorlunde vi fandt for os paa Veien Iron Jarl med sit store Saar, og hvorlunde hans Falke gole over ham, og hvorlunde hans Hunde tudede, og hans Hest vrinskede, og hvorlunde alle hans Mænd havde elsket deres Herre, saa at ingen af dem vilde skilles fra ham." Og nu sagde Heimer: „Ei mindes jeg det, at jeg var der tilstede, hvor Iron Jarl faldt." Fremdeles sagde Kong Didrik: „Broder! ja! mangen Snee er falden siden den Tid; og nu skal du mindes, hvorlunde vi kom til Romeborg til Konning Ermenrik, og hvorlunde vore Heste vrinskede, og alle belevne Kvinder stode og saae paa os; da havde vi Haar af Farve som Guld, og som hang i fagre Lokker, men nu er det graat som en Due, baade dit og mit. Alle dine Klæder ere farvede som mine. Siig mig, min Ven! mindes du, hvad jeg husker dig paa? lad mig ei stande her længer for dig." Da loe Heimer, og sagde: „Gode Herre Konning Didrik! nu mindes jeg alt det, som du husker mig paa, og nu vil jeg drage med dig." Da kastede Heimer Kappen, og gik tilbage i Klostret, og tog alle sine Vaaben og sin Hest, og red bort med Kong Didrik og hjem til Romeborg. Her tog Kong Didrik særdeles vel imod Heimer, og satte ham over sine Riddere ved Hirden, og gav ham et stort Lehn, og der var han saaledes en Tid.

391. Engang taltes Kong Didrik og Heimer ved, og gik paa Raad sammen om Skattelandet. Da sagde

Heimer: „Herre! du er nu den mægtigste af alle Konger i Verden, og tager Skat af hvert Land og hver Borg her over hele Lungbardiet og vidt omkring paa andre Steder. Den Skat yder mangen rig og fattig Mand. Hvorfor, Herre! henter du ikke Skat der, hvor der er nok af Guld og Sølv, som jeg veed, at ingen hæver Skat af, hverken du, Herre! eller nogen anden Mand; det er nemlig af det Kloster, hvor vi vare." Hertil svarede Kong Didrik: „Der maa være mange Eiendele, som du sagde, og deraf have vi aldrig hævet Skat. Men om vi skulle faae den, da maa du være den første Mand til at kræve Skatten." „Ride vil jeg, for at kræve Skat," svarede Heimer, „hvorhen du det ønsker." Faa Dage derefter var Heimer færdig til at ride, og vilde nu drage til Klostret. Han red da, iført sine Vaaben, ene did. Munkene vare vel blevne meget forskrækkede, da han før drog saaledes ud af Klostret, uden at bede Abbeden om Lov dertil, men dog, paa den anden Side, tyktes det dem meget godt, at han var borte, fordi de alle frygtede for ham. Da han nu kom der tilbage, gave Munkene ham Herberge Natten over, men næste Dag om Morgenen traadte han ind i Kapitlet, kaldte alle Munkene did, og talte da først til Abbeden og siden til alle Munkene. Han fremsatte sit Ærende for dem, og sagde, at Didrik af Bern havde sendt ham did med det Hverv, at kræve Skat der som andensteds, da han vidste, at der var saa meget Guld og Sølv og Laudskyld, at ikke engang det Halve behovedes at lægges til Stedet. „Derfor," vedblev Heimer, „spørger jeg nu eder, om I ville give Kongen den Skat, ham tilkommer? Derpaa vil jeg høre eders

Svar." Da svarede Abbeden: „Vi vogte her det Gods, som Sancta Maria tilligemed Gud eier, og alt dette er saa frelst for hans Krone, at ingen Konge skal deraf have Skat." „Ville I ikke yde Skat til Konning Didrik," sagde Heimer, „da ville I udsætte eder for hans Vrede, og det er ogsaa et stort Under, at I her sammendrage saa utallig mange Penge, hvoraf intet Menneske faaer Nytte, og I dog ei ville yde Kongen Skat deraf." Da svarede Abbeden: „Heimer! du er vist et ondt Menneske, du løb ud af Klostret ind i Kongens Hird, men nu er du kommen tilbage, og vil rane Helligdommen. Far du, Heimer! nu tilbage til Konning Didrik, som Fanden før har indskudt dig, og vær der en Djævel ligesom Konning Didrik." Nu blev Heimer saa vred, at han trak sit Sværd Nagelring, og hug det første Hug over Abbedens Hals, saa det tog Hovedet af; og dernæst dræbte han alle Brødrene, og tog der Guld og Sølv, og alt, hvad han vidste, at disse Munke havde haft i deres Varetægt. Alt dette Gods bar han, saa vidt han kunde komme afsted dermed, bort fra Stedet, og læssede dermed mange Heste. Da kom Kong Didrik til, og de stak nu Ild i Klostret, og lagde det heelt i Aske, men førte alle Eiendelene hjem, og lagde dem i deres Skatkammer.

392. Kong Didrik fik nu Efterretning om en Rise, som havde saa meget Guld og Sølv under sit Værge, at man ingensteds havde hørt tale om mere Guld paa eet Sted. Denne Rise var nu gammel, men for Resten den største og stærkeste af alle Riser, saa at ingen Elefant kunde bære ham. Da han var langsom til Fods, laae han paa eet Sted, og for den

Sags Skyld var han ei saa meget paa Færde, at Folk i Almindelighed vidste noget til ham. Heimer gav Kong Didrik Underretning om denne Rise, og sagde at han vilde drage og kræve Skat af ham for Kong Didrik. Dette syntes Kongen vel om. Heimer lagde til, at han ikke kjendte noget Menneske i det Land, der jo ydede Kong Didrik Hæder og Skat, uden denne Rise allene. Heimer tog dernæst sin Hest og sine Vaaben, og begav sig paa Veien did. Og omsider kom han op paa et høit Fjeld, hvor der var en stor Skov. Han fandt der en Grotte, og sprang da af sin Hest, og gik ind i Grotten. Der laae for ham en Rise saa stor, at han aldrig havde seet hans Lige i Størrelse, og denne havde Haar, graat som en Due, og sidt, saa at det dækkede hele Ansigtet. Heimer gik til ham, og sagde: „Stat op, Rise! og værg dig! Her er kommen en Mand, der vil slaaes med dig." Risen vaagnede derved, og mælte: „Dristig er du Mand! men ei umager jeg mig med at stande op og dræbe dig." „Staaer du ei op," sagde Heimer, „og værger dig, da drager jeg mit Sværd ud af Skeden, og dræber dig." Da sprang Risen op, og rystede Hovedet, og Haaret reiste sig paa det, saa man maatte grue derover. Han greb dernæst sin Stang, som baade var lang og tyk, og svang den saa vældig, at han i det første Slag kastede Heimer saa langt bort og saa snart, som en Kolfe flyver fra en Bue, og saa høit, at han var død, før han kom tilbage til Jorden. Saaledes fortælles Heimers Endeligt. Dette blev nu spurgt vidt omkring, at en saa stor Kæmpe havde mistet sit Liv. Ogsaa blev det berettet Kong Didrik af Bern, at hans kjæreste Ven

Heimer var død. Da sagde Didrik: „Nu skal eet af Delene skee, enten at jeg skal faae dette hævnet, eller at jeg skal lade mit Liv;" og han lod da tage sin Hest Blanka og alle sine Vaaben. Længe red han over dybe Dale og høie Fjelde, inden han kom til det Sted, hvor denne Rise boede. Men da han var kommen der, sprang han af sin Hest udenfor Grottens Dør, og raabte: „Rise! stat op, og tal med mig!" Risen spurgte, hvo der var. Kong Didrik svarede: „Jeg er Konning Didrik af Bern." Da spurgte Risen: „Hvad vil du mig, da du kalder mig ud at tale med dig?" Kong Didrik vedblev: „Vil du vedgaae, at du har dræbt min kjære Ven Heimer, stig frem!" „Ei vidste jeg," svarede Risen, „at Heimer var din Ven, men det er sandt, at jeg dræbte ham, fordi han havde dræbt mig, om jeg ikke havde dræbt ham." Da sagde Kongen: „Har du dræbt min kjære Ven Heimer, da vil jeg hævne ham. Stat op til Kamp mod een Mand!" „Jeg troede," svarede Risen, „at een Mand skulde ei udbyde mig til Enekamp. Men er du begjerlig efter den, da skal jeg tilvisse tilstaae dig den;" og han stod nu hurtig op, tog sin Stang, og sprang imod ham. Kong Didrik blottede derpaa sit Sværd, det hvasse Ekkisax; men Risen svang Stangen med begge Hænder af alle Kræfter. Skjønt Kong Didrik saae, hvorledes Stangen foer afsted, sprang han dog ind paa Risen, og vilde ikke undflye. Risen slog da Stangen saaledes, at Enden traf i Jorden bag ved Kong Didrik. Denne trængte nu haardt ind paa Risen, og hug i eet Hug begge Hænderne af ham ovenfor Stangen. Risen var nu fri for at feire, da han havde mistet sine Hænder,

og Kong Didrik gik ei bort, før han havde fældet Risen. Da sprang Kongen paa sin Hest, og havde nu afholdt den sidste Enekamp, som er omtalt i hans Saga; og denne Daad blev siden meget navnkundig, hvorlunde han hævnede sin kjære Ven.

Tredivte Fortælling.

Didriks Endeligt.

393. Derefter er der ikke fortalt noget om, at Kong Didrik siden skal have spurgt til saadanne Kæmper eller Riser, som det syntes ham at være til Berømmelse at slaaes med. Kong Didrik var nu saa stor en Kæmpe og berømmelig Helt, at ingen torde sætte sig i Ligning med ham; og han satte nu ene sin Berømmelse i, at jage saadanne store Dyr, som andre Kæmper ikke torde ride imod. Ofte red han med faa Folk paa Dyrejagt, og udførte der mangen Heltedaad, som vi ei kunne optegne, og ei have spurgt. Kong Didrik var da næsten kraftesløs af Alderdom, men han førte dog sine Vaaben vel. Engang havde han taget Bad paa det Sted, som nu kaldes Didriksbad. Da raabte een af hans Svende: „Herre! her løber en Hjort, og aldrig saae jeg, ei heller kan nogen have seet saa stort eller saa prægtigt et Dyr." Da Kongen hørte dette, sprang han op, og tog sin Badekappe, svøbte den om sig, og raabte, da han saae Dyret: „Tager min Hest og mine Hunde!" Da løb Svendene, saa hurtig de kunde, for at tage hans Hest. Nu tyktes Kongen, at det var

for længe at bie, da Dyret løb rask, og han saae da, hvor der stod en meget stor Hest med Sadel; den var sort som en Ravn; og han løb til den, og sprang paa dens Ryg. I det samme sloge Svendene Hundene løs, men Hundene vilde ikke løbe efter denne Hest. Nu løb Hesten under ham hartad raskere, end noget Slags Fugl flyver. Hans bedste Svend red efter ham paa hans bedste Hest Blanka, og ham fulgte alle Hundene. Kong Didrik fandt nu, at dette ikke maatte være nogen Hest, og han vilde nu slaae sig løs af dens Ryg, men han kunde ikke hæve noget af Laarene op fra Hesten; saa fast sad han. Da raabte Svenden paa ham, og sagde: „Herre! naar vil du komme tilbage? Hvorfor rider du saa hastig?" Kong Didrik svarede: „Jeg rider ilde," sagde han, „dette maa være en Djævel, som jeg sidder paa. Men tilbage mon jeg komme, naar Gud og Sancta Maria vil." Og dernæst fjærnede de sig fra hinanden, saa at Svenden tabte Kong Didrik af Syne; og aldrig har man siden spurgt til ham, og ingen veed, hvor han fra den Tid er bleven af; men saa sige tydske Mænd, at de have faaet at vide i Drømme, at Gud og Sancta Maria have ladet Kong Didrik nyde godt af, at han mindedes deres Navne ved sin Død.

Her slutte vi denne Sagas Frasagn.

Oversigt af Capitlernes Indhold.

I. Om Kong Samson i Salerne.

II. Didriks Ungdom.

III. Velents Saga.

IV. Vidgas første Bedrifter.

V. Didriks Kampe med Ekka og Fasold.

VI. Osantrix's Krige med Melias.

VII. Attilas Krige med Melias og Osantrix.

VIII. Valter og Hildegunde.

IX. Ditlev Danskes Bedrifter.

X. Kong Didrik hjælper Attila og Ermenrik.

XI. Sigurds Fødsel og Ungdom.

XII. Kong Didriks og hans Kæmpers Rustning.

XIII. Didriks Tog til Bertangeland.

XIV. Sigurds og Gunnars Giftermaal.

XV. Herburts og Hildes Elskovshandel.

XVI. Iron Jarls Saga.

XVII. Siffas Hævn.

XVIII. Attilas Krige med Osantrix og Valdemar.

XIX. Didriks Tog mod Ermenrik.

XX. Sigurd Svends Endeligt.

XXI. Fasolds og Ditlev Danskes Død.

XXIV. Didriks Tilbagereiſe.

XXV. Didriks og Hildebrands Modtagelſe i Bern.

XXVI. Didriks Seier og Hildebrands Død.

XXVII. Didriks Kamp med Drager.

XXVIII. Kong Attilas Død.

XXIX. Heimers sidste Bedrifter og Endeligt.

XXX. Kong Didriks Endeligt.

Historisk og mythologisk Navneregister.

Anm. Ved * betegnes i dette Register Guders, Jætters, Troldes, Dverges, Valaers og andre efter Forfædrenes Tro overnaturlige Væseners Navne.

Geographisk Register.

Sagregister.

Subscribenter
paa
Nordiske Fortids Sagaer.

I Danmark.

Hans Majestæt Kongen.
Hendes Majestæt Dronningen.
Hans Kongelige Høihed Prinds Frederik Carl Christian.
Hans Kongelige Høihed Prinds Frederik Ferdinand.
Hans Durchlauchtighed Landgreve Carl til Hessen.
Hans Durchlauchtighed Prinds Frederik, Landgreve af Hessen.
Hans Durchlauchtighed Hertug Wilhelm til Slesvig-Holsteen-Sønderborg-Glücksborg.
Hans Durchlauchtighed Prinds Wilhelm af Hessen-Philipsthal.

Kjøbenhavn.

Hr. Abrahamson, J. N. B. v., P. D., Oberstlieutenant, Hans Majestæts Divisionsadjutant, C. D., D. M., C. af St. Anna Ordenen, R. af Sværdordenen, Bathordenen og Æreslegionen, o. s. v.

Hr. Aqueria, Serene d', General-Krigscommissair, R. af Ludvigs-Ordenen.
— Bluhme, C. A., f. Regjeringsraad i Ostindien.
— Bornemann, M. H., Etatsraad, Dr. og Professor.
Hs. Excellence Hr. Bülow, F. C. v., Generallieutenant, St. D., D. M., Storkors af den røde Ørn, &c.
Hr. Devegge, O., Bibliothekar.
— Hegermann-Lindencrone, J. H. v., Kammerherre, Oberst, Chef for Hans Majestæts Livcorps, C. D., D. M., &c.
— Jacobsen, H. O., Justitsraad, Landsoverrets-Assessor.
— Kriger, M., Student.
— Origny, F. J. d', Oberst, C. D., D. M., R. af Æres-legionen.
— Moltke, A. W., Greve af, til Bregentved, St. D., D. M., &c.
— Nachtegall, V. V. F. F., Professor, Directeur for Gymnastikken, R. D., D. M.
— Schulenburg, C. O. F., Greve von der, Premier-Lieutenant.
— Sibbern, F. C., Dr. og Prof. i Philosophien.
Classens Bibliothek.
Metropolitanskolens Bibliothek.
Det Kongelige Landcadet-Corps's Bibliothek.
Det Kongelige Rentekammer.
Det Kongelige Artillericadet-Institut.
Den Danske Studenterforening.
Veicorpsets Bibliothek.
Veterinairskolens Bibliothek.

Sjællands Stift,
udenfor Kjøbenhavn.

Hr. Aagaard, Assessor, Iselingen.
— Bayer, Cancellieraad, Apotheker, Kalundborg.
— Birch, P. L., Justitsraad, Borgemester, Slagelse.

Hr. Brorson, A. W., A. M., Justitsraad, Professor, Rector, R. D., Herlufsholm.
— Christensen, Student, Sorø.
— Harhoff, C. J. C., Justitsraad, Byefoged, Ringsted.
— Heilmann, C., Kammerraad, Consumtions-Casserer, Ringsted.
— Holm, P., Sognepræst til Hellested.
— Høyer, J. R., Sognepræst til Strøby.
— Ingerslev, P. L., Sognepræst til Østerlarskjær og Gudhjem paa Bornholm.
— Lassen, J. B., Amtsfuldmægtig, Bonderup.
— Lyngbye, H. C., Sognepræst til Søborg og Gilleleie.
— Mehl, J. R., Provst, Sognepræst til Rakløv.
— Schulin, S. L., Greve af, Kammerherre, Amtmand.
— Schytte, Amtsforvalter, Vordingborg.
— Stjernholm, Degn, Aarbye.
— Thyeboe, C., Districtscommissair, Gilleleie.
— Wanting, A., Sognepræst til Esbønderup og Nøddebo.
— Westengaard, J. C., Adjunct, Vordingborg.
— Westengaard, L. C. D., Sognepræst til Pedersborg og Kindertofte.

Herlufsholms-Skolebibliothek.
Sjællands Stiftsbibliothek i Roeskilde.
Slagelse lærde Skoles Bibliothek.
Det Kongelige Stift Valløe.
Vemmetofte adelige Jomfrukloster.

Fyens Stift.

Hr. Bredsdorff, M. T., Provst, Sognepræst til Vester-skjerninge, R. D.
— Grønvald, J., Kirkesanger, Allesø og Næsbyehoveds Brobye.
— Iversen, P., Klokker, Middelfart.
— Neess, C., Sognepræst til Steenløse og Faugel.
— Petersen, N., Borger-Lieutenant, Middelfart.

Hr. Rammeskov, P., Forligelsescommissair, Middelfart.
— Suhr, C. E., Præst til Tveed.
— Trolle, Næsbyhoveds Mølle.
— Wedel, P. A., P. D., Amtsprovst, Sognepræst til Skaarup, R. D.

Fyens Militair-Bibliothek.

Laalands og Falsters Stift.

Hr. Bagge, C., Cand. Pharmaciæ, Nakskov.
— Berg, R., Adjunct, Nakskov.
— Dons, Justitsraad, Halsted.
— Ebbesen, P., Kammerraad, Dannemarre.
— Grosse, F. C., Stadslæge, Nakskov.
— Møller, R., T. D., P. D., Stiftsprovst, Sognepræst til Købbeløv og Vindebye, R. D., D. M.
— Nielsen, F. H., Farver, Nakskov.
— Smidth, J. H., P. D., Professor, Sognepræst til Aastrup, R. D.
— Thierry, J., Institutbestyrer, Nakskov.
— Thonning, A. C., Sognepræst til Nakskov og Branderslev.

Læseselskabet i Nakskov.

Aalborg Stift.

Hr. Billeschou, A. J., Sognepræst til Kjetterup og Gjøtterup.
— Brink-Seidelin, L. C., Kammerjunker, Amtsforvalter, Hjørring.
— Caroc, C., Kammerraad, Amtsforvalter, Thisted.
— Hammond, v., Oberstlieutenant, Aalborg.
— Hegermann, D. W. v., Major, R. D., Aalborg.
— Rofoed, H. G., Justitsraad, Byefoged, Ribe.
— Lemvig, J. P., Krigsraad, Toldcasserer, Skagen.
— Mansa, v., Lieutenant, Postfører, Aalborg.

Hr. Munch, K., Provst, Sognepræst til Klim, Thorup og Vunst.
— Schleppegrell, v., Capitain, Aalborg.
— Sidelmann, v., Premier-Lieutenant, Aalborg.
— Sørensen, Landmaaler, Thisted.
— Thagaard, Justitsraad og Sandflugtscommissair, Thisted.
— Toft, P. G., Cancellieraad, Byskriver, Thisted.
— Weise, J. H., P. D., Sognepræst til Volstrup.
— Westergaard, Districtschirurg, Aalborg.
Aalborg lærde Skoles Bibliothek.
Læseselskabet i Frederikshavn.

Viborg Stift.

Hr. Bjerregaard, H., Consistorialraad, Sognepræst til Hjermind.
— Juul, Justitsraad, til Viskum.
— Rasmussen, R. L., Forvalter, Nørlund.

Aarhuus Stift.

Hr. Aagaard, U. C. F., Amtsforvalter, Ebeltoft.
— Arenfeldt, Krag-Juel-Vind, Oberst, Steensballegaard.
— Basse, N. F., Provst, Sognepræst til Hammel, Voldbye og Søebye.
— Bernth, L. A., Justitsraad, Herredsfoged, Horsens.
— Blichfeldt, E., Sognepræst til Ormslev og Koldt.
— Bull, N. R., Etatsraad, Toldinspecteur, Aarhuus.
— Charisius, Fædder, Greve de, Generalkrigscommissair, Constantinsborg.
— Feddersen, P. A. H., Justitsraad, Toldinspecteur, D.M., Horsens.
— Hahn, J. C., Sognepræst til Braband og Kasted.

Hr. Hansteen, N. L., Sognepræst til Traneberg paa Samsø.
— Juel-Wind-Frys, J. C. Greve af, Kammerherre til Frysenborg.
— Kieldsen, Viinhandler, Horsens.
— Kragh, P., Sognepræst til Gjerlev.
— Larsen, B., Sognepræst til Skjødstrup og Elsted.
— Lillienskjold, C. G., Kammerjunker, Horsens.
— Lillienskjold, Major, Horsens.
— Monberg, C. J., Kjøbmand, Horsens.
— Monberg, Knud, Kjøbmand, Horsens.
— Munch, P., Sognepræst til Veder og Malling.
— Revenfeldt, Greve, Generalmajor, til Aakjer.
— Secher, R., Consul, Kjøbmand, Horsens.
— Stockfleth, J. C. W., Justitsraad, Byefoged, Ebeltoft.
— Storm, Adjunct, Horsens.
— Tauning, C., Kjøbmand, Horsens.
— Tommesen, Commerceraad, Frysenborg.
— Wedel-Jarlsberg, Comtesse de, Jarlsminde.
— With, J. P., Assessor, Herredsfoged, Borchsminde.
Ebeltofte Læseselskab.

Ribe Stift.

Hr. Adler, P. C., Adjunct, Ribe.
— Birk, P., Sognepræst til Vedersø.
— Blache, Cantor, Fredericia.
— Blichert, P. A., Consistorialassessor, Sognepræst til Kolding.
— Brandt, P. N., Provst, Sognepræst til Ringkjøbing og Rindom.
— Eilschouw, P., Apotheker, Kolding.
— Estrup, C., Justitsraad og Borgemester i Kolding.
— Fibiger, P. G., Rector, Colding.
— Flöche, P. C., Kjøbmand, Ribe.
— Fugl, C. G., Justitsraad, Byefoged, R. D., Holstebro.

Hr. Hausen, H. J., Overlærer, Ribe.
— Holm, F., Sognepræst til Lemb.
— Lassen, Overkrigscommissair, til Aaberg.
— Limschou, P., Cancellieraad og Postmester i Kolding.
— Petersen, General-Krigscommissair, til Engelholm.
— Priese, G. C. v., Capitain, Regimentsqvarteermester. Fredericia.
— Randrup, H. M., Stiftsphysicus, Ribe.
— Schiørring, M. J., Sognepræst til Vandborg og Ferring.
— Schwartz, F. C., Contorist, Fredericia.
— Tang, A. E. H., Proprietair, Nørre Vosborg.
— Thorup, P. N. H., Professor, Rector, Ribe.
— Wilstrup, C. N., Sognepræst til Borris og Falster.
— Worsaae, J., Justitsraad, Amtsforvalter, Veile.
Fyenske Infanterie-Regiments Bibliothek.

Slesvig.

Hr. Beniken, Justitsraad, Statssecretair, Slesvig.
— Jasper, L. H., Justitsraad, Slesvig.
— Kindt, v., Premier-Lieutenant, R. D., Slesvig.
— Lachmann, S. v., Capitain, Regimentsqvarteermester, Slesvig.
— Løwe, H. Z. W., Justitsraad, Postmester, Slesvig.
— Reinhardt, Capitain, Slesvig.
— Schleep, Kammerraad, Hofintendant, Gottorp.
— Tillisch, C. L., Amtmand, R. D., Apenrade.
— Wolff, H. E., Sognepræst til Maugstrup.
Slesvigske Infanterie-Regiments Bibliothek.
Garnisonsskolens Bibliothek i Slesvig.

Holsteen.

Hr. Irminger, Premier-Lieutenant, R. D. og D. M., Glükstadt.
Universitets-Bibliotheket i Kiel.

Færøerne.

Hr. Davidson, Jens, Amtscontorist, Thorshavn.
— Evensen, Ole, Sysselmand, Kvalbø.
— Michelsen, Jacob, Kongsleilænding, Kvalbø.
— Olesen, Ole, Kongsleilænding, Kvalbø.
— Sørensen, Søren, Provst, Norders.

Island.

Hr. Jacobæus, Holger, Kjøbmand, Keblevig.
— Melsted, P., Sysselmand, Ketilstad.
— Petræus, Andres, Factor, Kornhol.
— Steenbach, N. M., Kjøbmand, Dyrefjord.

Norge.

Aggershuus Stift.

Hr. Blichfeldt, C., Capitain, Krogstad Sogn.
— Debes, J. P., Høiesteretsassessor, R. N. O., Christiania.
— Feyer, Foged, Laurvig.
— Finne, Lieutenant, Laurvig.
— Finne, Premier-Lieutenant, Christiania.
— Galskjøt, J. J. B., Sognepræst til Vestre Toten.
— Gottwaldt, C. F., Sognepræst til Næs i Hallingdal.
— Hansen, M., Student, Christiania.
— Hersleb, S. B., Professor, R. W. O., Christiania.
— Hjort, J. F., Copiist, Christlania.
— Hysing, A., Overlærer, Laurvig.
— Jørgensen, Procurator, Laurvig.
— Kjelstrnp, F., Student, Christiania.
— Klinck, C. F., Capitain, R. D., R. S. O., R. af St. Wladimir Ordenen, Fredriksværn.
— Munthe, G., Capitain, Christiania.

Hr. Mørch, A., Sognepræst til Harum og Strømmen.
— Petersen, P., Bergraad.
— Robert, Cæsar, Cand. Pharm.
— Røndum, Overtoldbetjent, Laurvig.
— Sartz, Provst, Laurvig.
— Schmidt, M., Student, Christiania.
— Schrøder, Lieutenant, Laurvig.
— Sommerfeldt, L. H., Stud. Juris, Christiania.
— Storm, F., Cand. Theol., Christiania.
— Tønder, F. C., Premier-Lieutenant i Ingenieurbrigaden, R. af St. Anna-Ordenen, Christiania.
— Unger, E., Premier-Lieutenant, Christiania.
— Vangensten, O. B. H., Stud. Juris, Christiania.
— Wedel-Jarlsberg, J. C. H., R. og C. af H. K. Ms. Ordener, R. D. O., Statsraad, Procantzler for Universitetet i Christiania &c.
— Werenskjold, N., Kjølberg.
— Wessel-Berg, F. A., Student.
— Wessel-Berg, N. J., Stud. Juris, Christiania.
Det Norske Studentersamfund.
Universitets-Bibliotheket i Christiania.

Christiansands Stift.

Hr. Barth, G. D., Capitain, Christiansand.
— Budde, Lieutenant, Christiansand.
— Clausen, C. C., Kjøbmand, Christiansand.
— Dahl, A., Gjæstgiver, Lunds Sogn.
— Davidsen, Toldfuldmægtig, Christiansand.
— Drivdahl, F. A. A., Skoleholder i Lunds Sogn.
— Fuglberg, J. P., Premier-Lieutenant.
— Hausmann, C. F., Sognepræst til Lunds Sogn.
— Horn, Procurator, Mandal.
— Krøyer, H., Lærer, Stavanger.
— Laersen, Hans, Kjøbmand, Flekkefjord.
— Lassen, C., Stadsmægler, Stavanger.

Hr. Løvdahl, O., Toldkasserer, Stavanger.
— Løwold, O. A., Byefoged, Stavanger.
— Nannestad, Assessor, Christiansand.
— Ottesen, P. M., Amtmand, Stavanger.
— Preus, Sorenskriver, Stavanger.
— Sigbiørnsen, D., Klokker i Lunds Sogn.
— Sigbiørnsen, S., Lehsmand, Lunds Skibsrede.
— Sigholt, Kjøbmand, Christiansand.
— Smith, M., Søe- og Land-Krigscommissair, R. S. O., 2c., Molde.
— Sundt, H. G. B. sen., Kjøbmand, Stavanger.
— Thielesen, Capitain, Christiansand.
— Zetlitz, E. N., Apotheker, Stavanger.
Garnisons-Bibliotheket i Christiansand.

Bergens Stift.

Hr. Bech, D. N., Student.
— Brun, C., Stiftsprovst, Bergen.
— Bull, J., Sognepræst til Davigen.
— Cammermeyer, J. S., Sognepræst, Indvigen.
— Christie, W. F. K., Stiftamtmand, C. R. O.
— Fannemeel, R. P., Gaardbruger, Eid.
— Frimann, P. H., Proprietair, Frimanslund.
— Fritzner, E. C., Adjunct, Bergen.
— Fritzner, J., Student, Bergen.
— Grimmestad, A. O., Gaardbruger, Gloppen.
— Gran, Jens, jun., Kjøbmand, Bergen.
— Grieg, J., Skolediscipel.
— Hallager, J., Adjunct, Bergen.
— Hallager, Th., Boghandler, Bergen.
— Hansen, Foged, Søndfjord.
— Holmøe, O. H., Gaardbruger, Eid.
— Hopland, O. J., Gaardbruger, Gloppen.
— Houge, N. E., Tjenestekarl, Gloppen.
— Jürgensen, J. C., Vice-Consul, Bergen.

Hr. Kirkhorn, R. O., Kirkesanger, Eid.
— Leganger, H. T., Capitain, Chef for det Gloppenske Compagnie.
— Lothe, A., Gaardbruger, Gloppen.
— Meltzer, T., Skolediscipel.
— Monrad, G. H., Apotheker, Bergen.
— Muldsver, A., Skoleholder, Eid.
— Neumann, Biskop, R. D., C. N. O., Bergen.
— Nielsen, N., Provst, Præst til Eid.
— Otterdal, P. E., Gaardbruger, Eid.
— Pavels, P., Provst, Nordfjord.
— Ravn, M., Kjøbmand.
— Rolland, H., Student.
— Rønneberg, N., Handelsmand, Osmundsvaag.
— Schjoldager, N., Sorenskriver i Nordfjord.
— Schydtz, J. L., Etatsraad, Justitiarius, R. N. O., Bergen.
— Uchermann, C., Regimentsfeldskjær.
— Wisbeck, C., Læge i Bergen.
Eids Præstegjelds Almue-Bibliothek.

Trondhjems Stift.

Hr. Aas, Apotheker, Molde.
— Andersen, A., Boghandler, Trondhjem.
— Arentz, O., Premier-Lieutenant.
— Birch, P. H., General-Major, R. D., C. S. O.
— Bull, C., Sognepræst til Vaagøe, Lofoden.
— Coldevin, Major.
— Dessen, M. M., Sorenskriver i Guldalen.
— Gram, J. S., Kjøbmand, Trondhjem.
— Klingenberg, Foged, Trondhjem.
— Knudtzon, B. L., Grosserer, Trondhjem.
— Knudtzon, S. C., Consul, Molde.
— Krag, H. P. S., Provst, Sognepræst til Grong.
— Krohg, H. M., Amtmand, R. D., R. N. O.

Hr. Lemme, Sorenskriver, Trondhjem.
— Logn, A., Sorenskriver i Nummedalen.
— Lund, J., Capitain, Overtoldbetjent.
— Nissen, Foged i Orkedalen og Guldalen.
— Owesen, T., Kjøbmand, Trondhjem.
— Rambak, Sorenskriver, Orkedalen.
— Sandborg, J. F., Artillerie-Capitain, Stoed Præstegjeld.
— Simonsen, D. B., Foged i Nummedalen.
— Sommerschild, Oberstlieutenant, R. S. O., Molde.
— Stibolt, C. S., Capitain, Overholds Præstegjeld.
— Stokkeland, Lehnsmand, Molde.
— Synnestved, H., Søe- og Land-Krigscommissair, R. S. O., Molde.
— Trampe, F. C., Greve af, J. U. Dr., Stiftamtmand, R. D., C. R. O.
— Widerø, F. A., Provst, Sognepræst til Frosten.
Det Kongelige Norske Videnskabers-Selskab i Trondhjem.
Det Romsdalske practiske Landhuusholdnings-Selskab.

Nordlands og Finmarkens Bispedømme.

Hr. Aagaard, A., Kjøbmand, Hammerfest.
— Berg, G., Provst, Præst til Ibbestad, Senjen, Finmarken.
— Berg, Amtmand, R. N. O.
— Bull, C., Sognepræst til Tranø, Senjen, Finmarken.
— Doxrud, O. C., Tolder, Hammerfest.
— Glatved, Sognepræst til Gilleskaal.
— Hansson, Tolder paa Vardø.
— Junghans, B. L., Sognepræst til Seierstad.
— Rildal, S. N., Provst, Præst til Trondenæs og Sand.
— Nørager, P., Postexpediteur i Alten.
— Rode, F., Sognepræst til Alten.

Hr. Schjeldrup, C., Sognepræst til Røddingen.
— Schytte, A., Provst, Sognepræst til Bodøe.

Sverrig.

Hr. Afzelius, A. A., Hofprædikant, Præst til Enkjøbing.
— Atterbom, Professor, Upsala.
— Collin, H. S., J. U. Dr., Stokholm.
Hs. Excell. Hr. Fleming, Claes Greve af, Een af Rigets Herrer, Rigsmarskalk, Ridder og Commandeur af Hans Kongelige Majestæts Ordener ꝛc.
Hs. Excell. Hr. Gardie, Jacob de la, Generallieutenant, Ridder og Commandeur af Hans Kongelige Majestæts Ordener ꝛc.
Hr. Kroningssvärd, Herredshøfding, Fahlun.
— Richert, J. G., Expeditions-Secretair, Stokholm.
— Schlyter, C. J., J. U. Dr., Stokholm.
— Wallmark, P. A., Cancellieraad, Stokholm.
Det Kongl. Bibliothek i Stokholm.
Det Kongl. Vitterhets-, Historie- og Antiqvitets-Akademie i Stokholm.
Universitets-Bibliotheket i Upsala.

Udlandene.

Rusland.

Hr. Fenger, N. L., Kongl. dansk Consul i Riga.
Det Keiserlige Videnskabers-Akademie i St. Petersborg.
Universitets-Bibliotheket i Kasan.
Universitets-Bibliotheket i Dorpat.
Det Kurlandske Selskab for Literatur og Kunst i Mitau.

Preussen.

Hs. Excell. Baron v. Altenstein, Geheime Statsminister, Ridder af den store røde Ørns Orden ꝛc., Berlin.

Hr. Mohnike, T. D., P. D., Consistorialraad, Ridder af den røde Ørns Orden, Stralsund.

Det Kongelige Bibliothek i Berlin.

Det tydske Selskab i Berlin.

Universitets-Bibliotheket i Greifsvald.

Det Pommerske Selskab for Historie og Oldkyndighed i Stettin.

Det Slesiske Selskab for fædrelandsk Cultur i Breslau.

Den Thyringisk-Sachsiske Forening for Oldkyndighed i Halle.

Tydskland.

Hr. Abel, P. D., i Stutgard.

— Grimm, J., Professor i Göttingen.

— Hobbach, G., Assessor, i Stutgard.

Det Kongelige Bibliothek i Hannover.

Det Overlausitsiske Videnskabers-Selskab i Görlitz.

Selskabet til Historiekundskabs Befordring i Freyburg.

Nederlandene.

Hr. Hamaker, Professor, i Leyden.

Det Kongelige Nederlandske Videnskabers-Institut i Amsterdam.

Athenæum i Amsterdam.

Universitets-Bibliotheket i Leyden.

Storbritannien.

Hr. John Heath, A. M., Cambridge.

Sir John Sinclair, Baronet, Edinburg.

— Walter Scott, Baronet, Skotland.

Advocaternes Bibliothek i Edinburg.

Bibliotheket of Writers to His Majesty's Signet i Edinburg.
Antiqvarernes Selskab i Newkastle.

Frankrige.

Hr. **Coninck, P. E. de**, Grosserer i Bordeaux.
Det Kongl. Videnskabers-Akademie i Bordeaux.

Schweitz.

Hr. **Viollier, L. de**, Keiserlig russisk Legationssecretair, Ridder af St. Anna-Ordenen, i Bern.

Italien.

Hr. **Ulrich, J. C.**, Kongl. dansk Generalconsul i Livorno.

Grækenland.

Hr. **Lusignan, J.**, Professor ved det ioniske Universitet paa Corfu.

Asien.

Hr. **Hansen, P.**, Kammer-Assessor, Tranqvebar.
— **Rehling, J.**, Justitsraad, R. D., Tranqvebar.
— **Ruhde, A. F. U.**, Regimentschirurg, Tranqvebar.

Africa.

Hr. **Gråberg af Hemsö, P. D.**, Kongl. svensk og norsk Consul i Tripolis.
— **Knudsen, A. P.**, Kongl. dansk Generalconsul i Tripolis.

Amerika.

Hr. **Egtved, C.**, Kjøbmand ved Logen Godhavn paa Grønland.
— **Mørch, J. A.**, Hvalfanger-Assistent ved Arveprindsens Eiland paa Grønland.

Hr. Holbøll, C., Capitain-Lieutenant, Inspecteur, Godthaab paa Grønland.
— Pedersen, P., Conferentsraad, C. D., Ministerresident i Philadelphia.
— Lang, Andrew, R. D., St. Croix i Vestindien.
Det Columbiske Videnskabers-Institut i Washington.
Det Amerikanske Philosophiske Selskab i Philadelphia.

